

هیئت معارف جنگ
شهید سپهبد علی صیاد شیرازی

عملیات بیت‌المقدس، قرارگاه قدس

مؤلف: سرتیپ۲ پیاده ستاد محسن شاهان

سرشناسه	:	شاهان، محسن، ۱۳۱۵ -
عنوان و نام پدیدآور	:	عملیات بیت المقدس، قرارگاه قدس/ مولف محسن شاهان؛ بررسی اولیه و نهایی ناصر آراسته، سیدحسام هاشمی؛ ویرایش فنی، ادبی الهه آموزگار؛ [برای ارتش] ، هیئت معارف جنگ شهید سپهدعلی صیادشیرازی.
مشخصات نشر	:	تهران: ایران سبز، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	:	دوازه، ۳۶۰ ص.: مصور، جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۶-۴۵-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
یادداشت	:	نمایه.
موضوع	:	جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- عملیات بیت‌المقدس
موضوع	:	Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Operation Beytolmoqaddas
موضوع	:	جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- نبردها
موضوع	:	Iran-Iraq War, 1980-1988 -- Campaigns
موضوع	:	جنگ ایران و عراق،۱۳۵۹- ۱۳۶۷. -- خاطرات
موضوع	:	Iran - Iraq war, 1980 - 1988 -- Personal naratives
موضوع	:	جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ -- تاریخ -- اسناد و مدارک
موضوع	:	Iran-Iraq War, 1980-1988 -- History -- Sources
شناسه افزوده	:	ایران. ارتش. هیئت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیاد شیرازی
رده بندی کنگره	:	DSR ۱۶۰۷/ب۹ش۲ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	:	۹۵۵/۰۸۴۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۵۰۱۳۱۳

عملیات بیت‌المقدس، قرارگاه قدس

مؤلف: سرتیپ۲ پیاده ستاد محسن شاهان بهبهانی

بررسی اولیه و نهایی: سرتیپ ستاد ناصر آراسته، سرتیپ ستاد سید حسام هاشمی

بررسی، آماده‌سازی، نشر: سرتیپ۲ ستاد نجاتعلی صادقی‌گویا

ویرایش فنی، ادبی: الهه آموزگار

صفحه‌آرایی، طرح جلد: حامد خدمتی

نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۱۶-۴۵-۷

ناشر: انتشارت ایران سبز

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

مرکز پخش: تلفن: ۲۲۴۸۸۷۵۶ نمابر: ۲۲۴۸۸۶۵۰

«حق چاپ محفوظ است»

"از همه نگارندگان حوادث جنگ و همه کسانی که توان انجام وظیفه در این مهم را دارند، درخواست می‌کنم از ثبت و ضبط جزئیات این دوران غفلت نکنند و این گنجینه تمام‌نشدنی را برای آیندگان به ودیعه بگذارند."

" جنگ تحمیلی شکوه و عظمت ایمان و اسلام را در پهناور جهان منتشر نمود."

امام خمینی(ره)

"می‌خواهم بگویم که این جنگ یک گنج است. آیا ما خواهیم توانست از این گنج استفاده کنیم؟ آن هشت سال جنگ، بایستی تاریخ ما را تغذیه کند."

"دفاع مقدس مظهر حماسه است، مظهر معنویت و دینداری است، مظهر آرمان‌خواهی، مظهر ایثار و از خودگذشتگی است، مظهر ایستادگی، پایداری و مقاومت است، مظهر تدبیر و حکمت است، روایت آن جهاد نیز مقدس و جهاد است."

مقام معظم رهبری حضرت آیت‌الله خامنه‌ای(مدظله‌العالی)

فرازهایی از پیام حضرت امام(ره) در اسفندماه ۱۳۶۷

خطاب به روحانیت سراسر کشور (در رابطه با پذیرش قطعنامه۵۹۸)

صحیفه امام خمینی(ره)، جلد۲۱، صفحه۲۸۳

- ما هر روز در جنگ برکتی داشتیم که در همه صحنه‌ها بهره جسته‌ایم.
- ما انقلابمان را در جنگ به جهان صادر نموده‌ایم.
- ما مظلومیت خویش و ستم متجاوزان را در جنگ ثابت نموده‌ایم.
- ما در جنگ پرده از چهره تزویر جهان‌خواران کنار زدیم.
- ما در جنگ دوستان و دشمنان خود را شناخته‌ایم.
- ما در جنگ به این نتیجه رسیده‌ایم که باید روی پای خودمان بایستیم.
- ما در جنگ اُبهت دو ابرقدرت شرق و غرب را شکستیم.
- ما در جنگ ریشه‌های پربار انقلاب اسلامی‌مان را محکم کردیم.
- ما در جنگ حسّ برادری و وطن‌دوستی را در نهاد یکایک مردمان بارور کردیم.
- ما در جنگ به مردم جهان و خصوصاً مردم منطقه نشان دادیم که علیه تمامی قدرت‌ها و ابرقدرت‌ها سالیان سال می‌توان مبارزه کرد.
- جنگ ما جنگ حق و باطل بود و تمام شدنی نیست.
- جنگ ما جنگ فقر و غنا بود.
- جنگ ما جنگ ایمان و رذالت بود و این جنگ از آدم تا ختم زندگی وجود دارد.
- جنگ ما موجب شد که تمامی سردمداران نظام‌های فاسد در مقابل اسلام احساس ذلت کنند.
- ما در جنگ برای یک لحظه هم نادم و پشیمان از عملکرد خود نیستیم. راستی مگر فراموش کرده‌ایم که ما برای ادای تکلیف جنگیده‌ایم و نتیجه، فرع آن بوده است.

- از همه اینها مهم‌تر، استمرار روح اسلام انقلابی در پرتو جنگ است، همه اینها از برکت خون‌های پاک شهدای عزیز هشت سال نبرد بود، از تلاش مادران، پدران و مردم عزیز در ده سال مبارزه با آمریکا، غرب و شوروی نشأت گرفته است.
- ملت ما تا آن روز که احساس کرد توان و تکلیف جنگ دارد، به وظیفه خود عمل نمود... آن ساعتی هم که مصلحت بقای انقلاب را در قبول قطعنامه دید و گردن نهاد، باز به وظیفه خود عمل کرد.

برای مقابله با دشمنان بایستی ما چه ارتشی، چه سپاهی و چه بسیجی ید واحده و قدرت واحده باشیم.

«شهید سپهبد علی صیاد شیرازی- ۱۳٦٤/۱۱/۲٦»

معارف جنگ

«معارف جنگ» مجموعه‌ای از یافته‌ها، ذخایر و دستاوردهای جبهه‌های نبرد حق علیه باطل است که خداوند متعال به پاس فداکاری‌ها، ایثارگری‌ها و برکت خون شهدای والامقام، نصیب رزمندگان اسلام نموده و از سینه‌های جوشان آنها به سینه‌های پاک و تشنهٔ نسل جوان انقلاب اسلامی منتقل می‌گردد.

«هیئت معارف جنگ» از پاییز سال ۱۳۷۳ با همت والای امیر سرافراز ارتش اسلام «شهید سپهبد علی صیادشیرازی» شکل گرفت و در سال ۱۳۷۴ با تصویب کریمانه و حمایت‌های مادی و معنوی حضرت امام خامنه‌ای(مدظله‌العالی)، مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا، به صورت رسمی این رسالت مهم را با روحیه متعالی بسیجی برعهده گرفته و مفتخر است که با الهام از کلام نورانی خداوند متعال مبنی بر «وَالّذینَ جاهدوا فِینا لَنَهدِیَنَّهُم سُبُلَنا وَ اِنَّ اللهَ لَمَعَ المُحْسِنین»، با صداقت و تلاش دسته‌جمعی در این وادی مقدس گام نهاده و این رسالت افتخارآمیز را که با گرایش «پژوهشی ـ فرهنگی ـ عملیاتی و آموزشی» شکل گرفته است ادامه دهد و در این راه امید به لطف و یاری خداوند متعال دارد.

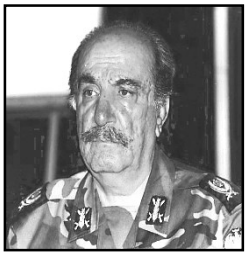
شیوه کار هیئت معارف جنگ در گردآوری تجارب جبهه‌های نبرد از سال ۱۳۷۳ تا سال ۱۳۷۸ بدین ترتیب بوده است که براساس زمان و مکان هر عملیات، جمعی از رزمندگان اسلام که در آن عملیات نقش مهمی را برعهده داشته‌اند به منطقه عملیات عزیمت نموده و با یادآوری خاطرات خود در صحنه نبرد و برداشت‌های تحریری، صوتی و تصویری، مجموعه‌ای از حقایق و واقعیت‌های تلخ و شیرین را گردآوری نموده است.

- هیئت معارف جنگ از سال ۱۳۷۸ تا پایان شهریور۱۳۹۷، تعداد ۱۵۵ عنوان کتاب مستند درباره وقایع هشت سال دفاع مقدس منتشر نموده است.
- آموزش معارف جنگ نیز از سال ۱۳۷٤ به‌صورتِ نظری و میدانی برای هر دوره از دانشجویان سال سوم دانشگاه افسری امام علی(ع) نیروی زمینی و از سال ۱۳۸۲ برای کلیه دانشگاه‌های افسری زمینی، هوایی، دریایی و فارابی ارتش ج.ا.ا به اجرا درآمده و تا پایان شهریور۱۳۹۷، تعداد ۲۹۸۷۸ نفر از فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های مزبور را در دو مرحله نظری و میدانی مورد آموزش داده است. از سال ۱۳۹٤، آموزش معارف جنگ برای دانشجویان سال سوم دانشگاه قرارگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیا(ص) نیز به اجرا درآمد.

- هیئت معارف جنگ همچنین از سال ۱۳۸۷ آموزش کارکنان وظیفه در مقاطع تحصیلی فوق‌دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکتری در مراکز آموزش وظیفه را پی‌ریزی نمود و این عزیزان در زمان آموزش مقدماتی و قبل از عزیمت به یگان‌های سازمانی خود به مدت شانزده ساعت آموزش معارف جنگ را برابر برنامه‌ی آموزشی طی نموده که تا پایان شهریور ۱۳۹۷، بیش از ٤٠٣ هزار نفر از کارکنان وظیفه که فارغ‌التحصیل دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور می‌باشند، آموزش نظری معارف جنگ را فرا گرفته‌اند.
- از سال ۱۳۹۰ افسران دوره عالی رسته‌ای، در هر دوره به مدت هشت ساعت و تا پایان شهریور ۱۳۹۷ تعداد ۷۲۳۸ نفر آموزش معارف جنگ را طی نموده‌اند.
- از بهمن سال ۱۳۹۳ تا پایان شهریور۱۳۹۷، تعداد ۳۹۸۲۷۱ نفر سربازان دیپلم و زیر دیپلم نیز در هر دوره به مدت هشت ساعت تحت آموزش معارف جنگ قرار گرفته‌اند.

هیئت معارف جنگ «**شهید سپهبد علی صیادشیرازی**»

معرفی نویسنده

سرتیپ۲ سید محسن شاهان بهبهانی در ۱۳۱۵/۱۲/۱۹ در شیراز متولد و در سال ۱۳۳۵ موفق به اخذ دیپلم ریاضی از دبیرستان شاپور شیراز گردید. خدمت وظیفه را به مدت ۱۸ ماه در رسته مخابرات، با درجه ستوان‌سومی در سپاه۵ جنوب طی نمود و با علاقه زیادی که به ارتش داشت، در سال ۱۳۳۷ وارد دانشکده افسری شد و در سال ۱۳۴۰ با درجه ستوان‌دومی پیاده فارغ‌التحصیل گردید.

مراحل خدمتی را از آموزشگاه گروهبانی سپاه۵ جنوب آغاز کرد و در مشاغل فرماندهی گروهان در مرکز آموزشی بیرجند، فرماندهی گروهان و معاون گردان در لشکر مشهد، فرمانده گردان دانشجویان مرکز زرهی شیراز، رئیس دفتر فرماندهی مرکز زرهی و رئیس دفتر معاونت پرسنلی نیروی زمینی، استاد تاکتیک دانشکده فرماندهی و ستاد، فرماندهی قرارگاه عملیاتی خرمشهر، فرماندهی گردان دژ خرمشهر، افسر عملیات قرارگاه‌های کربلا و خاتم‌الانبیاء(ص) به خدمت پرداخته و بالأخره در سال ۱۳۶۷ به افتخار بازنشستگی نائل گردید.

نامبرده دوره‌های مقدماتی، عالی، فرماندهی و ستاد و دوره اسکی، کوهنوردی، مخابرات، پیاده و استادی را طی نموده است.

تاکنون از نامبرده کتاب‌های قرارگاه‌های قدس و فتح در عملیات فتح‌المبین به چاپ رسیده که کتاب «قرارگاه قدس در عملیات فتح‌المبین» در هشتمین جشنواره انتخاب بهترین کتاب دفاع مقدس، موفق به کسب عنوان اوّلی گردید.

ایشان جانباز ۲۰ درصد و دارای نشان‌های فتح و دانش می‌باشند.

از ابتدای شروع به کار هیئت معارف جنگ به عنوان همکار مشغول انجام امور محوله بوده است.

ایشان در سال ۱۳۹۴ وفات یافته و به دیار ابدی پیوستند. روحشان شاد و یادشان گرامی.

تقدیم به :

«رزمندگان و دلیرمردانی» که با پایمردی و اهداء بزرگ‌ترین هستی خویش (جان) با عبور از رودخانه‌های کارون و کرخه کور، «خونین‌شهر» را بار دیگر به «خرمشهر» بدل ساختند، موجبات سرافرازی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران شدند و بار دیگر جهان و جهانیان را در نبرد دو نیروی نابرابر مات و مبهوت نمودند تا جایی که «امام راحل» در فرازی از پیام تاریخی خود چنین فرمودند: «مبارک باد و هزاران بار مبارک باد بر شما عزیزان و نور چشمان اسلام این فتح و نصر عظیم، که با توفیق الهی و ضایعات کم و غنائم بی‌پایان و هزاران اسیر گمراه و مقتولین و آسیب‌دیدگان بدبخت که با فریب و فشار صدام تکریتی این ابر جنایتکار دهر به تباهی کشیده شدند...»

فهرست مطالب

پیشگفتار	**۱**
چکیده	**۳**
فصل یکم: کلیات	**۵**
مشخصات منطقه عملیات	**۶**
نیروهای متجاوز	**۹**
نیروهای خودی	**۱۱**
فصل دوم: آغاز اقدامات عملیات بیت‌المقدس	**۱۳**
اعلام خاتمه عملیات فتح‌المبین، صدور دستور جزء بجزء شماره۴ قرارگاه کربلا۲	**۱۴**
مقدمه	**۱۹**
اولین جلسه شور ستادی	**۲۰**
قرارگاه‌های عمده عمل‌کننده	**۲۵**
صدور طرح‌ها دستورهای عملیاتی	**۲۷**
یگان‌های مانوری قرارگاه قدس	**۲۹**
فصل سوم: اجرای عملیات بیت‌المقدس، قرارگاه قدس	**۱۱۳**
تعیین ساعت «س» روز «ر»	**۱۱۴**
عوامل مؤثر در تعیین ساعت «س» روز «ر»	**۱۱۶**
روز ۶۱/۲/۹ ، روز قبل از عملیات، روز (۱-ر)	**۱۲۹**
روز ۶۱/۲/۱۰، روز اول نبرد	**۱۳۲**
نظریه ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران در مورد طرح عملیاتی کربلا۳	**۱۳۴**
پاسخ قرارگاه کربلا به ستاد مشترک	**۱۴۱**
رهایی تیپ۲ زرهی لشکر۱۶ زرهی از خطوط پدافندی	**۱۴۹**
جریان ۲۶ روز نبرد از ۶۱/۲/۱۰ تا ۶۱/۳/۴	**۱۵۶**

روز شمار عملیات ۱۶۲
روز ۱۳۶۱/۲/۱۰ (اولین روز نبرد) ۱۶۲
روز ۱۳۶۱/۲/۱۱ ، دومین روز نبرد ۱۷۵
روز ۱۳۶۱/۲/۱۲ ، روز سوم نبرد ۱۸۲
روزهای ۱۳۶۱/۲/۱۳ تا ۱۳۶۱/۲/۲۷ ۱۸۸
روزهای ۱۸ و ۱۳۶۱/۲/۱۹ ۲۰۵
چند پیام و دستور مربوط به روز ۶۱/۲/۲۶ از قرارگاه قدس ۲۳۹
خاطراتی از شهید سپهبد علی صیادشیرازی ۲۵۶
پیام حضرت امام خمینی(ره) به مناسبت خاتمه موفقیت‌آمیز عملیات بیت‌المقدس ۲۹۱
فصل چهارم: بررسی اصول جنگ، نکات آموزشی، خاطرات ۲۹۳
مقدمه ۲۹۴
اصول جنگ مورد قبول ارتش جمهوری اسلامی ایران ۲۹۵
نکات آموزشی ۳۰۳
خاطرات و مصاحبه با شهید سپهبد علی صیادشیرازی ۳۰۷
عملیات بیت‌المقدس ، قرارگاه قدس در مصاحبه با سرتیپ۲ ایرج جمشیدی ۳۱۲
فصل پنجم: پیوست‌ها ۳۲۵
پیوست الف: تاریخچه تشکیل تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار ۳۲۶
پیوست ب: صورت اسامی فرمانده‌هان و افراد ستاد قرارگاه قدس (ارتش) در... ۳۳۱
نقشه‌ها ۳۳۵
نمایه ۳۴۳

پیشگفتار

از اقدامات لازم و ضروری پس از هر جنگی، نوشتن تاریخ نظامی و تجزیه و تحلیل نقاط ضعف و برجسته آن جنگ توسط افرادی آگاه و مطلع جهت استفاده آیندگان می‌باشد.

جنگ هشت ساله ایران و عراق که یکی از طولانی‌ترین جنگ‌های تاریخ معاصر بوده و با حمایت و پشتیبانی همه‌جانبه و مداوم کشورهای شرق و غرب به کشور ما تحمیل گردید، حاوی مطالب و نکات آموزشی بسیار ارزنده‌ای بوده که لازم بود برای استفاده در مراکز فرهنگی و آموزشی نظامی به رشته تحریر درمی‌آمد، در این راستا، سپهبد شهید علی صیادشیرازی که به درستی به این امر مهم واقف بود، در سال ۱۳۷۳ با کسب اجازه از رهبری معظم انقلاب اسلامی و فرماندهی کل قوا، با دعوت از نظامیان شاغل و بازنشسته‌ای که در طول جنگ تحمیلی دارای مسئولیت‌هایی در امور فرماندهی، طراحی عملیات و ستادی در رده قرارگاه‌های عمده عمل‌کننده بودند، معارف جنگ را با هدف تدوین و انتشار رویدادهای جنگ تحمیلی، ثبت و ضبط خاطرات و تجارب رزمندگان، بویژه نقش ارتش جمهوری اسلامی ایران در جنگ هشت ساله و انعکاس آن به نسل‌های آینده پایه‌ریزی نمود.

این نظامی خستگی‌ناپذیر با همه موانع و مشکلاتی که با آن مواجه بود، تمام تلاش و کوشش خود را در جهت شرکت کلیه رزمندگان اعم از ارتشی، سپاهی، بسیجی، جهاد سازندگی و نیروهای مردمی به عمل آورد تا مدارک و نوشته‌ها همه‌جانبه و هرچه پربارتر تهیه و تدوین گردد، که تا حدودی نیز موفق به این امر مهم گردید.

با شهادت جانگداز این اسوه ایثار و مقاومت، همرزمان و یاران باوفایش در معارف جنگ که وظیفه خود را سنگین‌تر احساس نمودند، با تلاش مضاعف به پیگیری راه ایشان ادامه دادند، تا جایی که تا به حال تعدادی کتاب تهیه و منتشر شده و تعداد بیشتری نیز در حال آماده شدن جهت چاپ و انتشار می‌باشد.

کتاب حاضر یکی از سری کتاب‌های مستند می‌باشد که با استفاده از خاطرات نویسنده و تنی چند از فرماندهان و پرونده‌های موجود در آرشیو معارف جنگ، جهت استفاده استادان، دانش‌پژوهان و دانشجویان دانشکده‌های عالی نظامی و سایر استفاده‌کنندگان تهیه و تدوین گردیده است.

سعی بر این بوده که مطالب کتاب با بی‌نظری کامل تهیه و نقاط ضعف و برجسته عملیات کاملاً روشن شود، تا برای استفاده‌کنندگان قابل بهره‌برداری و آموزنده باشد و چنانچه از سازمان، یگان رزمندگان کمتر صحبت و مطلب نوشته شده، به دلیل عدم دسترسی به مدارک بوده و نه کم اهمیت جلوه دادن آن.

هیئت معارف جنگ شهید سپهبد علی صیادشیرازی از همکار خود سرتیپ۲ بازنشسته ستاد محسن شاهان بهبهانی استاد سابق دانشکده فرماندهی و ستاد، همرزم آن شهید در سمت افسر عملیات قرارگاه کربلا در عملیات‌های مختلف که با تلاش و کوشش بسیار همراه با جمع‌آوری مدارک و خاطرات شخصی به تهیه این کتاب همت گماشتند، قدردانی می‌نماید.

رئیس هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیادشیرازی»
سرتیپ ستاد ناصر آراسته

چکیده

یکی از اهداف بنیادی هیئت معارف جنگ «شهید سپهبد علی صیادشیرازی» تدوین کتاب تخصصی و نظامی برای هریک از عملیات‌های انجام شده، بویژه عملیات‌های عمده و سرنوشت‌ساز هشت سال جنگ تحمیلی می‌باشد.

بر این مبنا، مأموریت تهیه و تدوین کتاب قرارگاه قدس در عملیات بیت‌المقدس به اینجانب محوّل گردید.

در این کتاب به شرح حوادث و وقایع قسمتی از منطقه عملیات بیت‌المقدس واقع در منطقه جنوبی صحنه نبرد ۸ ساله در جنوب رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و منطقه غرب اهواز (ایستگاه آب تیمور، ملیحان، دب حردان) پرداخته می‌شود.

تلاش شده است که خوانندگان و پژوهشگران محترم به شرح زیر در جریان روند کارهای انجام شده از خاتمه عملیات فتح‌المبین در ۱۳۶۱/۱/۸ تا پایان موفقیت‌آمیز عملیات بیت‌المقدس و آزادسازی خرمشهر در منطقه واگذاری به قرارگاه قدس قرار گیرند:

- نحوه استقرار یگان‌های دشمن (لشکرهای ۵ و۶) و یگان‌های لشکر۱۶ زرهی قبل از عملیات در منطقه طرح‌ریزی عملیات بیت‌المقدس در قرارگاه کربلا۳ و قرارگاه قدس.
- تلاش یگان‌های قرارگاه قدس جهت عبور از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و تصرف سرپل مناسب.
- عقب‌نشینی لشکرهای ۵ و۶ زرهی عراق از جنوب رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و اخذ تماس مجدد یگان‌های قرارگاه قدس با نیروهای دشمن.
- تأمین قسمتی از خط مرز بین‌المللی.

لازم به تذکر است که:

۱ـ چنانچه از یگانی کمتر صحبت شده، به دلیل عدم دسترسی به مدارک و پیشینه آن یگان می‌باشد نه به علت کم اهمیت جلوه دادن آن یگان.

۲ـ تا آنجا که مقدور و مدارک در دسترس بود، اسناد به طور کامل و نه گزینشی، در کتاب آورده شده است.

از خدای منّان استمداد می‌نمایم به من یاری دهد تا بتوانم ذره‌ای از تلاش و ایثارگری‌های عزیزان رزمنده را ترسیم نمایم و شادی ارواح پاک و مطهر:

"شهید سپهبد علی صیادشیرازی" فرماندهی وقت نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران؛

"شهید سرتیپ یعقوب علیاری" فرماندهی وقت تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار؛

و تمامی شهدای ۸ سال دفاع مقدس، بویژه شهدای قرارگاه قدس (جنوب رودخانه‌های کرخه‌کور و غرب اهواز)

را آرزومندم.

سرتیپ۲ محسن شاهان بهبهانی

فصل یکم: کلیات

- مشخصات منطقه عملیات
- نیروهای متجاوز
- نیروهای خودی

مشخصات منطقه عملیات

زمین منطقه عملیات

محدوده منطقه‌ای که در این کتاب مورد بحث ما است عبارتست از:
از شمال به: رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان.
از شرق به: مناطق آبگرفتگی‌های دب حردان، ملیحان، مگسر و فارسیات.
از جنوب به: خط کوشک ـ طلائیه تا رودخانه اروند.
از غرب به: هورالهویزه تا نشوه.

زمین منطقه به طور کلی صاف و هموار و فاقد هر نوع برجستگی است. این ویژگی زمین حرکات انواع خودروهای چرخ‌دار و شنی‌دار را تقریباً بدون مشکل ساخته، مگر در مواقع بارندگی و آبگرفتگی که حرکات را محدود به جاده می‌نماید.

دید و تیر: به دلیل هموار بودن زمین، منطقه دارای دید و تیر عالی است، مگر در محل‌هایی که توسط متجاوز ایجاد خاکریز شده باشد.

اختفاء و پوشش: به دلیل هموار بودن زمین، منطقه از اختفاء و پوشش برخوردار نیست، مگر در محل‌هایی که دارای درخت و بوته‌زار می‌باشد، مانند اطراف رودخانه‌ها و منطقه جنگلی حوالی ایستگاه راه‌آهن آب تیمور.

موانع: موانع طبیعی موجود در منطقه عبارتند از: رودخانه‌های کرخه، کرخه‌کور، نیسان، کارون، هورالهویزه و آبگرفتگی‌های شمال و شرق منطقه.

رودخانه‌های منطقه

رودخانه کرخه: این رودخانه در جهت شمال به جنوب جاری بوده و پس از رسیدن به حمیدیه با یک تغییر جهت ۹۰ درجه‌ای مسیر خود را به سمت غرب تغییر داده و با عبور از دشت آزادگان وارد هورالعظیم می‌گردد.

رودخانه کرخه‌کور: این رودخانه که شعبه‌ای از کرخه می‌باشد در شهر حمیدیه از رودخانه کرخه منشعب شده و در فاصله‌ای حدود ۱۵ کیلومتر در همان جهت رودخانه کرخه جریان دارد و پس از مسافتی حدود ۵۰ کیلومتر با عبور از شمال شهر هویزه به هورالعظیم می‌ریزد.

رودخانه مالکیه: این رودخانه در شمال شهر سوسنگرد از رودخانه کرخه منشعب شده و پس از طی مسافتی حدود ۸ کیلومتر در جهت شمال به جنوب به سمت غرب تغییر مسیر

داده و به نام رودخانه نیسان پس از طی مسافتی به هورالعظیم سرازیر می‌گردد. از انشعابات این رودخانه یکی به نام نهر معرز و دیگری به نام شط آل عباس که یک نهر سیلابی است می‌باشند.

رودخانه سابله: این رودخانه به صورت یک مسیل از سوسنگرد تا هورالعظیم امتداد دارد و شامل دو قسمت می‌باشد که قسمت اول آن تا جایی که نهر عبید به آن می‌ریزد، به نام سابله خشکه و از آن به بعد این رودخانه پر آب شده و به نام سابله (اصلی) تا هورالعظیم ادامه دارد.

توجه: نهر عبید که عملاً باعث آبدار شدن رودخانه سابله می‌گردد از ۲۰ کیلومتری غرب سوسنگرد از رودخانه کرخه منشعب شده و پس از مسافتی حدود یک کیلومتر به رودخانه سابله می‌پیوندد.

رودخانه رمیم: رودخانه کرخه در انتهای مسیر خود در غرب بستان به دو شاخه تقسیم می‌گردد. شاخه شمالی آن به همان نام کرخه تا هورالعظیم ادامه داشته و شاخه جنوبی آن به نام رمیم خوانده می‌شود.

آبگرفتگی‌ها

در شش ماهه اول جنگ تحمیلی، به منظور جبران کمبود توان رزمی، تقویت مواضع پدافندی و کمک به یگان‌های پدافند کننده که در مقابل نیروهای متجاوز با نابرابری کامل دست به گریبان بودند، طرحی به نام طرح آبگرفتگی‌های مصنوعی در مناطق زیر توسط شهید دکتر چمران تهیه و پیشنهاد شد و توسط استانداری و سازمان آب و برق خوزستان اجرا گردید.

الف- جنوب‌غربی اهواز بین رودخانه‌های کرخه‌کور و کارون با استفاده از آب رودخانه‌های کارون و کرخه‌کور.

ب- جنوب محور حمیدیه ـ سوسنگرد با استفاده از آب رودخانه کرخه.

پ- غرب رودخانه کارون از جنوب اهواز تا خرمشهر.

توجه: این موانع آبی که در ابتدا به نظر می‌رسید به نفع ما باشد، با توجه به اینکه ارتش عراق پس از تجاوز اولیه در لاک دفاعی کامل فرو رفت، او از آن طرح بهره‌برداری کامل نمود و عملاً در جهت بهره‌برداری از اصل صرفه‌جویی در قوا به برداشت نیرو از این مناطق و بازسازی آنان و سپس کاربرد آنها در مناطق دیگر پرداخت. ضمن اینکه در عملیاتی که مورد بحث ما است، این آبگرفتگی‌ها نه تنها به نفع ما تمام نشد، بلکه صد در صد به نفع عراق تمام شد و

نیروهای متجاوز توانستند با ایجاد موانع دیگر در کنار آنها مانع حرکت یگان‌های قرارگاه قدس گشته و یگان‌های این قرارگاه را عملاً در پشت این آبگرفتگی‌ها و موانع نگهدارند.[۱]

موانع مصنوعی

عبارتند از خاکریزها، میدان‌های مین، سیم‌های خاردار و مواضع مستحکمی که متجاوز در کنار رودخانه‌ها و آبگرفتگی‌ها ایجاد کرده بود.

نکته مهم اینکه متجاوز با ادغام موانع مصنوعی و طبیعی و با کمک یگان‌های فعال مهندسی خود توانست یک سیستم سد موانع مستحکمی را در منطقه ایجاد کرده و عبور از آنها را برای نیروهای تک‌ور ما بسیار و تا حد زیادی غیرممکن نماید.

عوارض حساس

عوارض حساس موجود در منطقه عبارتند از:

- پل‌های روی رودخانه‌های کرخه‌کور، نیسان و سایر رودخانه‌های منطقه.
- جاده‌های آسفالته موجود در منطقه به هنگام آبگرفتگی.
- شهرهای اهواز، سوسنگرد و هویزه.
- مواضع و خاکریزهای دشمن در زمان اجرای عملیات.

معابر وصولی

با توجه به اینکه مأموریت واگذاری به قرارگاه قدس در نهایت تصرف پل نشوه و پدافند در امتداد ساحل شرقی رودخانه اروند بود، لذا معابر وصولی مورد نظر عبارتند از:

معبر شماره ۱ : رودخانه نیسان ـ یزدنو ـ برزگر ـ طلائیه ـ نشوه.

معبر شماره ۲ : رودخانه کرخه ـ هویزه ـ جفیر ـ طلائیه ـ نشوه.

معبر شماره ۳ : رودخانه کرخه ـ طاهری ـ جفیر ـ طلائیه ـ نشوه.

معبر شماره ۴ : ایستگاه راه‌آهن آب تیمور ـ ایستگاه حمیدیه ـ کوشک ـ نشوه.

---

۱. اطلاعات بیشتر را از کتاب هشت سال دفاع مقدس (جلد دوم) سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران صفحات ۱۴۵ تا ۱۵۴ کسب نمایید.

توجه:

۱. تمامی معابر در شروع به علت عبور از رودخانه‌ها و آبگرفتگی‌ها دارای فضای مانوری بسیار نامناسبی هستند که می‌شود نام آن را معبر نفوذی نامید.
۲. طول این معابر اکثراً حدود ۹۰ کیلومتر می‌باشد.
۳. منطقه جفیر یک منطقه کلیدی است که اکثر معابر اجباراً بایستی از آن عبور نمایند.

نیروهای متجاوز

الف- منطقه جنوب و غرب هویزه

لشکر۶ زرهی تقویت شده شامل:

- تیپ۱۶ زرهی لشکر۶ زرهی
  - گردان تانک الرافدین
  - گردان تانک مهلب
  - گردان تانک حذیقه
- تیپ۳۰ زرهی لشکر۶ زرهی
  - گردان تانک طارق
  - گردان تانک المثنی
  - گردان تانک شر جیل
  - گردان۵ مکانیزه
- تیپ۹۲ پیاده
  - گردان‌های ۱، ۲، ۳ پیاده (۳ گردان پیاده)
  - گردان شناسایی ولیر لشکر۶ زرهی
  - دو گردان پیاده از تیپ۲
  - هفت گروهان کماندو از نیروی کماندوی قادسیه
  - یک گردان توپخانه از لشکر۶ زرهی به شماره ۲۵.

ب- منطقه جنوب رودخانه کرخه‌کور و غرب اهواز

لشکر۵ مکانیزه تقویت شده شامل:

- تیپ۱۵ مکانیزه
  گردان‌های ۳،۲،۱ مکانیزه (۳ گردان مکانیزه)
  گردان۵ تانک.
- تیپ۲۰ مکانیزه
  گردان‌های ۳،۲،۱ مکانیزه (۳ گردان مکانیزه)
  گردان۱۰ تانک.
- تیپ۴۹ پیاده لشکر۱۱ پیاده
  گردان‌های ۱، ۲، ۳ پیاده (۳ گردان پیاده).
- تیپ۱۰۹ پیاده
  گردان‌های ۳،۲،۱ پیاده.
- تیپ۴۱۶ پیاده:
  گردان‌های ۳،۲،۱ پیاده (۳ گردان پیاده).
- تیپ۴۱۹ پیاده
  گردان‌های ۱، ۲، ۳ پیاده (۳ گردان پیاده).
- گردان تانک زین القدس تیپ۵۵ زرهی.
- گردان شناسایی جنین.
- گردان کماندو (بدون نام و شماره).
- توپخانه لشکر۵ مکانیزه
  گردان۷ توپخانه
  گردان۱۲ توپخانه
  گردان۳۶ توپخانه
  گردان۱۰۶ توپخانه.

پ- منطقه جفیر

- تیپ۲۶ زرهی لشکر۵ مکانیزه
  گردان تانک علی
  گردان تانک حسن
  گردان تانک حسین

گردان۷ مکانیزه.

- گردان شناسایی حطین
- عناصری از تیپ۵۵ زرهی لشکر۵ مکانیزه.

متجاوز بجز یگان‌های نامبرده قادر خواهد بود یگان‌های مشروحه زیرین را در کوتاه‌ترین زمان وارد منطقه ما نموده و یگان‌های درگیر را تقویت نماید:

- تیپ۱۰ زرهی مستقل
- تیپ۶ زرهی لشکر۳ زرهی
- تیپ۸ مکانیزه لشکر۳ زرهی
- تیپ۱۲ زرهی لشکر۳ زرهی
- تیپ۴۳ زرهی لشکر۹ زرهی
- تیپ گارد ریاست جمهوری

توجه: متجاوز قادر خواهد بود روزانه با ۳۰ تا ۳۵ سورتی پرواز یگان‌های خود را پشتیبانی و یا عملیات ما را رهگیری نماید.

نیروهای خودی

لشکر۱۶ زرهی شامل:

- تیپ۱ زرهی

گردان۱۷۶ پیاده مکانیزه
گردان۱۸۵ پیاده مکانیزه
گردان۲۰۱ تانک
گردان۲۲۰ تانک
گردان۳۲۱ توپخانه ۱۵۵مم خودکشی(ک‌م)

- تیپ۲ زرهی

گردان۱۱۴ پیاده مکانیزه
گردان۱۲۵ پیاده مکانیزه
گردان۲۵۱ تانک
گردان۲۳۴ سوارزرهی
گردان۳۵۵ توپخانه ۱۵۵مم خودکشی (ک‌م)

- تیپ۳ زرهی
  گردان۱۲۴ پیاده مکانیزه
  گردان۲۲۴ تانک
  گردان۲۲۷ تانک
  گردان۲۵۲ سوارزرهی
  گردان۳۸۲ توپخانه ۱۵۵مم خودکشی (ک‌م)
- تیپ بیت‌المقدس (سپاه پاسداران انقلاب اسلامی)
- گردان ژاندارمری دغاغله
- گردان ژاندارمری فارسیات

توضیح: نحوه استقرار تیپ‌های لشکر به شرح زیر بود (قبل از اجرای عملیات بیت‌المقدس):

- تیپ۱ لشکر۱۶ زرهی در منطقه سوسنگرد، شمال رودخانه نیسان.
- تیپ۳ لشکر۱۶ زرهی در منطقه طراح، شمال رودخانه کرخه‌کور و بین آبگرفتگی‌های منطقه.
- تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی پس از تعویض توسط تیپ۵۵ هوابرد و رهایی از خطوط پدافندی در منطقه رقابیه، در مرکز تجمعی پشت رودخانه کرخه‌کور مستقر و به بازسازی و تجدید سازمان، جهت کسب آمادگی لازم برای شرکت در عملیات آفندی آینده (بیت‌المقدس) مستقر گردید.

فصل دوم

آغاز اقدامات عملیات بیت‌المقدس

اعلام خاتمه عملیات فتح‌المبین، صدور دستور جزء بجزء شماره۴ قرارگاه کربلا۲

سرانجام با پشت سر گذاشتن ۸ روز سخت و طاقت‌فرسای دهه اول سال ۱۳۶۱، روز نهم فروردین ماه با شادی و شعف از پیروزی بزرگ رزمندگان بر دشمن متجاوز در عملیات غرورآفرین فتح‌المبین و آزادسازی شاهرگ حیاتی خوزستان (محور اندیمشک ـ اهواز) فرارسید و فرماندهی مشترک قرارگاه مرکزی کربلا۲ پس از کسب اطمینان از اجرای کامل مأموریت و تأمین کلیه اهداف از پیش تعیین شده، اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۴ نمود، تا یگان‌ها بتوانند هرچه سریع‌تر خود را برای عملیات بعدی، که از ماه‌ها قبل تصمیم به اجرای آن گرفته شده بود، آماده نمایند.

اهم نکات دستور جزء بجزء شماره۴ به شرح زیر می‌باشد:

۱. قرارگاه عملیاتی کربلا۲ از ساعت ۲۴۰۰ روز ۱۳۶۱/۱/۱۱ منحل می‌گردد.

۲. مأموریت پدافند از جنوب رودخانه چنگوله[1] تا ارتفاعات میشداغ به لشکر۷۷ پیاده و تیپ۸۴[2] خرم‌آباد واگذار می‌گردد.

۳. به لشکرهای ۲۱ پیاده، ۹۲ زرهی و تیپ‌های ۵۵ هوابرد، ۵۸ تکاور ذوالفقار و ۳۷ زرهی دستور داده شد با واگذاری مناطق متصرفی به لشکر۷۷ پیاده (+) به سمت جنوب نقل مکان نموده و در منطقه عمومی اهواز ـ خرمشهر مستقر گردند.[3]

۴. تغییراتی به شرح زیر در سازمان رزمی یگان‌ها داده شد:

الف. رهایی کلیه یگان‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از ساعت ۲۴۰۰ روز ۱۳۶۱/۱/۱۱ از کنترل قرارگاه مشترک کربلا ۲ در منطقه عملیاتی فتح‌المبین.

ب. تیپ۵۸ ذوالفقار از ساعت ۲۴۰۰ روز ۱۳۶۱/۱/۱۱ از کنترل عملیاتی لشکر۲۱ پیاده خارج و از همان زمان زیر امر لشکر۱۶ زرهی قرار داده شد.

پ. تیپ۵۵ هوابرد کماکان در کنترل عملیاتی لشکر۹۲ زرهی ابقاء شد.

---

۱. رودخانه چنگوله خط حد بین قرارگاه مقدم نزاجا در غرب و قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب بود.

۲. تیپ۸۴ پیاده خرم‌آباد از روز ۱۳۶۱/۱/۱۱ در کنترل عملیاتی لشکر۷۷ پیاده قرار داده شد. این تیپ یکی از یگان‌های تشکیل دهنده قرارگاه قدس در عملیات موفق فتح‌المبین بود که در عین‌خوش و غرب دشت عباس جانانه جنگید و در مقابل پاتک‌های نیروهای عراقی مقاومت کرد و سرانجام هم مأموریت واگذاری را به نحو احسن انجام داد.

۳. لشکرها و تیپ‌های یادشده پس از انجام شناسایی توسط فرماندهان و عناصر ستادی ذینفع، از جنوب دارخوین به سمت شمال در شرق رودخانه کارون، مناطق تجمعی را انتخاب، اشغال و مشغول آماده‌سازی یگان گردیدند.

ت. تیپ۳۷ زرهی از ساعت ۲۴۰۰ روز ۱۳۶۱/۱/۱۱ زیر امر لشکر۹۲ زرهی قرار داده شد.

ث. مأموریت گروه۳۳ توپخانه به شرح زیر تعیین شد:

۱) عمل کلی تقویت آتش توپخانه لشکر۷۷ پیاده.

۲) آماده باشید بنا به دستور به منطقه عمومی اهواز تغییر مکان نمائید.

۵. تأکید مجدد به یگان‌ها جهت بازسازی، تجدید سازمان به منظور آماده شدن برای عملیات آینده (عملیات کربلا۳) برابر تدبیر فرماندهی قرارگاه کربلا۳.

دستور جزء بجزء شماره ۴ را در صفحه بعد ملاحظه فرمائید.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

دستورجزء بجزء شماره ٤ شماره : ۱۸۹ — ۱۱—۳۰۰۱

مدرک : طرح عملیاتی کربلا ۲ ، دستورات جزءبجزء تاریخ ۱۳۶۱/۱/۹

شماره های ۱و۲و۳ ،امریه شماره ۱٦٦/۱۱/۱/۳۰۰۱—

۶۱/۱/۸ و۱۸/۱۱/۳۰۰۱ — ۶۱/۱/۸ ، دستورات شفاهی فرماندهی ونقشه ۵۰/۰۰۰ : ۱ منطقه عملیات .

تغییرات درسازمان رزمی :

الف — تیپ ۸٤ پیاده ازساعت ۲٤۰۰ روز ۶۱/۱/۱ درکنترل عملیاتی لشگر۷۷ .

ب — تیپ ۳۷ زرهی ازساعت ۲٤۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ زیرامرلشگر۹۲ .

پ — تیپ ۵۸ ذوالفقارازساعت ۲٤۰۰ روز۱۱/۱/۶۱ازکنترل عملیاتی قرارگاه نصر خارج ودرکنترل عملیاتی لشگر۱٦ قرارمیگیرد .

ت — تیپ ۲ لشگر۹۲ زرهی ازساعت ۲٤۰۰ روز۱۱/۱/۶۱ دراختیارلشگر۹۲ .

ث — تیپ ۱ لشگر۲۱ ازساعت ۲٤۰۰ روز۹/۱۱/۶۱ دراختیارلشگر۲۱ .

قرارگاههای چهارگانه قدس ،نصر،فجر ، فتح ازساعت ۲٤۰۰ روز۱۱/۱/۶۱منحل میگردد .

ج — قرارگاه‌عملیاتی کربلا ۲ ازساعت ۲٤۰۰ روز۱۱/۱/۶۱ منحل میگردد .

— قرارگاه عملیاتی کربلا ۲ باموفقیت اجراء وکلیه هدفهای تعیین شده درچهارمرحله تصرف وخط سرخ تامین گردید . دراین‌عملیات وسیع تیپهای ۱و۲۷ مکانیزه و۳٤ زرهی و۱۵ پیاده مکانیزه لشگر۱ وتیپهای ۲٤ و۱۷ زرهی لشگر۱۰ وتیپ ۱۲ زرهی لشگر۳و— تیپهای ۶۰ زرهی ، ۵۰۵ پیاده ، ٤۲۳ ، ۹۹۴ ، ٤۲٤ ، ۹۳ ، ۹٦ ، ۱۱ ، ۱٤ ، ۱۳ ، ۱٤ ، ۱۵ ، پیاده دشمن بایگانهای تویخانه زیادی منهدم یاصدمه دیده وبیش از ۱٦۰۰ نفراز— نیروهای دشمن به اسارت نیروهای خودی درآمدند وحدود ۲۲۰۰ کیلومترمربع ازخاک میهن اسلامی ،ازلوث وجود متجاوزین عراقی پاکسازی شد .

قرارگاه مقدم نزاجا درجنوب ماموریت‌دارد درمنطقه عمومی دهلران ،دزفول ،شوش ازجنوب رودخانه‌جنگوله تاارتفاعات میشداغ بانیروی مناسب پدافند نموده وسایریگانهای رهاشده رابمنطقه عمومی اهواز حرکت داده ،آماده اجرای عملیات کربلا ۳ گردد .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

افتد را سایرمناطق عملیاتی قرارگاه بقوت خودباقی است

دستوریه یگانهـــــــا :

الف ــ قرارگاه قدس :

(۱) یگانهای سپاه پاسداران مستقردرمنطقه عملیاتی آن قرارگاه راباتیـــپ ۸۴ پیاده تا ۲۴۰۰ روز۶۱/۱/۱۱ تعویض ومسئولیت پدافندازمنطقه رابه تیپ ۸۴ پیاده واگذارنمائید .

(۲) کلیه مهروندوه ها ومدارک عملیات رابه تیپ ۸۴ پیاده تحویل دهید .

(۳) یگانهای سپاه پاسداررا تا ۲۴۰۰ روز۶۱/۱/۱۱ ازکنترل عملیاتی رها سازید .

(۴) قرارگاه راازساعت ۲۴۰۰ روز۶۱/۱/۱۱ منحل نموده وپرسنل قرارگاه رابه یگانهای اصلی اعزام نمائید .

ب ــ قرارگاههای نصروفتح :

(۱) یگانهای سپاه پاسداران انقلاباسلامی راتا ۲۴۰۰ روز۶۱/۱/۱۱ از کنترل عملیاتی رهاسازید .

(۲) ازساعت ۲۴۰۰ روز۶۱/۱/۱۱ منحل میشوید .

پ ــ لشگر۲۱ حمزه :

(۱) پدافندازمنطقه واگذاری راازساعت ۲۴۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ به لشگـــر ۷۷ پیاده پیروزواگذارنمائید .

(۲) تیپ ۵۸ ذوالفقاررا ازساعت ۲۴۰۰ روز۶۱/۱/۱۱ ازکنترل عملیاتـــی خارج نمائید .

(۳) پس ازخاتمه تعویض درمنطقه عمومی سبزآب مستقرشوید .

(۴) آماده باشید بنابدستوربمنطقه عمومی اهوازحرکت نمائید .

ت ــ لشگر۷۷ پیاده پیروز :

(۱) یـــــگانهای لشگر۲۱ پیاده ولشگر۹۲ زرهی راتاســـاعت ۲۴۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ درمحل (امتدادخط سرخ) تعویض نمائید .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۲) تیپ ۸۴ پیاده را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ در کنترل عملیاتی بگیرید.

(۳) پدافند از منطقه واگذاری را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ با استفاده از یگانهای ژاندارمری مستقر در محل از چنگوله تا میشداغ بعهده بگیرید.

(۴) طرح پدافند منطقه واگذاری را تهیه وجهت تصویب به ق. م نزاجا در جنوب (اهواز) ارسال نمائید.

ث ـ لشگر ۹۲ زرهی:

(۱) تیپ ۵۵ پیاده هوابرد را کماکان در کنترل عملیاتی داشته باشید.

(۲) پدافند از منطقه واگذاری را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ بلشگر ۷۷ پیاده پیروز محول نمائید.

(۳) پس از خاتمه تعویض بلافاصله بمنطقه عمومی اهواز حرکت نمائید.

(۴) طرح تغییر مکان را تهیه وبه ق. م نزاجا در جنوب (اهواز) ارسال نمائید

(۵) گروه رزمی [illegible] سلیمان را پس از استقرار در منطقه اهواز بنابدستور وزیر امر تیپ ۴۰ پیاده سراب قرار دهید.

(۶) تیپ ۳۷ زرهی را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ زیرا مر بگیرید.

ج ـ لشگر ۱۶ زرهی تیپ ۵۸ ذوالفقار را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ زیرا مر بگیرید

چ ـ گروه ۳۳ توپخانه:

(۱) عمل کلی تقویت آتش توپخانه لشگر ۷۷ پیاده پیروز.

(۲) آماده باشید بنابدستور بمنطقه عمومی اهواز حرکت نمائید.

ح ـ دستورات هماهنگی:

(۱) یگانها مکاتبات خود را از ساعت ۲۴۰۰ روز ۶۱/۱/۱۱ با قرارگاههای عملیاتی کربلا ۲ قطع وبا قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب (اهواز) برقرار سازید.

(۲) یگانها بمنظور اخذ آمادگی برای عملیات آینده، اقدامات اساسی در جهت بازسازی وتجدید سازمان بعمل آورند.

ف نزاجا ـ سرهنگ توپخانه علی صیاد شیرازی
جانشین ف نزاجا ـ سرهنگ توپخانه ستاد جمالی

خیلی محرمانه

مقدمه

سرعت اجرای موفقیت‌آمیز عملیات فتح‌المبین[۱] به اندازه‌ای بود که عناصر ستادی که بنا بود طرح عملیاتی کربلا۳ را تهیه نموده و آماده اجرا نمایند و حتی کلیه فرماندهان در تمام رده‌ها را غافلگیر نمود. اما سرعت در عملیات به دلایل زیر مورد نظر و تدبیر کلی فرماندهی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران قرار داشت:

۱. غافلگیر کردن متجاوز با سرعت در اجرای عملیات (تا به حال فاصله هر عملیات با عملیات دیگر کمتر از حداقل ۶ ماه نبود).

۲. اجازه ندادن به متجاوز جهت بازسازی کامل یگان‌های آسیب دیده خود و احتمالاً رهایی یگان‌های خود جهت جلوگیری از آسیب بیشتر در عملیات آتی.

۳. جلوگیری از مستحکم‌تر کردن خطوط پدافندی خود.

۴. مهم‌ترین عامل جلوگیری از هوشیاری عراق در جهت چسبیدن به رودخانه کارون و پدافند از ساحل نزدیک این رودخانه (برابر اصول شناخته شده کلاسیک در تمام ارتش‌ها)

۵. بهره‌برداری از روحیه بالای رزمندگان که از اجرای موفقیت‌آمیز عملیات فتح‌المبین به دست آمده بود.

۶. بالأخره آزادسازی شهر خرمشهر که مورد توجه تمام جهان قرار داشت و خواست کلیه ایرانیان وطن‌خواه بود.

---

۱. باید توجه داشت که در طول ۸ سال جنگ تحمیلی، مدت هیچ‌یک از عملیات‌های بزرگ و حتی کوچک با چنین سرعت و در چنین زمان کمی سابقه نداشت (یادآور می‌شود اجرای عملیات ثامن‌الائمه(ع) تنها ۲ روز طول کشید که البته وسعت منطقه یگان‌های شرکت‌کننده خودی و دشمن و موقعیت مکانی آن با عملیات فتح‌المبین قابل مقایسه نمی‌باشد).

اولین جلسه شور ستادی

در بعدازظهر روز نهم فروردین ماه، با احضار ۲ نفر از افسران عملیات قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب از اهواز[۱]، عملاً اولین جلسه رسمی در مورد عملیات کربلا۳ در پادگان تیپ۲ زرهی دزفول در حضور فرماندهی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران و فرماندهان رده بالای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تشکیل می‌گردد و در آن فرماندهی نیروی زمینی ضمن تأکید روی سرعت در طرح‌ریزی (در صفحه قبل به طور مشروح صحبت شد) و حفظ وحدت و یکپارچگی با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی دو راهکار به شرح زیر مورد توجه و بررسی قرار می‌گیرد:

راهکار ۱: تک از شرق به غرب (تلاش اصلی) با عبور از رودخانه کارون و تصرف سرپل مورد نیاز در غرب رودخانه، ادامه تک به منظور انهدام نیروهای دشمن، آزادسازی شهر خرمشهر و تأمین خط مرز بین‌المللی همراه با تلاش پشتیبانی از شمال.

راهکار۲: تک از شمال به جنوب (تلاش اصلی) با عبور از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان پس از شکافتن مواضع دشمن، انهدام نیروهای دشمن و ادامه تک به سمت جفیر و در نهایت، تأمین خط مرز همراه با تلاش پشتیبانی از شرق به غرب رودخانه کارون.

در یک بررسی اجمالی محدودیت هریک از راهکارها را مورد بررسی قرار می‌دهیم.

۱.اجرای راهکار۱ مستلزم:

الف. به پای کار آوردن کلیه پل‌های موجود در گردان‌های مهندسی لشکرهای زرهی و گردان۴۱۴ پل شناور.

ب. آموزش یگان‌ها جهت آماده‌سازی، برپا کردن و عبور دادن یگان‌ها از این پل‌ها.

---

۱. سرهنگ توپخانه ستاد اقبال محمدزاده و سرهنگ توپخانه ستاد مسعود بختیاری (در این روز ۳ نفر از افسران عملیات که درگیر عملیات فتح‌المبین بودند سرهنگ پیاده ستاد محسن شاهان و سرهنگ توپخانه ستاد نصرت‌الله معین‌وزیری و سرهنگ توپخانه ستاد هوشنگ نوابی به مرخصی اعزام شدند و پس از ۵ روز مراجعت نمودند و کار طرح‌ریزی با شرکت ۵ نفر افسران فوق‌الذکر دنبال گردید).

یادآور می‌شود که برابر تدبیر اولیه فرماندهی نزاجا در آبان‌ماه سال ۱۳۶۰ که در کتاب‌های قرارگاه‌های قدس و فتح در عملیات فتح‌المبین (سرتیپ۲ بازنشسته محسن شاهان) به طور مفصل آمده است، قرار بود پس از خاتمه عملیات طریق‌القدس و همزمان با طرح‌ریزی و اجرای عملیات فتح‌المبین، کار طرح‌ریزی عملیات کربلا۳ توسط افسران فوق شروع گردد، اما به دلیل سرعت اجرای موفقیت‌آمیز عملیات فتح‌المبین کار زیادی روی این طرح‌ریزی انجام نشده بود «صفحه ۲۴ کتاب عملیات بیت‌المقدس نوشته سرتیپ۲ بازنشسته مسعود بختیاری».

پ. آماده‌سازی، تعمیر و بالأخره حمل طراده‌های (۱۰ دستگاه) جی‌اس‌پی از آبیک قزوین به اهواز و عملیاتی کردن آنها.

ت. آموزش پرسنل در مورد نحوه سوار و پیاده شدن از قایق‌های هجومی ۱۰ نفره (۳۰۰ دستگاه) نیروی دریایی.

ث. تعمیر، مرمت و در نهایت عملیاتی کردن پل‌های پی‌ام‌پی.

لازم به ذکر است که تلاش بی‌وقفه و خستگی‌ناپذیر فرماندهان، افسران، درجه‌داران و سربازان گروه‌ها و گردان‌های مهندسی رزمی نیروی زمینی و برادران جهادگر در مورد آماده‌سازی، آموزش و عبور بدون حادثه یگان‌های عظیم تک‌ور از این پل‌ها و همچنین، نقش هدایت و رهبری این یگان‌ها توسط سرهنگ مهندس ستاد جلال رجبی‌راد، سرگرد مهندس علی جانگداز (افسران مهندسی قرارگاه کربلا۳) و در رأس همه، پیگیری‌های شبانه‌روزی فرماندهی نزاجا «امیر شهید سپهبد علی صیادشیرازی» در موارد فوق، در موفقیت این عملیات بزرگ، اگر نگوییم نقش اول را داشت، بلکه به جرئت می‌توان گفت بدون اجرای موارد فوق عملیات بیت‌المقدس به سادگی قابل اجراء نبود. به منظور تأکید بیشتر مطالب راهنمای طرح‌ریزی، که در مورد امکانات و مقررات و محدودیت‌های عبور از رودخانه در عملیات بیت‌المقدس تهیه گردیده، در زیر آورده می‌شود.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

بمنظور راهنمای طرحریزی درعملیات آتی امکانات ومقدورات مهندسی بشرح زیراعلام میگردد :

ازنظرعبوراز رودخانه :

الف ــ امکانات ازنظرعبورهجومی :

(۱) باهماهنگی بانیروی دریائی تعداد ۳۰۰ دستگاه قایق جمینی بظرفیت هر ــ کدام ده نفردراختیارگذارده خواهد شد وضمناً اعلام نموده است که تعداد یکصد نفررانندهٔ لازم اعزام خواهد نمود .

(۲) تعدادی حدود ۱۰ دستگاه قایق نیزگردانهای پل دارندکه مورداستفاده واقع خواهد شد .

(۳) تعداد چهاردستگاه طراده جی ـ ام بی درمرحله یکم پس ازعبورقایقها میتوان مورد استفاده قرارداد .

(٤) تعداد ٤ دستگاه طراده جی ام بی آماده وبهره برداری خواهد بود .

(٥) تلاش گردد که ازامکانات امفی بی نفربرهااستفاده گردد زیرادارای محاسن زیر ــ است .

(الف) مرحله هجوم راسرعت بخشیده وتعداد پرسنل بیشتری درزمان واحد عبورخواهند نمود .

(ب) دورتك راحفظ نموده ومایه دلگرمی یگانهای پیاده خواهدبود .

(پ) سرعت درتامین هدفهاراتسریع مینماید .

(ت) ولی آنچه مربوط به مهندسی است بعلت کمبودامکانات پلهای شناوریاعبور نفربرهاازرودخانه زمان لازم جهت عبورتانکها وآمادبرگشت زخمیهابدست آمده و ــ ضمناً ازتراکم خودروهادرساحل نزدیك جهت عبورازپلهاکاسته خواهد شد .

ب ــ پل شناور :

(۱) امکانات لشگرها :

(الف) ل۱٦ دارای یکدستگاه پل شناور بطول تقریبی ۲۰۰ متر .

(ب) ل۹۲ " " " " " ۲۲۰ متر .

(۲) امکانات قرارگاه :

(الف) گردان ٤۱٤ پل واقع دردغاغله دارای :

خیلی محرمانه

(۱) سه گردان پل — بطول تقریبی هرکدام حدود ۱۹۰ متر.
(۲) یك گروهان پل — (که فعلاً" درخلف مسلم مستقرمیباشد).
(ب) گروهان پل شناور — ل ۸۱ بطول تقریبی حدود ۲۰۰ متر.

پ ــ مدت زمان لازم بمنظورساحل سازی وآماده نمودن ساحل بستگی به وسعت منطقه عبوروضعیت ساحل داشته که درصورت وجودامکانات سنگین سی حتی تا ۲۴ ساعت زمان لازم دارد.

ت ــ مدت زمان بآب انداختن وساختن وروانه کردن پل شناور. بدون احتساب زمان لازم بمنظورحرکت ازمحل استقرارتاساحل نزدیك حدود ۱۴ ــ عت.

ث ــ مناسبترین زمان‌لازم بمنظور شروع استقارپل ازهرنظریگان پل شروع سپیده صبح میباشد.

توضیحـــــات :

۱ــ حداکثرپیدا افتدا زمنطقه عبورچه ازنظرپوشش هوائی وچه زمینی وچه تکهای چریکی توصیه میشودبنحوی که آسیبی به پلها وارد نگردد زیراجبران آن مشکل وحتی درشرایط فعلی غیر ممکن است.

۲ ــ ازنظرتداوم عملیات درصورتیکه بتوانیم ازجاده های ساحل غربی (ساحل دور) در اسرع وقت برای تدارك آماد واستفاده نمائیم کمبودپل جبران خواهد شد.

افسرمشاورمهندسی ــ سرهنگ رجبی راد

خیلی محرمانه

۲. اجرای راهکار ۲ مستلزم:

الف. عبور یگان‌های لشکر۱۶زرهی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و عبور از میان آبگرفتگی‌های مصنوعی که عرض معابر را به شدت کاهش داده بود.

ب. پس از عبور از رودخانه‌های فوق (در صورت امکان)، مواجه شدن با مواضع مستحکم و سنگرهای آماده و سیم‌های خاردار متجاوز.

پ. پس از عبور از دو مورد فوق (در صورت موفقیت)، دست و پنجه نرم کردن با پاتک‌های یگان‌های عمده‌ای از لشکرهای ۵ مکانیزه و ۶ و ۹ زرهی متجاوز.

ت. از همه مهم‌تر تلاش اصلی در دستیابی به هدف اصلی که همانا آزادسازی خرمشهر بود با مشکلات زیادی روبرو بود، که شاید هم میسر نمی‌شد.

با توجه به مطالب فوق، راهکار سومی هم ارائه شد، بدین نحو که اصولاً عملیات در این منطقه تا خشک شدن آبگرفتگی‌ها و ایجاد فضای کافی برای مانور یگان‌های زرهی و همچنین آماده نمودن وسایل عبور از رودخانه و آموزش پرسنل در این مورد به تعویق افتد و به خاطر اینکه وقفه‌ای هم در روند عملیات آفندی به‌وجود نیاید، عملیات در جبهه‌های شمال غرب و یا غرب طرح‌ریزی و هدایت شود.

این راهکار اصولاً راهکار مردودی بود، زیرا با توجه به فشار افکار عمومی و دولتمردان جمهوری اسلامی ایران جهت آزادسازی خرمشهر که همه چشم به راه آن بودند، عملی نبود و بالأخره با توجه به بررسی دو راهکار اول و دوم، راهکار اول (تک از شرق به غرب با عبور از رودخانه کارون «تلاش اصلی») انتخاب و بنا شد کلیه یگان‌ها و ارگان‌ها در جهت برطرف نمودن معایب و نواقص این راهکار وارد عمل شده و از همه امکانات مملکتی نیز بهره برده شود و راهکار دوم (تک از شمال به جنوب) به عنوان تلاش پشتیبانی اجراء گردد.

قرارگاه‌های عمده عمل‌کننده

با توجه به انتخاب راهکار مقدماتی که شرح آن به‌طور کامل داده شد، تصمیمات بعدی نیز اتخاذ گردید به شرح زیر:

"هدایت عملیات به مانند عملیات فتح‌المبین از قرارگاه مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (قرارگاه کربلا۳)[۱] هدایت و رهبری گردد."

برای اجرای این عملیات، سه قرارگاه عمده عمل‌کننده به شرح زیر در نظر گرفته شد:

قرارگاه قدس[۲] : شامل

لشکر۱۶ زرهی قزوین (+)

لشکر۱ قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

قرارگاه فتح شامل:

لشکر۹۲ زرهی اهواز(+)

لشکر۳ فتح سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

قرارگاه نصر شامل:

لشکر۲۱ پیاده

لشکر۵ نصر سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

سایر یگان‌های رزمی و پشتیبانی رزمی که در این عملیات به کار گرفته شدند، عبارت بودند از:

الف. ارتش جمهوری اسلامی ایران شامل:

تیپ۵۵ هوابرد

تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار

تیپ۲۳ نیروی مخصوص

تیپ۳۷ زرهی شیراز

تیپ۳ لشکر۷۷ پیاده (در مرحله آخر)

هوانیروز شامل:

۲ گروه پشتیبانی مستقیم

---

۱. این عملیات با نام کربلا۳ طرح‌ریزی و در زمان اجراء به عملیات بیت المقدس نامگذاری و اجراء گردید.

۲. در مورد برش تاکتیکی، اسامی فرماندهان و یگان‌های تشکیل دهنده آن در صفحات بعد به طور مشروح صحبت خواهد شد.

۱ گروه پشتیبانی عمومی
۱ گردان هواپیمایی فرماندهی
توپخانه: شامل گروه‌های ۲۲ و ۳۳
مهندسی شامل:
گروه۴۱۱ مهندسی رزمی
گردان۴۱۴ پل شناور
گروه ۰۱ مخابرات
نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران
ب. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
تیپ۳۰ مستقل زرهی
تیپ۱۷ قم
تیپ۳۵ امام سجاد
تیپ۳۳ المهدی
پ. جهادگران جهاد سازندگی از سراسر کشور

صدور طرح‌ها و دستورهای عملیاتی

همزمان با جابه‌جایی یگان‌ها از منطقه عملیاتی فتح‌المبین (شوش ـ دزفول) پس از رهایی از خطوط پدافندی توسط لشکر ۷۷ پیاده تقویت شده با تیپ ۸۴ خرم‌آباد به منطقه جنوبی (عمدتاً منطقه دارخوین)، ستاد قرارگاه کربلا ضمن نظارت بر این جابه‌جایی‌ها بر مبنای شورهای ستادی مشترک و تبادل نظرات، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در تاریخ ۲۰ فروردین‌ماه ۱۳۶۱ و نیروی زمینی در اواخر دهه سوم فروردین‌ماه اقدام به صدور دستورهای عملیاتی خود نمودند که هر دو دستور بر مبنای تدابیر و تصمیمات مشترک اتخاذ شده قبلی، اما با ادبیات متفاوت تهیه گردیده بود.

در اینجا به ذکر کلیاتی از طرح عملیاتی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران که مربوط به قرارگاه قدس می‌باشد، می‌پردازیم:

ـ در این طرح، مأموریت هریک از نیروهای سه‌گانه ارتش جمهوری اسلامی ایران، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و قرارگاه‌های تابعه نزاجا به شرح زیر پیش‌بینی شده بود:

۱ـ نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران و یگان‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در منطقه قرارگاه غرب و مناطق دزفول ـ شوش ـ بستان پدافند و در منطقه اهواز ـ غرب کارون به شرح زیر مبادرت به آفند می‌نماید:

الف. قرارگاه مقدم نزاجا در غرب ضمن پدافند، با اجرای عملیات آفندی و محدود دشمن را درگیر و از دخالت نیروهای دشمن در منطقه جنوب جلوگیری می‌نماید، سپس آماده می‌شود به اجرای عملیات گسترده خط مرز را تأمین و بنا به دستور به سمت باختر پیشروی نماید.

ب. قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب با لشکر ۷۷ پیاده، تیپ ۸۴ خرم‌آباد و تیپ ۴۰ سراب به پدافند از مناطق چزابه، شمال میشداغ و عین‌خوش ادامه می‌دهد.

پ. فرماندهی عملیات کربلا۳ در جنوب در ساعت «س» روز «ر» به منظور انهدام دشمن در منطقه عمومی اهواز ـ غرب کارون و آزادسازی شهر خرمشهر تک نموده خط مرز را تأمین می‌نماید؛ سپس به منظور تأمین فضای کافی جهت حفاظت از مرزها تک را ادامه داده و ساحل شرقی اروندرود را تأمین و در منطقه پدافند می‌نماید.

۲. نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران پوشش هوایی منطقه عملیات کربلا۳ را برقرار و عملیات یگان‌های قرارگاه عملیاتی کربلا۳ در جنوب را روزانه حداقل با ۲۰ سورتی پشتیبانی نزدیک می‌نماید.

۳. نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران در حد مقدورات وسایل و امکانات عبور از رودخانه کارون را برای قرارگاه‌های فتح و نصر فراهم و از عملیات منطقه خرمشهر پشتیبانی و دشمن را در منطقه عمومی فاو ـ ام القصر درگیر و از آزادی عمل در کمک رسانی به بنادر عراق جلوگیری می‌نماید.

ـ ماده ۳ اجراء (بند مانور): اجرای این عملیات در چهار مرحله[1] پیش‌بینی شده بود که مأموریت قرارگاه قدس در هر مرحله به شرح زیر تعیین گردیده بود.

مرحله ۱: تک کنید، خاکریزهای مقدم دشمن را در جنوب رودخانه کرخه‌کور تصرف و سرپل مناسبی را در جنوب آن رودخانه جهت ادامه عملیات تأمین نمائید.

مرحله ۲: آماده باشید پس از تأمین سرپل در صورت عقب‌نشینی یا عقب‌روی یا فرار دشمن، بنا به دستور تک را ادامه داده خط عمومی جفیر ـ پادگان حمید را تأمین و نیروهای دشمن را در منطقه منهدم نمائید.

مرحله ۳: آماده باشید بنا به دستور، پس از تأمین خط عمومی جفیر ـ پادگان حمید تک را جهت تصرف نشوه و تأمین ساحل شرقی اروندرود ادامه دهید.

مرحله ۴: در منطقه (در صورت موفقیت در مرحله سوم) متصرفی (ساحل شرقی اروند) پدافند نمائید.

---

۱. معمولاً فرماندهی و ستاد در یکی از حالات زیر عملیات را مرحله‌بندی می‌کنند:
ـ عدم توانایی در تجسم وضعیت عملیات از خط تماس تا هدف نهایی (بعد مسافت ـ وضعیت مبهم دشمن)
ـ تغییر در ماهیت عملیات (انواع عملیات آفندی)
ـ تغییر در صورت‌بندی نیروها
ـ تغییر در نوع یگان‌ها.
بایستی توجه داشت که مرحله‌بندی را با هدف‌های واسطه و یا خطوط خیز نبایستی اشتباه گرفت.

یگان‌های مانوری قرارگاه قدس

یگان‌های مانوری اختصاص داده شده به قرارگاه قدس عبارت بودند از:

لشکر۱۶زرهی قزوین شامل:

تیپ۱ زرهی

تیپ۲ زرهی

تیپ۳ زرهی

تیپ۵۸ ذوالفقار (کنترل عملیاتی)

لشکر۱ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی شامل:

تیپ۲۱ امام رضا(ع))

تیپ۳۱ عاشورا

تیپ نور

تیپ۴۳ بیت‌المقدس

تیپ۴۱ ثارالله

ـ همان‌طور که در سطور قبل ملاحظه کردید، در این عملیات تلاش اصلی قرارگاه کربلا روی عبور قرارگاه‌های فتح و نصر از رودخانه کارون و رسیدن به جاده آسفالته اهواز ـ خرمشهر بود.

اما مأموریت قرارگاه قدس، با توجه به آبگرفتگی شمال رودخانه‌های کرخه‌کور و غرب رودخانه کارون در جنوب شهر اهواز تا حوالی ایستگاه آهو، مواضع مستحکم پدافندی متجاوز و نیاز لشکر۱۶ زرهی به معابر مناسب جهت مانور یگان‌های خودی، موکول شده بود به عبور از موانع فوق و یا عقب‌نشینی و یا عقب‌روی متجاوز که یک تلاش پشتیبانی محسوب می‌شد.

در این عملیات هم به مانند عملیات فتح‌المبین روی «ترکیب مقدس» نیروهای ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تأکید ویژه شده بود.

توجه:

۱. همان‌طور که در صفحات قبل ملاحظه گردید، با توجه به اینکه انتشار جداگانه دستور عملیاتی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران در اواخر فروردین‌ماه ۱۳۶۱ به طور جداگانه صادر گردید، اما در تمام طول طرح‌ریزی و اجراء عملیات،

کلیه تصمیم‌ها و دستورات پس از بحث در شورهای ستادی متعدد (معمولاً هم بدون مشورت با ستاد) با ۲ امضاء (ارتش و سپاه) تهیه و صادر گردید.

۲. در رده قرارگاه‌های تابعه نیز (قدس ـ فتح ـ نصر) به همین نحو عمل گردید.

ـ در ماده ۳ اجراء (بند آتش) به نحو زیر پیش‌بینی شده بود (مربوط به قرارگاه قدس):

۱. قرارگاه قدس علاوه بر توپخانه‌های سازمانی خود (۶ گردان) توسط سه آتشبار زیر تقویت گردیده بود:

الف. آتشبار سوم گردان ۳۷۲ کاتیوشا (زیر امر)

ب. آتشبار یکم گردان ۳۳۳ توپخانه ۱۳۰مم (زیر امر)

پ. آتشبار مختلط کاتیوشا، ۲۰۳، ۱۵۵مم (زیر امر)

۲. گروه ۳۳ توپخانه مأموریت عمل کلی تقویت قرارگاه کربلا۳ را با تقدم در منطقه قرارگاه قدس و فتح عهده‌دار بود.

۳. مدت ۲۰ دقیقه آتش تهیه طرح‌ریزی؛ که در صورت کشف تک، بنا به دستور در منطقه مورد درخواست قابل اجراء بود.

۴. نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران هم به منظور پشتیبانی نزدیک از یگان‌های زمینی، روزانه ۲۰ سورتی پشتیبانی نزدیک (ارتفاع بالا و ارتفاع پایین) پیش‌بینی و طرح‌ریزی کرده بود.

ضمن اینکه مأموریت پوشش هوایی کل منطقه عملیات را به خوبی و به نحو احسن به اجراء درآورد.

۵. هوانیروز نیز با اختصاص دو گروه رزمی به شرح زیر در پشتیبانی مستقیم و پشتیبانی عمومی قرارگاه‌های قدس، فتح و نصر، عملیات این قرارگاه‌ها را در موارد تقویت آتش یگان‌های تک‌ور، حمل آماد، تخلیه مجروح، جابه‌جایی نیرو، شناسایی هوایی، پشتیبانی می‌کرد.

گروه رزمی شماره ۲ (پ‌م) شامل:

۸ فروند هلی‌کوپتر کبرا

۱۲ فروند هلی‌کوپتر ۲۱۴

۳ فروند هلی‌کوپتر ۲۰۶

۱ فروند هلی‌کوپتر شنوک

گروه رزمی شماره ۴ (پ‌ع) شامل:

۱۲ فروند هلی‌کوپتر کبرا
۱۲ فروند هلی‌کوپتر ۲۱۴
۵ فروند هلی‌کوپتر ۲۰۶
۸ فروند هلی‌کوپتر شنوک

یگان‌های مهندسی که در اختیار قرارگاه قدس گذاشته شده بود عبارت بود از:

گردان مهندسی لشکر۱۶ زرهی
گروهان پل شناور پی‌ام‌پی
۹۰ دستگاه وسایل سنگین مهندسی

طرح عملیاتی کربلا۳ (بیت‌المقدس) همراه با پیوست‌ها و ضمائم بلافاصله در صفحات بعد آمده است.

توضیح: کلیه اسناد درج شده در این کتاب که در زمان صدور دارای مهر طبقه‌بندی بوده‌اند، در حال حاضر از اسناد طبقه‌بندی شده حذف شده‌اند.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

(در دستورات شفاهی تغییراتی داده نشده است)

قرارگاه فرماندهی عملیات
کربلا در جنوب
اهواز (۷۲–۸۷)
فروردین ۱۳۶۱
ص ر ۸

طرح عملیاتی کربلا ۳

مدرک :

دستور جزء جزء شماره ٤ کربلا ۲ ودستورات شفاهی فرزنژاد در جلسات هماهنگی و دستورالعمل تشکیل قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب.

نقشه : ۱/۲۵۰۰۰۰۰ جنوب باختری ایران (آبادان – اهواز – بصره – بستان) و نقشه ۱/۵۰۰۰۰ منطقه برگهای چهارگانه ۷۵۲ و ۵۶۵۰ تا ۵۶۵۳ و ۵۵۵۰ تا ۵۵۵۳)

سازمان رزمی : پیوست الف .

۱– وضعیت :

الف – نیروهای دشمن : پیوست ب (اطلاعات)

ب – نیروهای خودی "

(۱) نزاجا و یگانهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی درمنطقه قرارگاه غرب و منطقه دزفول – شوش ، بستان پدافند و درمنطقه عمومی اهواز ، غرب کارون ، با اجرای عملیات آفندی نیروهای دشمن رامنهدم ، مرز راتامین و تازمانی که مقاصد تجاوزکارانه دشمن خاتمه نیافته است بمنظورحفاظت مرزها و تامین فضای حیاتی برای نگهداری خط وطمرزی – تک راتارسیدن به ساحل شرقی رود خانه اروند ادامه خواهد داد .

(۲) قرارگاه مقدم نزاجا درغرب ضمن پدافند با اجرای عملیات آفندی محدود – دشمن رادرگیر و از دخالت نیروهای دشمن درمنطقه جنوب جلوگیری مینماید ، سپس آماده میشود با اجرای عملیات آفندی گسترده خط مرز راتامین و بنابدستورپسمت باختر پیشروی – نماید .

(۳) قرارگاه مقدم نزاجا درجنوب بال ۷۷ وتی ٤۰ همراه با یگانهائی ازسپاه پاسداران انقلاب اسلامی به پدافند از منطقه چزابه وشمال میشداغ وعین خوش ادامه میدهد .

خیلی محرمانه

(٤) نیروی هوائی ارتش جمهوری اسلامی ایران پوشش هوائی منطقه عملیات کربلا ۳ برقرار و عملیات یگانهای قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب را روزانه حداقل با ۲۰ سورتی نزدیک مینماید.

(٥) نیروی دریائی ارتش جمهوری اسلامی ایران در حد مقدور با توسایل و امکانات خود از رودخانه کارون را برای قرارگاههای فتح و نصر فراهم و از عملیات منطقه خرمشهر پشتیبانی و دشمن را در منطقه عمومی فاوام القصر درگیر و از آزادی عمل در کمک رسانی به بنادر عراق جلوگیری مینماید.

ب ـ زیر امر و جدا شده: پیوست الف (سازمان رزمی).

ت ـ فرضیات:

(۱) در زمان اجرای طرح کلیه نیروها برابر سازمان رزمی در دسترس میباشند.

(۲) در زمان اشغال سریل در راستا مداد و گسترش نیروهای درگیر و تقویتی دشمن تغییرات عمده ای بوجود نخواهد آمد.

(۳) عملیات کربلا ۳ با ترکیب مقدس رزمی نیروهای ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ماموریت عملیات کربلا ۳ را انجام میدهند لذا این ترکیب با استعداد مربوطه تا پایان عملیات ادامه دارد.

(٤) نیروی هوائی ارتش جمهوری اسلامی ایران از (۲ ـ ر) تا خاتمه عملیات پوشش هوائی منطقه عملیات را برقرار و از دخالت هواپیماهای دشمن در عملیات عبور از رودخانه جلوگیری مینمایند.

(٥) دشمن در مدت عملیات از امکانات شیمیائی استفاده نخواهد کرد.

(٦) دشمن قبل از تک ما، در هیچکدام از مناطق عملیاتی قرارگاه مقدم مبادرت به آتش عمدهای نمی نماید.

(۷) مهندسی قرارگاه کربلا با امکانات مشترک مهندسی نزاجا و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و جهاد سازندگی قادر به تامین حداقل ٥ پل روی رودخانه کارون و برقراری ۱۲ طراوه و تامین قایقهای هجومی مورد نیاز خواهد بود.

(۸) مهندسی قرارگاه کربلا در جنوب قادر به مداومت نگهداری و تعمیر پلها در صورت آسیب جزئی پلها خواهند بود.

۲ ـ ماموریت:

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

فرماندهی عملیات کربلا در جنوب در ساعت س روز ر بمنظور انهدام دشمن در منطقه عمومی اهواز غرب کارون و آزادسازی خرمشهر تک نموده ، خط مرز را تامین مینماید ، سپس بمنظور تامین فضای کافی جهت حفاظت از مرزها تک را ادامه داده و ساحل شرقی اروند رود را تامین ودر منطقه پدافند مینماید .

۳ــ اجـــراء :

الف ــ تدبیرعملیات :پیوست پ (کالک عملیات) .

(۱) مانور: فرماندهی عملیات کربلا در جنوب با قرارگاههای قدس وفتح ونصر تک نموده دشمن را در منطقه عمومی اهواز ــ غرب کارون منهدم خرمشهر و خط مرز را تامین و آفند خود را تا رسیدن به ساحل شرقی اروند رود ادامه داده ، سپس در منطقه پدافندی نماید تی ۳۰ زرهی سپاه پاسداران احتیاط قرارگاه را تشکیل میدهد تقدم در گیری با منطقه ــ قرارگاه فتح این عملیات بشرح زیر اجرا میگردد .

ابتدا قرارگاه قدس در شمال تک نموده خاکریز های مقدم دشمن را در منطقه مرموطه تامین و همزمان قرارگاههای فتح و نصر در مرکز جنوب از رود خانه کارون عبور نموده خط سریل را در غرب رود خانه تامین مینماید .

پس از تامین سریل قرارگاه فتح آفند خود را برای تامین مرز در منطقه واگذاری و قرارگاه نصر آفند خود را بمنظور تامین مرز و خرمشهر ادامه میدهند ، قرارگاه قدس مناسب با شرایط خاص دشمن (عقب نشینی ــ عقب روی ــ فرار) بنابدستور تک نموده خط عمومی جفیر ــ پادگان حمید را تامین و نیروهای دشمن را در منطقه منهدم مینماید .

قرارگاههای فتح و نصر پس از تامین مرز در منطقه واگذاری آفند خود را بمنظور تامین تنومه و ساحل شرقی اروند ادامه میدهند ، قرارگاه قدس بنابدستور تک را ادامه داده نشوه ــ ساحل شرقی اروند را تامین مینماید .سپس بنابدستور هرسه قرارگاه در ساحل شرقی اروند رود پدافند مینمایند

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

طرح عملیاتی کربلا ۳

(۲) آتش :آتش تهیه بمدت ۲۰ دقیقه طرحریزی ودرصورت کشف تك بنابدستور در منطقه مورد درخواست اجراگردد :پیوست ت (طرح پشتیبانی آتش) .

(الف) هوائـــــی :

((۱)) تقدم پشتیبانی هوائی تاخاتمه اشغال سریل به ترتیب باقرارگاه نصر ،فتح و ادامه خنثی نگهداشتن احتیاطهای دشمن درمنطقه قرارگاه قدس و منطقـــــه جفیر میباشد .

((۲)) بعداز اشغال سریل :تقدم پشتیبانی نزدیك هوائی بترتیب بـــــا قرارگاه قدس ، نصرو فتح خواهدبود ضمیمه ۱(آتش پشتیبانی هوائی) به پیوست ت (طرح ــ پشتیبانی آتش) .

(ب) توپخانه :تقدم آتش توپخانه درقسمت جنوب منطقه عملیات باقرارگاه نصر ودرمنطقه شمال‌عملیات باقرارگاه قدس خواهدبود ،ضمیمه ۲ (آتش‌پشتیبانی توپخانه)به پیوست ت (طرح پشتیبانی آتش) .

(پ) توپخانه پدافند هوائی :تقدم درخواست حفاظت به ترتیب به نگهداری پل های روی رودخانه کارون ،یگانهای مانوری در خط و توپخانه داده شود .

ب ــ قرارگاه نصـــــر:

(۱) از رودخانه کارون عبور نموده و خط سریل راتامین نمائید .

(۲) تیپ ٤ زرهی رابنابدستور بکار برید .

(۳) پس‌از تامین سریل بنابدست ورتك رابمنظورانهدام نیروهای دشمن وتامین شهر خرمشهر و مرز ادامه دهید .

(٤) آماده باشید بنابدستور تك راجهت تامین تنومه وساحل شرقی اروندرود ــ ادامه ودرمنطقه پدافند نمائید .

پ ــ قرارگاه فتـــــح :

(۱) از رودخانه کارون عبور نموده خط سریل راتامین نمائید .

(۲) تی ۳۷ زرهی راهمراه بایك تیپ ازسپاه پاسداران بنابدست وربکاربرید .

(۳) ازدخالت نیروهای زرهی دشمن (که درمنطقه عمومی جفیرمستقرهستند) در عملیات قرارگاه نصر جلوگیری‌وجناح راست قرارگاه نصر راپوشش نمائید .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(٤) پس از تامین سریل آماده ادامه تك بمنظور تامین مرز در منطقه مربوطه باشید.

(٥) آماده باشید بنابدستورتك راجهت تصرف دویل بصره و تامین ساحل شرقی اروند ادامه داده و در منطقه پدافند نمائید.

ت ـ قرارگاه قدس:

(١) تك نموده و خاکریزهای مقدم دشمن را در جنوب رود خانه کرخه کور تصرف و سریل مناسبی را در جنوب رود خانه تامین نمائید.

(٢) آماده باشید پس از تامین سریل در صورت عقب نشینی یا عقب روی یا ـ فرار دشمن بنابدست ورتك را ادامه داده خط عمومی جفیر، پادگان حمید را تامین و نیروهای دشمن را در منطقه منهدم نمائید.

(٣) آماده باشید بنابدست وریس از تامین خط عمومی جفیر، پادگان حمید تك راجهت تصرف نشوه و تامین ساحل شرقی اروند رود ادامه داده و در منطقه پدافند نمائید.

ث ـ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خوزستان:

فرماندهان لشگر و تیپ های سپاه پاسداران بافرماندهان لشگر و تیپ های نزاجا برابر آخرین هماهنگی دائم برقرار و نسبت به شناسائی وطرحریزی های مشترك وفعال نمودن قرارگاه ها اقدام نمایند.

ج ـ توپخانه:

(١) توپخانه صحرائی:

(الف) گروه ٢٢ توپخانه:

((١)) گد ٣٢٣ توپخانه (ـ) کمك مستقیم تیپ ٢٣

((٢)) آتشبار ١٥٥مم خود کششی از گد ٣٢٣ تقویت آتش توپخانه قرارگاه ـ نصر.

((٣)) گد ٣٤١ توپخانه ١٣٠مم عمل کلی ـ تقویت توپخانه گد ٣٢٣ و مامور اجرای عملیات کاروان.

((٤)) گد ٣٣٣ توپخانه ١٣٠مم (ـ) عمل کلی.

((٥)) گد ٣٨٧ مختلط (١٧٥مم و ٢٠٣مم) عمل کلی بنابدستور آتشبار

خیابانی محرمانه

۲۰۳ زیرامر قرارگاه فتح قرارمیگیرد .

((٦)) گد ۳۸۹ توپخانه ۲۰۳ مم (—) کششی تقویت توپخانه قرارگاه — نصـــر .

(ب) گروه ۳۳ توپخانه :

((۱)) گد ۳۰۵ توپخانه ۱۳۰ مم تقویت آتش توپخانه قرارگاه فتح .

((۲)) گد ۳٤۳ توپخانه ۱۳۰ مم عمل کی .

((۳)) گد ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ مم عمل کی .

((٤)) گد ۳۷۲ توپخانه کاتیوشا (—) .

((الف)) آتشبار یکم کاتیوشا عمل کی .

((ب)) آتشبار دوم تقویت آتش توپخانه قرارگاه فتح .

((٥)) گد ۳۷٦ توپخانه :

((الف)) یك آتشبار کاتیوشا زیـرامر قرارگاه نصر باقی میماند .

((ب)) یك آتشبار کاتیوشا زیرامر ل ۷۷

(۲) توپخانه پدافند هوائـی :

تقدم حفاظت به ترتیب به نگهداری پل‌های روی‌رود خانه کارون ، یگانهای مانوری در خـط و توپخانه داده شود .

(۳) پیوست ت (طرح پشتیبانی آتش) .

ح — هوانیروز : پیوست ث (طرح هوانیروز) .

خ — مهندسی : پیوست ج (مهندسی) .

د — اختیـــاط : درصورت

(۱) تیپ ۳۰ زرهی سپاه پاسداران تجمعی درشرق کارون مستقر، تقدم بکاررفتن درمنطقه قرارگاه فتح .

(۲) تی ٤ زرهی از قرارگاه نصر بنابدستور .

(۳) تی ۳۷ زرهی همراه بایك تیپ از سپاه پاسداران از قرارگاه فتح بنابدستور .

ح — دستورات هماهنگی :

(۱) این طرح بمحض دریافت برای طرحریزی و بنابدستور قابل اجرامیباشد .

(۲) ساعت س روز ر بعداً ابلاغ خواهد شد .

[محرمانه ۸]

خیلی محرمانه

(۱) پیوست ح (مخابرات و الکترونیک).

(۲) دستورکار مخابرات جاری: فهرست ماده ۱۰ـ۱، دستورات کار مخابرات قابل اجرا است.

ب ـ فرماندهی:

(۱) این عملیات از قرارگاه کربلا در جنوب (قرارگاه تاکتیکی مشترک نزاجا و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) هدایت میگردد. باتوجه باینکه:

(الف) رهبرحقیقی این عملیات سرنوشتساز همچنان بعهده ولی‌عصر (عج) میباشد برای حفظ وحدت فرماندهی مسئولیت فرماندهی وهدایت عملیات را با توکل بخدا شخصاً بعهده میگیرم.

(ب) چون جنگ و رزم، درراه الله است پیروزی آن بنام (الله) و رزمندگان اسلام به ثبت میرسد (انشاالله).

(پ) اولین برنامه بعد از پیروزی، مراسم شکرگزاری همه رزمندگان اسلام است درد رگاه خداوند متعال.

(۲) پاسگاه فرماندهی اصلی در شروع عملیات در غرب خضریه (۲۸ـ۶۲) میباشد.

(۳) محل پاسگاه فرماندهی یدکی متعاقباً اعلام خواهد شد.

(۴) پاسگاه فرماندهی تاکتیکی در قرارگاه فتح خواهد بود.

(۵) تغییرات پاسگاه فرماندهی متعاقباً اعلام میگردد.

(۶) یگانها محل پاسگاه فرماندهی خود راگزارش نمایند.

ف نزاجا سرهنگ تویخانه علی صید شیرازی

رسید اطلاع دهید.

پیوستها:

الف ـ سازمان رزمی
ب ـ اطلاعات.
پ ـ کالک عملیاتی
ت ـ طرح پشتیبانی آتش.
ث ـ هوانیروز.
ج ـ مهندسی.
چ ـ خدمات پشتیبانی.
ح ـ مخابرات و الکترونیک.
خ ـ فهرست گیرندگان.

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

پیوست الف (سازمان رزمی) طرح عملیاتی کربلا ۳
قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب.
قرارگاه قدس :

ل ۱۶ زرهی :
تی ۸۵ ذوالفقار (درکنترل عملیاتی) .
لشگر ۱ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی :
تی ۲۱ امام رضا علیه‌السلام .
تی ۳۱ عاشورا .
تی ۳۷ نور .
تی ۴۳ بیت‌المقدس.
تی ۴۱ ثارالله .
قرارگاه فتح :
ل ۹۲ زرهی :
تی ۵۵ هوابرد (درکنترل عملیاتی) .
تی ۳۷ زرهی (زیرامر) .
ل ۳ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی :
تی ۸ نجف اشرف .
تی ۲۵ کربلا .
قرارگاه نصر :
ل ۱ پیاده :
تی ۲۳ نوهد (درکنترل عملیاتی از ۲۴۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱) .
لشگر ۵ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی :
تی ۷ دزفول
تی ۲۷ محمد رسول‌الله (ص) .
تی ۴۶ فجر
تی ۳۲ خرمشهر.

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

تیپ ۳۰ زرهی مستقل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی :

گروه ۲۲ توپخانه :

گد ۳۲۳ (—) توپخانه شامل دو آتشباره ۱۰۰مم و ۱۵۵ مم ک م تی ۲۳ نوهد .

آتشبار ۱۵۵مم خوکشی ازگد ۳۲۳ تقویت آتش توپخانه و آرپا تنظیم

گد ۳۴۱ توپخانه ۱۳۰ مم

گد ۳۳۳ توپخانه ۱۳۰ مم (—)

گد ۳۸۷ مختلط (یک آتشباره ۱۷۵ و یک آتشبار ۲۰۳)

گد ۳۸۹ توپخانه ۲۰۳ مم

گروه ۳۳ توپ خانه :

گد ۳۷۲ توپخانه ۱۲۲مم کاتیوشا

گد ۳۷۶ توپخانه ۱۲۲ مم کاتیوشا (—)

گد ۳۰۵ توپخانه ۱۳۰ مم

گد ۳۴۳ توپخانه ۱۳۰مم

گد ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ مم

هوانیـــروز :

گروه پشتیبانی مستقیم شماره ۲

۸ فروند هلیکوپتر کبرا

۱۲ فروند هلیکوپتر ۲۱۴

۳ فروند هلیکوپتر ۲۰۶

۴ فروند هلیکوپتر شنوک

گروه رزمی پشتیبانی عمومی شماره ۴

۱۲ فروند هلیکوپتر کبرا

۱۲ فروند هلیکوپتر ۲۱۴

۵ فروند هلیکوپتر ۲۰۶

۸ فروند هلیکوپتر شنوک

گروه پشتیبانی مستقیم شماره ۳

۴ فروند هلیکوپترکبرا

خیلی محرمانه

۴ فروند هلیکوپتر ۲۱۴
۲ فروند هلیکوپتر ۲۰۶
۴ فروند شنوک
گردان هواپیمائی فرماندهی
یك فروند هواپیمای اف ـ ۲۷
یك فروند هواپیمای تی ـ سی
یك فروند هواپیمای سسنا
گروهان عملیات مخابرات هوانیروز

*** در این کتاب از ارائه سایر پیوست‌ها صرف‌نظر شده است**

پیوست عملیاتی کربلا ۳

۱- بند الف (تدابیر عملیات) از ماده ۳ (اجرا) بیانگر ماموریتها و گفتگوهائی است که در جلسات مکرر مسئولین عملیات ارتش ، سپاه پاسداران بعمل آمده و به توان آخرین تصمیم رسمی تا اینجانه اعلام گردیده است .

۲- بدینوسیله این مقارن بزمان تاکتیک نظامی که در پیش رو قرار دارد و بدون انجام میگیرد که بمنظور انجام مقایسه و بررسی تحلیلی مطلب و احتمالا برخی نکات مثبت قرارگاههای عمل کننده تقدیم حضورتان میباشد تا بدستور عملیات کربلا ۳ بصورت موثقانه به پیوست ارسال میگردد و قبل از مطالعه و مقایسه و بررسی نکات زیر را در نظر بگیرید .

الف - انتشار این ضمیمه هیچگونه تغییری را در مفاد متن کربلا ۳ شامل نمیشود .

ب - مطالعه دقیق ، مقایسه و بررسی این ضمیمه به مسئولین عملیات قرارگاهها توصیه میگردد .

ج - نزاریا سردشت توپخانه صیاد شیرازی

سری

بسمه تعالی

[illegible] :

الف ـ تدبیر عملیات (کالک عملیاتی کربلا ۳)

(۱) مانور: فرماندهی عملیات کربلا در جنوب با قرارگاههای قدس و فتح و نصرت تشکیل نموده دشمن را در منطقه عمومی اهواز ـ غرب کارون منهدم خرمشهر و خط مرز را تا مین و آزاد نمود و با مناطق تامین خط مرز تا رسیدن به ساحل شرقی اروند رود ادامه داد سپس در منطقه پدافند مینماید این عملیات در ۴ مرحله بشرح زیر اجرا میگردد .

مرحله ۱ ـ همزمان با تشکیل قرارگاه قدس در شمال و تامین جانبی های مقدم دشمن بمنظور ایجاد سریل مناسب برای ادامه عملیات ، قرارگاههای فتح و نصرت در جنوب منطقه عملیات با محور اروند خانه کارون بسمت باختر تشکیل نموده و خط سریل را در غرب کارون تامین مینمایند .

مرحله ۲ ـ پس از تامین سریل قرارگاههای فتح و نصرت خود را به ترتیب برای تامین مرز در منطقه محوله و تامین و آزادسازی خرمشهر و شلمچه ادامه میدهند . قرارگاه قدس بنا بدستور بمنظور تامین خط عمومی جفیر ـ حمید تشکیل خود را ادامه داده و نیروهای دشمن را در منطقه منهدم میسازد .

مرحله ۳ ـ پس از تامین خط مرز و آزادسازی خرمشهر قرارگاههای فتح و نصرت خود را بسمت باختر برای تامین ساحل شرقی اروند و پل تنومه ادامه داده و قرارگاه قدس بمنظور تامین پل نشوه بنا بدستور تشکیل میدهند .

مرحله ۴ ـ با تامین ساحل شرقی اروند یگانهای تابعه قرارگاه کربلا در منطقه پدافند مینمایند . در اجرای عملیات تیپ ۲۰ زرهی مستقل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی احتیاط قرارگاه کربلا در جنوب را با تقدم بتا رفتن در منطقه قرارگاه فتح تشکیل میدهند .

ت نزاجا سرتیپ صیاد شیرازی

سری

بسمه تعالـــی

از : قرارگاه مرکزی کربلا
به : گیرندگـان
موضوع : طرح عملیاتی کربلا ۳

شماره ۱۶۱ــ ۱۵۰
تاریخ ۱۳۶۱/۱/۲۰
پیوست ۳ بـرگ

۱ــ ماموریت : نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران متشکل ازسپاه پاسداران انقلاب اسلامی ونیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ماموریت دارند که درساعت (س) روز (ر) در منطقه عمومی جنوب رودخانه کرخه کورغرب رودکارون تك نموده وضمن انهدام نیـــروی موجود دشمن آزادسازی شهرهای خرمشهروهویزه ، خط مرزبین المللی راتامین نموده از حمله مجدد احتمالی دشمن به کشوراسلامی جلوگیری نمایند .

۲ــ اهداف : اهدافیکه دراجرای عملیات کربلا ۳ دنبال میشود عبارتند از :

الف ــ انهدام نیروی دشمن حداقل به استعداد بیش ازدولشگر .

ب ــ آزادسازی شهرهای خرمشهرو هویزه ویادگان حمید .

پ ــ خارج شدن شهرهای اهواز، حمیدیه ، سوسنگرد ازبرد توپخانه دوربرد دشمن .

ت ــ ترمیم مرزبین المللی کشوراسلامی ورفع اشغال دشمن .

ث ــ آزادشدن حدود ۶۰۰۰ کیلومترمربع ازسرزمینهای اسلامی .

ج ــ آزادشدن روستاهای زیادی که بااسکان اهالی درروستاها وشهرها ازفشـــار اقتصادی جنگ زدگان برد ولت کاسته خواهد شد .

چ ــ آزادشدن جاده مواصلاتی اهواز بخرمشهروخارج شدن جاده اهواز ــ آبادان از بردتوپخانه .

۳ــ سازمان رزمی : نیروهای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی متشکل ازبرادران سپاه وبسیج بسازمان ذیل عبارتند از :

الف ــ لشگریك بفرماندهی برادراحمد غلامپوروومعاونت برادرعزیزجعفری .

لشگریك باسه تیپ پیاده تابعه ودوتیپ زیرامر :

(۱) تیپ ۲۱ امام رضاعلیه السلام زیرامربفرماندهی برادرخادم الشریعه

(۲) تیپ ۳۱ عاشورا بفرماندهی برادرامین شریعتی

(۳) تیپ ۳۷ نور بفرماندهی برادرعلی هاشمـــی

خیابان شهید دانه

ب ــ قرارگاه فتـــح :

این قرارگاه ماموریت دارد تا نیروی دشمن را در حد فاصل قرارگاه قدس و قرارگاه نصر (ازجنوب پادگان حمید تا شمال مشارع ــ خط حد دقیق بعداً تعیین خواهد شد) منهدم نموده و مرزبین المللی را در این منطقه تامین نماید و آماده باشد بنابد ستور پلافاصله حرکت و جهت مسدود نمودن مسیر بصره به شلمچه ادامه دهد و در کناره رود دجلـــه پدافند نماید .

پ ــ قرارگاه نصـــر :

این قرارگاه ماموریت دارد تا ضمن انهدام نیروی دشمن در غرب کارون ، از مشارع تا خرمشهر حرکت را بسمت مرزادامه داده و پس از تامین خرمشهر مرزبین المللی را در شلمچه تامین نماید .

فرماندهـــی : هر قرارگاه ترکیبی از یک لشگر سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و یک لشگر ارتش جمهوری اسلامی میباشد که فرماندهی قرارگاه مشترک میباشد که یکنفر فرمانده و دیگر معاون قرارگاه خواهد بود .

ــ مسائل قابل بررسی :

الف ــ سرپلهای دو قرارگاه فتح و نصر بایستی هرچه سریعتر ا شغال گردد والا پـــس از گاهی دشمن از قصد تک نیروهای خودی ، این امر بسیار مشکل خواهد بود .

ب ــ از مرحله ای کردن طرح باید جداً جلوگیری کرد و هر سه قرارگاه همزمان وارد عمـــل خواهند شد .

پ ــ از استفاده از راه کارهائیکه به نقاط قوت دشمن و یا تکهای جبهه ای مربوط میشود باید شدیداً پرهیز کرد و هرچه بیشتر سعی نمود که دشمن را دور زد و سازمان او را متلاشی کرد .

ت ــ رعایت مسائل حفاظتی را در اولویت اول قرار داد و این مسئله به کلیه پرسنـــل یادآوری شود . مخصوصاً حرکات خودی در حاشیه شرقی و غربی کارون باید به حداقل برسد .

ث ــ نسبت به جمع بندی اطلاعات توجه بیشتری شود و کلیه حرکات دشمن (اعم از تردد ها هجوم آتش و غیره) بیشتر مورد بررسی قرار گیرد .

ج ــ قرارگاههای فتح و نصر بایستی زمان انتقال نیروبه منطقه عملیاتی را قبل از شغـــال سریل بررسی نمایند که متناسب با نصب پل بدون هوشیار کردن دشمن این زمان بنـــدی

خط سرخ ماه

تعیین شود تا در عمل د چار اشکال نشویم.

چ ــ کلیه فرماندهان تا رده گردان در صورت لزوم نیروهای تك وربایستی در مورد ادامه عملیات از مرز زیدان در حاشیه شرقی رود خانه د جله ، کاملا" توجیه شوند .

ح ــ بررسی احتمالات در حین عملیات و راه کارهای مقابله با آن .

ف ق کربلا ــ محسن رضائی

گیرندگان :

۱ــ قرارگاه قدس

۲ــ قرارگاه فتح

۳ــ قرارگاه نصر

٤ــ قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب.

صدور طرح عملیاتی قرارگاه قدس

قرارگاه قدس نیز به مانند سایر قرارگاه‌های عمل‌کننده (فتح و نصر) که با شرکت در جلسات قرارگاه کربلا در جریان طرح‌ریزی‌ها قرار داشتند، پس از صدور طرح عملیاتی کربلا۳، طرح‌های مقدماتی خود را کامل و در روزهای پایانی اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۶۱ با ۲ امضاء (سرهنگ زرهی ستاد سیروس لطفی فرمانده لشکر۱۶ زرهی قزوین و برادر احمد غلامپور فرمانده لشکر۱ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) اقدام به صدور آن می‌نماید که در اینجا لازم است به بحث درمورد قسمت‌هایی از آن بپردازیم.

۱- مأموریت

قرارگاه قدس پس از دریافت طرح عملیاتی از قرارگاه کربلا و بحث و تبادل نظر روی عوامل مؤثر در اجرای مأموریت واگذاری مأموریت تجزیه و تحلیل شده خود را به شکل زیر تهیه و در دستور عملیاتی صادره به یگان‌های تحت امر و سایر قرارگاه‌ها اعلام می‌نماید.

یگان‌های قرارگاه قدس در ساعت «س» روز «ر» به منظور انهدام دشمن در منطقه عمومی کرخه‌کور و منطقه نورد تک نموده، خاکریزهای مقدم دشمن را در جنوب کرخه‌کور و نورد تصرف و سرپل مناسبی را در جنوب رودخانه تأمین کرده و آماده می‌شود بنا به دستور در صورت عقب‌نشینی یا عقب‌روی یا فرار دشمن تک را ادامه داده، خط عمومی جفیر ـ پادگان حمید را تأمین و سپس بنا به دستور، تا تصرف نشوه و ساحل شرقی اروندرود تک را ادامه داده و در منطقه پدافند نماید.

۲- سازمان رزمی

قرارگاه قدس یگان‌های سازمانی و اختصاص داده به خود را در پنج قرارگاه سازماندهی نمود که به ذکر خلاصه آن می‌پردازیم (شرح کامل را در صفحات بعد ملاحظه فرمائید).

قدس۱ شامل:

تیپ۱ لشکر۱۶ زرهی قزوین

گردان۵۰۷ ژاندارمری (کنترل عملیاتی)

گروهان جانباز (زیر امر)

تیپ عاشورا

قدس۲ شامل:

تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی قزوین
گردان۲۳۴سوارزرهی (زیر امر)
تیپ امام رضا (ع)
قدس۳ شامل:
تیپ۳ لشکر۱۶ زرهی قزوین
گردان۲۵۲ سوارزرهی (زیر امر)
تیپ نور
قدس۴ شامل:
تیپ۵۸ ذوالفقار
گردان۲۵۴ تانک (-) زیر امر
تیپ ثارالله
قدس۵ شامل:
تیپ بیت‌المقدس
گروهان یکم گردان۲۵۴ تانک (زیر امر)

۳- اجراء

قرارگاه قدس تدبیر عملیات خود را بر مبنای ۵ قرارگاه در چهار مرحله (بر مبنای مأموریت واگذاری از قرارگاه کربلا۳) به شرح زیر طرح‌ریزی نمود:

مرحله یکم:

قرارگاه قدس جهت تصرف و تأمین سرپل[1] مناسب در جنوب رودخانه کرخه‌کور با قدس۳ در طراح (تلاش اصلی) و قدس۴ در فرسیه و سیدجابر و قدس۵ در منطقه نورد با استفاده از معابر موجود تک نموده و با شکستن خاکریزهای مقدم دشمن، خط سرپل

۱. در اینجا صحبت از سرپل مناسب شده است که لازم است در مورد سرپل کمی صحبت شود:
سرپل عبارتست از منطقه مشخصی از ساحل دشمن که با تصرف آن فضای مناسب برای پیاده شدن عده‌ها و وسایل رده‌های بعدی را ایجاد و فضای کافی برای ادامه عملیات آینده را فراهم می‌نماید. در اینجا نکته حائز اهمیت اینکه وقتی یک یگان مأمور تأمین سرپل می‌شود، بایستی کلیه یگان‌های مانوری و احتیاط، پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی آن یگان از رودخانه عبور کرده باشند. مثلاً زمانی سرپل تیپ در غالب لشکر تأمین شده است که کلیه گردان‌های مانوری، پشتیبانی رزمی، پشتیبانی خدمات رزمی، بخصوص یگان احتیاط آن تیپ از رودخانه عبور کرده و در آن طرف مستقر شده باشند.

مناسبی را تصرف و تأمین می‌نماید. قدس۱ در شمال نهر معارض به پدافند خود ادامه داده و قدس۲، قدس۳ را دنبال و پشتیبانی می‌نماید.

مرحله دوم:

با توجه به عکس‌العمل دشمن[۱]، قدس۲ با عبور از خط قدس۳ تک نموده و خط قهوه‌ای[۲] را تأمین می‌نماید. همزمان قدس‌های ۳،۴و۵ هم به پیشروی خود ادامه داده و خط قهوه‌ای را تأمین می‌نمایند. پس از تصرف خط قهوه‌ای، قدس۱ بلادرنگ تک نموده و پس از عبور از خاکریزهای دشمن سرپل مناسبی را در جنوب رودخانه کرخه‌کور در غرب هویزه تصرف و حتی‌المقدور تک را تا رسیدن به خط قهوه‌ای در جناح راست قدس۲ ادامه می‌دهد.

مرحله سوم:

در این مرحله، با توجه به عکس‌العمل (عقب‌نشینی، عقب‌روی، فرار) و بنا به دستور، قدس‌های ۱و ۲ و۳ و۴و ۵ تک را به سمت جنوب در جهت تأمین خط عمومی جفیر ـ پادگان حمید (خط قرمز) ادامه می‌دهند.

مرحله چهارم:

پس از تصرف و تأمین اهداف در مرحله سوم، با قدس‌های ۱و۲و۳ تک را به منظور تصرف نشوه ادامه می‌دهد در این مرحله، قدس‌های ۴و۵ به ترتیب قدس‌های ۲و۳ را دنبال و پشتیبانی می‌نمایند.

پس از اجرای موفقیت‌آمیز مراحل چهارگانه، قرارگاه قدس پدافند از ساحل شرقی رودخانه اروند را به عهده خواهد گرفت.

دستور عملیاتی قرارگاه قدس همراه با پیوست‌ها و ضمائم:

۱.منظور از عکس العمل دشمن چیست؟ به نظر می‌رسد نظر تهیه‌کنندگان این طرح از جمله «با توجه به عکس‌العمل دشمن» این بوده است که در صورت موفقیت در مرحله یکم.

۲. شکل مانور در این مرحله نامفهوم به نظر می‌رسد. زیرا چنانچه مأموریت قدس۲ عبور از خط قدس۳ و تأمین خط قهوه‌ای باشد، بایستی قدس‌های ۳، ۴ و ۵ در احتیاط قرار گیرند و یا حداقل، کلمه «قسمتی» از خط قهوه‌ای در مأموریت قدس۲ گنجانده شود. همچنین، در مأموریت تیپ۱ هم به همین نحو مشاهده می‌شود.

بسمه تعالی

نسخه ۲ از ۲۲ نسخه

رکن سوم قرارگاه قدس

خوزستان ــ حمیدیه

اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱

م ن ه

دستورات شفاهی تغییری داده نشده است

طرح عملیاتی کربلای ۳

مدارک :

۱ــ طرح عملیاتی کربلای ۳ ق م نزاجا در جنوب با اعلام وصول ص ر ۸

۲ــ نقشه ۵۰۰۰۰ : ۱ حمیدیه ــ سوسنگرد ــ هویزه ــ غرب هویزه ــ اهواز

سازمان رزمی : برابر پیوست (الف)

۱ــ وضعیت :

الف ــ نیروهای دشمن : پیوست (ب) اطلاعات ، و به آخرین خلاصه اطلاعاتی لشکر مراجعه شود .

ب ــ نیروهای خودی :

(۱) یگانهائی از نزاجا (ق م نزاجا در جنوب] و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در منطقه غرب دزفول و شوش و شمال بستان پدافند مینمایند .

(۲) قرارگاه عملیاتی کربلای ۳ در منطقه عمومی اهواز ، غرب کارون بمنظور انهدام دشمن تک نموده ، خط مرز را تأمین مینماید و سپس بمنظور تأمین فضای کافی جهت حفاظت مرزها تک را تا رسیدن به ساحل شرقی رود خانه ارونرود ادامه داده وسپس در منطقه پدافند مینماید .

(۳) قرارگاه فتح در سمت چپ همزمان با عملیات قرارگاه قدس از رود خانه کارون عبور نموده خط سریل را در غرب رود خانه تصرف و تأمین مینماید و سپس تک را برای تأمین مرز ادامه داده و آماده میشود بنابدستور بمنظور تأمین تنومه و ساحل شرقی اروند تک را ادامه دهد .

(۴) گروه ۳۳ توپخانه با یک گردان توپخانه ۱۷۵ مم و یک گردان توپخانه ۱۳۰مم و یک آتشبار کاتیوشا عملیات لشکر ۶ و ۹۲ را پشتیبانی مینماید (عمل کلی نزاجا) .

۲ــ

(۵) نیروی هوائی ارتش جمهوری اسلامی ایران پوشش هوائی منطقه عملیات قرارگاه کربلا ۳ را برقرار و عملیات یگانهای خودی را روزانه حداقل با ۲۰ سورتی پشتیبانی نزدیک مینماید .

(۶) هوانیروز مستقر در اهواز ، عملیات یگانها را در حد مقدورات پشتیبانی نزدیک نموده و نسبت به تخلیه مجروحین اقدام مقتضی بعمل خواهد آورد .

ب ــ زیرامر و جدا شده : برابر سازمان رزمی

ت ــ فرضیات :

(۱) در زمان اجرای طرح کلیه نیروها برابر سازمان رزمی در دسترس میباشند .

(۲) در زمان اشغال سریل در استعداد و گسترش نیروهای درگیر و تقویتی دشمن تغییرات عمده‌ای بوجود نخواهد آمد .

(۳) قرارگاه قدس با ترکیب مقدس رزمی نیروهای ارتش و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی عملیات کربلا ۳ را اجراء مینماید و این ترکیب با استعداد مربوطه تا پایان عملیات ادامه دارد .

(۴) نیروی هوائی ارتش جمهوری اسلامی ایران از (۲ــ ر) تا خاتمه عملیات پوشش هوائی مناطق عملیات را برقرار و از نفوذ هواپیماهای دشمن به آسمان مناطق جلوگیری مینماید .

(۵) دشمن در مدت عملیات از امکانات شیمیائی استفاده نخواهد کرد .

(۶) دشمن قبل از تک ما در هیچکدام از مناطق عملیات قرارگاه قدس مبادرت به آفند عمده‌ای نمی‌نماید .

(۷) اگر قدس ۱ موفق به اجرای عملیات در منطقه نیسان نباشد بلادرنگ در منطقه طراح یا نورد بکار خواهد رفت .

۲ــ ماموریت :

یگانهای قرارگاه قدس در ساعت (س) روز (ر) بمنظور انهدام دشمن در منطقه عمومی کرخه کور و منطقه نورد تک نموده ، اگریزهای مقدم دشمن را در جنوب کرخه کور و نورد تصرف و

بکلی ۲ سری

سرپل مناسبی را در جنوب رود خانه تاءمین و آماده میشود بنابدستور در صورت عقب نشینی یا عقب روی یا فرار دشمن تك را ادامه داده خط عمومی جفیر ـ پادگان حمید را تاءمین و سپس بنابدستور تا تصرف نشوه و ساحل شرقی اروند رود تك را ادامه داده و در منطقه پدافند مینماید .

۳ ـ اجـــراء :

الف ـ تدبیر عملیات :پیوست (پ) کالك عملیاتی .

(۱) مانور : (این عملیات در ٤ مرحله بشرح زیر اجراء خواهد شد) .

مرحله ۱ : قدس ۳ در راءس تلاش اصلی و قدس ٤ در فرسیه و سید جابر و قدس ۵ در منطقه نورد با استفاده از معابر موجود تك نموده و با شکستن خاکریزهای مقدم دشمن خط سرپل مناسبی را تصرف و تاءمین مینماید ، قدس ۱ در شمال نهر معارض پدافند مینماید و قدس ۲ در دنبال و پشتیبان قدس ۳ میباشد .

مرحله ۲ : با توجه بعکس الخط دشمن قدس ۲ با عبور از خط قدس ۳ تك نموده و خط قهوه‌ای راتاءمین مینماید . پس از عبور قدس ۲ قدسهای ۳ و ٤ و ۵ به پیشروی خود ادامه داده و خط قهوه‌ای را تاءمین مینمایند ، قدس ۱ پس از تاءمین خط قهوه‌ای بلادرنگ تك نموده و پس از شکستن خاکریز مقدم دشمن سرپل مناسبی را در جنوب کرخه کور در غرب هویزه تصرف و حتی المقدور تك را تا تاءمین خط قهوه‌ای در جناح راست قدس ۲ ادامه میدهد .

مرحله ۳ : در این مرحله با توجه به عکس الخط دشمن (عقب نشینی ،عقب روی ، فرار) و بنابدستور قدس ۱ و ۲ و ۳ و ٤ و ۵ تك را بسمت جنوب ادامه داده و خط عمومی جفیر ـ پادگان حمید (خط قرمز) را تاءمین مینمایند .

مرحله ٤ : پس از تاءمین خط قرمز بنابدستور ، قرارگاه قدس با قدس ۱ و ۲ و ۳ در خط بندار تصرف نشوه تك را ادامه داده و پس از تاءمین ساحل شرقی اروند در منطقه پدافند مینماید ، قدس ٤ و ۵ به ترتیب قدس ۲ و ۳ را دنبال و پشتیبانی مینمایند .

بکلی سری

(۲) آتش :

آتش تهیه بمدت ۲۰ دقیقه جارحریزی و در صورت کشف تک بنابد ستور در منطقه مورد درخواست اجراء میگردد در غیر اینصورت آتش تهیه اجراء نخواهد شد و آتش بنابد رخواست اجراء خواهد گردید ، تقدم آتش با قدس ۳ خواهد بود . پیوست (ت) دارد پشتیبانی آتش .

ب ـ قدس ۱ :

مرحله ۱ : در ساعت (س) روز (ر) تاظاهر به تک نمائید .

مرحله ۲ :

(۱) بنابد ستور تک نموده پس از عبور از رودخانه کرخه کور با شکستن خاکریز اول و دوم سریل مناسبی را در جنوب کرخه کور تصرف و حتی المقدور تک را تا تامین خط تهیه‌ای ادامه دهید .

(۲) در سمت چپ حوالی هویزه با قدس ۲ تماس برقرار و هماهنگی نمائید .

(۳) در صورت عدم موفقیت در عبور از کرخه کور آماده باشید بنابد ستور در منطقه دارام یا نورد بکار روید .

مرحله ۳ : آماده باشید بنابد ستور تک را بسمت جنوب ادامه داده و خط قرمز را تامین نمائید .

مرحله ٤ : آماده باشید بنابد ستور تک را بسمت جنوب غربی ادامه داده و ساحل شرقی اروند را تامین و در منطقه پدافند نمائید .

پ ـ قدس ۲ :

مرحله ۱ :

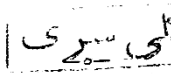
(۱) قدس ۳ را دنبال و پشتیبانی نمائید .

(۲) آماده باشید در منطقه شرینه از قدس ۱ بکار روید .

مرحله ۲ :

(۱) آماده باشید بنابد ستور با عبور از خط قدس ۲ تک نموده و خط قهوه‌ای را تصرف هویزه را تامین نمائید .

بکلی سری

(۲) در سمت راست با قدس ۱ هماهنگی نمائید .

مرحله : آماده باشید بنابد ستور تك را بسمت جنوب ادامه داده و خط قرمز را تصرف و تاءمین نمائید .

مرحله ٤ : آماده باشید بنابد ستور تك را بسمت جنوب غربی ادامه داده ساحل شرقی اروند را تاءمین و در منطقه پدافند نمائید .

ت ــ قدس ۳

مرحله۱ :

(۱) تك نموده و پس از عبور از رود خانه کرخه کور با شکستن خاکریز های مقدم دشمن خط سریل را تصرف و تاءمین نمائید .

(۲) در سمت چپ با قدس ٤ هماهنگی نمائید .

مرحله ۲ :

(۱) بمحور از خط قدس۲ کمك نمائید .

(۲) پس از عبور قدس۲ به پیشروی ادامه داده و خط قهوه‌ای‌را تاءمین نمائید .

مرحله ۳ :آماده باشید بنابد ستور تك را بسمت جنوب ادامه داده و خط قرمز را تاءمین‌نمائید .

مرحله٤ :آماده باشید بنابد ستور تك را بسمت جنوب غربی ادامه داده و ساحل شرقی اروند را تاءمین و در منطقه پدافند نمائید .

ث ــ قدس ٤ :

مرحله۱ :

(۱) تك نموده و پس از عبور از رود خانه کرخه کور با شکستن خاکریزهای‌مقدم دشمن خط سریل را تصرف نمائید .

(۲) با قدس ۲ و قدس ۳ هماهنگی نمائید .

مرحله ۲ :بنابد ستور تك را ادامه داده و خط قهوه‌ای را تصرف و تاءمین نمائید .

مرحله۳ :بنابد ستور تك را بسمت جنوب ادامه داده و خط قرمز را تصرف و تاءمین نمائید .

مرحله ٤ :

(١) آماده باشید قدس ٢ را دنبال و پشتیبانی نمائید .

(٢) آماده باشید بنابدستور درمنطقه حریف از قدس ١ بکار روید .

(٣) آماده باشید پس از تصرف ساحل شرقی اروند درمنطقه واگذاری پدافند نمائید .

ج- قدس ٥ :

مرحله ١ :

(١) تک نموده و پس از عبور از آب گرفتگی با شکستن خاکریزهای مقدم دشمن خط سریل را تصرف و تامین نمائید .

(٢) با قدس ٤ در سمت راست هماهنگی نمائید .

مرحله ٢ : بنابدستور تک را ادامه داده و خط تهره‌ای را تصرف و تامین نمائید .

مرحله ٣ : آماده باشید بنابدستور تک را بسمت جنوب ادامه داده و خط قرمز را تصرف و تامین نمائید .

مرحله ٤ :

(١) آماده باشید بنابدستور قدس ٣ را دنبال و پشتیبانی نمائید .

(٢) آماده باشید بنابدستور درمنطقه حریف از قدس ١ بکار روید .

(٣) آماده باشید پس از تصرف ساحل شرقی اروند درمنطقه واگذاری پدافند نمائید .

ج - توپخانه لشکری :

(١) توپخانه صحرائی :

(الف) گردان ٣٢١ توپخانه ١٥٥ مم کمک مستقیم قدس ١

(ب) گردان ٣٨٢ توپخانه ١٥٥ مم کمک مستقیم قدس ٣

(پ) گردان ٣٨١ (-) توپخانه با زیرامر گرفتن آتشبار ١٠٥ مم گردان ٣١٥ ماءمور به قدس ٤ کمک مستقیم قدس ٤

(ت) گردان ٣٠١ (-) توپخانه ١٠٥ مم با زیرامر گرفتن آتشبار ١٥٥ مم گردان ٣٠٤ کمک مستقیم قدس ٥

(ث) گردان ۲۵۵ توپخانه ۱۵۵ مم تقویت آتش گردان ۳۸۲ و تحت مستقیم قدس ۲ بهنگام وارد عمل شدن .

(ج) آتشبار ۲۰۳ مم گردان ۳۹۰ توپخانه عمل کلی تقویت گردان ۳۸۲

(چ) آتشبار مختلط ۳۶۹ (۲۰۳ و ۱۵۵ مم) تقویت گردان ۳۰۱

(ح) گردان ۳۹۴ (—) توپخانه ۱۳۰ مم عمل کلی لشکر (یک آتشبار در نیسان — یک آتشبار در فاراج) .

(خ) آتشبار ۱۳۰ مم گردان ۳۳۳ توپخانه عمل کلی لشکر در منطقه نورد .

(د) آتشبار کاتیوشا از گردان ۳۷۲ عمل کلی لشکر (۲ قبضه در نیسان — ۲ قبضه در فاراج) .

(ذ) آتشبار کاتیوشا از گردان ۳۶۹ عمل کلی لشکر (۲ قبضه در نورد) .

(۲) توپخانه پدافند هوائی :

گردان ۳۷۵ پدافند هوائی در پشتیبانی نیروی لشکر : به ترتیب تقدم یگانهای در خط ، پاسگاه فرماندهی قدس و گردانهای توپخانه عمل کلی را پوشش نمائید .

(۳) پیرست (ت) طرح پشتیبانی آتش .

ح — گردان ۴۴۶ مهندسی :

(۱) در پشتیبانی عملیات لشکر ، تقدم بکار رفتن در منطقه قدس ۲

(۲) گروهان پل را در پشتیبانی عملیات قدس ۱ قرار دهید .

(۳) با بهره‌برداری سازندگی خراسان و سمنان هماهنگی و همآهنگی لازم را بنمائید .

(۴) با همآهنگی برادران سپاه پاسداران از مقدورات مهندسی آنها استفاده نمائید .

(۵) پلهای موجود ا وی ال بی را با وسایل مهندسی لازم به سرپرستی یکی از معاونین گردان در جاده اسفالته نورآماده سازید و همواره با قرارگاه قدس و قرارگاه قدس ۵ در ارتباط باشد .

بکلی سری

خ ـ گردان ۴۷۵ مخابرات :

ارتباط دوطرفه مابین با سیم و بیسیم بین قرارگاه قدس و رده های بالا و قدسهای ۱و۲و۳و۴و۵ برقرار سازید .

د ـ گروهبان دژبان لشگر :

(۱) نسبت به برقراری پستهای کنترل عبور و مرور در سه راهی خرمشهر بسمت خرمشهر و سه راهی الباجی اقدام نمائید .

(۲) نسبت به نصب تابلوهای راهنما در قرارگاه قدس اقدام نمائید .

ذ ـ پشتیبانی لشگر :

نسبت به شناسائی محورهای قدس ها جهت انجام تدارکات و اخراجات اقدام نمائید .

ر ـ اعتبارات :

مرحله ۱ ـ قدس ۲ آماده باشید بنابدستور در منطقه عریض از قدس ها بکار روید .

مرحله ۳و۴ ـ قدس ۴ و ۵ آماده باشید بنابدستور در منطقه عریض از قدس ها بکار روید .

ژ ـ دستورات هماهنگی :

(۱) این طرح بمحض وصول قابل ارجاع و بنابدستور قابل اجراء است .

(۲) یگانها ارقامهای خود را تهیه و ۴۸ ساعت بعد باین قرارگاه ارسال دارند .

(۳) ساعت (س) و روز (ر) متعاقبا" اعلام میگردد .

(۴) کلمه رمز آغاز حمله همراه با ابلاغ ساعت (س) اعلام میگردد .

(۵) وسایل بجا مانده از دشمن که تخلیه آن در اولین لحظات مقدور نیست منهدم یا از کار انداخته شود .

(۶) به پرسنل تفهیم شود که جمع آوری غنائم در حین درگیری باعث منحرف شدن از ماموریت اصلی بوده و عواقب جبران ناپذیری خواهد داشت .

بکلی سری

بکلی سری

(۷) به میادین مین دشمن توجه خاص مبذول و مین یاب و وسایل تخریب همراه یگانهای تک ور باشد .

(۸) کلیه جنگ افزارهای پدافند هوائی بویژه سپند ۳ یگانها در دسترس بوده و یگانها آماده مقابله با تک های هوائی دشمن باشند .

(۹) ماسک ضدگاز و وسایل رفع آلودگی شیمیائی همراه پرسنل و یگانها باشد .

(۱۰) یگانها عملیات خود را طوری طراحریزی نمایند که همیشه احتیاط مناسب و متحرکی در دسترس داشته باشند .

(۱۱) حفظ مواضع پدافندی فعلی تا تحکیم خط جدید تاکید میگردد و در هر صورت باید حفظ گردد .

(۱۲) با توجه به وسعت منطقه عملیات و عدم وجود عارضه مشخص از هم اکنون در مورد تهیه فلش های راهنما اقدام و بهنگام عملیات در اشکاب جاده ها نصب نمائید .

(۱۳) وصول بخطوط خیز را گزارش نمائید .

(۱۴) در مصرف مهمات نهایت صرفه جوئی را بعمل آورده و از مهمات اغتنامی در حین درگیری استفاده شود .

(۱۵) از قلاب نما و هر وسیله دیگری جهت حفظ سمت استفاده شود .

۴ــ دستورات اداری و لجستیکی : به پیوست (ث) اداری و لجستیکی مراجعه شود .

۵ــ فرماندهی و مخابرات :

الف ــ مخابرات :

(۱) پیوست (ج) مخابرات

(۲) مداومت ارتباط قرارگاه قدس با یگانهای سازمانی و زیرامر تاکید میگردد ، قبل از آغاز عملیات کلیه بیسیم ها بازدید و سکوت رادیوئی برقرار شود .

(۳) قدس ها و گردانهای عمل مدیریت مانور [illegible] تعیین نمایند .

بکلی سری

—۱۰—

... ـ فرماندهی :

(۱) قرارگاه قدس در مختصات (۸۴ ـ ۵۹) نقشه حمیدیه میباشد .

(۲) در صورت نیاز قرارگاه قدس ۲ بعنوان قرارگاه فرعی قدس تعیین میگردد .

(۳) قرارگاه توپخانه لشگری قرارگاه یدکی قدس میباشد .

(٤) تغییر مکان قرارگاه قدس متعاقبا" اعلام میگردد .

(٥) قدسهای ۱ و ۲ و ۳ و ٤ و ٥ قرارگاه جدیدی در جلو پیش بینی و بهنگام تغییرمکان اعلام نمایند .

... اطلاع دهید .

عملیـــات قـرارگاه قـــدس :

سیروس لطفی ـ احمد غلام پور

رونوشتها :

الف ـ سازمان رزمی

ب ـ اطلاعات

پ ـ کالک عملیاتی

ت ـ طرح پشتیبانی آتش

ث ـ اداری و لجستیکی

ج ـ مخابرات

چ ـ ایست گیرندگان

بسمه تعالی

پیوست الف (سازمان رزمی) به طرح عملیاتی کربلا ۳

قـــــــدس ۱

قرارگاه و گروهان قرارگاه تیپ ۱ زرهی	قـــــرارگاه تیپ عاشـــــورا
گردان ۱۷۶ پیاده مکانیزه	۸ گردان پیاده سپاه پاسداران انقلاب اســـــــــلامی
گردان ۱۸۵ پیاده مکانیزه	
گردان ۲۰۱ تانک	
گردان ۲۲۰ تانک	
گردان ۵۰۷ ژاندارمری در کنترل عملیاتی	
گروهان جانباز زیرامر	
گردان ۳۲۱ توپخانه ۱۵۵ م‌م کمک مستقیم	
آتشبار یکم گد ۳۷۵ پدافند هوائی پ م	
گروهان یکم گد ۴۴۶ مهندس پ م	
گروهان یکم گد ۵۰۱ بهداری پ م	
گروهان یکم گد ۵۰۲ نگهداری پ م	
یگان رسد آماد از گد ۵۰۳ آماد پ م	
دسته یکم گردان جلوئی گد ۴۷۵ مخ پ م	
دسته یکم گروهان ۱۶ دژبان زیرامر	

قـــدس ۲

قرارگاه و گروهان قرارگاه تیپ ۲	قرارگاه تیپ امام رضـــــا (ع)
گردان ۱۱۴ پیاده مکانیزه	۸ گردان پیاده سپاه پاسداران انقلاب اســـلامـــی
گردان ۱۲۵ پیاده مکانیزه	
گردان ۲۰۱ تانک	
گردان ۲۳۴ سوارزرهی زیرامر	
گردان ۳۵۵ توپخانه ۱۵۵ مم کمک مستقیم	
آتشبار دوم گد ۳۷۵ پدافند هوائی پ م	
گروهان دوم گردان ۴۴۶ مهندس پ م	
گروهان ۲ گد ۵۰۱ بهداری پ م	
گروهان ۲ گد ۵۰۲ نگهداری پ م	
یک رسد آماد از گد ۵۰۳ آماد پ م	
دسته دوم گروهان جلوئی گد ۴۷۵ مخ پ م	
دسته دوم گروهان دژبان زیرامر	

قـــــــدس ۳

قرارگاه و گروهان قرارگاه تیپ ۳ زرهی	قرارگاه تیپ نـــور
گردان ۱۲٤ پیاده‌مکانیزه	۸ گردان پیاده سپاه پاسداران انقلاب اســـلامی
گردان ۲۲۷ تانک	
گردان ۲۲٤ تانک	
گردان ۲۵۲ سوارزرهی زیرامر	
گردان ۳۸۲ توپخانه ۱۵۵ م‌م کمک مستقیم	
آتشبار سوم گد ۳۷۵ پدافند هوائی پ م	
گروهان سوم گد ٤٤٦ مهن پ م	
گروهان سوم گد ۵۰۱ پشتیبانی پ م	
گروهان سوم گد ۵۰۲ نگهداری پ م	
یک رسد از گد ۵۰۳ آباد پ م	
دسته سوم گروهان هلوئی گد ٤۷۵ مخ پ م	
دسته یکم گروهان دژبان زیرامر	

قـــــــدس ٤

قرارگاه و گروهان قرارگاه تیپ ۸ ذوالفقار	قرارگاه تیپ شارال . . . . .
گردان ۱ پیاده تکاور	۷ گردان پیاده سپاه پاسداران انقلاب اســـلامی
گردان ۲ پیاده تکاور	
گردان ۳ پیاده تکاور	
گردان ٤ پیاده تکاور	
گردان ۲۵٤ تانک (—) زیرامر	
گردان ۳۸۱ توپخانه (—) ۱۵۵ م‌م کمک مستقیم	
آتشبار ۱۰۵ م‌م گد ۳۱۵ کمک مستقیم	
آتشبار مختلط پدافند هوائی	
یک گروهان از گد ٤۳۶ زیرامر	
گردان پشتیبانی تیپ	
دسته دژبان تیپ	

قـــــدس ۵	توپخانـــــه لشگـــری
قرارگاه تیپ بیت المقدس	ارکان و آتشبار ارکان توپخانه
۸ گردان پیاده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی	گردان ۳۶۴ توپخانه (—) ۱۳۰ م‌م
گروهان یکم گد ۲۰۴ تانک زیرامر	یک آتشبار ازگد ۳۳۳ توپخانه ۱۳۰ م‌م
گردان ۲۰۱ توپخانه (—) ۱۰۵ م‌م کمک مستقیم	یک آتشبار کاتیوشا ازگد ۳۷۲ توپخانه
آتشبار ۱۵۵ م‌م گد ۳۶۴ توپخانه کمک مستقیم	یک آتشبار کاتیوشا ازگد ۳۶۹ توپخانه
یک دسته مهندسی درصورت واگذاری زیرامر	آتشبار ۲۰۳ م‌م ازگد ۳۶۰ توپخانه
	گد ۳۷۵ توپخانه پدافند هوائی

عده هـــای لشگـــر	پشتیبانی لشگـــــر
قرارگاه و گروهان قرارگاه لشگر	ارکان و گروهان ارکان پشتیبانی لشگر
گردان ۴۴۶ مهندسی	گردان ۵۰۱ بهداری
گردان ۴۷۵ مخابرات	گردان ۵۰۲ نگهداری
گروهان دژبان (—)	گردان ۵۰۳ آماد و ترابری

نسخه ۱ از ۲۲ نسخه

پیوست ب (اطلاعات) به طرح عملیاتی کربلا ۳ صفحه ۱ از ۱۵ صفحه

مدرک : نقشه ۱:۵۰۰۰۰ حمیدیه - خویزه - اسماعیلیه - جنیر - غرب جنیر - غرب خویزه - دریسه ایستگاه حمینه - اهواز .

۱- خلاصه وضعیت دشمن :

الف - وضعیت عمومی :

(۱) ارتش مزدور عراق بعد از تحکیم زمینه های رهبری صدام بر جهان عرب با همکاری و پشتیبانی کامل امپریالیسم جهانی بعد از شکست انقلاب اسلامی ایران در پوشش اشغال قسمتهای مرزی جنگ تحمیلی علیه ایران را شروع و با فکر اینکه قادر خواهد بود به سرعت بر ارتش ایران پیروز شده و به اهداف شوم خود نائل گردد با اجرای یک طرح سر تاسری در جنوب و غرب کشور مناطق قابل توجهی از میهن اسلامی ما را تصرف نمود ولی در این تهاجم با پایداری و مقاومت شدید رزمندگان اسلام مواجه که منجر به وارد آوردن تلفات و خسارات زیادی بدشمن گردید و ارتش عراق اجباراً در منطقه خوزستان با استفاده از موانع طبیعی (رودخانه کرخه - رودخانه کرخه کور - رودخانه کارون) در زمین فرو رفته و اقدام به مستحکم نمودن مواضع پدافندی خود نمود .

ارتش مزدور عراق اجباراً مجبور نمود که جهت جلوگیری از تمرکز نیرو و برهم زدن آرایشات نیروهای خودی و به تعویق انداختن هرگونه عملیات تهاجمی توسط رزمندگان اسلام با اجرای آتش های انبوه توپخانه و تکهای محلی و محدود اقدامات ما را خنثی نموده و از پیشروی نیروهای اسلام جلوگیری نماید ولی هر زمان که اقدام به چنین عملی نمود موفقیتی بدست نیاورده و با بجای گذاردن تلفات و خسارات زیاد مجبور به عقب نشینی گردیده است حمله پیروزمندانه و برق آسای دلاوران اسلام در عملیات فتح که منجر به انهدام کامل لشگر ۱ مکانیزه و ۷۰ درصد از لشگر ۱۰ زرهی و تعداد زیادی از تیپ های پیاده و همچنین ارتش خلقی عراق گردید که این شکست فاحش و فرار دشمن از منطقه شمال خوزستان موجب سردرگمی و سرگردانی رهبران عراق گردیده و برای سرپوش گذاردن به شکست ارتش عراق و در نتیجه بالا بردن روحیه پرسنل ارتشی و جلوگیری از شکست و پائین آمدن وجهه سیاسی رهبران عراق این پیروزی عظیم نیروهای اسلام را عقب نشینی تاکتیکی ارتش عراق توصیف و در رسانه های گروهی پخش و در مجموعات جهانی نیز منعکس نمود .

طولانی شدن مدت جنگ و نداشتن انگیزه جنگیدن و همچنین شکست های پی در پی ارتش عراق باعث نزول سریع روحیه پرسنل ارتش گردیده و این تضعیف روحیه با اجرای عملیاتی تهاجمی و متهورانه نیروهای اسلام روز بروز زیادتر میشود .

(۲) ارتش عراق با استفاده از موانع طبیعی منطقه (رودخانه - کرخه کور و کارون) مناطق پدافندی خود را مستحکم نموده و با بکار بردن یگانهای لشگر ۶ زرهی و لشگره مکانیزه و تیپ های پیاده از سایر یگانها که به صورت مأمور به منطقه وارد نموده بشرح زیر پدافند می نماید :

صفحه ۳ از ۱۸ صفحه

((الف)) منطقه جنوب و غرب حویزه :

- تیپ ۱۶ زرهی لشگر ۶ زرهی
گردان تانک السرافدین
گردان تانک مهلب
= = حذیفه
گردان ۴ مکانیزه
- تیپ ۳۰ زرهی لشگر ۶ زرهی
گردان تانک طارق
= = المثنی
= = خیبر
گردان ۵ مکانیزه
- تیپ ۲ ۶ پیاده :
گردان ۱ پیاده
= ۲ =
= ۳ =
- گردان شناسائی ولید لشگر ۶ زرهی
- ۲ گردان پیاده از تیپ ۲ پیاده
- نیروی کماندو قادسیه ۶ با ۷ گروهان کماندو
- گردان ۲۵ توپخانه لشگر ۶ زرهی

((ب)) جنوب کرخه کور و غرب اهواز :

- تیپ ۱۵ مکانیزه لشگر ۵ مکانیزه
گردان ۱ مکانیزه
= ۲ =
= ۳ =
= ۵ تانک
- تیپ ۲۰ مکانیزه لشگر ۵ مکانیزه
گردان ۱ مکانیزه
= ۲ =
= ۳ =
گردان ۱۰ تانک
- تیپ ۴۶ پیاده لشگر ۱۱ پیاده
گردان ۱ پیاده
= ۲ =

بکلی سری

- تیپ ۱۰ زرهی مستقل
- تیپ ۶ زرهی لشگر ۳ زرهی
- تیپ ۸ مکانیزه لشگر ۳ زرهی
- تیپ ۱۲ زرهی = =
- تیپ ۴۳ زرهی لشگر ۶ زرهی
- تیپ گارد جمهوری

(۵) منطقه مرزی پاسگاه طلایه جدید یکی از مراکز تجمع نیروهای عراقی بوده و در حال حاضر یک تیپ زرهی در این منطقه مستقر است و همچنین منطقه گرمدشت واقع در ۲۰ کیلومتری شمال خرمشهر نیز میتواند مرکز تجمع نیروهای عراقی باشد که فعلا" این مواضع اشغال نشده است.

(۶) کادر روحیه دشمن و عدم میل به جنگیدن و نبود پرسنل کادر و متخصص و عدم آموزش یگانهای جدید التاسیس و وحشت از عملیات هریکی توسط یگانهای خودی از شدید ترین نقاط ضعف دشمن می باشد.

(۷) وسعت زیاد جبهه و باز بودن زمین منطقه آسیب پذیریهائی برای یگانهای دشمن بوجود می آورد.

(۸) استفاده صحیح از زمین - شایستگی نسبی سازمانهای اطلاعاتی - کارآئی کامل یگانها مهندسی - کارآئی نسبی یگانهای زرهی - تحرک کامل نیروهای تقویتی از نقاط برجسته عملیاتی دشمن محسوب می گردد.

(۹) هماهنگی تجهیزات و اطلاعمده (تانک - نفربر - خودرو) - آماد مهمات - تجهیزات سنگین مهندسی را می توان از نقاط برجسته لجستیکی دشمن به حساب آورد.

(۱۰) کمک کشورهای مرتجع عرب از نظر وسائل و تجهیزات و مهمات به کشور عراق کماکان به قوت خود باقی است.

(۱۱) دشمن قادر خواهد بود یگانهای خود را با مقدورات شیمیائی که در اختیار دارد بطور محدود پشتیبانی نماید.

ب - گستره دشمن :

به ضمیمه ۲ کالک گستره دشمن و کالکهای ارسالی طی شماره ۳۵/۲/۰۲/۰۰۱-۲۸/۱/۶۱ و ۳۸/۲/۰۲/۰۰۱- ۳۱/۱/۶۱ و گزارشات نوبه ای اطلاعاتی که بطور روزانه منتشر میگردد مراجعه شود.

۲ - عناصر اصلی اخبار و سایر نیازمندیهای اطلاعاتی :

الف - عناصر اصلی اخبار :

(۱) آیا دشمن قبل از ساعت (س) روز (ر) حمله خواهد کرد اگر چنین است کی - کجا - با چه استعدادی، توجه مخصوص به محورهای (فرسیه - شلمچه و جنوب نیسان)

(۲) آیا دشمن نیروها و خود را در منطقه لشگر تقویت خواهد نمود اگر چنین است کی - کجا - با چه استعدادی توجه مخصوص به منطقه (بالا به چدید - چنیر - پادگان حمید)

(۳) آیا دشمن به پدافند خود در منطقه ادامه خواهد داد اگر چنین است چگونه زمین را آرایش داده و با چه نیروهایی پدافند می نماید .

توجه مخصوص به ساحل جنوبی (رودخانه کرخه کور و غرب اهواز)

(۴) آیا دشمن از مواضع اشغال شده فعلی عقب نشینی خواهد کرد اگر چنین است به کجا و چطور توجه مخصوص به محورهای (دویزه - بالا به چدید - نشوه) و (حیانیه - نجف و (تیسریه - چنیر) و (پادگان حمید - چنیر - بالا به چدید - بالا به قدیم - نشوه)

(۵) آیا دشمن مبادرت به ایجاد موانع پدافندی در عمق خواهد نمود توجه مخصوص به امتداد (حمید - چنیر - بالا به چدید - محور الحایم)

ب - سایر نیازمندیهای اطلاعاتی :

(۱) آیا دشمن از عوامل شیمیائی در منطقه اشغال شده استفاده خواهد کرد اگر چنین است چه نوع - در کجا و با چه وسیله ای .

(۲) آیا دشمن از پارازیت و جنگ های الکترونیکی استفاده خواهد کرد اگر چنین است چه وقت و تجهیزات او در کجا مستقر می باشد .

(۳) تعیین محل و استعداد یگانهای تقویتی دشمن :

(۴) استعداد و ترکیب و گسترش دشمن در منطقه توجه مخصوص به منطقه بالا به چدید و چنیر

(۵) تعیین محل و استعداد و نوع توپخانه های دشمن .

(۶) تعیین محل پاسگاههای فرماندهی دشمن .

(۷) آیا دشمن از موشک های زمین بزمین از نوع اسکاد (بی) استفاده خواهد کرد و اگر چنین است در چه محلی این موشک ها را مستقر نموده است .

(۸) محل و نوع موانع ایجاد شده در منطقه .

(۹) آیا دشمن از سایر جبهه ها نیرو برداشت نموده و بمنطقه عملیات تقدیم اعزام خواهد نمود اگر چنین است از کدام جبهه برداشت می نماید (توجه مخصوص به منطقه شیب و فکه)

۳ - وظایف اطلاعاتی و جمع آوری اخبار

الف - دستور به یگانهای تابعه و زیر امر .

(۱) قدس ۱

(الف) به محل تهیه گزارش نمائید :

((۱)) چگونه تمرکز نیرو در منطقه مسئولیت گزارش شود توجه مخصوص به سه راهی یزد نوو بالا به چدید .

((۲)) محل استقرار یگانهای تانک و مکانیزه و سوار زرهی دشمن .

((۳)) ورود یگانهای جدید وتقویتی به منطقه توجه مخصوص به (محور بالا به قدیم دویزه)

بخش سری

صفحه ۶ از ۱۵ صفحه

((۴)) هرگونه نقل و انتقالات یگانهای توپخانه دشمن .

((۵)) ایجاد موانع مصنوعی نظیر خاکریز ها و موانع ضد تانک .

((۶)) هرگونه فعالیت عقب روی نیروهای دشمن در منطقه با اجرای آتشهای شدید توپخانه توجه مخصوص به (محور هویزه - تلا یه قدیم)

((۷)) هرگونه فعالیت مهندسی دشمن در منطقه و تهیه موانع پدافندی .

((۸)) هرگونه فعالیت در مورد بکار بردن عوامل (ش - م - ر) توسط دشمن .

((۹)) استعمال موانع جدید توسط یگانهای تانک و مکانیزه .

((۱۰)) هرگونه تاسیسات راداری معمول با ذکر محل و تعداد و نوع آنها .

((۱۱)) هرگونه اطلاع از استقرار موشکهای زمین به‌زمین اسکاد در منطقه توجه مخصوص به منطقه نمسوه .

((۱۲)) ورود عناصر نوابرد دشمن در منطقه .

((۱۳)) اطلاعات موشکهای زمین به زمین بر مواضع یگانهای خودی .

((۱۴)) هرگونه فعالیت هوائی دشمن با ذکر تعداد - نوع - ساعت و مسیر پرواز هواپیما ها .

(ب) گزارشات شبی از ساعت (ص) روز (ر) تا ۷ روز هر ۶ ساعت یکبار بعد از آن برابر روال جاری .

(۲) تعدیل ۲

(الف) به صحنه تهیه گزارش نمائید .

((۱)) هرگونه تمرکز نیرو در منطقه مسئولیت گزارش شود توجه مخصوص به منطقه (قیصریه و حمام بدر)

((۲)) تعدیل استقرار یگانهای تانک و مکانیزه و سوار زرهی دشمن .

((۳)) ورود یگانهای جدید و تقویتی به منطقه توجه مخصوص به محور (جفیر - قیصر

((۴)) هرگونه نقل و انتقالات یگانهای توپخانه دشمن .

((۵)) ایجاد موانع مصنوعی نظیر خاکریز ها و موانع ضد تانک .

((۶)) هرگونه فعالیت عقب روی نیروهای دشمن در منطقه با اجرای آتش های توپخا توجه مخصوص به محور (قیصریه - جفیر) و (جفیر - تلا یه قدیم) .

((۷)) هرگونه فعالیت های مهندسی دشمن در منطقه و تهیه موانع پدافندی

((۸)) هرگونه فعالیت در مورد بکار بردن عوامل (ش - م - ر) توسط دشمن .

((۹)) استعمال موانع جدید توسط یگانهای تانک و مکانیزه .

((۱۰)) هرگونه تاسیسات راداری معمول با ذکر محل و تعداد و نوع آنها .

((۱۱)) هرگونه اطلاع از استقرار موشکهای زمین به زمین اسکاد در منطقه توجه مخصوص به منطقه عمومی جفیر .

بسکلی سری صفحه ۷ از ۱۸ صفحه

((۱۲)) ورود عناصر جنگ‌وابرد دشمن در منطقه.

((۱۳)) اصابت موشکهای زمین به زمین به مواضع یگانهای خودی .

((۱۴)) هرگونه فعالیت هوائی دشمن با ذکر تعداد - نوع - ساعت و مسیرپرواز هواپیماها .

(ب) گزارشات منفی از ساعت (س) روز (ر) تا ۷ روز هر ۶ ساعت یکبار و بعد از آن برابر رو... بار.

(۳) قدس ۳

(الف) به محض تهیه گزارش نمائید .

((۱)) هرگونه تمرکز نیرو در منطقه مسئولیت گزارش شود توجه مخصوص به منطقه (جاده قلب و سمیده و قیصریه)

((۲)) محل استقرار یگانهای تانك و مکانیزه و سوار زرهی دشمن .

((۳)) ایجاد موانع جدید نظیر خاکریزها و موانع ضد تانك .

((۴)) ورود یگانهای جدید تقویتی به منطقه توجه مخصوص به محور (جفیر - حیات

((۵)) هرگونه نقل و انتقالات یگانهای توپخانه دشمن .

((۶)) هرگونه فعالیت عقب روی نیروهای دشمن در منطقه با اجرای آتشهای شدید توپخانه توجه مخصوص به محور (حیانیه - جفیر) و (جفیر - دلاله قدیم

((۷)) هرگونه فعالیت های مهندسی دشمن در منطقه و تهیه مواضع پدافندی

((۸)) هرگونه فعالیت در مورد بکار بردن عوامل (... - م - ر) توسط دشمن .

((۹)) احداث مواضع جدید توسط یگانهای تانك و مکانیزه .

((۱۰)) هرگونه تاسیسات راداری محمول با ذکر محل و تعداد و نوع آنها .

((۱۱)) هرگونه اطلاع از استقرار موشکهای زمین به زمین اسکاد درمنطقه توجه مخصوص به منطقه عمومی جفیر .

((۱۲)) فرود عناصر جنگ‌وابرد دشمن در منطقه.

((۱۳)) اصابت موشکهای زمین به زمین به مواضع یگانهای خودی .

((۱۴)) هرگونه فعالیت هوائی دشمن با ذکر تعداد - نوع - ساعت و مسیر پرواز هواپیماها .

(ب) گزارشات منفی از ساعت (س) روز (ر) تا ۷ روز هر ۶ ساعت یکبار و بعد از آن برابر رو... بار.

(۴) قدس ۴

(الف) به محض تهیه گزارش نمائید .

((۱)) هرگونه تمرکز نیرو در منطقه مسئولیت گزارش شود توجه مخصوص به منطقه نبی نعیم و دوب سلیمان .

صفحه ۸ از ۱۸ صفحه

((۲)) محل استقرار یگانهای تانك و مكانیزه و سوار زرهی دشمن .

((۳)) ایجاد موانع مصنوعی نظیر خاکریزها و موانع ضد تانك .

((٤)) ورود یگانهای جدید و تقویتی به منطقه توجه مخصوص به محور (جفیر - میانه - قرسیه)

((٥)) هرگونه نقل و انتقالات یگانهای توپخانه دشمن .

((٦)) هرگونه فعالیت عقب روی نیروهای دشمن در منطقه با اجرای آتشهای شدید توپخانه توجه مخصوص به محور (قرسیه - دوب سیلمان - جفیر) .

((۷)) هرگونه فعالیتهای مهندسی دشمن در منطقه و تهیه موانع پدافندی .

((۸)) هرگونه فعالیت در مورد بکار بردن عوامل (ن - ب - ر) توسط دشمن .

((۹)) اشغال مواضع جدید توسط یگانهای تانك و مكانیزه .

((۱۰)) هرگونه تاسیسات راداری محمول با ذکر محل و تعداد و نوع آنها .

((۱۱)) هرگونه اطلاع از استقرار موشکهای زمین به زمین اسکاد در منطقه توجه مخصوص به منطقه عمومی جفیر .

((۱۲)) ورود عناصر هوا برد دشمن در منطقه .

((۱۳)) فعالیت موشکهای زمین به زمین یگانهای خودی .

((۱٤)) هرگونه فعالیت هوائی دشمن با ذکر تعداد - نوع - ساعت و مسیر پرواز هواپیماها .

(ب) گزارشات منفی از ساعت (س) روز (ر) تا ۷ روز در ٦ ساعت یکبار و بعد از آن برابر روال جاری .

(٥) قسمتی ٥

(الف) به محل تهیه گزارش شود .

((۱)) هرگونه تمرکز نیرو در منطقه مسئولیت گزارش شود توجه مخصوص به منطقه تختیه ـ اهریه ـ پادگان حمید .

((۲)) محل استقرار یگانهای تانك و مكانیزه و سوار زرهی دشمن .

((۳)) ایجاد موانع مصنوعی نظیر خاکریزها و موانع ضد تانك .

((٤)) ورود یگانهای جدید و تقویتی به منطقه توجه مخصوص به محور اسفالته (خونین شهر - اهواز)

((٥)) هرگونه نقل و انتقالات یگانهای توپخانه دشمن .

((٦)) هرگونه فعالیت عقب روی نیروهای دشمن در منطقه با اجرای آتشهای شدید توپخانه توجه مخصوص به محور اسفالته (اهواز - خونین شهر از ایستگاه آب تیمور تا پادگان حمید) و (از پادگان حمید تا جفیر) .

صفحه ۹ از ۱۵ صفحه

((۷)) رگونه فعالیت های مهندسی دشمن در منطقه و تهیه موانع پدافندی .

((۸)) رگونه فعالیت در مورد بکار بردن عوامل (ش - م - ر) توسط دشمن .

((۹)) ایجاد موانع جدید توسط یگانهای تانک و مکانیزه .

((۱۰)) رگونه تأسیسات راداری محمول با ذکر محل و تعداد و نوع آنها .

((۱۱)) رگونه اطلاع از استقرار موشکهای زمین به زمین اسکاد در منطقه توجه مخصوص به منطقه عمومی جفیر .

((۱۲)) رود عناصر هوا برد دشمن در منطقه .

((۱۳)) استقرار موشکهای زمین به زمین به مواضع یگانهای خودی .

((۱۴)) رگونه فعالیت هوائی دشمن با ذکر تعداد - نوع - ساعت و مسیر پرواز هواپیما ها .

(ب) گزارشات منفصل از ساعت (ص) روز (ر) تا ۷ روز بعد ۶ ساعت یکبار و بعد از آن برابر روال جاری .

(ج) توپخانه ارتش :

(الف) به منظور تهیه گزارش نمائید :

((۱)) محل استقرار یگانهای توپخانه دشمن با ذکر نوع و کالیبر توجه مخصوص به منطقه توپخانه ویژه و همچنین آرتیلری دور و منطقه عمومی جفیر .

((۲)) منطقه دید برد منطقه یا نور زیاد توام با تعداد رشب با ذکر سمت تقریبی .

((۳)) ورود یگانهای جدید و تقویتی به منطقه توجه مخصوص به محورهای (فلاییه قدیم - ویژه) و (جفیر - تیسریه) و (جفیر - جبانیه) و محور اسکاله (پادگان حمید - ایستگاه آب تیمور)

((۴)) محل استقرار یگانهای تانک و مکانیزه و سوار زرهی دشمن .

((۵)) گسترش یگانهای دشمن در عمق منطقه .

((۶)) رگونه فعالیت در مورد بکار بردن عوامل (ش - م - ر) توسط دشمن .

((۷)) ایجاد موانع مصنوعی و تهیه خاکریز و موانع ضد تانک .

((۸)) رود عناصر هوا برد دشمن در منطقه .

((۹)) رگونه فعالیتهای مهندسی دشمن در منطقه .

((۱۰)) رگونه تأسیسات راداری محمول با ذکر محل و تعداد و نوع آنها .

((۱۱)) رگونه اطلاع از استقرار موشکهای زمین به زمین اسکاد در منطقه توجه مخصوص به منطقه عمومی جفیر ونشوه .

((۱۲)) رگونه فعالیت هوائی دشمن با ذکر تعداد - نوع - ساعت و مسیر پرواز هواپیما ها .

صفحه ۱۰ از ۱۸ صفحه

((۱۳)) هرگونه فعالیت عقب روی نیروهای دشمن در منطقه با ابزارهای آتشهای شدید توپخانه توجه مخصوص به محورهای (شوبزه - بالا به قدیم) و (قیطریه - جفیر) و (حیانیه - جفیر) و (ایستگاه آب تیمور به حمید) و (حمید - جفیر - بالا به قدیم) .

(ب) گزارشات منفی از ساعت (س) روز (ر) تا ۷ روز بعد و ۶ ساعت یکبار و بعد از آن برابر روال جاری .

(۷) گردان ۴۴۶ مهندسی :

(الف) به صورت توپه گزارش نمائید :

((۱)) هرگونه فعالیت های یگانهای مهندسی دشمن در منطقه .

((۲)) ایجاد موانع مصنوعی نظیر شبکه سیم خاردار - خاکریز ا - موانع ضد تانک میدانهای مین .

((۳)) ساخته یگانهای پل زن و یا تجهیزات مورد از رودخانه .

((۴)) هرگونه فعالیت در مورد بکار بردن عوامل (ش - م - ر) توسط دشمن .

((۵)) فعالیت هوائی دشمن با ذکر تعداد - نوع - ساعت و مسیر پرواز هواپیما .

((۶)) کلیه میادین مین دشمن در منطقه با ذکر محل و نوع میدان مین .

(ب) گزارشات منفی از ساعت (س) روز (ر) تا ۷ روز بعد و ۶ ساعت یکبار بعد از آن برابر روال جاری .

ب - درخواست از یگانهای بالاتر و مجاور :

(۱) از قرارگاه مقدم نزاا درخواست می گردد که اطلاعات زیرین را به محض دریافت ابلاغ نمایند .

(الف) هرگونه تمرکزات و نقل و انتقالات یگانهای زرهی - مکانیزه پیاده - توپخانه در منطقه عملیاتی قرارگاه قدس .

(ب) ورود کلیه گردانهای جدید در منطقه عملیات قرارگاه قدس .

(پ) هرگونه عملیات نفوذ در منطقه قرارگاه قدس .

(ت) هرگونه فعالیتهای هوائی دشمن در منطقه .

(ث) هرگونه تغییر مکان نیروهای عراقی از سایر جبهه ها به منطقه عملیاتی قرارگاه قدس .

(ج) تمرکز یگانهای توپخانه دشمن در عمق .

(چ) هرگونه مواضع آرایش یافته پدافندی دشمن در عمق .

(ح) محل پاسگاه فرمانده دشمن در منطقه عملیاتی قرارگاه قدس .

(خ) هرگونه فعالیتهای راداری دشمن در منطقه .

(د) کلیه امکانات تقویتی ارتش عراق در منطقه عملیاتی قرارگاه قدس .

بسمی سری صفحه ۱۱ از ۱۵ صفحه

(۲) از قرارگاه فتح و تیپ ۴۰ سراب درخواست میگردد اخبار زیر ین را به محور دریافت در اختیار این قرارگاه قرار دهند .

(الف) سرکرده بمبارانی یگانهای دشمن از محور اسئالته (خونین شهر - اهواز) و (شیب - غرب و شمال غرب العلیم - نشوه)

(ب) ورود نیروهای جدید به منطقه .

(پ) چگونه فعالیت در مورد عقب روی یگانهای دشمن .

(ت) نفوذ عناصر و ایرد دشمن در منطقه .

(ث) بکار بردن مواد (ش - م - ر) توسط دشمن در منطقه .

(ج) اجرای عملیات شبانه بوسیله در منطقه .

(چ) کلیه اخبار مثبته به در مورد (بند ۲) این پیوست در حد توانائی .

(۳) نیروی هوائی (نیروی پشتیبانی هوائی)

به محور دریافت قرار نمایند :

(الف) چگونه ی اقدامات بعدی از دشمن در منطقه عملیات قرارگاه قدس .

(ب) اطلاعات بدست آمده از عکسهای هوائی .

(پ) سرکرده بمبارانی یگانهای دشمن در محورهای زیر :

- محور خونین شهر - اهواز .
- محور شیب - غرب العلیم - نشوه .
- محور آبادیه قدیم - هویزه .
- محور بخیر - هویزه .
- محور بخیر - حمانیه .

۴- روشن نمودن پرسنل ، اسناد ، تجهیزات :

الف - زندانیان جنگی را پس از بازجوئی مقدماتی سریعاً به نقطه جمع آوری زندانیان جنگی قرارگاه قدس واقع در پشت آزادگان تخلیه تا پس از انجام اقدامات لازم به نقطه جمع آوری زندانیان جنگی قرارگاه مقدم نزاجا در اهواز تخلیه گردند (امراء - افسران ارشد و پرسنل فنی دستگیر شده را سریعاً بدون اتلاف وقت به عقب تخلیه نمائید)

ب - تجهیزات و وسائل اقتباس الکترونیکی و دستگاههای شناخته نشده بدون دستکاری سریعاً به عقب تخلیه گردند و وسائل سنگین مخابراتی که تخلیه آنان برای یگان مقدور نمی باشد محل دقیق آنرا گزارش تا نسبت به تخلیه آن اقدام شود .

پ - اسناد و مدارک اقتباس از دشمن بویژه کالکها - نقشه جات - کروکی ها و سایر مهمات عملیاتی بدون دستکاری به قرارگاه قدس تخلیه گردند .

صفحه ۱۲ از ۱۵ صفحه

۵ - اسناد مورد نیاز یگانهای عملیاتی :

الف - نقشه جات مورد نیاز برابر روش جاری درخواست گردد .

ب - عکسهای هوائی از آریه قرارگاه متقدم نزاجا درخواست و تفسیر گردیده و نتیجه آن از طریق قرارگاه قدس به یگانها ابلاغ خواهد شد .

۶ - حفاظت اطلاعات به ضمیمه ۱ مراجعه شود .

۷ - گزارشات و توزیع :

الف - یگانهای تابعه خاتم الانبیاء (ص) گزارشاتی را هر ۶ ساعت یکبار برابر دستور العمل های صادره گزارش نمایند .

ب - گزارشات منفی برابر دستورات تهیه شده در پیوست .

۸ - متفرقه : ندارد

ضمائم

- ضمیمه ۱ (حفاظت اطلاعات)
- ضمیمه ۲ (تاک کنترل دشمن)

بسمه تعالی صفحه ۳ از ۱۸ صفحه

ضمیمه ۱ ، حفاظت اطلاعات به پیوست (ب) اطلاعات طرح عملیاتی کربلا ۳

مدرک : نقشه ۱۰۰۰۰ : ۱ خوزستان

۱ - خلاصه وضعیت دشمن :

دشمن با بهره گیری از تجهیزات فنی الکترونیکی و پستهای شنود قادر به دریافت پیامهای کشف رمز و کشف کلید رمز بوده و تاکنون از این وسیله ساده و سریع و کم خطر (دستگاه گیرنده) بهره زیادی برده است ، علاوه بر آن عوامل محلی و اعضاء جبهه آزادی خوزستان در سر تاسر منطقه در جمع آوری اخبار به او کمک مینمایند ، با برقراری پستهای دیده بانی در مناطق مناد و سرکوب کلیه حرکات یگانها را دیده بانی مینماید .

- مدارک اغتنامی ترجمه شده نشان میدهد که از کلیه امکانات مراقبتی و اطلاعاتی استفاده و دقیقاً ثبت و ارزیابی و بموقع توزیع مینمایند .

- دشمن با بهره گیری از عوامل خود فروخته و باقیمانده در مناطق اشغالی که به تعدادی از آنها آموزشهای نظامی و جاسوسی داده است و همچنین عوامل نفوذی عراقی (با کمک از عوامل عرب زبان و عوامل ستون پنجم) قادر به خرابکاری در تأسیسات متعدد مناطق خوزستان میباشد .

- تجربه نشان داده آنچنانکه رژیم بعث عراق در ابتدای جنگ برآورد نموده بود که اعراب عرب زبان منطقه عملیات نظامی او را پشتیبانی نمایند به حقیقت نپیوسته و برعکس هموطنان عرب زبان ما در پشتیبانی کلی از عملیات نظامی رزمندگان اسلام نهایت فداکاری را نموده‌اند

- اخبار واصله حاکی است که اخیراً فعالیت گشتی های پیاده دشمن در کلیه جبهه ها توسعه داده شده و در اکثر جبهه ها گشتی های دشمن بیشتر از حد متعارف قبلی پیشروی مینماید

۲ - دستورات :

الف - تأمین نظامی :

(۱) در کلیه مراحل فعالیتهای مخابراتی ، حتی بارمز و کد به حداقل برسد .

(۲) باتوجه به اصل نیاز به دسترسی ، تهیه و توزیع اسناد نظامی بحداقل برسد ، در تهیه طبقه بندی ، تکثیر ، توزیع اسناد نهایت دقت و نظارت بعمل آید .

(۳) کلیه حرکات و جابجائیها و تمرکزات نیرو به دور از چشم دید بآنها و عوامل متعدد متفرق دشمن در مناطق انجام شود ، نظارت ستاد ها در طرح ریزی حرکات تاکتیکی و اداری و اجرای آن قویاً توصیه میشود ترجیحاً کلیه حرکات در شب انجام شود .

(۴) استتار و اختفاء مواضع و نظارت ستادی بر اجرای آن تأکید میشود .

(۵) توجه فرماندهان مناطق برکنترل هرگونه عملیات شناسائی و تمرکزات موجب جلب توجه دشمن گردیده و یا وضع عادی جبهه ها را تغییر دهد جلب مینماید .

بنا بر این توصیه میشود ، کلیه اینگونه فعالیتهای تمرکزی توسط ستاد رده بالاتر طرح ریزی و هدایت شود .

(۶) مبادله آتشهای توپخانه تا ساعت (س) روز (ر) دقیقا" برابر وضع روزهای گذشته و عادی انجام شود .

(۷) توصیه های حفاظتی بکلیه پرسنل در مورد رویت ، گشتی ، برنامه های آتی استعداد و سایر مطالب داده شود .

(۸) عملیات فریبنده علیه فعالیتهای اطلاعاتی دشمن با تصویب این قرارگاه اجرا گردد .

(۹) اقدامات عامل بمنظور جلوگیری از پیشروی و اجرای شناسائی گشتی های دشمن بعمل آید ، این عمل وسیله تامین های مناسب ، دستگیری و اسیر نمودن دشمن ، ایجاد خاکریز های مناسب ، ایجاد پرده های دود در مواقع ضروری ، اجرای آتشهای پیش بینی شده و دقیق انجام میشود .

(۱۰) اقدامات حفاظت مخابرات (کد ، رمز ، جداول نشانی) و نظارت مستمر بر آن بخصوص در رده ها ، پائین توصیه و تاکید میگردد .

(۱۱) از بکار بردن زمینه تابلو و علائم مشخص کننده هویت و محلهای استقرار یگانها قویا" خودداری گردد .

(۱۲) حفاظت نقاط آسیب پذیر ، که در مناطق عقب و بخصوص" در رهگذار جاده ها و آبادیها است تاکید میشود .

(۱۳) کنترل مواد اولیه غذائی ، آب مصرفی یگانها تاکید میگردد .

(۱۴) پستهای کنترل عبور و مرور (با آموزش کافی) در نقاط مناسب و بتعداد کافی برقرار و حرکات سنتونها و خودروئی ، افراد پیاده ، را کنترل نمایند .

(۱۵) تامین غیرنظامی :

(الف) عبور و مرور غیرنظامیان در مناطق عملیاتی ، در اطراف یگانها ، بخصوص نقاط آبادی دقیقا" کنترل شود .

(ب) از بکار گرفتن افراد بومی غیرنظامی بهر عنوان خودداری ، و در صورت ضرورت با هماهنگی قرارگاه مقدم نزاجا اقدام شود .

(پ) مراجعت کنندگان از مناطق اشغالی ، افراد ایرانی که در مناطق اشغالی بوده و فرارا" پناهنده میگردند ، افراد عشایر محلی ، دقیقا" توسط مسئولین (شهربانی ، ژاندارمری ، کمیته ها ، سپاه پاسداران) تحت کنترل قرار گرفته و ارجح است که از مناطق عملیاتی و اماکنی که دسترسی آنها به یگانهای نظامی و سپاه و بسیج ساده و امکان پذیر است دور گردند .

(ت) نظارت مستمر بعمل آید و قبلا " هماهنگی گردد که مسئولین نهاد های انقلاب سازمانهای اجتماعی ، خبرنگاران از هرگونه اقدامی که خلاف عملیات نظامی را به مخاطره اندازد خودداری و در صورت ضرورت قبلا " با فرماندهان مناطق هماهنگی بعمل آورند .

(ث) سازمانها و نهادهائی که در پشتیبانی از عملیات نظامی فعالیت دارند مانند بیمارستانها، سازمانهای بسیج، جهاد سازندگی اقدامات خود را با هماهنگی فرماندهان و مسئولین اجراء نمایند، در این مورد فرماندهان و مسئولین بایستی تمام توصیه های لازم را با آنها بعمل آورند.

۳-گزارشات:

الف - منقسم شدن، انضمام شدن و چگونه به خاطر انتشار اسناد عملیات نظامی را سریعاً گزارش دهید.

ب - بصورت برخورد با وقایع غیر مترقبه عوامل اطلاعاتی (جاسوسی)، غیرمتعارف هماهنگی های لازم با سپاه پاسداران منطقه بعمل آورده و اقدامات دستگیری یا بازپرسی را مشمول و نتیجه را گزارش دهید.

پ - هر فرد یا سازمانی که موجب افشاء اسناد و یا عملیات گردد و با عوامل دشمن همکاری نماید سریعاً با مشخصات کامل گزارش گردد.

نسخه ـــ از ـــ نسخه
توپخانه لشکر ۱۶ زرهی
شهید ( )

پیوست ت (آتش پشتیبانی) طرح عملیاتی کربلا ۳

مدرک : نقشه ۱ : ۵۰۰۰۰

۱ـ وضعیت

الف ـ نیروهای دشمن

(۱) پیوست ب (اطلاعات) طرح عملیاتی کربلا ۳ .

(۲) دشمن میتواند بگانهای ماءمور ایران آتش پشتیبانی را از راه هوا با موشک و نیز بوسیله توپخانه سنگین مورد تاخیر قرار دهد . نیروی هوائی دشمن میتواند تا زمان پرواز بمب افکن و شکاری در روز در منطقه اشکال ایجاد نماید .

ب ـ نیروهای خودی

(۱) یگانهائی از نزاجا (ژاندارمری نزاجا) در جنوب و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در منطقه دزفول و شوش و بستان پدافند مینمایند .

(۲) قرارگاه عملیاتی کربلا در منطقه عمومی اهواز ، خرمشهر ، آبادان به منظور انهدام دشمن تهاجم نموده ضد مرزها تاءمین مینماید و سپس بمنظور تاءمین فضای کافی جهت حفاظت مرزها تا را تا رسیدن به ساحل شرقی رودخانه ارونده ادامه داده و سپس در منطقه پدافند مینماید .

(۳) قرارگاه قدس (لشکر ۱۶ زرهی و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) در ساعت (س) روز (ر) بمنظور انهدام دشمن در منطقه عمومی کرخه کور ـ منطقه نورد ـ تاءمین نموده سریعا مناسب را در جنوب کرخه کور تصرف و تاءمین و آماده میشود بنا بدستور تاءمین را تا تاءمین خط عمومی سبز و یادگان شهید و پیرتا تصرف نشوه و تاءمین ساحل شرقی ارونده ادامه داده و در منطقه پدافند نمایند .

(۴) نیروی هوائی ارتش جمهوری اسلامی ایران روزانه با اعزام ۲۰ پرواز شکاری بگانهای لشکر را پشتیبانی نزدیک مینماید .

(۵) پشتیبانی توپخانه

دو آتشبار توپخانه صحرائی ویژه آتشبار کاتیوشا از گروه ۲۳ توپخانه عمل کلی

ج ـ زیر امر و پیدا شده : سازمان برای رزم

بیرست ... (آتش پشتیبانی) دستور عملیات شماره ـــــــ لشکر ۱۶ زرهی

آتشبار ۲۷۲ کاتیوشا عمل کلی

آتشبار ۲۶۶ کاتیوشا عمل کلی

(ب) متفرقه

((۱)) گردان ۲۸۲ توپخانه آتش گردان ۱۰۵ توپخانه را فقط برای تهیه طی ریزی کنید .

((۲)) گردان ۲۸۲ توپخانه آتش آتشبار ۲۶۰ عملیات را در مدت عملیات طی ریزی نمائید .

((۳)) گردان (ـ) ۲۰۱ آت. آتشبار ۱۰۵ mm گردان ۲۶۴ ... و آتش آتشبار ۳۶۹ مختلط را در طول عملیات طی ریزی نمائید .

((۴)) گردان (ـ) ۲۸۱ آت. آتشبار ۱۰۵ mm گردان ۲۱۵ را طی ریزی نمائید .

((۲)) توپخانه پدافند هوائی

گردان ۲۷۵ ... هد عمل کلی به ترتیب تقدم یگانهای در خط ـ پاسگاههای فرماندهی و یگانهای توپخانه عمل کلی

بند دستورات هم آهنگی :

(۱) اجرای آتش تهیه از طریق کانال هدایت آتش فرماندهی انجام میگردد .

(۲) ضمیمه ۲ (طی آتش توپخانه) را بیش از ۵۰۷۰۰ اردی بهشت به قرارگاه تحمل ارسال دارید .

(۳) تاکتیک عمد آتشبار : وضعیت فعال

۴ـ خدمات پشتیبانی :

الف ـ آماد طبقه ۵

(۱) نقطه آماد طبقه ۵ لشکر (دغاغله)

(۲) هویتزر ۱۵۵ mm محدودیت دارد .

(۳) = ۱۰۵ mm = =

(۴) توپ ۱۳۰ mm محدودیت ندارد

سایر انواع مهمات محدودیت ندارد

۵ـ فرماندهی و مخابرات

الف ـ فرماندهی

(۱) عنصر آتش پشتیبانی ـ پاسگاه اصلی فرماندهی لشکر

(۲) پاسگاه ارابه فرماندهی توپخانه لشکر حمیدیه در ... (محل بعدی به موقع تغییر مکان اعلام میگردد .

پیوست ت (آتش‌پشتیبانی) دستور عملیاتی شماره ـــــ لشکر ۱۶ زرهی

بکلی سری

۲ـ ماموریت

توپخانه لشکر و عناصر آتش‌پشتیبانی عملیات قرارگاه قدس را برای تامین و تامین سریل در جنوب رودخانه کرخه‌کور با اجرای آتش توپخانه پشتیبانی نزدیک هوائی ، آتش توپخانه پدافند هوائی پشتیبانی می نماید .

۳ـ اجرا :

الف ـ تدبیر عملیات

(۱) مانور : دستور عملیاتی شماره ـــــ

(۲) آتش : آتش تهیه بمدت ۲۰ دقیقه با زمان ریزی و در صورت کشف تاکتیکی بنا به دستور در منطقه مورد درخواست اجرا میگردد . تقدم کلیه آتشها با قدرت ۲ (تهیه ۲ زرهی) خواهد بود .

ب ـ پشتیبانی توپخانه

(۱) توپخانه هوائی

(الف) سازمان برای رزم

گردان ۲۲۱ توپخانه کماندو مستقر تهیه ۱ زرهی (قدرت ۱)

گردان ۳۸۲ توپخانه کماندو مستقر تهیه ۲ زرهی (قدرت ۲)

گردان ۳۵۵ توپخانه عمل کلی تقویت گردان ۳۸۲ بنا بدستور کماندو مستقر تهیه ۲ زرهی

گردان (ـ) ۳۸۱ توپخانه بضلاوه یک آتشبار ۱۰۵ م‌م از گردان ۳۱۵ کماندو مستقر تهیه ۵۸ تکاور (قدرت ۴)

گردان (ـ) ۳۰۱ توپخانه بضلاوه یک آتشبار ۱۵۵ م‌م از گردان ۲۹۴ کماندو مستقر تهیه بیت‌المقدس (قدرت ۵)

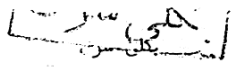
آتشبار عملیاتی ۳۹۰ (۱۰۳ م‌م) تقویت گردان ۳۸۲ توپخانه

آتشبار عملیاتی ۳۶۶ (۱۰۳ م‌م و ۱۵۵ م‌م) تقویت گردان (ـ) ۳۰۱

آتشبار سوم گردان ۲۹۴ (۱۲۰ م‌م) عمل کلی تقویت گردان ۳۲۱

آتشبار دوم گردان ۲۹۴ (۱۲۰ م‌م) عمل کلی

آتشبار سوم گردان ۳۲۲ (۱۲۰ م‌م) عمل کلی تقویت گردان (ـ) ۳۰۱

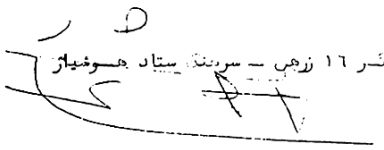
پیوست ت (آتش پشتیبانی) دستور عملیاتی شماره ـــــ لشکر ۱۶ زرهی

ب ـ مخابرات :

(۱) دستور کار مخابراتی ـــــــــــــ

(۲) پیرو از ابزارهای تماس مکالمات رادیوئی با نوارضبط صوت

رسید اطلاع دهید .

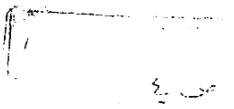

فرماندهی توپخانه لشکر ۱۶ زرهی ـ سرهنگ ستاد هوشیار

ضمائم :

ضمیمه ۲ (طرح آتش توپخانه) متعاقباً به منظور تطبیق آتش در مرکز عملیات تاکتیکی لشکر ارسال خواهد شد .

گیرندگان :

بسمه تعالی

پیوست ... (اداری لجستیکی) بیان عملیاتی ... ۲

مدت نشسته ... ۱/۰/۰ مناطقه

۱ــ کلیات :

ا) بیان . بمنظور پشتیبانی لجستیکی یگانهای قرارگاه عملیاتی ... به آن ...

ب) ضمیمه ۱ (اقلام خدمات پشتیبانی)

۲ــ روش و خدمات

الف ــ آماد

(۱) دایره ۱

(الف) یگانها نان مصرفی روزانه خود را از نقاط آماد لشکر واقع در خانه‌های پیش‌بینی شده بصورت سه راسی انواز ساندیچ دریافت نمایند .

(ب) یگانها جیره عملیاتی و اضطراری خود را بمدت سه الی ۷۲ ساعت دریافت و همراه خود داشته باشند .

(ج) یگانها قبل از عملیات نسبت به دریافت آخرین جیره اقدام نمایند

(د) ناهار روزهای آفند بصورت غذای گرم پخته شده و در اختیار یگانها خواهد بود . یگانها در رساندن غذا بمنطقه با اشکال مواجه شد از جیره عملیاتی و بنابه ضرورت از جیره اضطراری استفاده خواهند کرد در بقیه مراحل عملیات استفاده از جیره برابر روال خواهد بود .

(۲) دایره ۲ : دایره وسائل و تجهیزات انفرادی همراه نفر باشد (قبل از عملیات بازدید و رفع نقص و میشود) .

(۳) دایره ۳ :

(الف) با تهیه خود روها پر و تانکر های سوخت برای یکصد کیلومتر راه‌پیمائی تانکهای پیش‌بینی گردد (از حد اکثر ظرفیت مخازن موجود اعم از ثابت و تانکر استفاده شود) .

(ب) یگانها نفت مورد نیاز خود را تهیه" دریافت و همراه داشته باشند

(ج) نقاط آماد دایره ۳ یگانها در بنه بایستی در تمام مدت اجرای ماموریت پیش‌بینی لازم را بعمل آورده و مخازن سوخت متحرک همیشه پر و آماده تحویل باشد .

(د) در صورت تمام شدن سوخت در بنه و قبل از رسیدن خود روهای سوخت بنه از شرکت نفت انواز یگانها قبلا" سوخت مورد نیاز خود را از پاسگاه دریافت و پرداخت مینمایند بازگشته در تحویل تانکرهای سوخت در بنه یگانها اقدام نمایند .

(۴) دایره ۴

(الف) یگانها حتی المقدور در رسایل استحکامات صحرائی را بهمراه داشته باشند

(ب) میزان مخابراتی یگانها را در بدو اختیار یگانها مشخص باشد

بانک مسکری

(أ) طبقه ۵

(الف) مهمات بار مبناء کلیه جنگ افزارها همراه یگان بوده و گردانها نسبت به برآورد و درخواست مهمات ذخیره عملیاتی ۷ روز آفند و ۳ روز پدافند خود اقدام و از هم اکنون با افسر مهمات لشگر در پادگان دغاظه هماهنگی لازم را بعمل آورده تا اشکالی پیش نیاید .

(ب) افسر آماد مهم لشگر مسئولیت دارد مهمات مورد نیاز و درخواستی یگانهای تابعه و نهادهای زیر امر را تحویل و در صورت عدم موجودی در نقطه آماد مهمات برابر رسید آماد، با در نظر گرفتن ماموریت ارجاعی فورا" از نقطه آماد مهمات درخواست نماید .

(پ) گردانها از نظر آماد مهمات سازمانا" خود کافی بوده و مسئولیت دارند با پیش بینی قبلی و برابر مقررات نسبت به دریافت مهمات مورد نیاز خود جهت اجرای ماموریت بوسیله پرسنل و وسائط مهماتیه یگان با استفاده از خود روحای موجود از دپوی پادگان دغاظه و سایر مخازن با دفتر مهمات لشگر مستقر در دغاظه اقدام نمایند مسئولیت هرگونه نارسائی مهمات و عدم توجه باین موضوع متوجه یگان ذینفع خواهد بود .

(ت) یگانها بایستی از نظر آماد مهمات نهادهای انتظامی زیر امر را پشتیبانی نمایند

(ث) در مورد مدیریت مهمات و انواع آن به دستورالعملها و بخشنامه‌های ابلاغی توجه و در مورد کنترل آثار و مصرف مهمات دقت لازم بعمل آورده بارمینا و ذخیره عملیاتی یگان را در چند نقطه بطور مصون و روی زمین با محافظت کامل نگهداری و از تمرکز بارمینا و ذخیره عملیاتی در یک نقطه قویا جلوگیری شود .

(ج) مصرف بار مبناء با اطلاع و کسب اجازه قبلی از این قرارگاه خواهد بود .

(چ) قبل از شروع عملیات کلیه مسئولین آماد مهمات نسبت به شناسائی آماد راه مهمات محل افسر مهمات لشگر و محل آماد هر نوع مهمات را بدانند .

(ح) میزان مهمات موجود از تاریخ / / الی ۱۰+ ر بشرح زیر میباشد .

نوع جنگ افزار	از روز ۳+ر برای دفاع به روزی سه روز اول	روزی از روز ۳+ر تا روز ۱۵+ ربرای جزء بضه
خمپاره‌انداز ۸۲	۲۵	۷
= ۸۱	۲۵	۷
= ۶۰	۱۵	۵
ضدهوایی ۲۳	۱۵۰	۴۰
= ۱۲۷	۱۰۰	۳۰
ضدتانک ۱۰۶	۱۸۰	۵۰ تیر
= ۱۰۵	۱۰۰	۳۰ تیر
= ۱۰۳	۵۰ تیر	۱۵ تیر
= ۱۰۵	۱۵ تیر	۵ تیر
موشک ۱۰۵	۶۰ تیر آنی ۲۰ تیر زمانی	۲۰ تیر آنی ۸ تیر زمانی

(۱) سه روز اول بعد از ابلاغ این دستور قابل تحویل است .

(۲) ۵ روز بعد از روز ۳+ تحویل خواهد شد .

(۳) ۷ روز بعد بنا به دستور تحویل خواهد گردید .

(۴) در صورت سایر موارد ویژه اقلامیکه محدودیت آنها قید شده صرفه جوئی لازم بعمل آید

(۵) سایر اقلام موارد که محدودیت آنها ابلاغ نگردیده برابر روال جاری دریافت گردد .

(۶) کلیه مراحل اجتماعات مخصوص پرسنل در صورت امکان از آخرین بنه یکان تهیه و تحویل و در اینمورد ازتعویض بنه خودرو استفاده شود

(۷) — کلیه واحدها

(الف): تکلیف همه همراه یکان بوده و اقلام محدود خودرو کاربرد تا در تقدم بعدی (اولویت) نیازها درخواست گردد

(ب): این نوع موارد در یگانها ابرا شده و به اقلام محدودیت اقلام آماد در یگانها مراجعه درخواست اقلام محدود لیستهای تحویل شده بود در صورت کمبود موجودی برابر روال آماد اقلام مورد نیاز رانگذار خواهد شد

(۸) — کلیه یگانها در این مورد نیاز خود را بوسیله آمبولانس جاری موجود همراه خود برده پزشک و پزشکیار نیز همراه داشته باشند

(۹) — کلیه مستقر شده در یکان موجود باشد و قرارداده شده اند مصرف نیز از پول دریافت گردد .

(۱۰) — کلیه موارد مشخص شده است .

بخش شرقی

(۱۱) آماد مقدمه

(الف) یگانها باقیمانده مورد نیاز خود را از روز دوم لشکر دریافت و دریافت نمایند.

(ب) کلیه تهیه های پرسنل و یگانها، آب و ... آب و ... صحرا آب و ... باشد.

(ج) از آبهای آلوده و مشکوک در پیش راه استفاده نشود.

(د) در صورت لزوم از ترکیبات تصفیه آب استفاده نمایند.

(ه) از نقاط آماد آب استفاده شده حتی‌الامکان مورد استفاده قرار دهد.

آقای سپهبد شکیبا لشکر پیش بینی استمرار آماد بویژه ۱ و ۲ و ۵ را بنمایند.

پشتیبانی

(۱) تعمیرات (مال تعمیر زده ۱)

(۲) از تخریب پلهای مورد نیاز خودی تحت تدابیر شدید اثر پرهیز بعمل آید.

(۳) تا وصول بدستور حد از تخریب پلهای مورد نیاز یگانها جلوگیری شود و وسایل عبور پرسنل با تدابیر لازم تهیه و در صورت لزوم پلهای معمولی شود.

(۴) فرماندهان با استفاده از پرسنل تحت فرمان زیر امر تسلیت به کنترل عبور و مرور و جلوگیری از سد اپلیا پیش بینی لازم بعمل آورند.

(۵) کلیه وسایل پلهای موجود برای عبور خود رها نمایند.

پرسنل

(۱) یگانها قبل از عملیات تعمیرات رده ۲ و ۳ خود را در منطقه انجام دهند.

(۲) پرسنل تعمیر کار تعمیر و نگهداری با ابزار آلات و قطعات مورد نیاز در محل استقرار (گروهان تعمیر جلوی یا تعمیر فرماندهان تیپ) و گروهان تعمیر در محل ... باید دارای آماده رزم مطلق تعمیراتی یگانها باشد.

(۳) کردان آماد و ترابری کلیه امکانات خود را برای رساندن به سرعت آماده در حال حرکت نگهدارند و در صورت لزوم ...

بکلی مسدود

درسال پیش تعدیل گردد "عنا" پس بایستی ترتیبی اتخاذ نمایند که پرسنل
پرسائول اعزامی بمنطقه عملیات تحت پوشش برنامه پیش بینی شده و به سرپرستی یکنفر افسر
مخبر گردیده و امورات مامموریت نمایند .

(۲) محل ستاد یگانهای پیش در ساختمانهای پیرامون بین سه راه خرمشهر و
پایین راه اندیمشک است

(۳) تقدم پشتیبانی با تیپ ۲ و سپس بنا به وسعیت خواهد بود

استقرار و بستر بردن

الف ـ در مرحله اول بعد از شروع عملیات تیپ سه تازه اعداد تشکیل و سرتیپ صفوی به یادستگاه
آمبولانس یا جهت تخلیه مجروحین باشند بطوریکه تخلیه بوسیله این تیپها با
بعد اکثر سرعت انجام گیرد

ب ـ پد تلو کوپتر زدیک اردوگاه (۰۰۰ ، ۰۰۰ ۰۰۰) و محدود قرارگاه
قدس ۲۲ در مختصات (۰۰۰ ، ۰۰۰ ۰۰۰ ۲۲) و مراکز داخله نزدیک ایستگاه
تخلیه تیپ ۲ در مختصات (۰۰۰ ، ۰۰۰ ۰۰۰ ۲۱) برای تخلیه مجروحین جنگی
به بیمارستانها از اموازپیش بینی و آماده است (تقدم با مجروحین اورژانس و اضطراری
خواهد بود)

پ ـ بیمارستان سرخه‌دره و لوزان بعد از اتمام (مستقر در حمیدیه ـ بالای رودخانه پست)
آماده پذیرش مجروحین است

ت ـ پس از بهبود بیماران سرپائی که احتیاج به تخلیه مجدد و اعزام بسایر مبادی
پزشکی ندارند به گردان بعد از تخلیه شوند .

پ ـ نگهداری روحیه بسیجیان

(۱) فرماندهان یگانها با ایراد سخنرانیهای مهیج پرسنل را برای انجام ماموریت ترغیب و آنانرا آماده سرکوبنده ضد انقلاب برای رهائی کامل سرزمین مقدس اسلامی خود از اشغال مزدوران دشمن کافر بنمایند.

(۲) مسئولان دفاتر پستی امور مربوطه را بنحو شایسته انجام به‌طوریکه هیچگونه تاخیری در مراسلات رخ ندهد.

(۳) یگانها در ورد تهیه مایحتاج ضروری پرسنل با استفاده از امکانات موجود نسبت بذاتر نمودن فروشگاه سیار در عقب یگانها اقدام نمایند.

(۴) با توجه باینکه کارت مخصوصات سفید به تعداد کافی بیگانها تحویل گردیده کلیه پرسنل بایستی کارت مربوطه را بهمراه داشته باشند

(۵) دفاتر پارچه‌یان ترسل سازمان سیاسی ایدئولوژیک تعیین و اعزام گردیده است

(۶) تعدادی از اطلاعات حوزه‌های سراسری کشور بمنطقه اعزام گردیده اند یگانها از وجود آنها جهت ارشاد و بالا بردن روحیه استفاده بعمل آورند.

ت ـ امور درگذشتگان

(۱) کلیه درگذشتگان نیروهای خودی با استفاده از امکانات موجود (راه آهن و اصولا نمی) بمحل اصلی انان حمل میگردد

(۲) محل دفن اجساد دشمن به ترتیب در تکده احمد آباد ـ شیخ سعد زن ـ حمیزه ـ جاوی خلف رندلر گرفته شده است

(۳) تکدادن و ترابری سربازها نسبت به شناسائی و آماده نمودن تعداد کافی برابرد ستورالعملهای ابلاغی اقدام و نتیجه را باکروکی مربوطه گزارش نماید

(۴) گذمهن یگذستگاه سنگرکن جهت حفر قبور را تحویل آماد و ترابری قرار دهد

(۵) دسته ثبت قبور گذاماد و ترابری مسئول تخلیه و دفن کشته شدگان عراقی و گزارشات لازم برابرد ستورات صادره میباشد.

ث ـ حفظ انضباط و قوانین

(۱) بازداشتگاه لشگرد رجوار پاسگاه ژاندارمری مستقر در گمرگه (محل استقرار قرارگاه لشگر) میباشد.

(۲) پستهای کنترول عبور مرور در سراهی خرمشهر ـ بوحمیظه ـ کوت ـ جاده پیروزی ـ جراح پل سوسنگرد ـ ژاندارمری سوسنگرد و جاده اهمیه وظائف مربوطه را انجام خواهند داد

(۳) پستهای مذکور در نقاط تعیین شده گشتیان و فراریان را جلب و آنانرا بیگانهای مربوطه هدایت خواهند نمود.

(۴) با پرسنل خاطی برابر مقررات و بدون چشم پوشی رفتار شود.

(۵) پرسنلیکه از دستورات سرپیچی مینمایند فورا تحویل ژاندارمری لشگر گردند تا با تحویل بدادگاه برابر مقررات زمان جنگ با آنان رفتار شود

(۶) در صورت لقه خسارتهای جان و مال اشخاص باید در امان باشد از تجاوز بحقوق غیرنظامیان در صورت لقه شدید اجلوگیری شود.

ج ـ اداره قرارگاهها

(۱) قرارگاه اصلی لشگرد رحوالی حمیدیه در صفحات ۸۴ـ۹۵ قرار دارد.

(۲) یگانها مختصات قرارگاههای خود را گزارش نمایند.

۴- پرسنل

الف - نگهداری استعدادیگان

(۱) آمار و استعداد

(الف) خلاصه وضعیت روزانه پرسنلی راحره ۲۴ ساعت یکبار (از ساعت ۱۴۰۰ تا ساعت ۱۴۰۰ روز بعد) تهیه بلشگر ارسال دارید که تا ساعت ۱۶۰۰ همانروز بدون یکم لشگر رسیده باشد.

(ب) گزارشات تلفات پرسنلی رابلافاصله پس از وقوع حادثه بتفکیک درجه و تخصص گزارش نمائید.

(پ) درخواستهای پرسنلی رابرای پرسنل جسمانی و اورانی و برای سایر پرسنل بطور روزانه بشرح زیر ارسال دارید.

(۱) برای افسران باذکر درجه - رسته و تعداد

(۲) برای درجه داران باذکر درجه - تخصصی - تعداد

(ت) گزارش توجه ای پرسنلی راحره ۱۵ روز یکبار (سیزدهم و چهارم و هشتم هرماه) تهیه و قرارگاه لشگر ارسال دارید تا به نزاجا گزارش شود.

(۲) جایگزینی

(الف) چون استعداد سربازان وظیفه و احتیاط یگانها در وضع موجود حدود ۳۰٪ بیش از حد نصاب سازمانی است بنابراین در صورت نیاز از پرسنل اضافی بهره برداری شود.

(ب) کسورات پرسنلی در هر مرحله داری و افسری را گزارش تا از نزاجا درخواست گردد

ب - اداره پرسنلی

(۱) روشهای پرسنلی

کلیه امور پرسنلی مربوط بتعیین مشاغل - ترفیع - تنزیل درجه - اخراج و غیره برابر دستورات صادره از نزاجا انجام میگیرد.

(۲) زندانیان جنگی (اسراء)

(الف) بازداشتگاه زندانیان جنگی لشگر پادگان دشت آزادگان میباشد

(ب) یگانها زندانیان جنگی خود را به نزدیکترین نقطه جمع آوری زندانیان اعزام و از آنجا بوسیله دژبان ببازداشتگاه لشگر تخلیه گردند، نقطه جمع آوری تیپ را گزارش نمائید.

(پ) اداره امور زندانیان و حفاظت آنان بعهده دژبان قرارگاههای تیپ و پس از تخلیه به نقطه جمع آوری لشگر بعهده دژبان لشگر خواهد بود

(ج) بازجوئی اولیه زندانیان بوسیله یگان دستگیرکننده و بازجوئی های بعدی در منطقه پذیرش زندانیان در لشگر انجام خواهد شد

(چ) ازبرداشت اموال شخصی اسرا اکیدا خودداری شود

(د) دژبان لشگر بتعداد کافی خود رو از خود روهای سازمانی و از خود روهای گذاشته و ترابری برای این منظور اعزام نماید.

ه ـ امور غیر نظامیان

الف ـ ...ستی اطمینان از تماس با غیر نظامیان خودداری شود.

ب ـ از دریافت و مبادله وسایل از افراد غیر نظامی و مسلمین خودداری و در صورت نیاز از نمایندگان یگانها استفاده تا با ورود از مناطق مایحتاج ضمن پرسنل تهیه و تحویل گردد.

و ـ متفرقه :

الف ـ در زمان انتشار تیمهای کنترل عبور و مرور را در نقاط حساس (تقاطع جاده‌ها ابتدای مسیرها ...ها) برقرار و از تابلوهای راهنما حد اکثر استفاده را بنمایند.

ب ـ از سوار شدن پرسنل در داخل خودروهای صرفاً جلوگیری گردد.

ج ـ اسکورت همراه خودروها در مهمات باشد.

د ـ در زمان با مراجعه به پایان نسبت به دریافت یدک دستگاه موتوتیل با راننده بدون جلوگیری از راه بندان در مسیر تخلیه یگانها رزمی اقدام نماید.

ه ـ در زمان موظف است ...ستی از خودروی وسایل روستای اختصاص از دشمن تریا" جلوگیری نماید.

آتشبار ـ در سه راه ...رمشهر ورود و خروج خودروهای انبار سرستگرد و مصرفین را...ز دشمن (خرد و) دقیقا" کنترل شود.

ج ـ اقلام اختصاص یافته ساعت ۱۸۰۰ هر روز به رکن ۴ لشگر گزارش شود.

ز ـ یگانها موظفند وسایل روستای اختصاص از دشمن را برابر دستورالعمل شماره ۲۰۷/۲۳/۶/۸۶ ـ ۲۱/۱/۶۰ در نوبت به مختصات ۸۲۰۰۰ ـ ۵۱۰۰۰ وحوالی حاجیه مختصات (۳۰۰۰۰ ـ ۷۲۰۰۰) ویژه در مختصات (۷۲۰۰۰ ـ ۷۱۰۰۰) شهرکان به نزدیکترین محل نسبت به واحد خود) تخلیه نمایند.

ح ـ فرماندهان (در سرزده) با اتخاذ تدابیر لازم با توجه بوضعیت موجود نسبت به انهدام وسایل بجامانده از دشمن در منطقه که امکان تخلیه آنها وجود ندارد برابر دستورالعمل شماره ۲۰۷/۲۳/۶/۸۶ ـ ۲۱/۱/۶۰ اقدام تا مجدد" مورد استفاده دشمن قرارنگیرد.

خ ـ غنائم راس ساعت ۱۸۰۰ هر روز گزارش شود.

ط ـ ...ک ۲۲۲ مهندسی آتش تخریب تشکیل و در صورت لزوم نسبت به تخریب وسائل و مهماتیکه بایستی با مواد منفجره تخریب گردند با توجه به دستورالعمل شماره ۲۰۷/۲۳/۶/۸۶ ـ ۲۱/۱/۶۰ اقدام نمائید.

ی ـ یگانها نیز بنوبی راهنما در تقاطع جاده‌ها ـ سه‌راه‌ها و تغییر مسیرها و نصب تابلو از پرسنل استفاده شود که قادر به ارائه راهنمائی باشند.

با استفاده از دسته دژبان زیر امر و پرسنل سازمانی پنمایند

مرـ...گردان بزرگ زرهی و یا تانیو (ایستگاه تخلیه سیرومین) تجهیز رد رتظیه ایستگاهی از تخلیه و پدهای مطمئن‌تر در محلی که مشرف باشد ، نصب و مصرفین

پرچم سفید با آرم هلال احمر نیز در محل نصب نماید

ذ ـ آماد راه‌های اصلی بشرح زیر است

۱ ـ جاده اسفالته اهواز ـ حمیدیه ـ سوسنگرد ـ بستان

۲ ـ سه راه اصغری ـ سوید انی ـ مدخله ـ پل الوان (قدس ۱)

۳ ـ همچنین جاده منشعب از پل سابله به شمال غربی ۲ محروف به جاده شماره ۲ (قدس ۱)

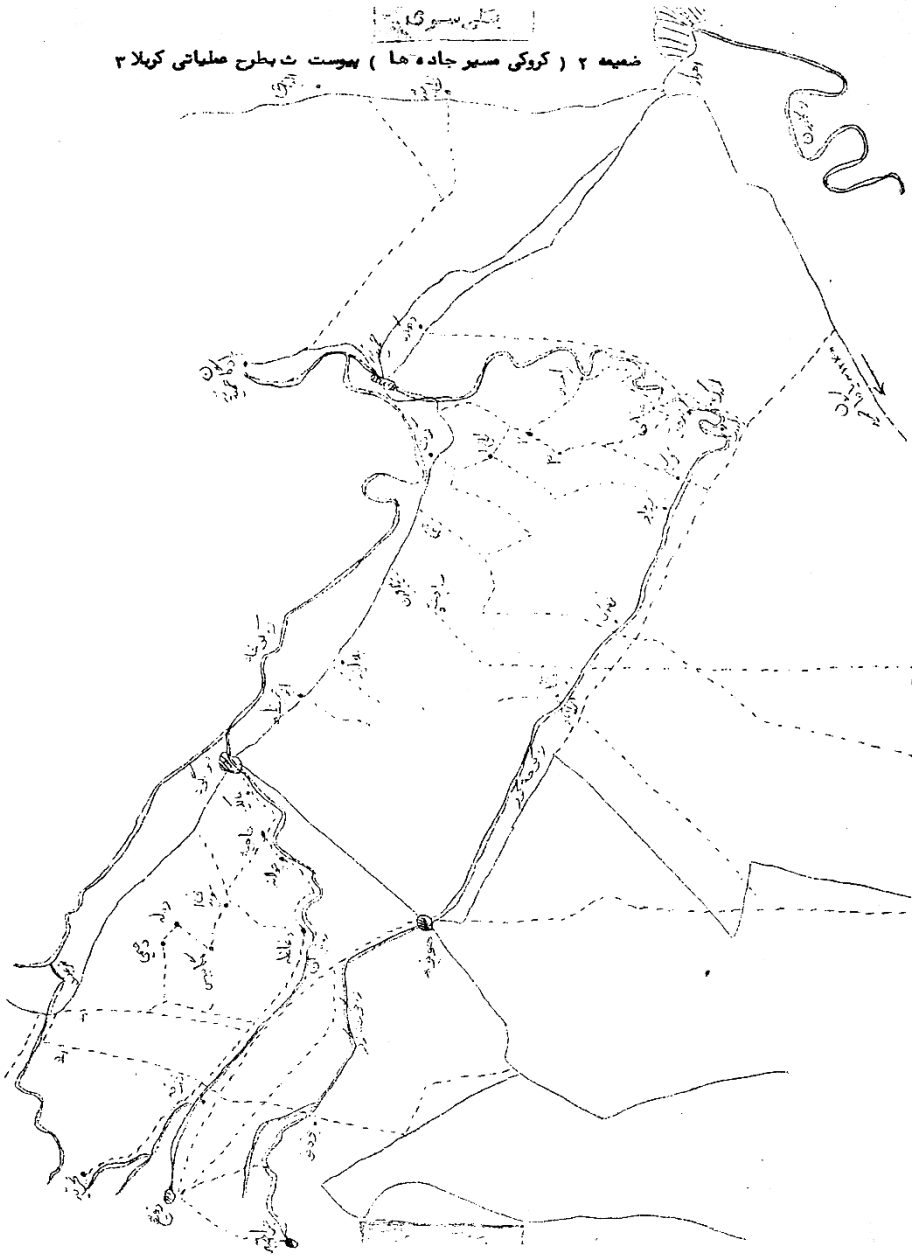
۴ ـ جاده پیرزن و جاده شوید ـ قدم (قدس ۲ و ۳)

۵ ـ جاده دارخ ۱ و ۲ و ۳ منشعب از کوت به نرسیه (قدس ۳)

۶ ـ همچنین جاده شنی از ۵ کیلومتر جنوب حمیدیه به نرسیه (قدس ۳)

۷ ـ سه راهی شرمشیر تقاطع راه آهن به ایستگاه آب تیمور (قدس ۵)

ر ـ پشتیبانی لشکر موظف به تشکیل نقاط پمپ آوری بوده و بایستی آبیهای مصرفی (از حتی الامکان اکثر امکانات موجود استفاده شود) را آماده و از پرسنل آردان ۳۷۰ (رانندگان اضافی تانکرها و غیره) نیز در تخلیه وسایل نقلیه دار بارانده از دشمن میباشد و کلیه بنگاهها در این امر موظف به همکاری و همکاری خواهند بود .

ضمیمه ۲ (کروکی مسیر جاده ها) پیوست ث بطرح عملیاتی کربلا ۳

بسمه تعالی

پیوست (ب) مغایرات طرح عملیاتی [redacted] نسخه ۳ از ۲۲ نسخه

قرارگاه عملیاتی قدس

اردیبهشت ۱۳۶۱

۱ - وضعیت :

الف - نیروی دشمن :

(۱) - به پیوست الف ۱ مراجعه شود .

(۲) - امکانات دشمن :

(الف) - دشمن قادر است از شبکه‌های رادیوئی و تلفنی با سیم استراق سمع نماید .

(ب) - دشمن قادر است روی شبکه‌های رادیوئی پارازیت پخش نموده و ارتباط را مختل نماید .

(ج) - دشمن قادر است وسایل بیسیم را ردیابی نموده و برای انهدام آنها اقدام نماید .

(د) - دشمن قادر است بوسیله عناصر خود یا توسط گلرله‌های توپخانه خطوط یا سیم را قطع نماید .

(ه) - دشمن قادر است پس از شناسائی شبکه‌ها پیامهای فریبنده ارسال نماید .

ب - نیروی خودی :

به سازمان رزمی طرح عملیات مراجعه شود .

ج - زیر امر و جدا شده : به سازمان رزمی مراجعه شود .

۲ - ماموریت :

استقرار و بهره برداری [redacted] سیستم ارتباطی [redacted] در [redacted] عملیات

را از نظر ارتباطی پشتیبانی نمایید .

صفحه ۲

۳ـ اجـــراء

الف ـ تدبیر عملیات : چون عملیات لشکر (قدس) آتشدیست . لذا حداکثر بهره‌برداری از شبکه‌های رادیوئی (بی سیم) و امریه مد آید و در صورت نیاز میتوان از سایر وسایل ارتباطـــی نیز استفاده نمـــود .

ب ـ قدس ۱

(۱) ـ شبکه‌های ارتباطی قدس را برابر مواد دستورات کار مخابرات قدس (آ ـ ام و اف ـ ام) که قابل اجراء است برقرار نمائید .

(۲) ـ ارتباط داخلی قدس ۱ را برابر روزهای دستورات کار مخابرات با هم آهنگی با مسئول مخابرات سپاه پاسداران برقرار نمائید .

ج ـ قدس ۲

(۱) شبکه‌های ارتباطی قدس را برابر دستورات کار مخابرات (آ ـ ام و اف ـ ام) کـــه قابل اجراست برقرار نمائید .

(۲) ارتباط داخلی قدس ۲ را برابر روزهای ودستورات کار مخابرات و با هم آهنگی با مسئول مخابرات سپاه پاسداران برقرار نمایند .

د ـ قدس ۳

(۱) شبکه‌های ارتباطی قدس را برابر دستورات کار مخابرات (آ ـ ام و اف ـ ام) کـــه قابل اجراست برقرار نمائید .

(۲) ارتباط داخلی قدس ۳ را برابر روزهای ودستورات کار مخابرات و با هم آهنگی با مسئول مخابرات سپاه پاسداران برقرار نمائید .

ه ـ قدس ۴

(۱) شبکه‌های ارتباطی قدس را برابر دستورات کار مخابرات (آ ـ ام و اف ـ ام) کـــه قابل اجراست برقرار نمائید .

(۲) ارتباط داخلی قدس ۴ را برابر روزهای ودستورات کار مخابرات و با هم آهنگی

با مسئول مخابرات سپاه پاسداران برقرار نمائید .

صفحه ۳

(ب) قدس ۵

(۱) . شبکه‌های ارتباطی قدس ۵ را برابر دستورات کار مخابرات و با هم‌آهنگی با مسئول مخابرات قدس برقرار نمائید .

(ب) - پشتیبانی لشگر .

(۱) . شبکه‌های ارتباطی قدس را برابر مواد دستورات کار مخابرات (آ - ام) و (اف - ام) که قابل اجراء است برقرار نمائید .

(۲) . ارتباط داخلی یگانهای پشتیبانی را برابر روش جاری و دستورات کار مخابرات پشتیبانی برقرار نمایند .

(ج) - گردان ۲۷۰ مهندسی .

(۱) . شبکه‌های ارتباطی قدس را برابر مواد دستورات کار مخابرات (آ - ام و اف - ام) که قابل اجراء است برقرار نمائید .

(۲) . ارتباط داخلی گردان را برابر روش جاری و دستورات کار مخابرات گردان برقرار نمائید .

(خ) - گردان ۲۷۰ مخابرات

(۱) - شبکه‌های ارتباطی قدس را برابر مواد دستورات کار مخابرات (آ - ام) و (اف - ام) که قابل اجراء است برقرار نمائید .

(۲) - ایستگاه‌های رله را جهت اطمینان از ارتباط در شبکه رادیو و شبکه (اف - ام) قدس را تقویت نمائید .

(۳) - بقیه ارتباطات برابر روش جاری .

دستورات هم‌آهنگی :

(۱) - از کلید جدید رمز که دیدار تحویل گردیده است استفاده شود .

(۲) - پیامها باید کوتاه مخابره شود .

(۳) - از کدهای عملیاتی دستورات کار مخابرات حداکثر استفاده بعمل آید .

(۴) - از جدول نشانی زمان باز و بستن شبکه رادیوئی برابر روش بهره‌برداری مورد استفاده قرار گیرد .

(۵) - سکوت رادیوئی را در تمام مدت عملیات تا آنجا که ممکن است رعایت نموده و فقط فرماندهی میتواند سکوت رادیوئی را لغو نماید .

(۶) تامین مخابره - تامین رمز و تامین فیزیکی را در تمام مدت عملیات رعایت نمائید .

صفحه ۲ از ۲ صفحه

(۷) - ارتباط زمین بهوا تا رده گردان پخش و مورد بهره‌برداری قرارگیرد .

(۸) - انسران مخابرات قدس ۱و۲و۳و۴ موظفند جهت بهره‌برداری از شبکه‌های ارتباطی زمین بهوا آموزش لازم را تا رده گردان به مسئولین ارتباطی یگانها بدهند .

(۹) - قرارگاه های قدس ۱-۲-۳-۴ باید دستورات کار مخابرات یدکی تهیه تا در صورت کشف و یا مفقود شدن دستورات کار اصلی از دستورات کار یدکی استفاده نمایند . و مراتب را بلافاصله به قرارگاه قدس گزارش نمایند .

(۱۰) - مسئولین مخابرات قدس پس از نسخه از دستورات کار مخابرات مربوط به خود را جهت استفاده به قرارگاه قدس ارسال دارند .

(۱۱) - مسئولین مخابرات موظفند با حکم آتشگی یا یگان مربوط نسبت به ارسال و دریافت دستورات کار مخابرات اقدام لازم معمول دارند .

(۱۲) - یگانها موظفند کلیه غنائم فنی مخابراتی را برابر روال تحلیل نمایند .

۶- اداری و لجستیکی : بار اداری و لجستیکی مراجعه شود .

۷- فرماندهی و مخابرات

الف - مخابرات

(۱) - دستورات کار مخابرات موجود قابل اجراء میباشد .

(۲) - مسئول انسر مخابرات قدس در قرارگاه تاکتیکی قدس میباشد بود .

ب - فرماندهی

(۱) مسئول قرارگاه تاکتیکی قدس در رده پیش آتشگی میباشد بود .

(۲) سایرین محل پاسگاه فرماندهی خود را گزارش نمایند . رسید الکاج دهید .

ضمائم

(۱) ماده (۱ - ۲۲) جدول نشانی تلفنی و رادیو تلفنی ۲ برگ

(۲) ماده ۱ - ۲۲ گد قراردادی حروف و اعداد ۳ برگ

(۳) ماده ۱ - ۲۳ گد قراردادی پیامهای تاکتیکی ۲ برگ

(۴) ماده ۱ - ۲۵ گد قراردادی عملیات ارتشی ۱ برگ

(۵) ماده ۱ - ۳۱ گد قراردادی شهرها و دهات ۶ برگ

(۶) - ماده ۱ - ۳۸ گد قراردادی اشیاء پیرامون و رمانیس ۱ برگ

(۷) - ماده ۱ - [illegible] ۱ برگ

دستورات کار مخابرات
خیلی محرمانه

ق ع ل ۱۶ زمینی (ص) ماده ۱-۲۲ جدول نشانی تلفنی و رادیو تلفنی

(ضمیمه ۱) نسخه از نسخه

جدول نشانی ابوذریان روزهای فرد نوشته

کلید	زمین	دریا	خیابان	انار	پرتقال	تگرگ	اتاقها	مهندسی	ژیان	حمام
۱	مدار	صور	چراغ	سیب	سلو	خاک	رز	ماهی	موتور	ربنا
۲	جو دار	آسمان	لامپ	لیمو	لیل	آجر	شمشدانی	مار	پوشه	نیا مپو
۹	کاغذ	آبی	استقامت	گلابی	سفید	سیمان	رعنا	توربا غه	تسلحه	کا نه
۴	جوب	ستاره	خط کش	گیلاس	قرمز	زرد	کاکتوس	مگس	جیزم	سیگار
۷	پنبه	ماه	پنیر	بسه	بنفش	تهوه‌ای	تا بستان	پشه	آ تش	کبریت
۳	آلکل	خورشید	کوه	انگور	سبز	ما سه	زمستان	عقرب	شیشه	تابلو
۵	آب	شب	مریا	کشمش	باد	سن	بهار	لا نپشت	بخار	طناب
۲	تخته	روز	عسل	خرما	باران	بنا	پا ئیز	سومسار	نا ملون	صبح
۸	گچ	تاریک	شوین	انبیر	برف	تلم	میز	پیکان	آ ئینه	گونی

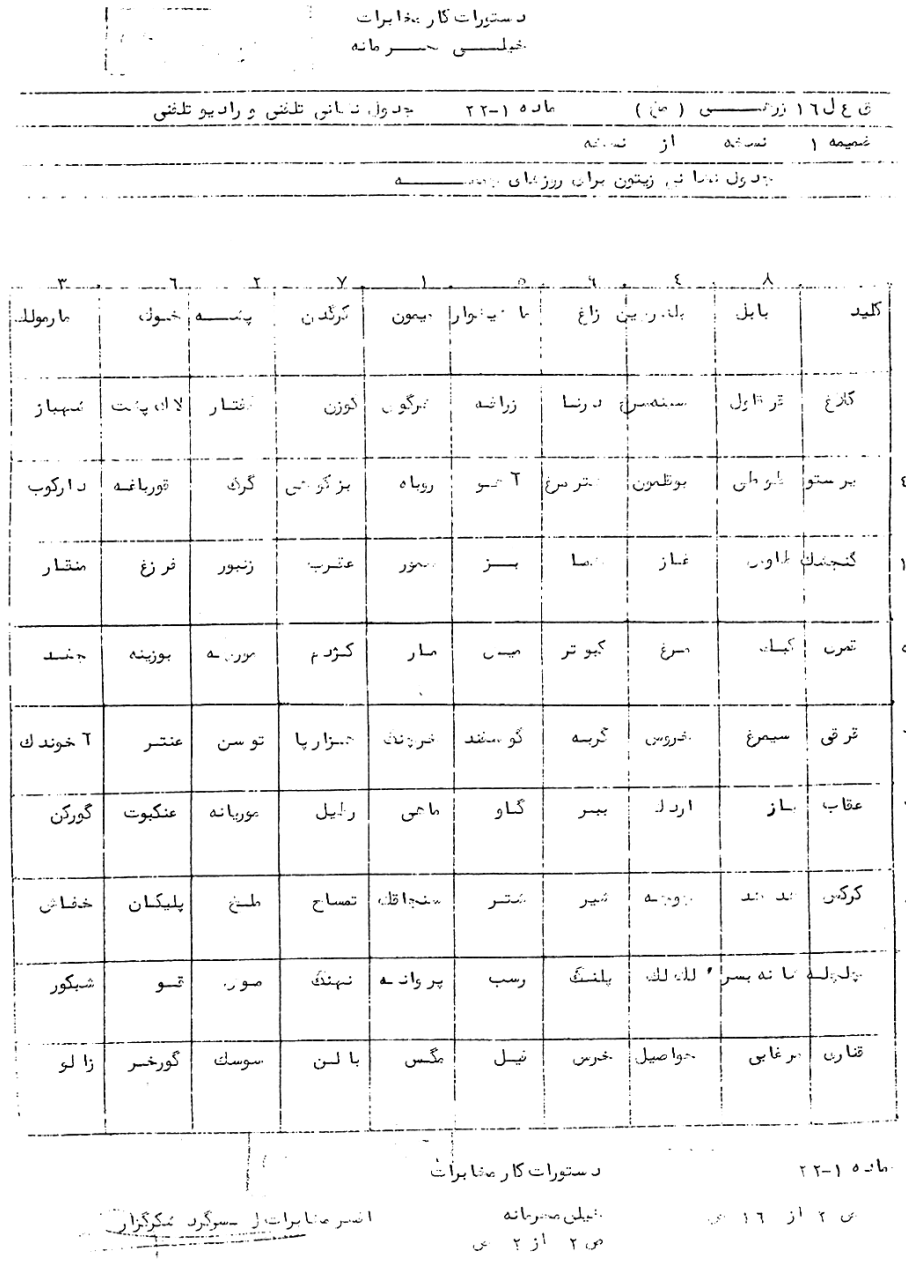
((جدول نشانی مسلم‌بان روزهای زوج نوشته)

کلید	مقصود	احمد	محمد	زهرا	مهراب	رضوان	ید اله	مهدی	محمود	مسعود
۶	رضا	کریم	سعید	مهرون	تور	مختار	امیر	نا صر	بهروز	گودرز
۹	حادن	بهروز	بهمن	هاشم	ایوب	رحیم	مهرداد	تیرداد	داود	قاسم
۴	عباس	بقول	باقر	نجف	براهیم	اردشیر	سلیمان	منوچهر	شهاب	خاقان
۸	نسرین	رشید	ناصید	قارون	علی	اقبال	رستم	سلیم	اسعد	مجید
۵	بهزاد	ساسان	برزو	مریم	بهاره	نادر	عارف	مجید	عادل	حسن
۷	حسین	جمال	فریدون	مختار	راشد	جواد	کاوس	کیکاوس	لهراسب	گشتاسب
۱	صنوبر	خرم	الماس	سیاوش	قادر	داراب	فرهید	آذر	شهرام	اکبر
۳	داوود	اختر	پرویز	تیمور	طاهر	مهتاب	الهام	بیژن	ابوالفضل	رسول
۲	حمت	سوسن	رستم	لادن	روزبه	باختر	درویش	ید اله	اسماعیل	مهربان

ماده ۱-۱۲

دستورات کار مخابرات
ص ۱ از ۲ ص
خیلی محرمانه

ضمیمه ۱ از ۱ ص

دستورات کار هدایت
خیلی محرمانه

ق ع ل ۱۶ زرهی (ص) ماده ۱-۲۲ جدول نشانی تلفنی و رادیو تلفنی

ضمیمه ۱ نسخه از نسخه

جدول نشانی زیتون برای روزهای زرهی

۳	۶	۲	۷	۱	۵	۴	۸	
مارمولک	خروس	پشه	گرگدن	میمون	ماهی‌خوار	بلدرچین	بابل	کلید
شهباز	لاک‌پشت	عقاب	کوزن	خرگوش	زراغه	دلفین	سفینه‌سرخ	کلاغ
داركوب	قورباغه	گرگ	بزکوهی	روباه	آهو	بوقلمون	شترمرغ	۴
منقار	فرزغ	زنبور	عقرب	سمور	بز	غاز	شاهین	۱
جغد	بوزینه	مورچه	کرکدم	مار	میش	کبوتر	مرغ	۵
آخوندک	عنتر	توسن	هزارپا	خرچنگ	گوسفند	گربه	خروس	۶
گورکن	عنکبوت	عوریانه	راسیل	ماهی	گاو	ببر	اردک	۲
خفاش	پلیکان	طلخ	تمساح	سنجاقک	شیر	شتر	بوزینه	۸
شبکور	قمو	مور	نهنگ	پروانه	رسب	پلنگ	لاک‌لاک	۳
زالو	گورخر	سوسک	بالن	مگس	فیل	خرس	حواصیل	۹

ماده ۱-۲۲ دستورات کار هدایت

ص ۲ از ۱۶ ص خیلی محرمانه

افسر هدایت لشگرد شکرگزار ص ۲ از ۲ ص

دستورات کار مخابرات
خیلی محرمانه

ق ع ل ۱۶ زرجی (ج) ماده ۱-۳۲ کد قراردادی حروف و اعداد

ضمیمه ۲ نسخه از نسخه تاریخ اجراء از ساعت روز / / ۱۳۶۱

عنوان	کد	کد	کد	کد	کد	کد	کد
صفر (۰)	بنده	بنزین	بنفش	بنفشه	بنگاه	بنیاد	برگ
یك (۱)	احسن	احکام	احمد	احمق	احوال	ایوب	اژدر
دو (۲)	جنان	چند	چنگال	چوب	چوبدار	چوبك	چنبر
سه (۳)	زهره	زیاد	زیارت	زمرناك	زنرا	زالو	زمزمه
چهار (٤)	خیالت	خجسته	خجل	خدا	خداداد	خرما	خدام
پنج (٥)	سرمه	سمر	سرب	سرباز	سربلند	سرپا	سبز
شش (٦)	چسور	جهاد	جابر	جمع	جمعه	جنس	جنوب
هفت (۷)	دانا	دارکوب	دریا	دریان	دانه	دانشور	دانشگاه
هشت (۸)	تراکتار	تراکتور	تراکم	تراور	تربیت	ترجمه	ترانه
نه (۹)	رباعی	ربانی	رمیا	رازیه	رمضان	رجب	رحمان
الف	عریضه	عزت	عزم	عزیز	عزیمت	عزرائیل	
ب	پرستار	پرس	پرستو	پرستل	پرسه	پیرامون	پروانه
پ	کتان	کتب	کبوتر	کتیرا	کتیرا	کتانت	کبود
ت	مهتاب	مهدی	مهیا	مروارید	ملوس	ملیحه	مرز
ث	قربان	قبیله	قرن	قصه	قمر	قالب	قریه
ج	ارژنت	ارس	ارسال	ارسلان	آرزو	ارشد	ارغوان
چ	جماد	جمال	جماز	جماعت	جمل	جماهیر	جمجمه
ح	بهارستان	بهاره	بهانه	بهبود	بهجت	بهداری	بهداشت
خ	چین	حکیم	حمل	حلاج	حلال	حلاوت	حلبی
د	پریشان	پریشب	پرپور	پزشك	پزشکیار	پژمان	پرانداز
ذ	خرقه	خرگوش	خرم	خرما	خرمالو	خرمن	خروار
ر	ترن	ترنج	ترور	ترویج	تره	تریاك	تریبون
ز	ارغاق	ایجاد	ارگان	ارم	آرمان	ایمان	ازت
ژ	جمع	جهان	جزم	جمعیت	جنگ	جمله	جمود
س	بهشت	بهزاد	بهرمند	بهره	بهرام	برزگر	بهلول

دستورات کار محابرات

حیلی سرمانه

نوع ل (زرجـــــــ (ح) ماده ۱-۳۲ کد قرارداد جروشو اعداد

(ضمیمه ۲) نسخه از نسخه تاریخ اجـــراء / / ۶۱

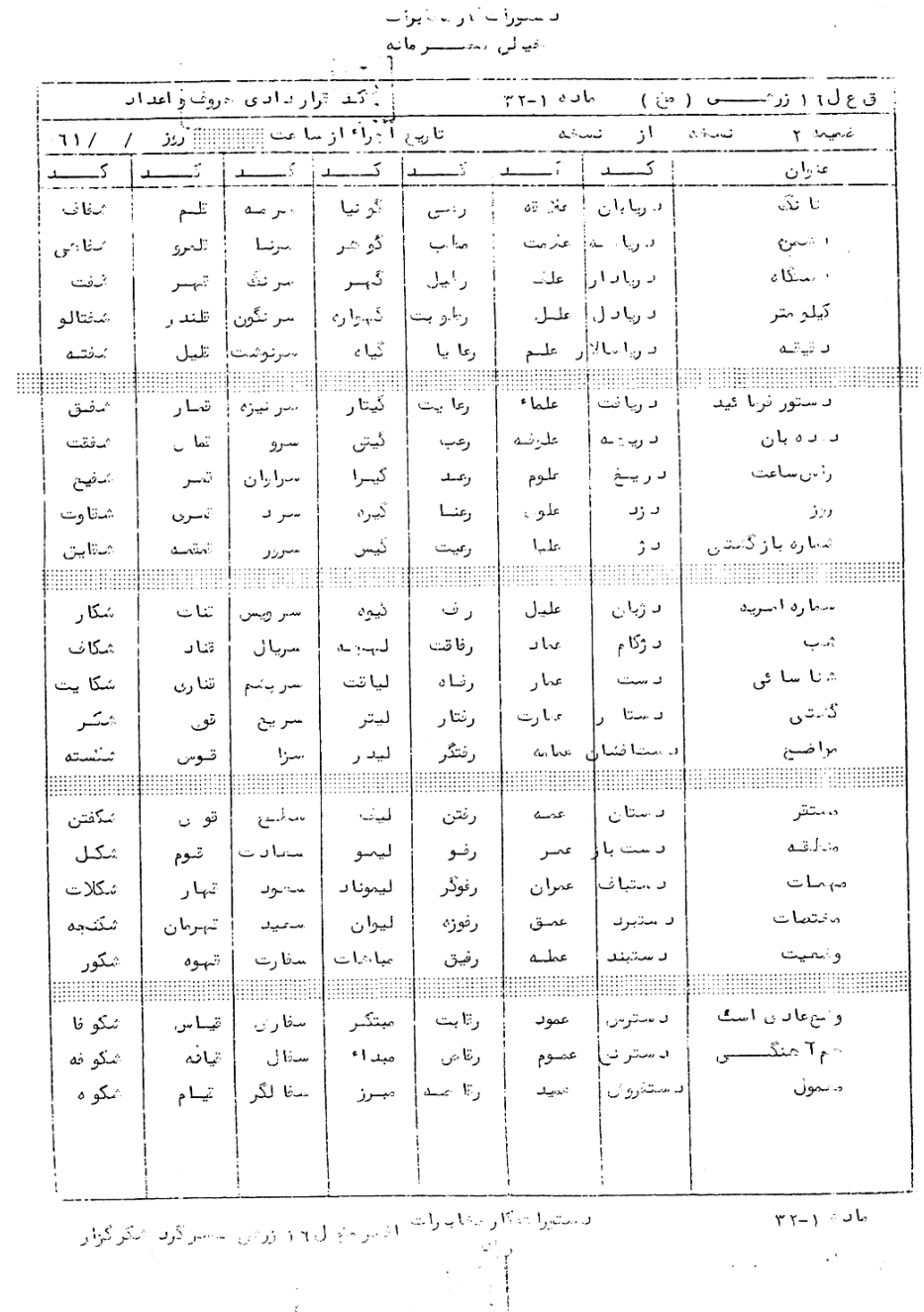
عنوان	کـــد	کـــد	کـــد	کـــد	کـــد	کـــد	کـــد
ش	حلزون	حسق	حلقه	حلتوم	حلوا	حلول	حلیم
ص	پیوند	پست	پستان	پستاندار	پستو	پسته	پستانان
ض	خروار	خروس	خروس	خروسنده	خریدن	خرز	خزائی
ط	ترعه	تزویر	تزلزل	تزریق	تساوی	تخمیر	تسکین
ظ	ازدیل	ازل	ازدحا	امارت	اساس	اساسی	اسب
ع	جبله	جبن	جناب	جنایت	جناح	جنازه	جنب
غ	بهلول	بهمن	بهنام	بیابان	بیات	بیان	بیباک
ف	حلیه	حمایل	حماسه	حمالت	حمار	حمام	حمایت
ق	پروین	پسر	پسندید	پستل	پشتکار	پشتیبان	پشم
ل	لزان	لزانه	لزر	لزه	لزنده	لزینه	لخس
ک	تسلا	تسلیت	تسلت	تشدد	تشکر	تشرف	تشکل
ل	اسپری	استاد	اسامی	استان	استاندار	استبدار	استبدام
م	جنیال	جنرال	جنس	جسام	جنگاور	رنگجو	جنگل
ن	بیتاب	بیاره	بیخ	بیخرد	بید	بیداد	بیدار
و	حمله	حمیده	حمید	حمیرا	حمانه	حنجره	حوا
ه	پشه	پشه بند	پشمان	پکر	پگاه	پل	پرهیز
ی	خسرو	خسوف	خسیس	خضاب	خشت	خشک	خشکبار
مجوز /	تنده	تشویق	تصاحب	تصادف	تصادم	تصاویر	تلفن
پرانتزباز (	استخران	استخر	استخوان	استراحت	استرداد	استعداد	استعمار
پرانتزبسته)	جنگنده	جنوب	جنون	جسو	جواب	جوائز	جواد
استقرار	بیدبرگ	بیدبخت	بیدق	بیدل	بیدمشک	بیراهه	ببر
بلدوزر	حوائج	حوادث	حواصل	حوصله	حوض	حوصله	حیا

برابر گزاره پرهیزکار بسری پرهیزکار یا یدار پریدن پریرو پریروز

نیا بدستور تمام آلود رحیم رحمان رخشنده رخوات ورد

نمساد رنگ رحیم رحمان رخشنده رخوات ورد

تاردو عطار ... عاصی عظم عفت عظت

دستورات کار عملیات
فیلی محرمانه

ق ع ل ۱۶ زمینی (ض)	ماده ۱-۳۲	کد قراردادی حروف و اعداد
ضمیمه ۲ نسخه از نسخه	تاریخ اجراء از ساعت	روز / / ۶۱

عنوان	کد	کد	کد	کد	کد	کد	کد
تانکر	دریابان	مقر تاه	رئیس	گونیا	سرمه	ظلم	صفاف
آمبولانس	دریاچه	عزمت	مثلث	گوشه	سرنا	ظهر	صفایی
ایستگاه	دریادار	علف	راکیل	گهر	سرنگ	تهمر	صفت
کیلومتر	دریادل	علل	رطوبت	گهواره	سرنگون	قلندر	صفتالو
دقیقه	دریاسالار	علم	رعایا	گیاه	سرنوشت	قلیل	صفحه
دستور فرمائید	دریانت	علماء	رعایت	گیتار	سرنیزه	قمار	صفدق
دریادان	دریچه	علوفه	رعب	گیتی	سرو	تمام	صفقت
زمان ساعت	دریغ	علوم	رعد	گیرا	سرازیر	تمر	صفیح
روز	دزد	علوی	رعنا	گیره	سرد	تمرین	صفاوت
ضاره بازگشتی	دژ	علیا	رعیت	گیس	سرور	تمقه	صفایق
ضاره اسپره	دژبان	علیل	رف	گیوه	سرویس	تمات	ضکار
ضب	دژکام	عماد	رفاقت	لهجه	سرپال	قناد	ضکاف
ضناسائی	دست	عمار	رفاه	لیاقت	سرپنجم	قناری	ضکایت
گشتی	دستار	عمارت	رفتار	لیتر	سریع	قن	ضکر
مواضع	دستانبان	عمامه	رفتگر	لیدر	سزا	قوس	ضلسته
دستگیر	دستان	عمه	رفتن	لیف	سطح	قوی	ضکفتن
ضلاقه	دست باز	عمر	رفو	لیمو	سعادت	قوم	ضکل
مهمات	دستباف	عمران	رفوگر	لیموناد	سعود	قهار	ضکلات
مختصات	دستبرد	عمق	رفوزه	لیوان	سعید	قهرمان	ضکنجه
وضعیت	دستبند	عمله	رفیق	مباحثات	سفارت	قهوه	ضکور
واضح عادی است	دستمزد	عمود	رقابت	مبتکر	سفارش	قیاس	ضکوفا
ضم آهنگی	دستمزل	عموم	رقاص	مبداء	سفال	قیافه	ضکوفه
ضمول	دستکش	عمید	رقاصه	مبرز	سفالگر	قیام	ضکوه

ماده ۱-۳۲ دستورات کار عملیات ... ضمیمه ق ع ل ۱۶ زمینی ... شکر گزار

دستورات کار عملیات
عملیات محمد رسول الله

ق ع ل ۱۶ زمینی (ج)	ماده ۱-۳۳			کد قرار دادن پیامهای تاکتیکی			
صحیفه ۳ نسخه از نسخه				تاریخ اجرا از ساعت		روز / / ۱۳۶۱	
عنوان	کد	کد	کد	کد	کد	کد	کد
آتش تهیه را آغاز کنید	دلویه	دلیم	نقل	نعسل	نعمت	نعناع	نغمه
آتش پشتیبانی را آغاز کنید	نفت	نفر	نغرت	نفرین	نفس	نفوذ	نقاب
آتش توپخانه را بلند کنید	نقار	نقاهت	نقد	نقره	نخسود	نقطه	نقل
از مواضع خود دفاع کنید	نگات	نگاح	نگبت	نگته	نگار	ندیمه	نرخ
احتیاط خود را بکار ببرید	نردبان	نرده	نرگس	نرم	نرمک	نریمان	نزاع
احتیاط در گیرشد	نواستار	نواس	نوادان	نوادر	نوامش	نوبر	نوبرو
آماده پاتک دشمن باشید	خودداری	خودکار	خودنما	خورانا	خوردن	خورشید	خویش
از محل فعلی جلوتر نروید	خوشاب	خوشبو	خوشدل	خوشگل	خوشمزه	خوشنوا	خوشه
امکان تک موفق دشمن میرود	خول	خسوف	خسوف	خوشسرد	خلع	خلعت	خلق
ازاین لحظه آتش باتکمال اعلام میگردد	خرس	خلقت	خلل	خلوت	خلوص	خمیاره	خمر
به تک خود ادامه دهید	انکار	انلاک	انبون	انا تیا	اتامه	اتال	اقتباس
به ... تانک نیاز داریم	اقتدار	اقتصاد	اقدام	اقدس	اقرار	اقساط	اقسام
پشتیبانی هوائی نیاز داریم	اقلام	اقمار	اقوام	اقیانوس	اکابر	اکبر	اکثر
به آمبولانس نیاز داریم	اکنون	اکنون	البته	التقات	التماس	اعزام	اعصاب
مهمات توپخانه ۱۵۵ م م نیاز داریم	اعلم	اعلام	اعلم	اعمال	اغتنام	اغلب	اغماز
به آتش پشتیبانی نیاز داریم	دلخواه	دلخون	دلدار	دلال	دارد	دلسوخته	دلسوز
به مقاومت دشمن برخوردیم	دلشاد	دلفریب	دلگرم	دلگشا	دلمه	دلنواز	دلیر
با استفاده از تاریکی شب	دلیل	دم	دمار	دماغه	دمان	دمساز	دمنه
پاتک دشمن شروع شد	دمل	دنباله	دنیا	دوات	دودمان	دوران	دوستدار
پاتک دشمن دفع شد	دو سر	دوشاخه	دوغ	دوک	دول	دوئل	دوبله

دستورات کار عملیات
ماده ۱-۳۳

ضمیمه محرمانه

ق ع ل ۱۶ زرهی (ع) ماده ۱-۳۳ کد قرارداد پیامهای تاکتیکی

ضمیمه ۳ نسخه از نسخه تاریخ اجراء از ساعت روز / /۱۳۶۱

عنوان	کد	کد	کد	کد	کد	کد	کد
پیشروی مقدور نیست	رسول	وصیت	وسیع	وسو	وسن	وظیفه	وعده
پیشروی کافی است	وفا	وعده	وضات	وضو	وفور	وقاحت	وقار
تک ما آغاز شد	وقایع	وقت	وقف	وقوع	وقاحت	وکیل	ولادت
تعداد تانکهای دشمن در حال حرکت به سمت ... است	ولایت	ولادت	ولگرد	ولی	رایید	ونک	ونوس
تلفات و نیازهای پرسنلی و وسایل خود را گزارش کنید	جمهوری	جبهه	جیب	جیران	جیره	جمعیت	جمال
تحکیم مواضع کنید	خصوص	خطر	خطا	خطابی	خطا طل	خطاب	خطاکار
حمله را آغاز کنید	خفاش	خفت	خفگی	خفیف	خفه	خل	خلاص
حرکت کنید	خارف	خارجت	خارق	خلال	خلبان	خلد	خواز
حرکت نکنید	دوان	دوادر	دو پره	دودت	دودو	دور	دوراب
در حال پیشروی هستیم	جوب	جوانی	جولان	جو دیر	دو پیار	دهات	جهاد
دشمن را محاصره نمودیم	جهاز	جهالت	جهان	جهانگرد	جهد	جهل	جهنم
دشمن در حال عقب نشینی است	محصول	محل	محله	محلل	محمد	محمود	محنت
دشمن در حال فرار است	محضر	محور	محیط	محابره	محازن	محاسب	محاکره
روی مواضع دشمن رحمات ..... آتش کنید	محفوظ	محالف	مختار	مخترع	مختل	مخدر	مخروط
روی مواضع دشمن آتش کنید	محقر	مخزن	مخصوص	مخفی	مخوف	مد	ملاح
زیر آتش شدید دشمن هستیم	محقق	مداخله	مدار	مدار	مدارس	مدارک	مداغ
سکوت رادیوئی را رعایت کنید	پیازه	پیام	پیامبر	پیانو	پیدا	پیدایش	پیر
مختصات پایگاه فرماندهی خود را گزارش کنید	پیاله	پیراهن	پیرزال	پیرو	پیروز	پیستون	پیشانی
هلیکوپتر جهت مجروحین لازم است	پیشاهنگ	پیشتاز	پیشخدمت	پیشرفت	پیشرو	پیشوا	پیشوه
هلیکوپتر کبرا نیاز داریم	پیغام	پیمبرست	پیمکار	پیمکان	پیمکر	پیل	پیمان
هرگونه نقل و انتقالات دشمن را گزارش کنید	نان	نباو	ناوبر	ناودان	نا حار	نا حید	نبات
یک فروند عقب نشینی کنید	نانوا	نانوان	ناوبره	نابگان	نا دوار	نا یاب	نبرد

ماده ۱-۳۳ دستورات کار مخابرات

ص ۷ از ۱۶ ص

دستورات کـــــار مخابرات

خیلی محرمانه

ق ع ل ۶ : رز ـــــی (مخ)　　ماده ۱-۳۵　　کد قرارداد: درجات ارتش

صفحه ۴ نسخه　از　نسخه　　تاریخ اجراء از ساعت　　روز / / ۱۳۶۱

عنوان	کـــد	کـــد	کـــد	کـــد	کـــد	کـــد
رئیس جمهور	دشمن	دکامتر	دکان	دکه	دکتر	دکل	دکمه
نخست وزیر	دقایق	دکتور	دل	دلاول	دلار	دلارام	دلال
سپاه	دقت	دلالت	دلاور	دلباخته	دلبر	دلبند	دلپذیر
نهاجا	دقیق	دلتا	دلتنگ	دندان	دنده	دواب	دوران
نزاجا	دقیقه	دود	دوچرخه	دورسین	دوزخ	دویست	دوئل
افسر	متمدن	متوالی	متوجه	متوحش	متوسل	متوقف	متولد
سرتیپ	متین	متهم	متهم	مثال	مثبت	مثل	مثلث
سرهنگ	متناسب	مجازات	مجال	مجاور	مجاهد	مجبور	مجتهد
سرهنگ ۲	متواری	مجدد	مجدد	مجذوب	مجری	مجرد	مجرم
سرگرد	متوازی	مجروح	مجمعه	مجله	مجلس	مجلل	مجمع
سروان	عیان	عیب	عید	عیس	فلاح	فلاح	فلاحت
ستوانیکم	فلاخن	فلسفه	فلکت	فلان	فلج	فلز	فلسفه
ستوان دوم	فلفل	فلک	فلکی	فلوت	فلوس	فنا	فنجان
ستوان سوم	فندق	فندک	فنون	رمق	رمل	رموز	رمه
درجه دار	رمیدن	رمیم	رنج	رنجبر	رنجور	رند	رنده
استواریکم	کریستال	کریم	کژدم	کساد	کسالت	کسب	کسر
استوار دوم	کسری	کسل	کسوف	کش	کشان	کشاورز	کشتار
گروهبانیکم	کشتزار	کشته	کوثر	کفن	کف	کشکول	کشمش
گروهبان دوم	کشو	کشور	کشیدن	کعبه	گلنار	گلسو	گلوبند
گروهبان سوم	گلوله	گله	گله بان	گله مند	گل یخ	گلیم	گمان
سرباز	گمراه	گمرک	گمنام	گوال	گواهید	گوش	گور

ماده ۱-۳۵　　دستورات کار مخابرات

ص ۱ از ۱ ص　　ص ۱ از ۱ ص

دستورات کار مخابرات

خیلی محرمانه

ق ع ل : ۱ زرهی (رمز) ماده ۱-۳۶ کد قرارداد: شهرها - دهات

نسخه ۵ از نسخه تاریخ اجراء

عنوان	کد	کد	کد	کد	کد	کد	کد
اهواز	آئینامه	آئینه	آب	آباد	آبادان	آبادی	آپار
ایستگاه آب تیمور	آبان	آبانگاه	آب‌انگور	آب‌پز	آب‌تنی	آب‌حیات	آبخانه
ایستگاه حمید	آبخور	آبدیده	آبزن	آبسال	آبستن	آبسه	آبشار
ایستگاه آهو	آبخون	آبشخور	آبشوره	آبکار	آبکن	آبکوه	آبگاه
اهو حمله	آبدار	آبگرم	آبگردان	آبگرد	آبگون	آبگیر	آبگینه
احمیر	باب	باتلاق	باتون	بان	باجه	باختر	باخته
ازرک	بابا	باد	بادام	بادبادک	بادبان	بادبر	بادپا
امام زاده خلیل	بابت	بادزن	بادسار	بادسرخ	بادسنج	بادفر	بادکن
احمدآباد	بابل	بادکند	بادگیر	بادنما	باده	بادیه	باران
ام الخشاری	باتری	باربر	بارخدا	بارز	بارگاه	بارگیر	بارنامه
ام الفسیح	پسا	پابند	پابوس	پاپوش	پاپا	پاپوش	پاپیون
امام زاده شیخ محمد	پائیدن	پاتیل	پاشیدن	پاداش	پاداش	پادار	پادزهر
الحبال	پائیز	پادگان	پادو	پارو	پارازیت	پاراف	پارافین
آب تیمور	پائین	پاراگراف	پارانل	پاراوان	پارتی	پارتیزان	پارچه
ایستگاه حسینیه	پابرجا	پارس	پارسال	پارسنگ	پارلمان	پرهیز	پازن
اسماعلیه	تاب	تابش	تابع	تابلو	تابناک	تابوت	تابه
بستان	تابان	تابنده	تابین	تاتار	تاتی	تاجر	تابیدن
بنی‌عمرات	تابدار	تاجیک	تاخت	تاختگاه	تاختن	تار	تاراج
بیت الرشاس	تابستان	تارک	تاریخ	تاریک	تازه	تازی	تازیانه
بنی نصامه	تاس	تاسوعا	تافتن	تاک	تاکتیک	تاکسی	تاکستان
بردیه ۱	زاج	زاری	زاغ	زاغچه	زاغه	زال	زالو
بردیه ۲	زاد	زانو	زاویه	زاهد	زایمان	زباله	زبان
بنی تمیم	زحل	زخم	زدن	زر	زراعت	زرافه	زرباف
بیت قاسم	زحمت	زربان	زربفت	زردچوبه	زرخرید	زرد	زرداب
پل سابله	سابق	سابق	سابیدن	ساچمه	ساچور	ساحل	ساخت

یلنسی مرزانه

قرعه‌کشی (بخت) ماده ۱-۳۶ کد قرارداد: شهرسازی

نمیده ه — تاریخ اجراء

عنوان	کد	کد	کد	کد	کد	کد
فرسیه	نمیده	ظلمه	ظلم	ظلمرو	ظلمکار	ظلمدر
فارسیات بنزی	ظاء	اظمار	ظمار	ظمر	ظادر	ظمدرت
فرسیات‌کوچک	نرون	نورمیار	نورمگین	نورمنده	نرع	نوریان
تیمریه	نرگاء	نریاء	نمن	نمایول	نمارش	نمار
ضریه ۱	نرکت	نربان	نمیه	نمیر	نمله	نمور
ضریه ۲	نرم	نمثل	نمانت	نمثاث	نمثاس	نمثت
کوشک	نرمگاه	نسوزن	نمزر	نمثقت	نمثین	نمس
کوشه	دباغ	دستاویز	دستباز	دستبات	دستبرد	دستبند
کاشی ۱	دکمه	دستزن	دستفروش	دستکار	دستگذر	دستگاه
کاشیه	دیوار	دستمال	دستمزد	دستور	دستگاه	دستمایه
کبیرزنیه	داس	دسیر	دسیمه	دسی متر	دستمت	دستبان
کوت	داود	دسمق	دستمام	دسمنه	دسمیار	دغدغه
کوت‌عبدالله	علیل	عسگر	تبریز	تالس	تنبالکو	توت
گربسه	عماد	عصیان	عسود	تسازن	عمید	عناب
گشنیز	علیه	عنان	عنایت	عنبر	عنتر	عندلیب
گرمدشت	عمار	عنتریب	عنکبوت	عنوان	عواید	عوارض
لولیه	عمارت	عوام	عوامل	عود	عودت	عوض
مرغداری	رغبت	رفت	رضاه	رادار	رغتگر	رفتن
مگاسیم	رفاقت	رفو	رامرو	راتب	رفیق	رقاقت
محورحمدیه سرسنگرد	رقابه	رقیب	رقم	رقیب	رقیه	رقیق
مالکیه ۱	رقبا	رکاب	رکمت	رکن	رما	رکود
مالکیه ۲	رقت	رک	رقبار	رگلاتور	رگلاژ	رکه
مالکیه ۳	گیلاس	گیوه	لیاقت	لبو	لیدر	لیله
مجریه	لیموناد	میرز	میل	مبلغ	مبهم	مبهوت
معاون	لیوان	متاع	متانت	متاسف	متاهل	متبرک

ماده ۱-۳۶۰ — دستورات کار و ابلاغ

خیلی ... رمانه

ق ع ل ۱۶ زر... (ج) ماده ۱-۳۶ کند قراردادی شهرها ـ دهات

نمیه ه

عنوان	کد	کد	کد	کد	کد	کد
صرفه	مباحات	منسوب	منصور	منصرف	منصوب	منصور
ملیسه	میتکر	متداول	متدین	متبر	متراژ	متراکم
ملیجان	مبداء	مترجم	مترقی	مترو	مترول	متزلزل
صدیر	سرویس	سالمی	سفار	سعادت	سمنو	سالبور
صینه	سرپان	سفارش	سفال	سفالگر	سرون	سفالین
محمد حسن	سریز	سفته	سفر	سفره	سفید	سفید آب
نشار کوچک	سریع	سفید بخت	سفید گر	سفیر	سفینه	سقز
نشار بزرگ	سزا	سقف	سقوط	سکه	سکنه	سکرات
نمود	ثبات	ثبات	ثباری	ثبتی	ثید	ثیر
هویزه	تهار	تهوه	تیامت	تیق	تیمی	تیمر
حالوب	تهرمان	تیاس	قوس	کریاس	کره	کرن
هویزه‌نیان	قیام	قیافه	گردگار	قوتر	کرسی	کرشمه
حورت عاگدل	قولی	قوم	کراه	کرکره	کرکس	کرکدن
یزدنو	شقیقه	شکراب	شکفتن	شکل	شمردانی	شنبو
شمال	شکار	شکسته	شکوفا	شکوفه	شیشه	شکیب
جنوب	شکاف	شکرد	شکفت	شلاق	شلتم	شلوغ
شرق	شکایت	شلیل	شمائل	شمار	شمال	شمد
مغرب	شکر	شمشاد	شمشیر	شمع	شنا	شناخت
						شناسنامه

ماده ۱-۳۶

دستورات کار... ایات اضر... ق ۱۶ زر... ـ سرکرد... گر

ق ع ل ۱۶ زرهی (مع) ماده ۱-۳۸ کند قرار دادی تجهیزات و وسایل

ضمیمه ۶ تاریخ ۱۰ / ۱ / ۶۶

عنوان	کد	کد	کد	کد	کد
تفنگ ۳-۱	شورت	شور	موسه	شوناژ	شوفر
تیربار ۵۰ کالیبر	شوم	شوجر	شرید	شهاب	شهادت
تفنگ ۱۰۶ م م	شهپر	شهداء	شهر	شهرک وبا	شهربانی
تفنگ آرپی جی ۷	سل	سلاطین	سلام	سلامت	سلب
ضد هوائی ۲۳ م م	سلسله	سلف	سلمانی	سلول	سلیل
ضد هوائی ۱۴/۵ م م	سماع	سماوات	سمار	سمپاده	سمت
ضد هوائی شیلکا	متصدی	متصل	متقاعد	متقال	متقی
سهند ۳	متلاطم	مجموع	مجنون	مرید	مضارب
توپ ۱۳۰ م م	محاکمه	محال	محبت	محجوب	محترق
توپ ۱۷۰ م م	بیزار	بیسیم	بیمار	بیشه	بیماران
توپخانه تیوشا	بیلان	بیم	بیمار	بیمارستان	بیمه
خمپاره انداز ۶۰ م م	بی نیاز	بیوه	پلاتین	پلاژ	پلاتی
خمپاره انداز ۸۰ م م	پلنگ	پلو	پلید	پلیس	پماد
خمپاره انداز ۱۲۰ م م	پنبه	پنجره	پنبه	پند	پندار
موشک تاو	پنهان	پنیر	پوپک	پودر	پوست
موشک دراگون	پوسه	پوکه	پوکر	پول	پولک
تانک	پهلو	پهلوان	پهن	پهنا	پهناور
نارنجک	نسترن	نستوه	نغمه	نسرین	نسل
تانک اسکورپیون	نسیه	نشادر	نشاط	نشان	نشر
تانک ام ۴۷	نصرانی	نصرت	نصف	نصیب	نصیحت
تانک ام ۶۰	نظافت	نظام	نجوم	نجیب	نحس
تانک پیفتن	نظاله	تخت	نخل	نخود	نخودچی
نفربر ام پی ۱	دولت	دهان	دهدار	دهقان	دهستان
نفربر شنیدار	دهلیز	درخت	دی	دیار	دیانت
نفربر چرخدار	دیباچه	دیدار	دیدگاه	دیر	دیرپای
نفربر پست فرماندهی	دیکته	دیگ	دیگر	دینار	دین
جیپ	وزن	وزارت	وزن	وزنه	وزیر

ماده ۱-۳۸ دستورات کار مخابرات افسر مع ل ۱۶ زرهی - سرگرد شکرگزار

قرارگاه قدس(ص) ماده (۱ - ۶ الف) دیاگرام شبانه اتمام فرماندهی

ضمیمه ۲ نسخه از نسخه

ردیف	یگان	محرمانه ۱	محرمانه ۲	محرمانه ۳	محرمانه ۴	ملاحظات
۱	ژ ن ۱۶ زرهی	۱۱	عقاب	صبا	مهتاب	توجیهات
۲	قرارگاه قدس	۱۲	خسرو	تابان	تور	۱ - تغییر فرکانس را ساعتهای مختلف تعیین خواهد بود .
۳	قرارگاه قدس ۱	۱۳	بهمن	یوسف	تابش	۲ - محرمانه ۱ برای روزهای شنبه و ۴ شنبه
۴	قرارگاه قدس ۲	۱۷	وحدت	حمزه	جادی	۳ - محرمانه ۲ برای روزهای ۱شنبه و ۳ شنبه
۵	قرارگاه قدس ۳	۱۸	فرشید	المنی	لاله	۴ - محرمانه ۳ برای روزهای سه‌شنبه و ۵ شنبه
۶	قرارگاه قدس ۴	۲۱	سلیم	مهرداد	شهاب	
۷	قرارگاه قدس ۵	۲۲	سیامک	کیوان	ابراهیم	
۸	ت ن	۲۵	شاهین	ناصر	ساسان	
۹	قرارگاه کربلا	۲۷	سهراب	طوفان	رشید	
۱۰	قرارگاه فتح	۳۰	نادر	دریا	خاقان	
۱۱	خط رو فرماندهی	۳۱	تیمور	زنبق	گندم	
۱۲	معاونت ل	۳۳	بهرام	هاشم	یاقوت	
۱۳	رکن ۲ ل	۳۵	کیان	بهار	ستاره	
۱۴	رکن ۲ ل	۳۷	رامین	خیام	نرگس	
۱۵	تی ۴۰	۳۹	رضا	شکوفه	صدف	
۱۶	پ ن ل	۴۱	نگین	کبوتر	برهان	
۱۷	گردان ۴۲	۴۳	آرش	قادر	هدایت	
۱۸	گردان ۴۵	۴۵	کاوه	پروانه	سپند	
۱۹	دژبان ل	۴۷	کیهان	سیروس	افشین	
۲۰	رله شماره ۱	۴۹	فریدون	بلوط	نسرین	
۲۱	رله شماره ۲	۵۱	سنبل	پرستو	هدف	
۲۲	رزرو ۱	۵۳	امید	زمرد	تیمور	
۲۳	رزرو ۲	۵۵	مروارید	پونه	سعادت	
۲۴	رزرو ۳	۵۷	برزو	صادق	داریوش	
۲۵	رزرو ۴	۵۹	کوکب	خورشید	پژمان	

ایام هفته	فرکانس اصلی	کد تغییر فرکانس
شنبه	۶۱۰۰	انصار
یکشنبه	۶۹۰۰	حافظ
دوشنبه	۵۱۷۵	برق
سه‌شنبه	۵۶۳۰	موسی
چهارشنبه	۷۵۴۰	بیژن
پنجشنبه	۷۴۱۰	اکبر
جمعه	۷۰۱۰	مسعود
فرعی ۱	۶۶۵۰	آهو
فرعی ۲	۵۶۳۰	مراد

ماده (۱ - ۶ الف) دستورات کار مخابرات

ص ۱۶ از ۱۶ ص ۱ از ۱ ص

افسر مخابرات ل - سرگرد [illegible]

بگلی سری

پیوست: لیست گیرندگان به طرح عملیاتی کربلای ۴

۱ــ نسخه ۱	بایگانی رکن سوم لشگر ۱۶ زرهی
۲ــ نسخه ۲و۳و۴	قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب (ر ۲) جهت استحضار .
۳ــ نسخه ۵	قرارگاه فتح
٤ــ نسخه ٦	قرارگاه قدس ۱
٥ــ نسخه ۷	قرارگاه قدس ۲
٦ــ نسخه ۸	قرارگاه قدس ۳
۷ــ نسخه ۹	قرارگاه قدس ٤
۸ــ نسخه ۱۰	قرارگاه قدس ٥
۹ــ نسخه ۱۱	قرارگاه توپخانه لشگری
۱۰ــ نسخه ۱۲	فرماندهی پشتیبانی لشگر ۱٦
۱۱ــ نسخه ۱۳	فرمانده گردان ٤٤٦ مهندس
۱۲ــ نسخه ۱٤	فرمانده گردان ٤۷٥ مخابرات
۱۳ــ نسخه ۱٥	فرمانده گروهان دژبان لشگر
۱٤ــ نسخه ۱٦	فرمانده سپاه پاسداران منطقه ۸
۱٥ــ نسخه ۱۷	فرماندهی تیپ ٤۰ سراب
۱٦ــ نسخه ۱۸	ریاست رکن یکم لشگر ۱٦ زرهی
۱۷ــ نسخه ۱۹	ریاست رکن دوم لشگر ۱٦ زرهی
۱۸ــ نسخه ۲۰	ریاست رکن چهارم لشگر ۱٦ زرهی
۱۹ــ نسخه ۲۱	پاسگاه یدکی لشگر
۲۰ــ نسخه ۲۲	بایگانی قرارگاه قدس

بگلی سری

فصل سوم

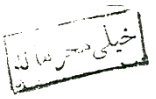
اجرای عملیات بیت‌المقدس (قرارگاه قدس)

تعیین ساعت «س» روز «ر»

با خاتمه عملیات فتح‌المبین و جابه‌جایی یگان‌ها از منطقه دزفول به منطقه دارخوین و استقرار آنها در مناطق تجمع تعیین شده در شرق رودخانه کارون، انجام شناسایی‌های مداوم از زمین و گسترش نیروهای دشمن با اعزام گشتی، برطرف نمودن کسورات پرسنلی، به پای کار آوردن تجهیزات مورد نظر و بالأخره اجرای عملیات در کوتاهترین زمان ممکن بنا به دلایل زیادی که اهم آنها به شرح زیر بودند، باید به سرعت انجام می‌گردید.

۱. عدم تحمل دولتمردان جمهوری اسلامی ایران و مردم وطن‌دوست به اسارت بیشتر خرمشهر در دست متجاوزین عراقی.
۲. استفاده از اشتباه تاکتیکی و غیرقابل تصور متجاوز در عدم گسترش مناسب یگان‌های خود در ساحل غربی رودخانه کارون و حتی از آن بدتر، عدم دیدبانی مناسب بر روی این رودخانه غیرقابل عبور و ترس از پی بردن متجاوز به اشتباه خود و برطرف کردن آن.
۳. هوشیار نشدن دشمن در تشخیص سمت تلاش اصلی، زیرا با توجه به ایجاد موانع متعدد در پشت رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و استقرار یگان‌های خود در چند رده، وجود آبگرفتگی‌های موجود در این منطقه، عنایت به بند ۲ و عدم تصور متجاوز به توانایی ما در برپا کردن ۵ پل همزمان روی رودخانه کارون باعث شده بود که سمت تلاش اصلی ما را از شمال محتمل دانسته و پیش‌بینی‌های لازم را بکند.
۴. معمولاً فاصله هر عمل آفندی با عمل آفندی بعدی کمتر از یک ماه نبوده است. به عنوان مثال، عملیات ثامن الائمه (ع) در پنجم مهرماه ۱۳۶۰، عملیات طریق‌القدس در هشتم آذرماه ۱۳۶۰ (۲ ماه بعد) عملیات فتح‌المبین در دوم فروردین‌ماه ۱۳۶۱ (۴ ماه بعد). این هم یکی از دلایلی بود که متجاوز تصور نمی‌کرد ما بتوانیم ظرف مدت یک ماه بعد از عملیات موفق و کم‌نظیر فتح‌المبین عملیات بزرگ دیگری، آن هم در جهت آزادسازی خرمشهر طراحی کرده و به مرحله اجراء درآوریم.

فرماندهی مشترک قرارگاه کربلا با توجه به موارد گفته شده و گزارشات قرارگاه‌های عمده مبنی بر آمادگی جهت اجرای عملیات و عینیت بخشیدن به «سرعت در اجرای عملیات» تصمیم به اجرای عملیات در ۰۰:۳۰ روز دهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۰ گرفت و در بعدازظهر روز نهم اردیبهشت‌ماه طی امریه شماره ۹۲-۱۳-۳۰۰۱ که عیناً در زیر آورده می‌شود، به قراگاه‌های سه گانه ابلاغ گردید.

بسمه تعالـــی

:قرارگاه عملیاتی کربـــلا د رجنوب — شماره ۹۲-۱۳-۳۰۰۱

:فرماندهان قرارگاههای قدس ، فتح ونصر — تاریخ ۱۳۶۱/۲/۹

پیروطرح عملیاتی کربلا ۳ بشماره اعلام وصول ص ر ۸ ساعت (س) روز (ر) ساعـــت ۰۰۲۰ روز ۱۰/۲/۱۳۶۱ میباشد . دستورفرمائید بااعلام " بسم الله قاصم الجباریـــن " " علی ابن ابیطالـــب " طرح رااجراء ونتیجه راگزارش نمایند .

قرارگاه عملیاتی کربـــلا

محسن رضائی — علی صیاد شیرازی

عوامل مؤثر در تعیین ساعت «س» روز «ر»

در تعیین ساعت «س» روز «ر» نکات زیر مد نظر قرار گرفت:

روز دهم اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۶۱ مصادف بود با ششم رجب سال قمری که ماه در حالت هلال قرار داشت و نور محدود ماه باعث می‌گردید که نیروهای متجاوز از دید کمتری برخوردار بوده و باعث غافلگیری بیشتر آنان گردد. ضمن اینکه نیروهای ما می‌توانستند از این نور کم ماه استفاده کرده و تا حدودی حرکت خود را به سمت هدف‌های واگذاری توجیه نمایند.

ذکر این نکته لازم است که هرچه زمان به پیش می‌رفت، هوا تاریک‌تر و پیدا کردن سمت حرکت یگان‌ها و در نهایت، پیدا کردن هدف‌های واگذاری مشکل‌تر می‌شد. به طور نمونه، یگان‌های قرارگاه فتح (تیپ۵۵ هوابرد) همه در ایستگاه حسینیه که یک ساختمان کوچکی بود، تجمع کرده بودند (زیرا تنها عارضه مشخصی بود که در آن شرایط دید کم در منطقه وجود داشت).

در اینجا به ذکر گوشه کوچکی از آنچه که اینجانب (سرهنگ محسن شاهان) به عنوان افسر رابط قرارگاه کربلا۳ در قرارگاه فتح شاهد آن بودم، می‌پردازم:

«همزمان با روشن شدن هوا فرمانده و معاونین تیپ۵۵ هوابرد (سرهنگ کریم عبادت، سرهنگ غلام آریان، سرهنگ مظفر کشاورز) به همراه فرماندهان گردان و گروهان‌های تک‌ور با تلاش بسیار موفق شدند یگان‌های خسته خود را (۲۴ کیلومتر راهپیمایی شبانه توأم با درگیری با متجاوز همراه با تجهیزات کامل) در منطقه محوله در پشت جاده اهواز ـ خرمشهر سازماندهی نموده و قبل از شروع پاتک‌های عراق در خطوط پدافندی تعجیلی مستقر نموده و با رشادت و پایمردی بسیار به مقابله با حملات پی در پی عراق بپردازند.[۱]»

---

۱. هوا تازه روشن شده بود. از قرارگاه فتح بیرون آمدم و با یك دستگاه لندرور که در اختیارم بود، عازم خط مقدم شدم. در بین راه، برادر رشید علینور را دیدم که از نفربر بیرون آمده بود و نظاره‌گر منطقه‌ای بود که هنوز از وجود متجاوز پاکسازی کامل نشده بود و تعدادی عراقی در داخل سنگرها به خیال پیدا کردن راه نجاتی مخفی شده بودند. جلوتر رفتم، سرهنگ مظفر کشاورز و غلام آریان (معاونین تیپ هوابرد) در حال سازماندهی و پراکنده نمودن پرسنل تیپ در پشت جاده اهواز ـ خرمشهر بودند. از من سوال شد شما اینجا چه می‌کنید؟ در جواب گفتم همان کاری که شما می‌کنید. ضمن اینکه آمده‌ام تا خبر موفقیت زود هنگام شما را به فرماندهی نزاجا اعلام نمایم.

ساعت «س» برای قرارگاه‌ها دارای دو مفهوم جداگانه بود:

۱. ساعت «س» در عملیات آفندی (تک هماهنگ شده) به معنی عبور یگان‌ها از خط عزیمت[۱] می‌باشد، ولی در عملیات عبور از رودخانه عبارتست از لحظه حمله به رودخانه و یا به عبارت دیگر، لحظه‌ای است که یگان‌های عبورکننده حرکت و یا عبور خود را با استفاده از وسایل موجود از رودخانه شروع می‌نمایند.

۲. اما در عملیات بیت‌المقدس، ساعت «س» دارای دو مفهوم جداگانه بود، زیرا شرایط برای عبور یگان‌های قرارگاه‌های فتح و نصر از رودخانه غیرقابل عبور کارون با شرایط عبور یگان‌های قرارگاه قدس از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان کاملاً متفاوت بود.

به منظور آگاهی بیشتر شما استفاده کنندگان ارجمند، این موضوع را مورد بررسی و دقت نظر بیشتری قرار می‌دهیم:

الف. منطقه جنوبی، قرارگاه‌های فتح و نصر

رودخانه کارون دارای یک مسیر پیچ در پیچ بود (بویژه در منطقه قرارگاه‌های فتح و نصر) و لذا فاصله‌ای را که یگان‌ها می‌بایستی پس از عبور از رودخانه تا جاده اهواز ـ خرمشهر طی می‌نمودند، یک اندازه نبود و همین امر باعث می‌شد که یگان‌ها در بعضی نقاط زودتر به نیروهای تأمینی متجاوز برخورد کنند و در نتیجه، باعث هوشیاری سایر یگان‌های متجاوز مستقر در منطقه سرپل می‌گردید و عملاً غافلگیری از بین می‌رفت (هرچند دشمن کمتر از این لحاظ غافلگیر شد و بیشتر به جهت وسعت منطقه سرپل و تعداد نیروهای وارده به منطقه سرپل غافلگیر شد).

ساحل دور (از نظر نیروهای ما) و ساحل نزدیک (از نظر نیروهای متجاوز) رودخانه کارون توسط متجاوز نه تنها اشغال نشده بود، بلکه دیدبانی و مراقبت هم از آن به عمل نیامده بود و این عامل یکی از اشتباهات بزرگ یک یگان نظامی است و خوشبختانه دشمن ما هم این اشتباه نابخشودنی را انجام داد؛ لذا نیازی نبود که ما ساعت «س» را ساعت تک به رودخانه به حساب

---

۱. خط عزیمت عبارت است از امتداد یک عارضه مشخص روی زمین (جاده ـ رودخانه و...) عمود به سمت تک که یگان‌ها در یک زمان (زمان تعیین شده) حرکت خود را از آنجا آغاز می‌کنند. این خط بایستی دارای شرایط زیر باشد:
- ـ به آسانی در روی زمین مشخص باشد.
- ـ در کنترل نیروهای خودی باشد.
- ـ دسترسی به آن به سهولت انجام شود.
- ـ از دیدبانی و آتش‌های مستقیم دشمن محفوظ باشد.

بیاوریم، بلکه مفهوم ساعت «س» در این عملیات عبارت بود از حرکت یگان‌های قرارگاه‌های فتح و نصر از غرب رودخانه کارون به سمت جاده اهواز ـ خرمشهر. در حقیقت، مبدأ عملیات ما غرب رودخانه کارون بود و نه شرق رودخانه کارون (در صفحات بعد که در مورد حوادث روز نهم اردیبهشت ماه صحبت می‌شود، به این مطلب بیشتر خواهم پرداخت).

با عنایت به مطالب فوق، ساعت «س» در این منطقه زمان حرکت یگان‌ها از غرب رودخانه کارون تعریف شد که از این هم فراتر رفت و یگان‌ها با شروع تاریکی شب با توجه به اینکه از زمان حمله آگاه بودند، پیشروی خود را آغاز کردند (بویژه یگان‌هایی از قرارگاه فتح «بیشتر گردان‌های بسیجی» به صورت پیاده).

زحمات و تلاش صادقانه، پیگیر و مجدّانه کلیه یگان‌های مهندسی و جهاد سازندگی بویژه افسران مهندسی قرارگاه کربلا (سرهنگ مهندس ستاد جلال رجبی‌راد و سرگرد مهندس علی جانگداز)، که با تهیه یک طرح عبور از رودخانه کارشناسی شده، جامع، دقیق، مشروح، علمی و عملی در موفقیت این عملیات بزرگ سهم بسزایی را به عهده گرفتند، در اینجا یادآور می شوم.

به منظور آگاهی بیشتر شما استفاده کنندگان ارجمند، پیوست ج (مهندسی) به طرح عملیات کربلا۳ را از نظر شما خوانندگان می‌گذرانیم:

پیوست (ج) مهندسی:

پیوست ج (مهندسی) بطرح عملیاتی کربلا ۳

بکلی سری

مدرک: نقشه ۱/۵۰۰۰۰ منطقه عمومی اعزاز شرقین شهر

سازمان رزمی: پیوست الف (لیست مده ها) طرح عملیاتی کربلا ۳

۱ــ وضعیت:

الف ــ نیروهای دشمن ــ پیوست ب (اطلاعات) بطرح عملیاتی کربلا ۳ مراجعه شود

ب ــ نیروهای خودی

(۱) طرح عملیاتی کربلا ۳ مراجعه شود

(۲) مهندسی جهاد سازندگی (جهاد پشتیبانی منطقه جنگی جنوب) تعمیر و نگهداری جاده ها و پشتیبانی یگانهای رزمنده را با عملیات مهندسی در منطقه بعهده دارد.

(۳) یگانهای توپخانه، پدافند هوائی، پرسنل پدافند هوائی را در مدت ساختمان پل در رودخانه ها عبور پیاده نموده و در ضمن پدافند هوائی پلهای تکمیل شده را در تمام مدت عبور عهده دار خواهند شد.

۲ــ ماموریت:

ــ یگانهای مهندسی بنا بدستور با کار گرفتن قایق، کار تهیه و پیاده و ساختمان پلهای شناور و ترمیم و نگهداری جاده های منطقه با کاربرد وسائل سنگین مهندسی عملیات عبور از رودخانه ها توسط یگانها را پشتیبانی مینمایند.

۳ــ اجرا:

الف ــ تدبیر عملیات: طرح عملیاتی کربلا ۳ مراجعه شود

ب ــ گروه ۲۱۱ مهندسی (رزمی)

(۱) گروهان یکم ۴۰۱ مهندسی تمامان زیر امر تیپ ۴۰ سراب باقی می‌ماند

(۲) آماده باشید بنا بدستور گردان ۴۲۶ و گردان ۴۰۹ (ــ) راه رکاب زمناطق ــ قرارگاههای قدس، فتح، نصر را بدید.

بکلی سری

بگلی سری

پیوست (ن) مهندسی :

پیوست (ن) (مهندسی) بطن عملیاتی تیپ ۳

مدرک : نقشه ۱/۵۰۰۰۰ منطقه عمومی احراز خرمین شهر

سازمان رزمی : پیوست الف (لیست محله ها) بطن عملیاتی تیپ ۳

۱ـ وضعیت :

الف ـ نیروهای دشمن ـ پیوست آبی (اطلاعات) بطرح عملیاتی تیپ ۳ مراجعه شود

ب ـ نیروهای خودی

(۱) بطن عملیاتی تیپ ۳ مراجعه شود

(۲) مهندسی جهاد سازندگی (...) تعمیر و نگهداری ...

... اداره اوپراتیوانی بنابها رزمنده را با همانیا مهندسی در منطقه بعهده دارد .

(۳) بنابها تخریب ، پدافند راکتی ، پوشش پدافند هوایی را در پدست ساختمان

پل در سطح اپراتیوی عبور ایجاد نموده و پدافند هوایی پلهای تثبیت شده را در تمام مدت

عبور عهده دار خواهند بود .

۲ـ ماموریت :

... بنابهای مهندسی بنابد ستور با بازگرفتن قایق ... پوشش عبور ایجاد و ساختمان پلهای شناور

و ترمیم و نگهداری جاده های منطقه با ورود وسائل سنگین مهندسی عملیات عبور از رود خانه وقت

بنابها را پشتیبانی مینمایند .

۳ـ اجرا :

الف ـ تقدم عملیات : بطن عملیاتی تیپ ۳ مراجعه شود .

ب ـ گروه ۲۱۱ مهندسی (رزمی)

(۱) گروهان یکم ۲۰۶ مهندسی قطعات زیر را تقویت ۲۰ سراب باقی میماند .

(۲) آماده باشید بنابد ستور گردان ۲۲۶ و گردان ۲۰۶ (ـ) را از نگهداری مناطق ـ

قرارگاههای قدس ، فتح ، نصر با برید .

۳۰

۳۸

بگلی سری

بکلی سری

پیوست ج (مهندسی) :

(۲)آماده باشید بنابدستورگروهان تجهیزات مهندسی راد راختیارپیوست کنترل کننده وسائل سنگین مهندسی قرارد هید .

ب ــ گردان ۴۱۴ پل شناور

(۱) گروهان پل [illegible] تمانکان زیرامرل ۲۲ باقی میماند .

(۲) گروهان دوم وسی زیرامرقرارگاه نصر

(۳) گروهان یکم زیرامرقرارگاه فتح

(۴) گردان (ــ) درپشتیبانی عمومی تقدم بناروفتن درمنطقه قرارگاه نصر

(۵) ازگردان جدیدالتاسیس نفر و دستگاه راده جی ان پی زیرامرقرارگاه فتح و ۲ دستگاه راده جی ان پی زیرامرقرارگاه نصرقرارد هید .

(۶) آماده باشید بنابدستوریگانهان رماشده رازیرامرگرفته ود ریگراز مناطق قرارگاه نصر وفتح ریاتیپ ۲۲ بنار وید .

ج ــ قرارگاه قدس

(۱) گروهان پل‌شناور پی ام پی عبوریگانهان تحت کنترل قرارگاه رارودخانه های نیسان وکرخه کور ومرز پشتیبانی مینمایند .

د ــ قرارگاه فتح :

(۱) گروهان پل شناور پی ام پی ن ۸۱ زرهی گروهان یکم پل شناور پی ام پی ــ گردان ۴۱۴ پل شناور رازیرامریگیرد .

(۲) سه دستگاه پل شناورپی ام پی درمنطقه برقرارنمائید .

(۳) ۶ دستگاه طراده جی ان پی درپای پل های شناور روانه نمائید .

(۴) عبوراز رودخانه کایقهای جمینی رابحنا ور عبورنفرات پیاده هدایت نمائید .

ه ــ قرارگاه نصر

(۱) گروهانهای ۳و۲ پل شناور پی ام پی گردان ۴۱۴ رازیرامریگیرید .

بگلی سری

(۸)

پیوست ج (مهندسی)

(۲) — دو دستگاه پل شناوری — ام — بی درمنطقه برقرار نمائید .

(۳) — ۴ دستگاه زراده جی ا ، پی در دریای پذیرای شناورورانه نمائید .

(۴) — عبور از رودخانه کانتهان جنوبی را بمنظور عبور نفرات پیاده هدایت نمائید .

ج — وسائل سنگین مهندسی :

— پست کنترل کننده وسائل سنگین مهندسی مرکب از عناصر مهندسی نزاجا ، مهندسی سپاه پاسداران ، مهندسی ستاد پشتیبانی مناطق جنگی جنوب (جهاد سازندگی) بنا بدستور رکنترل عملیاتی قرارگاه تشکیل گردد .

(۱) — سه نقاله کنترل کننده وسائل سنگین مهندسی در ورودی از مناطق عملیاتی — قرارگاه نصر ، فتح ، خیبر مرکب از نمایندگان مهندسی رزمی سپاه پاسداران و ستاد پشتیبانی مناطق جنگی را تشکیل دهید .

(۲) عملیات تدریجی گانهای تحت کنترل قرارگاههای فتح و نصر را حداقل با ۲۱۰ دستگاه و عملیات منطقه قرارگاه قدس را با حداقل ۹۰ دستگاه وسائل سنگین مهندسی پشتیبانی نمائید .

(۳) تقدم بکار رفتن وسائل سنگین مهندسی ابتداء با قرارگاه فتح و سپس با قرارگاه نصر — خواهد بود .

ج — دستورات هم آهنگی

(۱) این طرح به محض وصول برای طرح ریزی میباید مستور قابل اجرا میباشد .

(۲) برای کلیه پلهای مستقر شده بر روی رودخانه کارون طرح تخریب تهیه نمایند .

(۳) در صورت لزوم کلیه پلهائیکه امکان چرخش دارند بنا بدستور ساحل شرقی گردانده شوند .

(۴) اجرای هرگونه طرح تخریب پلها فقط با اجازه این قرارگاه مجاز میباشد .

(۹)

بگلی سری

بکلی سری

پیوست (ج) مهندسی :

(۵) حرکت یگانهای پل از محل فعلی بطرف محل استقرار بایستی تحت پوشش جنگ افزارهای پدافند هوائی صورت گیرد و یگانهای پل جنگ افزار پدافند هوائی همراه باشد .

(۶) یکدستگاه تانین ۲۷ تنی به منظور ایمنی در محل استقار مورد از پلهای شناور رد شود .

(۷) تقدم پیشروی خانه با وسائل مهندسی بمنظور ساختن سازه ساحل دور و پشتیبانی حرکت یگانهای مجموعی خواهد بود .

(۸) ترابری قرارگاه مقدم یکدستگاه کامیون و وسائل دوربینه از پلهای شناور مستقر نمایدتا در صورت لزوم نسبت به تخلیه خود روها از کارافتاده و معیوب در روی پل اقدام شود .

۴ــ پشتیبانی و خدمات

به پیوست ی (خدمات پشتیبانی) طرح عملیاتی کربلا ۳ مراجعه شود .

۵ــ فرماندهی و مخابرات

الف ــ مخابرات

به پیوست خ (مخابرات و الکترونیک) طرح عملیاتی کربلا ۳ مراجعه شود .

ب ــ فرماندهی

(۱) قرارگاه فرماندهی عملیات کربلا ۳ در حضور (۶۲۲۸)

(۲) عنصر مهندسی عملیات کربلا ۳ در مرکز عملیات تاکتیکی (۲۸ــ۶۲) مستقر میباشد .

ضمائم :

۱ــ طرح عبور :

ضمیمه ۱ (طرح عبوریه پیوست ج (مهندسی) بطرح عملیات کربلا ۳

مدرک : نقشه ۱/۵۰۰۰ منطقه عمومی اهواز ــ خرمشهر

بکلی سری

۱۰

(۱۰)

بکلی سری

ضمیمه ۱ (طرح عبور) به پیوست ج (مهندسی) بیان عملیاتی کربلا ۳

مدرک: نقشه ۱:۵۰۰۰۰ منطقه عمومی اهواز ـ خونین شهر

۱ـ محل گذرگاهها و مناطق عبور. الف الف (کانال عبور)

۲ـ گذرگاههای هجومی ـــــ

الف ـ قرارگاه فتح

(۱) ـ منطقه عبور شهید فلاحی گذرگاههای هجومی

(۲) ـ منطقه عبور شهید نامجو گذرگاههای هجومی

(۳) منطقه عبور شهید کلاه دوز گذرگاههای هجومی

ب ـ قرارگاه نصر

(۱) منطقه عبور شهید بهشتی گذرگاههای هجومی

(۲) منطقه عبور شهید رجائی گذرگاههای هجومی

۳ـ گذرگاههای آماده . نوع و وضعیت آماده سازی آن پی و تقدم عبور لف ب

(جدول آماده و تقدم عبور)

۴ـ پلهای شناور

الف ـ نوع و ظرفیت پلها و منطقه قرارگاه مادر فتح و نصر

منطقه عبور	نام محل استقرار	نوع پل	تعداد	زمان تقریبی بهره برداری
شهید فلاحی	رحمانی جدید و پیسه ـــ	پی ام پی	۶۰	س+۶
شهید نامجو	نشار کوچک	پی ام پی	۶۰	س+۶
شهید کلاه دوز	حالوپه	پی ام پی	۶۰	س+۷
شهید بهشتی	کانال آب	پی ام پی	۶۰	س+۷
شهید رجائی	مکســـــر	پی ام پی	۶۰	س+۸

ب ـ ترتیب تقدم عبور تقریبی

(۱) گذرگاه شهید فلاحی

(۱۱) (س+۶) تا (س+۶ و ۲۰ د) عبور وسائل مهندسی بمنظور ساحل سازی ساحل دور و

بکلی سری

استقرار پل (س+۶ و ۲۰ د) به بعد برابر طرحها و تدابیر قرارگاه فتح

۱۱

پیوست ج (مهندسی) : **شماره ۱ (طی عبور)**

(۲) گذرگاه شهید نامجو

(۰+ ن) تا (۲۰° و۶+ ن) عبوروسائل مهندسی بمنظورساحل سازی رساحل دور وتحکیم استقرارپل .

(۲۰° و۶+ ن) به بعد برابرطرحها وتدابیر قرارگاه فتح

(۳) گذرگاه شهید کاوه دوز :

(۲+ ن) تا (۲۰° و۷+ ن) عبوروسائل مهندسی بمنظورساحل سازی‌ساحل‌دورو تحکیم استقرارپل (۲۰° و۷+ ن) به بعد برابرطرحها وتدابیرقرارگاه فتح

(۴) گذرگاه شهید بهشتی

(۴+ ن) تا (۲۰° و۷+ ن) عبوروسائل مهندسی بمنظورساحل سازی ساحل دور وتحکیم استقرارپل (۲۰° و۷+ ن) به بعد برابرطرحها وتدابیرقرارگاه نصر .

(۵) گذرگاه شهید رجائی

(۸+ ن) تا (۲۰° و۸+ ن) عبوروسائل مهندسی بمنظورساحل سازی دوروتحکیم استقرار پل (۲۰° و۸+ ن) به بعد برابرطرحها وتدابیرقرارگاه نصر .

۵ــ کنترل عبور :

الف ــ پاسگاههای عبورکننده هرگونه عبورازرودخانه رادرمناطق عبورتازمان برقراری مناطق عبورکنترل خواهندکرد . مناطق عبوربنابدستورقرارگاه نزدیکبرترارخواهدشد .

ب ــ تقدم عبوربرای تمام قرارداده هاوپلهاباتوجه بزمان‌حقیقی بهره برداری تنظیم گردد .

لف ها :

الف ــ تالف ــ **«در این کتاب حذف شده است»**

ب ــ جداول قرارداده وتقدم عبور

(۱۲)

پیوست ج (مهندسی) :

نقشه ب (بدون عنوان رشته معبر) به ضمیمه ۱ (... معبر) به پیوست ج (مهندسی) بطرح عملیاتی کوپلر ۳ .

در نقشه ۱/۵۰۰۰۰ منطقه عملیاتی از راز ... عرضین شده .

۱ـ نوع و ظرفیت راده های منطقه قرارگاه قدس

منطقه معبر	گذرگاه	تعداد و نوع راده	زمان تقریبی بهره برداری	تعداد رفت و برگشت در ساعت و در روز راده	ظرفیت در ساعت (روز) نفربرو تانک سبک و متوسط	ظرفیت در ساعت (روز) نفر	ظرفیت در ساعت (شب) نفربرو تانک سبک و متوسط	ظرفیت در ساعت (شب) نفر
رمضانی جدید دریبه نشار جدید	الف	۲ دستگاه جی ا ی پی	۱+س	۴	۸	۸۰۰	۶	۶۰۰
	ب	۲ دستگاه جی ا ی پی	۱+س	۴	۸	۸۰۰	۶	۶۰۰
	پ	۲ دستگاه جی ا ی پی	۱+س	۴	۸	۸۰۰	۶	۶۰۰
جمع ظرفیت در ساعت					۲۴	۲۴۰۰	۱۸	۱۸۰۰

۲ـ نوع و ظرفیت راده های منطقه قرارگاه نصر :

منطقه معبر	گذرگاه	تعداد و نوع راده	زمان تقریبی بهره برداری	تعداد رفت و برگشت در روز ساعت در ساعت در راده	ظرفیت در ساعت (روز) نفربرو تانک نفر	ظرفیت در ساعت (شب) نفربرو تانک نفر
مکسر	ث	۲ دستگاه جی ا ی پی	۱+س	۴	۸ ۸۰۰	۶ ۶۰۰
نانازآب	ت	۲ دستگاه جی ا ی پی	۱+س	۴	۸ ۸۰۰	۶ ۶۰۰
جمع ظرفیت در ساعت					۱۶ ۱۶۰۰	۱۲ ۱۲۰۰

(۱۴)

بکلی سری

پیوست (ج) مهندسی : لف ب (جدول طرح شده وتقدم عبور) به ضمیمه ۱ (طرح عبور)

۲ــ توتیپ تقدم برای استفاده از طرح شده ها

گذرگاه	مدت	یگان
الف	(۱+ ن) تا (۲۰ د ۱و۱+ن)	عبور با فن مهندسی
	(۲۰ د ۱و۱+ ن) به بعد	برابر ردیف ارتدا بیر تا رگاه فتح
ب	(۱+ن) تا (۲۰ د ۱و۱ +ن)	عبور با فن مهندسی
	(۲۰ د ۱و۱+ ن) به بعد	برابر ردیف ارتدا بیر تا رگاه فتح
پ	(۱+ن) تا (۲۰ د ۱و۱+ ن)	عبور با فن مهندسی
	(۲۰ د ۱و۱ + ن) به بعد	برابر ردیف ارتدا بیر تا رگاه فتح
ت	(۱ +ن) تا (۲۰ د ۱و۱ + ن)	عبور با فن مهندسی
	(۲۰ د ۱و۱ + ن) به بعد	برابر ردیف ارتدا بیر تا رگاه نصر
ث	(۱ + ن) تا (۲۰ د ۱و۱ + ن)	عبور با فن مهندسی
	(۲۰ د ۱و۱ + ن) به بعد	برابر ردیف ارتدا بیر تا رگاه نصر

وسایل و تجهیزات عبور از رودخانه

امکانات و وسایل زیر برای عبور از رودخانه کارون و کرخه در عملیات بیت‌المقدس در نظر گرفته شده بود:

۱. پل‌های شناور (۷ دستگاه)

الف ـ نصب ۵ دستگاه پل پی‌ام‌پی جهت عبور قرارگاه‌های فتح و نصر به شرح زیر:

- منطقه عبور شهید فلاحی در رحمانی جدید (قرارگاه فتح)
- منطقه عبور شهید نامجو در نثار کوچک (قرارگاه فتح)
- منطقه عبور شهید کلاهدوز در هالوپ (قرارگاه فتح)
- منطقه عبور شهید بهشتی در کانال آب (قرارگاه نصر)
- منطقه عبور شهید رجایی در مکسر (قرارگاه نصر)

ب ـ اختصاص یک دستگاه پل پی‌ام‌پی به قرارگاه قدس

پ ـ نگهداری یک دستگاه پل پی‌ام‌پی در احتیاط قرارگاه کربلا

۲. طراده جی ـ اس ـ پی ۱۰ دستگاه

۳. قایق بزرگ ۲۷ فوتی ۱۰ فروند

۴. قایق‌های جمینی ۳۰۰ فروند

ب. منطقه شمالی، قرارگاه قدس

ماهیت عملکرد قرارگاه قدس با قرارگاه‌های فتح و نصر کاملاً متفاوت بود، زیرا:

قرارگاه قدس در منطقه‌ای استقرار یافته بود که در جلو آن، رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان قرار داشت و متجاوز در ساحل نزدیک آن (از نظر متجاوز) در حال پدافند بود و نیروهای خود را چسبیده به این رودخانه گسترش داده بود. ضمن اینکه آبگرفتگی‌های موجود در منطقه هم به این مشکل اضافه شده بود. مضاف اینکه در ساحل رودخانه و دور از ساحل رودخانه هم با ایجاد چند سری موانع از انواع مختلف، کار را برای عبور یگان‌های قرارگاه قدس بسیار مشکل و تقریباً غیرممکن کرده بود. بنابراین، برخلاف قرارگاه‌های فتح و نصر، ساعت «س» برای این قرارگاه عبارت بود از درگیری شدید و بی‌امان یگان‌های عبور کننده این قرارگاه. همان‌طور که انتظار آن می‌رفت، در همان ابتدای کار نیروهای قرارگاه قدس با عکس العمل شدید دشمن و

انبوه آتش‌های او، بویژه آتش‌های نشان شده روی رودخانه مواجه شدند، که وضعی کاملاً متمایز با عبور از رودخانه کارون داشت.[۱]

به طور خلاصه:

ساعت «س» در قرارگاه‌های فتح و نصر عبارت بود از زمان درگیر شدن یگان‌های تک‌ور با نیروهای تأمینی متجاوز که بین رودخانه کارون و جاده مستقر بودند (سیدعبود، مشارع، خرائب). اما در قرارگاه قدس عبارت بود از درگیری در ساحل نزدیک رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان بلافاصله پس از شروع حرکت.

برای روشن شدن بیشتر اختلاف فاحش عبور از رودخانه کارون با عبور از رودخانه کرخه‌کور و نیسان به اقدامات انجام شده قرارگاه‌ها در روز نهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱ می‌پردازیم.

روز ۶۱/۲/۹ ، روز قبل از عملیات، روز (۱-ر)

در صفحات قبل در مورد ساعت «س» روز «ر» تا حدودی صحبت شد. اینک به شرح چگونگی اقداماتی که توسط قرارگاه‌های عمده عمل‌کننده در این روز انجام شد، می‌پردازیم.

عبور از رودخانه کارون

فرماندهی و ستاد قرارگاه کربلا ۳ پس از زمان‌های زیادی که صرف شور و مشورت نمودند، سرانجام به این نتیجه رسیدند که ۳۰ دقیقه بامداد روز دهم اردیبهشت ماه را به عنوان زمان درگیری احتمالی همزمان نیروهای عبور کننده (قرارگاه‌های فتح و نصر) از رودخانه غیرقابل عبور کارون با عناصر تأمینی دشمن (در امتداد مناطق سیدعبود، مشارع، خرائب) تعیین و به یگان‌ها ابلاغ نمایند.

اینک که ساعت «س» به زمان درگیری نیروها در غرب رودخانه، آن هم با نیروهای تأمینی متجاوز تعیین گردید، لازم بود که یگان‌ها قبل از این زمان از رودخانه کارون عبور نموده و خود را برای تماس اولیه با نیروهای تأمینی دشمن آماده نمایند. به همین منظور، ساعت ۱۸۰۰ به عنوان زمان روانه کردن پل‌های شناور و آغاز عبور یگان‌ها تعیین شد.

---

۱. در صفحات بعد و در حین بازگو نمودن هدایت عملیات ملاحظه خواهید فرمود تا زمانی که متجاوز اقدام به عقب‌نشینی نکرده بود، عبور از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان با اشکال زیاد و عدم موفقیت نسبی توأم بود.

در تعیین این ساعت موارد زیر مد نظر قرار گرفت:

الف ـ یک ساعت مانده بود به زمان آتاد[1] که نیروهای متجاوز دارای دید محدود زمینی و هوایی روی منطقه بودند. به همین دلیل این زمان برای عبور و حرکت یگان‌های ما مناسب بود.

ب ـ یگان‌ها فرصت داشتند که در مدت ۶-۵ ساعت از رودخانه عبور کرده، در غرب رودخانه تجدید سازمان نموده، فاصله رودخانه تا مناطق تأمینی متجاوز را طی نمایند و در نهایت آماده تک شوند.

یگان‌های عمل‌کننده که از زمان تک آگاه شده و بی‌صبرانه در انتظار یورش به مواضع متجاوز بودند، به بهانه تمرین، از صبح آن روز (۱۳۶۱/۲/۹) شروع به نصب پل‌های شناور در ۴ نقطه از ۵ نقطه انتخابی نمودند و در پی آن، اقدام به ساحل‌سازی کرده و از جمع‌آوری پل‌ها (قرار دادن پل‌ها در امتداد رودخانه) خودداری کردند. این در حالی بود که تعدادی از یگان‌های قرارگاه فتح منتظر نصب پل هم نشدند و با وسایلی که در اختیار داشتند، از قبیل قایق‌های جمینی و طراده‌های جی‌اس‌پی، صبح آن روز خود را به ساحل غربی رودخانه کارون رسانده و در آنجا به بازدید وسایل، استراحت، آماده شدن برای حرکت به سمت مواضع تأمینی دشمن و در نهایت، تصرف جاده اهواز ـ خرمشهر (سرپل) پرداختند.

به طور خلاصه، می‌توان گفت که عبور از رودخانه کارون برای قرارگاه‌های فتح و نصر یک عبور بدون درگیری بود که بدون هیچ‌گونه مشکلی انجام شد.

اما در منطقه قرارگاه قدس، عبور یگان‌های این قرارگاه از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان غیر از این بود، زیرا متجاوز یگان‌های پدافندی خود را به طور وسیع در ساحل نزدیک رودخانه گسترش داده بود و هیچ روزنه‌ای برای عبور یگان‌های این قرارگاه از رودخانه‌های ذکر شده باز نگذاشته بود و الزاماً قرارگاه قدس می‌بایستی اقدام به اجرای یک تک هماهنگ شده به رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان، جهت ایجاد شکاف و توسعه آن در مواضع پدافندی متجاوز می‌نمود، تا در نهایت، قادر شود از رودخانه عبور نموده و موفق به تصرف سرپل مورد نظر گردد.

علاوه بر رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان که عبور یگان‌های قرارگاه قدس را با مشکل جدی مواجه ساخته بود، این قرارگاه با مشکل دیگری هم در سمت چپ خود یعنی در منطقه نورد ـ دب حردان، طراح و آب تیمور مواجه بود و آن آبگرفتگی‌های وسیعی بود که در این مناطق

---

۱. آتاد: آغاز تاریکی دریایی.

وجود داشت و تنها معبر موجود در مناطق ذکر شده، جاده آسفالته و راه‌آهن اهواز به خرمشهر بود که از میان همین آبگرفتگی‌ها عبور می‌کرد. عراقی‌ها در سه نقطه این جاده را تخریب و با ایجاد سه بریدگی ۲۰ متری قسمت اعظم آب‌های مناطق خود را به شرق جاده اهواز ـ خرمشهر هدایت کرده بودند. مضاف بر اینکه در روی بریدگی سوم با استقرار تیربار با کالیبرهای مختلف، آتش تراش انبوهی را فراهم کرده بودند که عبور از این منطقه را اگر نگوییم دشوارتر از عبور از شمال کرده بود، حداقل با آن برابر بود. در نتیجه عبور از این منطقه هم با قبول تلفات بسیار و زمان مناسب میسر بود.

توجه:

آنچه که در بالا گفته شد، خلاصه‌ای بود از مشکلات عمده‌ای که این قرارگاه در جهت عبور از رودخانه با آن مواجه بود و همانطور که در صفحات آینده ملاحظه خواهید کرد، متجاوز امکان عبور از این مناطق را به این قرارگاه نداد و تمام تلاش‌های آن را ناکام گذاشت و تنها پس از اینکه نیروهای متجاوز به دلیل ترس از بسته شدن پشت خود ناچار به عقب‌نشینی شدند، این قرارگاه هم توانست از رودخانه‌های کرخه‌کور، نیسان و آبگرفتگی‌ها عبور کرده و مأموریت‌های بعدی خود را انجام دهد.

نتیجه کلی در این روز:

۱. اکثر یگان‌های قرارگاه‌های فتح و نصر[1] از رودخانه کارون عبور کردند و آماده اجرای هجوم به نیروهای تأمینی متجاوز در ساعت «س» که همان ۰۰:۳۰ روز دهم اردیبهشت ماه بود، شدند.

۲. یگان‌های قرارگاه قدس در پشت رودخانه کرخه‌کور و نیسان و آبگرفتگی‌ها رودرروی نیروهای متجاوز منتظر اعلام ساعت «س» بودند، تا حملات خود را برای عبور از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و در نهایت تصرف سرپل آغاز کنند.

---

۱. همانطور که قبلاً اشاره شد، ۵ پل شناور جهت عبور قرارگاه‌های فتح و نصر در نظر گرفته شده بود (سه پل قرارگاه فتح) و (دو پل قرارگاه نصر)، که چهار پل روانه و آماده برای عبور یگان‌ها بود، اما پل پنجم که می‌بایستی در منطقه سلمانیه جهت عبور نصر۳ برپا می‌شد، به علت نزدیکی مواضع دو طرف و اجرای آتش‌های انبوه متجاوز روی این منطقه با تأخیر چند ساعته در ساعت ۲۳۰۰ آن هم حدود چند صد متر پایین‌تر از محل پیش‌بینی شده نصب و روانه گردید.

۳. عدم تشخیص دقیق و صحیح نیروهای دشمن از سمت تلاش اصلی ما که همانا در سمت شرق به غرب رودخانه کارون بود.

۴. تثبیت لشکرهای ۵ مکانیزه و ۶ زرهی همراه با نیروهای تقویتی آنها در منطقه و عدم اجازه به آنها در حرکت به سمت قرارگاه‌های فتح و نصر و ایجاد مشکل برای قرارگاه کربلا.

روز ۶۱/۲/۱۰، روز اول نبرد

ابلاغ رمز عملیات و ساعت «س»

با توجه به مطالب گفته شده، سرانجام در ساعت ۳۰ دقیقه بامداد روز دهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱ از پاسگاه فرماندهی قرارگاه مشترک کربلا۳ واقع در خضریه، رمز عملیات توسط سرهنگ توپخانه علی صیادشیرازی و برادر محسن رضائی (فرماندهان مشترک عملیات بیت‌المقدس) به منظور آغاز عملیات بزرگ بیت‌المقدس از طریق بی‌سیم به قرارگاه‌های تابعه به شرح زیر اعلام گردید.

«بسم الله الرحمن الرحیم، بسم الله القاصم الجبارین، یا علی ابن ابیطالب(ع)»

همزمان کلیه فرماندهان در سلسله مراتب فرماندهی این رمز را به گوش پرسنل جمعی خود رساندند و پس از آن در قرارگاه کربلا مراسم نیایش به درگاه خداوند بزرگ همراه با آرزوی موفقیت برای رزمندگان توسط پرسنل حاضر در این قرارگاه آغاز شد.

مأموریت و گسترش قدس‌های پنج‌گانه قرارگاه قدس

مأموریت قرارگاه قدس عبارت بود از: تک در ساعت ۰۰:۳۰ روز دهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۱ به منظورهای:

۱.عبور از رودخانه‌های کرخه‌کور، نیسان و آبگرفتگی‌های جنوب و غرب اهواز (دو طرف جاده اهواز ـ خرمشهر) در منطقه دب حردان

۲. تصرف خاکریزهای مقدم دشمن در جنوب مناطق ذکر شده در بند ۱.

۳. تصرف سرپل مناسب در جنوب مناطق ذکر شده.

۴. ادامه تک (بنا به دستور) در صورت عقب‌نشینی، عقب‌روی و یا فرار دشمن به منظور تصرف خط عمومی جفیر ـ پادگان حمید.

۵. ادامه تک (بنا به دستور) جهت تصرف نشوه و در نهایت تأمین ساحل شرقی اروندرود.

۶. پدافند در منطقه.

بحث:

در زمان طرح‌ریزی در قرارگاه مشترک کربلا با توجه به:

۱. نوع یگان‌های قرارگاه قدس که عمدتاً گردان‌های زرهی و مکانیزه بودند،

۲. وجود رودخانه‌های کرخه‌کور، نیسان و آبگرفتگی‌های موجود در این منطقه،

۳. استقرار یگان‌های متجاوز در ساحل نزدیک رودخانه و در پشت آبگرفتگی‌ها به صورت بسیار فشرده،

۴. استقرار متجاوز در رده‌های پی در پی پدافندی (پدافند در عمق)،

۵. وجود حداقل ۲ لشکر (لشکر۵ مکانیزه و لشکر۶ زرهی) در این منطقه،

۶. وجود انواع موانع از قبیل میدان‌های مین، سیم‌های خاردار، کانال‌ها و غیره

فرماندهی و ستاد قرارگاه کربلا همگی متفقاً بر این نکته تأکید داشتند که:

تا زمانی که نتوان دشمن را از رودخانه دور کرد، که لازمه آن عبور از رودخانه کرخه‌کور، نیسان و آبگرفتگی‌های منطقه بود، ادامه مأموریت جهت تصرف مناطق حمیدیه، جفیر و در نهایت رسیدن به اهداف بعدی غیر ممکن خواهد بود و چنین نتیجه‌گیری شد که مهم‌ترین کاری که قرارگاه قدس می‌تواند در جهت اجرای مأموریت کلی قرارگاه کربلا انجام دهد، همان تثبیت لشکرهای ۵و۶ عراق و جلوگیری از جابه‌جایی آنها به سمت جنوب و کاربرد آنها در مقابل قرارگاه‌های فتح و نصر است.

لازمه این کار این بود که قرارگاه قدس با تمام توان در جهت حرکت به سمت جنوب تلاش خود را آغاز نماید که دو حالت زیر به وجود می‌آید:

۱. چنانچه موفق می‌شد از رودخانه عبور نموده و در همان مرحله اول، ادامه تک دهد و اهداف اولیه را تصرف و خود را به خط جفیر ـ حمید برساند، در این حالت مأموریت قرارگاه کربلا با سهولت بیشتری دنبال می‌شد.

۲. چنانچه موفق به پیشروی نمی‌شد، باز هم در جهت اهداف قرارگاه کربلا گام برمی‌داشت و مأموریت اصلی خود که به عنوان تلاش پشتیبانی تعیین شده بود، به نحو احسن

انجام داده، حداقل ۲ لشکر عراقی را مشغول نگه می‌داشت و از کاربرد آنها در مناطق جنوبی علیه قرارگاه‌های نصر و فتح جلوگیری می‌کرد.

با عنایت به مطالب فوق، ملاحظه می‌شود که تک قرارگاه قدس و موفقیت آن همانطور که در مأموریت واگذاری نیز به صراحت قید شده بود (در صورت عقب‌نشینی، عقب‌روی یا فرار دشمن) بستگی کامل به عکس‌العمل دشمن و سپس عبور نیروهای قرارگاه قدس از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان داشت و تا این عمل محقق نمی‌شد، تک قرارگاه قدس از موفقیت چندانی برخوردار نمی‌شد.

نظریه ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران در مورد طرح عملیاتی کربلا۳

به دنبال انتشار طرح عملیاتی کربلا۳ در روزهای پایانی فروردین‌ماه ۱۳۶۱، ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران در تاریخ هشتم اردیبهشت ماه نقطه نظرات خود را با عنوان «ستاد مشترک معتقدات خود را به شرح زیر در مورد تغییر طرح عملیات کربلا۳ اعلام می‌دارد»، طی امریه شماره ۲۹-۰۶-۲۰۱-۲-ب س به ستاد نیروی زمینی (معاونت عملیات و اطلاعات ـ مد عملیات) ارسال کرد، که در اینجا قسمت‌هایی از آن را که مربوط به قرارگاه قدس می‌باشد، از نظرتان می‌گذرانیم.

۱ـ خلاصه‌ای از تدبیر طرح (طرح عملیاتی کربلا۳) که به قرارگاه قدس مربوط می‌باشد

الف ـ قرارگاه قدس به خاکریز اول حمله می‌کند.

ب ـ *****

پ ـ *****

ت- *****

ث ـ قرارگاه قدس در صورت مناسب بودن شرایط خاص دشمن (عقب‌نشینی، عقب‌روی و فرار)، بنا به دستور تک می‌کند و خط جفیر و پادگان حمید را تأمین و دشمن را در منطقه منهدم می‌کند.

ج ـ *****

ح ـ قرارگاه قدس بنا به دستور تک را ادامه داده، نشوه و ساحل شرقی اروندرود (دجله) را تأمین و از آن دفاع می‌نماید.

۲ـ بحث

الف ـ در بند «ث» پاراگراف ۱ اگر دشمن یکی از حالات خاص (عقب‌نشینی ـ عقب‌روی یا فرار) را انتخاب ننماید، مثلاً جداً مبادرت به دفاع یا تک نماید، در این‌صورت خط پادگان حمید ـ جفیر تأمین نمی‌گردد و دشمن در منطقه وسیع محاصره شده، در وضعیت فعال باقی می‌ماند. در صورت تحقق چنین وضعیتی ممکن است بنا به دستور و طرح سرفرماندهی نیروهای دشمن دردسرهای جدی برای نیروهای خودی به وجود آورد. در موقعیتی که قرارگاه فتح به سمت خط مرز در منطقه و قرارگاه نصر به سمت خرمشهر، از یکدیگر دور شده و فاصله می‌گیرند، بعید نیست که یک استعداد عمده‌ای از دشمن در پشت سر آنها قرار بگیرد، چه در یک چنین صورتی به دشمن این امکان داده می‌شود که در مورد حمله نجات دهنده یکی از سمت شرق و دیگری از سمت غرب (بصره) برای شکستن خط محاصره ایجاد شده توسط قرارگاه‌های فتح و نصر بیندیشد و آن را به مرحله اجرا در آورد.

ب ـ *****

۳ـ نظر ستاد مشترک

الف ـ برای دور ماندن از نتایج سوء احتمالی موارد گفته شده، ستاد مشترک معتقد است عملیات مزبور را باید به طور کلی به سه مرحله مجزا تقسیم و طرح‌ریزی کرد.

ب ـ مرحله ۱

(۱) حمله به خاکریز اول در سراسر جبهه فرماندهی قرارگاه قدس و تصرف این خاکریز (این حمله یک حمله پشتیبانی است که باید به منظور درگیر کردن نیروهای احتیاط محلی دشمن با فرماندهی قرارگاه قدس به منظور کم کردن مقاومت وی در مقابل حمله اصلی و منحرف ساختن تصورات دشمن از حملات سراسری و تقلیل توانایی مانور آن صورت گیرد) این حمله می‌بایستی حداقل ۱۲ ساعت زودتر از حمله اصلی هدایت شود.

(۲) *****

پ ـ مرحله ۲

(۱) حمله هماهنگ شده فرماندهی قرارگاه‌های قدس و فتح به نیروهای محاصره شده به منظورهای زیر:

«الف» انهدام و یا اسیر کردن نیروهای دشمن در حلقه محاصره

«ب» *****

«پ» *****

(۲) *****

ت ـ مرحله ۳

(۱) *****

(۲) *****

(۳) ادامه تک توسط قسمتی از فرماندهی قرارگاه قدس برای تصرف نشوه و کنترل جاده عماره به نشوه تا رسیدن به هورها و دفاع از ساحل شرقی دجله تا هورها.

۴ـ ملاحظات

الف ـ *****

ب ـ *****

پ ـ *****

ت ـ *****

ث ـ *****

ج ـ ما چون در راه حق می‌جنگیم، جنگ ما جهاد فی سبیل الله است، با توکل به خدا و به کار بستن اصول و فنون جنگ و به کار بردن صحیح قدرت رزمی، پیروزی نهایی با ماست. خدا یاور شما و همه رزمندگان اسلام باشد.

چ ـ در خاتمه به کار بستن مراحل سه‌گانه و اجرای موارد بیان شده در این نظریه به طور جدی تأکید می‌گردد.

ر سماجا ـ سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد

همان‌گونه که ملاحظه می‌کنید، تدبیر ستاد مشترک با تدبیر اتخاذ شده در طرح کربلا۳ در مورد قرارگاه قدس کاملاً مطابقت دارد، تنها نکته‌ای که به چشم می‌خورد در مورد زمان شروع عملیات قرارگاه قدس است، به این نحو که قرارگاه کربلا تک قرارگاه قدس را همزمان با قرارگاه‌های دیگر پیش‌بینی نموده بود، اما ستاد مشترک معتقد بود که قرارگاه قدس تک خود را «حداقل ۱۲ ساعت» زودتر از حمله اصلی آغاز کند.

در اینجا امریه ستاد مشترک (سماجا۳ «عملیات») عیناً آورده می‌شود.

سماجا ۳ (عملیات)

ف نزاجا (معاونت عملیات واطلاعات ــ مدعملیات)

۲ــ۰۶ــ۱ ۲۰ــ۲ ۰۸۲۰۰۰ اردیبهشت ۱۳۶۱

صت سه برگ

د مشترک معتقدات خودرابشرح زیر درمورد تغییر طرح عملیات کربلا ۳ اعلام میدارد :

۱ــ خلاصه ای از تدبیر طرح .

الف ــ قرارگاه قدس به خاکریز اول حمله میکند .

ب ــ همزمان با قرارگاه قدس . قرارگاه های فتح ونصر از کارون عبور نموده وسر راهبرابر کانال طرح کربلا ۳ درغرب رودخانه اشغال وتامین مینماید .

پ ــ قرارگاه فتح برای تامین مرز درمنطقه عملیات آفندی راادامه میدهد .

ت ــ قرارگاه نصر برای تامین مرز و خرمشهر آفند خودراادامه‌میدهد .

ث ــ قرارگاه قدس درصورت مناسب بودن شرایط خاص دشمن (عقب نشینی ــ روی و فرار) بنابدستور تك میکند وخط جغیر ویادگان حمید راتامین ودشمن رادر ــ طقه منهدم میکند .

ج ــ قرارگاه فتح ونصر پس از تامین مرز درمنطقه تك خودرا درسمت تنومه وساحل رقی اروند رود ادامه داده وسپس ازآن دفاع مینماید .

ح ــ قرارگاه قدس بنابدستورتك ادامه داده نشوه وساحل شرقی اروندرا (دجله) من وازآن دفاع می نماید .

۲ــ بحث :

الف ــ دربند پاراگراف (اگر دشمن یکی ازحالات خاص (عقب نشینی ،عقب ــ یافرار) راانتخاب نماید مثلا" جدا" مبادرت بدفاع یاتك نماید دراینصورت خط پادگان ید ــ جغیر تامین نمی‌گردد ودشمن درمنطقه وسیع محاصره شده دروضعیت فعال باقی ند ،درصورت تحقق چنین وضعیتی ممکن است بنابدستوروطرح سرفرماندهی نیروهای من دردسرهای جدی برای نیروهای خودی بوجود آورد ، درموقعیتی که قرارگاه فتح ت خط مرزی درمنطقه قرارگاه نصر بسمت خرمشهر ازیك دیگر دورشده وفاصله میگیرند سر نیست که یك استعداد عمده ای از دشمن در پشت سر آنها قراربگیرد ،چه دریك ن صورتی بدشمن این امکان داده میشود که درمورد حمله نجات دهنده یکی ازسمت ــ

خیلی محرمانه

ق رود دیگری از سمت غرب (بصره) برای شکستن خط محاصره ایجاد شده توسط قرارگاه های
و نصر بیندیشد و آنرا بمرحله اجراء درآورد .

ب ــ باتوجه بامکانات پشتیبانی تویخانه وهوائی دشمن ، پلهای ایجاد شده
رودخانه کارون را نمی‌توان بعنوان یك گذرگاه صد درصد مطمئن بحساب آورد بنابراین
ت دارد بمحض عبور از رودخانه ، قطع خط ارتباطی دشمن باعقب ، علاوه بر اقدام
نهدام دشمن درداخل حلقه محاصره فوراً دراولین وضعیت ممکن ارتباط مطمئنی
دوفرماندهی فتح ونصر را از طریق محور اهواز ــ خرمشهر تامین وبرقرار نمود تا تخریب
انهدام پلهای زده شده روی کارون اختلالاتی درپشتیبانیهای فرماندهی مزبور وامر
به وترابری بوجود نیاید .

۳ــ نظر ستاد مشترك :

الف ــ برای دورماندن از نتایج سوء احتمالی مواردگفته شده ، ستاد مشترك ــ
است عملیات مزبور راباید بطورکلی به سه مرحله مجزا تقسیم و طرحریزی نمود .
ست سه فقره طرح شماتیك) .

ب ــ مرحله ۱

(۱) حمله بخاکریزاول درسراسر جبهه فرماندهی قدس ، توسط فرماندهی ــ
ق وتصرف این خاکریز (این حمله یك حمله پشتیبانی است که باید بمنظور درگیر کردن
های احتیاط محلی دشمن بافرماندهی قدس بمنظور کم کردن مقاومت وی درمقابل حمله
و منحرف نمودن تصورات دشمن از حملات سراسری و تقلیل توانائی مانور آن صورت
) این حمله میبایستی حداقل ۱۲ ساعت زودتر از حمله اصلی هدایت شود .

(۲) عبور از رودخانه ، تامین سرپلی و هدایت یك حمله تطبیق شده درسمت
وقطع محور (جفیر ــ نشوه) وتهدید محور (عماره ــ بصره) بمنظور محاصره کردن
ین بین نیروهای خودی و کارون و هورها ، توسط فرماندهی های فتح ونصر (حمله
سی) .

پ ــ مرحله ۲

(۱) حمله هماهنگ شده فرماندهی قدس و فرماندهی فتح به نیروهای محاصره
بمنظورهای زیر :

((الف)) انهدام و یا اسیرکردن نیروهای دشمن درحلقه محاصره .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

((ب)) پاك کردن منطقه وبرقرار کردن ارتباط زمینی فرماندهی های فتح
هواز طریق محور (اهواز ــ خرمشهر) وبی‌نیاز شدن از پلهای زده شده روی کارون .
((پ)) تخریب روحیه رزمندگی دشمن درمناطق خرمشهر ،تنومه وبصره
اعدام نیروهای وی‌درغرب اهواز :
(۲) پوشش وتهیه دفاع‌عقب فرماندهی فتح و ممانعت از حرکات و مانورهای
دشمن توسط فرماندهی نصر وپاك کردن منطقه اشغالی .
ت ــ مرحله ۳
(۱) حمله توسط فرماندهی نصر جهت تامین خط تنومه ،خرمشهر و سپس
در ساحل شرقی اروند رود .
(۲) دنبال و پشتیبانی فرماندهی نصر توسط فرماندهی فتح وکمك بفرماندهی
درتامین ساحل شرقی اروند رود و سپس‌تامین خط رودخانه‌دجله درمنطقه و دفاع ــ

(۳) ادامه تك توسط قسمتی از فرماندهی قدس‌برای‌تصرف نشوه وکنترل ــ
دهکماره به نشوه تارسیدن به هورها ودفاع ازساحل شرقی دجله تا
قرنا .
ج ــ ملاحظات :
الف ــ عامل موثردرعملیات خودی ،دفاع وياعقب نشینی‌تاکتیکی دشمن است بدین‌معنی
دشمن درتمام مراحل دفاع وياعقب نشینی تاکتیکی نمایداجرای مراحل سه گانه عملیات
گی بعدازدیگری الزامی است ولی‌اگر نیروهای دشمن درهرمرحله‌ای مبادرت باسارت
نماید،دشمن قرارگفته و ممکن است بنابدستور قرارگاههای هدایت کننده ،ــ
یا تصحیح شده وبسته به وضعیت هرواحد ،هریگان تاخط خیز معینی وياخط خیز
دشمن‌راتعقیب نموده ویاباسارت درآورد .
ب ــ ممکن است حمله پشتیبانی موفق وحمله اصلی ناموفق بماند ،بنابراین ماپیش‌بینی
احتیاط قابل دسترسی وبا طرح جابجائی یگانهاباید قادر بودکه حمله پشتیبانی
له اصلی تبدیل نمود و هدفهای تعیین شده رابوسیله طرح کردن عملیات جدید بدست
بخصوص دراین عملیات که حمله اصلی میبایستی ازیك رودخانه غیرقابل‌عبور ،عبور نماید
پیش‌بینی طرح دیگری برای تبدیل حملات پشتیبانی اصلی از ضرورات بحساب‌میآید .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

پ ــ چون عملیات درسطح بسیاروسیع است ،بنابراین کنترل وفرماندهی برنیروهای
کننده یك عامل بسیارقطعی درکاربرد بموقع وجای نیروها بحساب میآیدکه آنهـــم
امکانات ارتباط و مخابرات فراهم میکردد ،زیرا اگرعمل دشمن تغییر درطرحها و ــ
ستورات و هدایت و جابجائی های بزرگ و واگذاریها و دریافتیهای بزرگ راایجاب
که مخالف طرح اولیه باشد مشکلات حاصله میبایستی با اعمال فرماندهی وکنتـرل
حل وفصل گردد که لازمه آن داشتن امکانات مخابراتی وطرح جامع واستفـــاده
بهره برداری از آنها است .

ت ــ دشمن در نبرد دزفول از کمیت و کیفیت نیروهای ما وطریقه نبردآنهاآگاهـی
ه وتجربه اندوخته ایست و محتملا" به آسیبپذیریها واقف است وبااحتمال خیلـــی
د باتوجه به تمرکزات قوا از مقاصد مانیز آگاهی حاصل نموده است باید فرماندهـــان
راتخاذ آرایشات متناسب بازمین و وضعیت برای تقلیل تلفات و خسارات دقت کافـــی
رج نمی دهند ،تلفات وخسارات خارج از حد واندازه میل قبول رزم را از پرسنل بشدت
اهش میدهد و حس اتخاذ راه فرار وراه اسارت راتقویت می نماید .

ث ــ پدافندعامل وغیرعامل برعلیه امکانات هوائی وتویخانه دشمن دراین منطقه بـاز
صاف) از ضروریات است اگرچه دشمن از همان نیروئی است که در دزفول شکســـت
رده ولیکن باید قبول کنیم که دشمن درمنطقه اهواز اکنون بیدارتر از دزفول میباشـــد
زمین باز منطقه متناسب باآموزشهای تاکتیکی دشمن میباشد .

ج ــ ماچون درراه حق می جنگیم ،جنگ ماجهاد فی سبیل‌الله است ،باتوکل بخداو
بستن اصیل وفنون جنگ وکاربردن صحیح قدرت رزمی ،پیروزی نهایی باشد .
دایاور شما و همه رزمندگان اسلام باشد .

چ ــ درخاتمه بکار بستن مراحل سه گانه واجرای موارد بیان شده دراین نظریـــه
جودی تاءکید میگردد .

رسماجا ــ سرتیپ قاسمعلی ظهیرنژاد

خیلی محرمانه

۱۳

پاسخ قرارگاه کربلا به ستاد مشترک

فرماندهی ستاد قرارگاه کربلا پس از اعلام ساعت «س» روز «ر» و بحث و بررسی دقیق و کامل نامه ستاد مشترک جوابیه‌ای به شرح زیر تهیه و در تاریخ ۱۳۶۱/۲/۹ طی شماره ۳۰۰۱/۱۳/۹۴ به ستاد مشترک ارسال کرد، که عیناً در زیر از نظر شما خوانندگان محترم می‌گذرد.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

قرارگاه عملیاتی کربلا درجنوب (ر ۳) شماره ۳۰۰۱/۱۳/۹۴

تیمسارریاست ستاد مشترک (سماجا ۳) تاریخ ۱۳۶۱/۲/۹

بازگشت به ۲۹-۰۶-۲۰۱-۲-ب س ۱۳۶۱/۲/۸

آزادسازی خونین شهر از اشغال دشمن وتهدید بصره بمنظور دستیابی به اهداف سیاسی - نظامی هدف اصلی وتدبیر مشترک وهم‌آهنگ شده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ونزاجا در عملیات کربلا ۳ میباشد .

بدیهی است انهدام نیروهای دشمن در بخش جنوبی جبهه (خونین شهر- بصره) وهمچنین قطع راه عقب نشینی وفرار نیروهای متجاوز در منطقه عمومی جوفیر- جنوب کرخه از طریق جاده طلایه نشره بسمت بصره در پی آمد چنین تدبیری منظور وبرآورد گردیده است .

باتشکر از راهنمائی ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران قرارگاه کربلا اعتقاد دارد که نظرهای ستاد مشترک در طرح عملیاتی کربلا ۳ مورد نظر وملاحظه خاص بوده ودر چنین هدایت نیز دستیابی سریع به نقطه نظرهای فوق مورد توجه میباشد وازمیان راههای کار مختلف از جمله راه کار پیشنهادی آن ستاد با توجه به وضعیت زمین ودشمن تدبیر اصلی عملیات که فوقا" به آن اشاره گردید وپس از مباحثات فراوان وتبادل نقطه نظرهای مختلف مانور مذکور در طرح عملیاتی کربلا ۳ بعنوان راه کار هم آهنگ شده مشترک ومورد توافق سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ونزاجا قرار گرفته است .

قرارگاه عملیاتی کربلا درجنوب

محسن رضائی علی صیاد شیرازی

دبیرخانه
شماره ۵۲-۱۳-۳۰۰۱
تاریخ ۶۱/۳/۵

پیرو طرح عملیاتی کربلا ۳

۱ـ بند الف (تدبیرعملیات) از ماده ۳ (اجرا) بیانگر ماحصل بحثها و گفتگوهائی است که در جلسات مکرر مسئولین عملیات ارتش و سپاه پاسداران بعمل آمده وبعنوان آخرین تصمیم رسمی قاطعانه اعلام گردیده است .

۲ـ علیهذا بیان این حقایق بزبان تاکتیک نظامی کلاسیک درقالب مرحله‌ای بودن انجام میگیرد که بمنظور انجام مقایسه و بررسی تحلیلی مطلب واحتمالا" بهره گیری مثبت قرارگاه های عمل کننده قدس ، نصر و فتح بیان مانور عملیات کربلا ۳ بصورت مرحله‌ای به پیوست ارسال میگردد و قبل‌از مطالعه ومقایسه و بررسی نکات زیر رادرنظر بگیرید .

الف ـ انتشار این ضمیمه هیچگونه تغییری رادرمفاد طرح کربلا ۳ شامل نمیشود .

ب ـ مطالعه دقیق مقایسه و بررسی این ضمیمه به مسئولین عملیات قرارگاهها توصیه میگردد .

فرزاجا سرهنگ تویخانه صیاد شیرازی

خیابان دبیرخانه

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

ـ اجرا :

الف ـ تدابیر عملیات (کالک عملیاتی کربلا ۳)

(۱) مانور: فرماندهی عملیات کربلا در جنوب با قرارگاههای قدس و فتح و نصر تک نموده دشمن را در منطقه عمومی اهواز ـ غرب کارون منهدم خرمشهر و خط مرز را تامین آفند خود را بمنظور تامین خطوط مرزی تا رسیدن بساحل شرقی اروند رود ادامه داده ـ سپس در منطقه پدافند مینماید این عملیات در ۴ مرحله بشرح زیر اجرا میگردد :

مرحله ۱ ـ همزمان با تک قرارگاه قدس در شمال و تامین خاکریزهای مقدم دشمن بمنظور ایجاد سریل مناسب برای ادامه عملیات ، قرارگاههای فتح و نصر در مرکز و جنوب منطقه عملیات با عبور از رود خانه کارون بسمت باختر تک نموده و خط سریل را در غرب ـ کارون تامین مینمایند .

مرحله ۲ ـ پس از تامین سریل قرارگاههای فتح و نصر آفند خود را به ترتیب برای تامین مرز در منطقه محوله و تامین و آزادسازی خرمشهر و شلمچه ادامه میدهند . قرارگاه قدس بنابدستور بمنظور تامین خط عمومی جفیر ـ حمید تک خود را ادامه داد و نیروهای دشمن را در منطقه منهدم میسازد .

مرحله ۳ ـ پس از تامین مرز و آزادسازی خرمشهر قرارگاههای فتح و نصر تک خود را ـ بسمت باختر برای تامین ساحل شرقی اروند پس از تنومه ادامه داده و قرارگاه قدس ـ بمنظور تامین پل نشوه بنابدست ورتک مینماید .

مرحله ۴ ـ با تامین ساحل شرقی اروند یگانهای تابعه قرارگاه کربلا در منطقه پدافند مینمایند .

در این عملیات تیپ ۳۰ زرهی مستقل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی احتیاط قرارگاه کربلا در جنوب را با تقدم بکار رفتن در منطقه قرارگاه فتح تشکیل میدهند .

فرزاجا سرهنگ صیاد شیرازی

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

شماره : ۲۰۱/۰۸/۳/۷۴۷
تاریخ : ۶۱/۲/۲

از ق ع ل ۱۶ زهی ر۳
به قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب
برگشت بشماره ۳۰۰۱/۱۳/۱۹ - ۶۱/۱/۳۱
یگانهای لشگر ۱۶ زهی ولشگر ۱ سپاه پاسداران باهم ادغام ونیروهای قدس را تشکیل داده و قرارگاه قدس در مختصات ۸۴ - ۵۹ نقشه حمیدیه دایره آغاز کار نمود .

سرهنگ ستاد لطفی

شماره : ۶۰۲/۰۲/۶ س
تاریخ : ۶۱/۲/۴

به : قرارگاه تاکتیکی قدس ۴ (ر۳)
از : قرارگاه تاکتیکی قدس
استحضارا" بعرض میرساند :

۱- این تیپ پس از پایان عملیات کربلا ۲ در غرب دزفول اخیرا" در این منطقه مستقر گردیده است .

۲- تیپ ناراله که در ماموریت واگذاری با این یگان همکاری خواهد داشت از سپاه سیرجان کرمان میباشند که آن واحد نیز اخیرا" از منطقه دشت عباس باین منطقه اعزام شده است .

۳- اجرای عملیات موفقیت آمیز در منطقه واگذاری مستلزم داشتن شناسائی دقیق در عمق منطقه میباشد که بامحدودیت زمانی وسایر مسائل محدودکننده این امر امکان پذیر نیست .

۴- باعنایت به موارد بالا واینکه تیپ نوروکه باقدس ۳ همکاری میکند اکثرا" از سپاه پاسداران بومی منطقه حمیدیه میباشد برابر اطلاع واصله مدت شش ماه نیز در این منطقه فعالیت عملیاتی داشته اند (عملیات ام الحسنین) پیشنهاد میشود در صورت تصویب :

الف - دوگردان از تیپ یاد شده با یگانهای تك واین تیپ ادغام وعمل نمایند .

ب - عناصری باستعداد حداقل یك گروهان از عناصر بومی تیپ مذکور را اختیار این قرارگاه گزارده شود تا در عملیات آینده بعنوان راهنما مورد استفاده قرار گیرد .

فرمانده قرارگاه تاکتیکی قدس ۴ - سرهنگ پیاده ستاد یعقوب علیاری

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

نسخه ۱ از ٦ نسخه
قرارگاه عملیاتی لشگر ۱٦ زرهی (رکن)
گمبوعه ۷٤- ٦٦ (اهواز)
شماره ۱۲۹/۲/٤۹-۲۰۷
تاریخ) :۹/۲/۱۳٦۱

گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ٤۰

مدرک :نقشه ۵۰۰۰۰ :۱ منطقه خوزستان

بین از بهره برداری معدوم نمایند .

مدت دوره از ساعت ۱۲۰۰ روز ٦۱/۲/۸ الی ساعت ۱۲۰۰ روز ٦۱/۲/۹

۱- وضعیت خودی : تغییری حاصل نگردیده است .

۲- اخبار واصله از یگانهای همجوار و پشتیبانی کننده :

الف- ل ۹۲ زرهی در منطقه مربوطه پدافند مینماید .

ب- تی ٤۰ پیاده سراب در منطقه مربوطه پدافند مینماید .

پ- نیروی هوائی : در منطقه لشگر فعالیتی نداشته است .

ت- هوانیروز : در منطقه لشگر فعالیتی نداشته است .

۳- عملیات خودی :

الف- تیپ ۱ زرهی :

(۱) در منطقه مربوطه در شمال رودخانه نیسان پدافند مینماید .

(۲) مواضع اشغال شده در شمال رودخانه معارف را مستحکم مینماید .

(۳) با اعزام گشتی‌های شناسائی مواضع دشمن را در جنوب رودخانه کرخه جاده - منتهی به یزدنو را کنترل و حرکات دشمن را زیر نظر گرفته و از هرگونه جابجائی دشمن ممانعت مینماید .

ب- تیپ ۲ زرهی :

در حوالی ساچت مستقر ضمن بازسازی یگانهای مربوطه در احتیاط لشگر قرار گرفته است .

پ- تیپ ۳ زرهی :

(۱) کماکان در شمال رودخانه کرخه کوریدافند مینماید .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۲) بااعزام گشتی معابرنفوذی بمواضع دشمن راشناسائی مینماید .
(۳) بااجرای آتش ازهرگونه حرکات وجابجائی دشمن جلوگیری مینماید .

ت ـ تیپ ۵۸ ذوالفقار :

(۱) بایک گردان درمنطقه سید جابروفرسیه پدافند مینماید ـ
(۲) بااعزام گشتی معابرنفوذی بمواضع دشمن راشناسائی وبرای عملیات آتی با امکانات مهندسی بوسیله جهاد سازندگی ترمیم ومرمت مینماید .

ث ـ تیپ بیت المقدس سپاه پاسداران :

ـ ازکوهه تامکسرپدافند مینماید .

ج ـ توپخانه لشگری :

(۱) یگانهای مانوری راباآتش توپخانه پشتیبانی مینماید .
(۲) مهمات مصرفی یگانهای توپخانه درطول دوره بشرح زیربوده است .

ـ گد ۳۲۱ (۱۰۵م‌م) سوختار۱ گلوله فسفرسفید ۵ گلوله .
ـ گد ۳۸۲ (۱۰۵م‌م) فسفرسفید ۶ گلوله روشن کننده ۲ گلوله .
ـ گد ۳۹۴ (۱۰۵م‌م) فسفرسفید ۶ گلوله .
(۱۳۰ م‌م) باخرج ناقص ۲۰ گلوله .
ـ کاتیوشا ۳۷۲ ۱۴ موشک
ـ آتشبار ۳۰۱ (۱۰۵م‌م) سوختار ۱۰ گلوله .
ـ گد ۳۶۹ (۲۰۳م‌م) سوختار ۱۰ گلوله کاتیوشا ۲۳ موشک ۵
(۱۰۵م‌م) فسفرسفید ۵ گلوله
ـ گد ۳۸۱ (۱۰۵م‌م) سوختار۲ گلوله فسفرسفید ۵ گلوله .

چ ـ گردان ۴۴۶ مهندسی :

باامکانات موجود درنگهداری جاده ها وپلها وتقویت خاکریزهاکوشش مینماید .

ح ـ کارآگی رزمی :

الف ـ استعداد رزمی .

ب ـ تلفات وضایعات پرسنلی :

(۱) شهید افسر ـ درجه دار ـ سرباز ۱ نفر
(۲) مجروح افسر ـ درجه دار ۱ نفر سرباز ۳ نفر

خیلی محرمانه

پ ـ ضایعات لجستیکی :

ت ـ میل بجنگجوئی : روحیه پرسنل در سطح عالی میباشد .

ـ نتایج عملیات :

پدافند در مواضع فعلی ـ تبادل آتش ، اعزام گشتی ، حفظ تماس با دشمن ، جلوگیری از حرکات وجا بجائی دشمن .

۶ ـ متفرقه :

ـ وضع جوی برا برگزارش نوبه‌ای اطلاعاتی .

ف ل ۱۶ زرهی ـ سرهنگ ستاد سبروس لطفی

از : ق ع ل ۱۶ زرهی / عملیات مهندسی / قرارگاه کربلا

به : ق م نزاجا درجنوب / ر۳ مهن / شماره : ۱۸ ـ ۳۰۰۱

شماره پیام تاریخ : ۶۱/۲/۹

۶۱/۲/۹ـ۲۰۷/۲۵/۲/۴۲۶

مقرر فرمائید واگذاری وباعدم واگذاری حتی یك دستگاه پل ای ـ وی ـ ال ـ بی مورد ـ تقاضای لشگر را امربه ابلاغ فرمایند .

ف ل ۱۶ زرهی سرهنگ ستاد لطفی

از : قرارگاه عملیاتی قدس شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۷۳

به : قرارگاه عملیاتی کربلا تاریخ : ۶۱/۲/۱۰

بازگشت بشماره ۹۳ـ۱۳ـ / ۳۰۰۱ ـ ۶۱/۲/۹

بامذاکره حضوری درمورخه ۶۱/۲/۹ درقرارگاه کربلا باتوجه به بعد عملیات قدس ۱ مرحله دوم هم اجراء خواهد شد مراتب جهت استحضاربعرض میرسد .

سرهنگ ستاد لطفی

خیلی محرمانه

رهایی تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی از خطوط پدافندی

پیرو دستور جزء بجزء شماره ۴ کربلا۲ (اعلام خاتمه عملیات کربلا۲ و واگذاری منطقه فتح‌المبین به لشکر۷۷ پیاده و تیپ۸۴ خرم‌آباد از نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی و تیپ‌های امام سجاد(ع) و المهدی از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و حرکت بقیه یگان‌ها به سمت منطقه جنوبی جهت شرکت در عملیات کربلا۳، رکن سوم قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب در تاریخ ۱۳۶۱/۱/۱۵ اقدام به صدور دستورالعمل شماره ۳۰۰۱/۱۳/۵ نمود که در آن تیپ۴ سراب با دریافت یگان‌های تقویتی (رزمی، پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی) می‌بایستی ابتدا با یک تیپ از لشکر۲۱ (تیپ۲)، تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی را از خطوط پدافندی در منطقه بستان و تنگ چزابه رها کرده و خود عهده‌دار پدافند از آن منطقه شود.

به دلیل اهمیت، مواردی از این دستورالعمل تعویض را که مربوط به تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی است، مورد توجه قرار می‌دهیم.

۱. هدف: تسهیل عملیات آفندی آتی

۲. منظور:

الف ـ *****

ب ـ رهایی تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی از مسئولیت پدافند منطقه عمومی چزابه برای شرکت در عملیات آفندی آتی لشکر۱۶ زرهی (منظور عملیات کربلا۳ «بیت‌المقدس» می‌باشد).

پ ـ *****

۳. اجراء

الف ـ تدبیر:

«۱» جابه‌جایی و تعویض تیپ۴۰ سراب در دو مرحله به شکل زیر انجام می‌گردد.

مرحله اول: *****

مرحله دوم: تعویض تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی با تیپ۴ سراب پس از اتمام تعویض مرحله یکم و سپس پدافند از منطقه چزابه از انشعاب شمالی رودخانه کرخه تا ارتفاعات میشداغ.

«۲» تغییرات در سازمان رزمی تیپ۴۰ پیاده سراب

«الف» گردان۱۹۹ پیاده از زیر امر لشکر۱۶ زرهی رها و زیر امر تیپ۴۰ سراب از تاریخ ۱۳۶۱/۱/۱۹

«ب» *****

«پ» گردان۸۲۱ بلال از زیر امر لشکر۱۶ زرهی خارج، زیر امر تیپ۴۰ سراب با شروع تعویض مرحله دوم *****

«ت» آتشبار ۱۰۵مم گردان۳۰۹ توپخانه از زیر امر لشکر۱۶ زرهی خارج و با آغاز تعویض مرحله دوم زیر امر تیپ۴۰ سراب قرار می‌گیرد.

«۳» مراحل تعویض:

«الف» مرحله یکم تعویض تیپ۲ لشکر۲۱ پیاده

*****

«ب» مرحله دوم تعویض تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی:

به منظور تسهیل در تعویض دو یگان هماهنگی‌های لازم انجام یافته که اهم آن عبارتند از:

– تیپ۴۰ سراب همزمان با انجام تعویض مرحله یکم، شناسایی‌های خود را از منطقه تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی تکمیل کرده و همزمان کنفرانس مشترک ستادی بین دو یگان و با حضور عناصر لازم از تیپ امام رضا(ع)) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به منظور وصول به توافق‌های لازم در مورد نحوه تعویض به عمل می‌آورد.

– تیپ۲ لشکر۱۶ یگان تعویض کننده را در مورد طرح‌های پدافندی، مسیر لجمن، طرح‌های آتش و طرح پاتک توجیه می‌کند.

– شروع تعویض پس از اتمام تعویض مرحله یکم و از تاریخ ۱۳۶۱/۱/۲۰ خواهد بود.

– مدت زمان تعویض از شروع تا خاتمه آن ۳ روز می‌باشد.

– زمان تعویض مسئولیت منطقه به توافق دو یگان تعویض کننده و تعویض شونده بستگی دارد.

– *****

– *****

– تیپ۲ زرهی از تخریب مواضع و سنگرها و جابه‌جایی تراورس‌ها و پلیت‌ها خودداری کرده و مواضع و سنگرها را سالم و دست نخورده تحویل می‌دهد.

– اقدامات تأمینی و پوشش حرکات و فعالیت‌ها به منظور عدم اطلاع دشمن از تعویض قویاً تأکید می‌شود.

۴. دستورات هماهنگی

الف ـ *****

ب ـ *****

پ ـ تیم رابط هوانیروز تیپ‌های تعویض شونده در تیپ‌های تعویض‌کننده باقی می‌مانند.

فرمانده نزاجا ـ سرهنگ توپخانه علی صیادشیرازی

[خیلی محرمانه]

بسمه تعالی

دستورالعمل تعویض تیپ ۴۰ سراب

ورود ستور جزء بجزء شماره ۴ کربلا ۲

شماره : ۳۰۰۱/۱۳/۵

تاریخ : ۶۱/۱/۱۵

۱ ـ هدف : تسهیل عملیات آفندی آتی

۲ ـ منظور :

الف ـ گسترش یگانهای لشگر ۲۱ پیاده در شرق کارون برای اجرای عملیات آینده .

ب ـ رهائی تی ۲ لشگر ۱۶ زرهی از مسئولیت پدافند منطقه عمومی جزابه برای شرکت در عملیات آفندی آتی لشگر ۱۶ زرهی .

پ ـ واگذاری مسئولیت پدافند از منطقه عمومی جزابه به تیپ ۴۰ پیاده مستقل سراب .

۳ ـ اجـــــرا :

الف ـ تدبیر :

(۱) جابجائی و تعویض تیپ ۴۰ سراب در دو مرحله بشکل زیر انجام میگردد :

مرحله اول : تعویض تی ۴۰ سراب با یک تیپ پیاده از لشگر ۲۱ و تجمع یگانهای سازمانی و واگذاری به تی ۴۰ سراب در منطقه پراکندگی حوالی بستان ماموریت تیپ تعویض کننده پدافند در ساحل شرقی از شمال آبادان (۳۲۰۷ تا دارخوین (۴۰—۵۳) میباشد .

مرحله دوم : تعویض تیپ ۲ لشگر ۱۶ زرهی باتی ۴۰ سراب پس از اتمام تعویض مرحله یکم آغاز میگردد ، ماموریت تیپ ۴۰ سراب پدافند از منطقه جزابه از نشعاب شمالی کرخه (۱۹ — ۷۷) نقشه ۱ : ۵۰۰۰۰ جزابه تا ارتفاعات میشداغ (۳۳—۱۸) — نقشه چهیلا میباشد .

(۲) تغییرات در سازمان رزمی تیپ ۴۰ پیاده سراب :

(الف) گد ۱۹۹ پیاده ۱ زرهی لشگر ۱۶ زرهی رها و زیر امرتی ۴۰ سراب از — تاریخ ۶۱/۱/۱۹ .

(ب) گروه رزمی سلمان لشگر ۸۸ زاهدان ۱ زرهی لشگر ۹۲ زرهی رها و زیر امرتی ۴۰ سراب از تاریخ ۶۱/۱/۱۹ .

خیلی محرمانه

(پ) گردان ۸۲۱ بلال اززیرا مرلشگر۱۶ خارج زیرا مرتی ۴۰ سراب با شروع تعویض مرحله دوم .

(ت) گردان سوم تی ۲۳ نوهدا اززیرا مرتی ۴۰ رها زیرا مرتی ۲۳ ازتاریخ ۶۱/۱/۱۲

(ث) تیم پیاده مکانیزه گد ۹۷ ۵ ازتی ۳۷ زرهی از زیرا مرتی ۴۰ رها زیرا مرتی ۳۷ ازتاریخ ۶۱/۱/۱۹

(ج) گروهان یکم گد ۴۵۹ مهندسی زیرا مرتی ۴۰ سراب باقیمیماند .

(چ) گردان ۱۰۷ ژاندارمری مستقردرارخوئین ازکنترل عملیاتی تیپ ۴۰ سراب خارج ودرکنترل عملیاتی لشگر۲۱ پیاده پس ازخاتمه تعویض مرحله ۱ .

(ح) یگان پاسداران انقلاب اسلامی مستقردرسلمانیه ازکنترل عملیاتی تیپ ۴۰ سراب خارج ودرکنترل عملیاتی لشگر۲۱ پیاده پس ازخاتمه تعویض مرحله ۱ .

(خ) آتشباره ۱۰۶م ازگد ۳۶۸ توپخانه لشگر۷۷ زیرا مرتی ۴۰ باقی میماند .

(د) آتشباره ۱۰ م م گردان ۳۰۹ توپخانه اززیرا مرلشگر۱۶ خارج وزیر امرتیپ ۴۰ سراب قرارمیگیرد (باآغازتعویض مرحله دوم)

(۳) مرحله یکم تعویض تیپ ۲ ل۲۱ وتی ۴۰ سراب :

(الف) کلیات :

بمنظورتسهیل درامرتعویض هماهنگیهای لازم بین دویگان تعویض کننده وتعویض شونده صورت میگیردکه اهم آن عبارتنداز :

((۱)) تشکیل کنفرانس مشترک ستادی بین دویگان بمنظوروصول به توافقهای موردنظردرعمل تعویض .

((۲)) انجام شناسائی های لازم توسط یگان تعویض کننده ازمنطقه مسئولیتی ۴۰ سراب درشرق کارون وشناسائی همزمان عناصرتیپ ۴۰ سراب ازمنطقه تی۲ لشگر۱۶ زرهی درچزابه .

((۳)) تیپ ۴۰ سراب یگانهای تعویض شده وواگذاری مذکوردربند ۲ این طرح رابه منطقه پراکندگی هدایت ومستقرنموده وپس ازاتمام تعویض مرحله یکم ،

خیلی

خیلی محرمانه

تعویض تیپ ۲ ل ۱۶ راآغازمینماید .

((٤)) مدت زمان تعویض ۲ روزازتاریخ ۶۱/۱/۱۷ میباشد .

((٥)) تی ٤٠ سراب یگان تعویض کننده رادرمورد طرحهای پدافندی فط لجمن ،اعزام گشتی شناسائی ورزمی ،آتش پشتیبانی ،وپشتیبانی ازطرح اژدر۲ ــ دقیقاً توجیه مینماید .

((٦)) لشگر۲۱ پیاده درتعیین استعداد لازم یگان تعویض کننده برای یک پدافند مطمئن ازشرق کارون آزاداست .

((۷)) زمان تعویض مسئولیت منطقه‌ازتی ٤٠ به تیپ تعویض کننده ــ منوط به هماهنگی دویگان وحداکثرازیلافاصله پس ازاتمام تعویض‌گد ۸۰۷ و ۸۰۹ پیاده تی ٤٠ سراب طولانی ترنخواهدبود .

((۸)) تیپ ٤٠ سراب ازهرگونه تخریب سنگرهابمنظورجمع آوری ــ فلزاوس ،پلیت ،الوار،کیسه شمن ،نایلون وامثال آن وهرگونه اقدامی که منجربه‌تخریب کامل یانسبی سنگرها ،مواضع وتاسیسات شودقویاً خودداری نموده مبادله سیمهای ــ خطوط شبکه تلفنی وتاسیساتی ازقبیل کانتینرها به هماهنگی طرفین بستگی دارد . با توجه به اینکه قطع ارتباط یگانها بمنظورجمع آوری سیم واستقرارمجدد آن بهیچ وجه قابل قبول نیست .

((۹)) تی ٤٠ سراب منطقه سوم دریائی راازانجام تعویض آگاه ویگان تعویض کننده

((۱۰)) اقدامات حفاظتی وتامینی درموردتغییرمکانها ،حرکات ،نواخت مبادله متداول آتش‌ارتباطات رادیوئی ،کدهای مخابراتی درحین تعویض بمنظورعدم اطلاع دشمن ضروری بوده وقویاً تاکید میگردد .

((۱۱)) نحوه تعویض به هماهنگی وتوافق یگانهای تعویض کننده و ــ تعویض شونده واگذارمیگردد .

ــ مرحله دوم تعویض (تی ۲ ل۱۶ زرهی وتی ٤٠ سراب)

بمنظورتسهیل درتعویض دویگان هماهنگیهای لازم انجام یافته که اهم آن‌عبارتنداز:

خیلی محرمانه

(۱) تیپ ۴۰ سراب همزمان با انجام تعویض مرحله یکم شناسائی های خود را ازمنطقه تی ۲ ل ۱۶ زرهی تکمیل وهمزمان کنفرانس مشترک ستادی بین دو یگان و با حضور مناصر لازم از تیپ امام رضا سپاه پاسداران بمنظور وصول به توافقهای لازم درمورد نحوه تعویض بعمل میکاورد .

(۲) تی ۲ ل ۱۶ یگان تعویض کننده را درمورد طرحهای پدافند ، مسیر لجمن طرحهای آتش وطرح پاتك توجیه مینماید .

(۳) شروع تعویض پس از اتمام تعویض مرحله یکم و از تاریخ ۱۳۶۱/۱/۲۰ — خواهد بود .

(۴) مدت زمان تعویض از شروع تا خاتمه آن ۳ روز میباشد .

(۵) زمان تعویض مسئولیت منطقه جزابه تیپ ۴۰ سراب به توافق دو یگان — تعویض کننده وتعویض شونده بستگی دارد .

(۶) کاربرد گردان بلال برابر دستور فنی اجرا بصورت فعلی ادامه خواهد یافت

(۷) تیپ ۴۰ سراب از یکی از آتشبارهای توپخانه واگذاری بمنظور هماهنگ کردن آتش آتشبارهای واگذاری استفاده نموده وآماده میشود آتشبار ۱۰۵ گردان ۳۰۱ توپخانه را بابدستورها نماید .

(۸) تیپ ۲ زرهی از تخریب مواضع وسنگرها وجابجائی تراورس ، پلیت خودداری مواضع وسنگرها را سالم ودست نخورده تحویل مینماید .

(۹) اقدامات تامینی وپوشش حرکات وفعالیت ها بمنظور عدم اطلاع دشمن از — تعویض قویاً تاکید میگردد .

۵ — دستورات هماهنگی :

الف — ماموریت گروه ۲۲ توپخانه بدون تغییر میباشد ودر صورت درخواست آتش توپخانه یگان تعویض کننده را تقویت مینماید .

ب — یگانها باتوجه به تغییرات در سازمان رزمی تیپ ۴۰ سراب مندرج در بند ۲ ماده — ۲ نسبت به رهائی وزیرا مرگرفتن یگانها اقدام مینمایند .

پ — تیم رابط هوانیروز تیپهای تعویض شونده در تیپهای تعویض کننده باقی میمانند .

ف نزاجا — سرهنگ توپخانه علی صیاد شیرازی

جریان ۲۶ روز نبرد از ۶۱/۲/۱۰ تا ۶۱/۳/۴

قبل از اینکه به شرح اقدامات انجام شده در ۲۶ روز نبرد پیروزمندانه عملیات بیت‌المقدس در قرارگاه قدس بپردازیم، لازم است مجدداً دو نکته را به اختصار یادآور شویم.

نکته۱ـ این عملیات برابر طرح تهیه شده در قرارگاه کربلا۳ در چهار مرحله به شرح زیر طرح‌ریزی گردید:

مرحله۱: عبور از رودخانه کارون توسط قرارگاه‌های فتح و نصر جهت تصرف سرپل (رسیدن به جاده اهواز ـ خرمشهر) و تثبیت دشمن توسط قرارگاه قدس در منطقه کرخه‌کور و غرب اهواز.

مرحله۲: ادامه تک از جاده اهواز ـ خرمشهر تا رسیدن قرارگاه‌های فتح و نصر به خطوط مرزی و احاطه خرمشهر، همزمان اجرای عملیات توسط قرارگاه قدس در شمال منطقه متناسب با عکس‌العمل احتمالی دشمن.

مرحله ۳: ادامه تک به سمت غرب تا رسیدن به کرانه شرقی شط‌العرب توسط قرارگاه‌های فتح، نصر و قدس.

مرحله ۴: پدافند در ساحل شرقی رودخانه اروند.

اما به دلایل مختلف از جمله:

ـ مقاومت سرسختانه دشمن (بویژه پس از مرحله ۱ و در ادامه مرحله ۲)،

ـ وجود انبوه یگان‌های مکانیزه و زرهی دشمن در منطقه،

ـ خستگی و تلفات و ضایعات یگان‌های رزمنده به دلیل پیاده بودن اکثریت آنها.

قرارگاه هدایت کننده عملیات (کربلا۳) تنها موفق شد مراحل یکم و دوم را در مدت ۲۶ روز در سه مرحله به شرح زیر با موفقیت اجرا نماید. در مراحل ۳و۴ هم با اجرای عملیات رمضان، بدر، خیبر و... طرح‌ریزی و اجراء گردید که متأسفانه هیچکدام هم به هدف نهایی (استقرار در کرانه شرقی اروندرود و پدافند از آن) و مورد نظر نرسید.

مرحله ۱: عبور موفقیت‌آمیز قرارگاه‌های نصر و فتح از رودخانه کارون و رسیدن به پشت جاده اهواز ـ خرمشهر و تثبیت[1] نیروهای عراقی در شمال منطقه توسط قرارگاه قدس.

---

۱. باید بدانیم که در مرحله سوم از عملیات آفندی (تک هماهنگ شده) معمولاً چند یگان تک‌ور شرکت دارند که به هریک قسمتی از مأموریت‌های تلاش اصلی، تلاش پشتیبانی، احتیاط واگذار می‌شود. با این تأکید که موفقیت عملیات بستگی کامل به موفق عمل کردن هر سه یگان با مأموریت‌های تعیین شده دارد، مثلاً اگر تلاش پشتیبانی موفق به اجرای مأموریت خود که مهم‌ترین آنها تثبیت دشمن در مواضع، منحرف کردن توجه دشمن از سمت تک اصلی و جلوگیری از برداشت نیرو از مقابل تک اصلی خودی نگردد، کل مأموریت با مشکل مواجه می‌شود و تلاش اصلی نیز موفق نخواهد شد.

مرحله ۲: ادامه تک از خط سرپل و تصرف قسمتی از خطوط مرزی توسط قرارگاه‌های نصر و فتح همراه با عقب‌نشینی نیروهای عراقی در مقابل قرارگاه قدس و تلاش قرارگاه کربلا در جهت تصرف خرمشهر در چند نوبت.

مرحله ۳: محاصره موفقیت‌آمیز شهر خرمشهر و ورود نیروهای قرارگاه فتح به داخل شهر، همزمان رسیدن یگان‌هایی از قرارگاه قدس به قسمت‌هایی از خطوط مرزی.

نکته۲ـ مأموریت هریک از قدس‌های پنج‌گانه قرارگاه قدس به نام‌های قدس۱-۲-۳ (۳ تیپ سازمانی لشکر۱۶ زرهی همراه با تیپ‌های عاشورا، امام رضا(ع))، تیپ نور از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی)، قدس۴ (تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار و تیپ ثارالله از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) و قدس۵ (تیپ بیت‌المقدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) در طرح عملیاتی اولیه قرارگاه قدس به شرح زیر تعیین گردیده بود:

در مرحله یکم:

قدس۱: پدافند در منطقه شمال نهر معارض (شمال رودخانه کرخه‌کور و شرق هور هویزه)

قدس۲: دنبال و پشتیبانی قدس۳ در جنوب رودخانه کرخه.

قدس۳: تلاش اصلی قرارگاه در منطقه طراح را عهده‌دار بود.

قدس۴: تلاش برای شکستن خاکریزهای دشمن و تأمین سرپل در منطقه فرسیه.

قدس۵: تلاش برای شکستن خاکریزهای دشمن و تأمین سرپل در منطقه نورد.

در مرحله دوم:

قدس۱: پس از موفقیت قدس‌های ۵.۴.۳.۲ (تأمین خط قهوه‌ای) بلادرنگ تک نموده و در کنار قدس۲ خط قهوه‌ای را در منطقه محوله تأمین می‌نماید.

قدس۲: با عبور از خط قدس۳ تک می‌کند و خط قهوه‌ای را تصرف می‌کند.

قدس های۵.۴.۳: به پیشروی خود جهت تأمین خط قهوه‌ای ادامه می‌دهند.

در مرحله سوم:

با توجه به عکس‌العمل دشمن و در صورت موفقیت در مراحل یکم و دوم، قدس‌های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ تک را به سمت جنوب ادامه داده و خط عمومی جفیر ـ پادگان حمید (خط قرمز) را تأمین می‌نماید.

در مرحله چهارم:

پس از تأمین خط قرمز رمز در مرحله۳، قدس‌های۳،۲،۱ تک را به منظور تصرف نشوه ادامه می‌دهند و پس از تأمین ساحل شرقی رودخانه اروند در منطقه پدافند می‌کند.

قدس‌های ۴ و۵ هم به ترتیب قدس‌های ۲ و ۳ را دنبال و پشتیبانی می‌نمایند.

اما در ساعت ۱۶ روز ۱۳۶۱/۲/۷ به دنبال پیشنهاد برادر غلامپور (همتای فرمانده لشکر۱۶زرهی) جلسه‌ای مرکب از فرماندهان مربوط تشکیل و نفراتی به شرح زیر در طرح اولیه داده می‌شود که طی شماره۲۰۱/۰۸/۱۶/۲۶ در مورخه ۱۳۶۱/۲/۸به یگان‌های مربوطه ابلاغ شد (متن کامل این دستور در صفحه بعد آمده است).

۱. گردان۲۵۲ سوارزرهی از زیر امر قدس۳ (تلاش اصلی) رها و زیر امر قدس۵ (به سمت بیت‌المقدس) قرار داده می‌شود.

۲. در بند مانور تیر تغییراتی داده شد که در زیر به نظر شما خوانندگان می‌رسد:

الف. مرحله یکم:

ـ قدس۲ که در طرح قبلی مأموریت دنبال پشتیبانی قدس۳ را عهده‌دار بود، مأموریت تک از منطقه قیصریه (منطقه پدافندی قدس۱) را جهت تأمین سرپل مناسب عهده‌دار گردید.

ـ قدس۱ به پدافند در منطقه محوله ادامه داده و همزمان ضمن الزام به تک مأموریت یافت احتیاط قرارگاه قدس را نیز عهده‌دار گردد. اما مأموریت قدس‌های ۳، ۴ و ۵ بدون تغییر اعلام شد.

ب.مرحله دوم:

در این مرحله، هر ۵ قدس (قدس های ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵) به منظور تصرف و تأمین خط قهوه‌ای (خط پادگان حمید ـ جفیر) به تک خود ادامه داده و احتیاط‌های خود را بنا به دستور قرارگاه قدس به کار خواهند برد.

پ. مراحل سوم و چهارم هم بدون تغییر

اما به همان دلایلی که قبلاً گفته شد، پس از عقب‌نشینی لشکرهای ۵ و ۶، عراق موفق می‌گردد از خط رودخانه کرخه‌کور و نیسان عبور نموده و به سمت جنوب به پیشروی در منطقه ادامه داده و قسمتی از خط مرز را تأمین و در مواضع پدافندی مستقر گردد. مراحل ۳ و ۴ طرح اصلی (استقرار در ساحل شرقی رودخانه اروند و در پدافند از آن) هم به عملیات مکرر بعدی موکول شد که هیچ‌گاه هم موفق به چنین عملی نشدیم.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

از: قرارگاه عملیاتی قدس — شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۲۶

به: قرارگاه عملیاتی کربلا — تاریخ ۱۳۶۱/۲/۸

پیروشماره ۶۱/۲/۳-۲۰۱-۰۸/۱۶/۷

بدینوسیله شش برگ تغییرات حاصله در طرح عملیاتی کربلا ۳ با انضمام ۳ قطعه کالک عملیاتی تجدید نظرشده به پیوست تقدیم میگردد، خواهشمند است مقررفرمایند ضمن تصحیح طرح کربلا ۳ برابربرگهای پیوست کالک عملیاتی تجدید نظرشده را جایگزین کالک های قبلی نموده نسخه مشابه را جهت انهدام بلشگراعاده نمایند.

ف ل ۱۶ زرهی — سرهنگ ستاد سیروس لطفی

گیرندگان:

۱- قرارگاه فتح
۲- عملیات قرارگاه قدس (سپاه)
۳- ف سپاه پاسداران منطقه ۸
۴- ف ت ۴۰ سراب
۵- قرارگاه قدس ۱
۶- قرارگاه قدس ۲
۷- قرارگاه قدس ۳
۸- قرارگاه قدس ۴
۹- قرارگاه قدس ۵
۱۰- ف ت ل . ف پ ش ل . ف گ مهن . ف گ مخ . ف د زبان ل . ریاست رکن ۱ و ۲ و ۴ لشگر.

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

باتوجه به پیشنهاد برادر غلامپور و تائید فرماندهان شرکت کننده در کمیسیون ساعت ۱۶۰۰ مورخه ۶۱/۲/۷ تغییراتی بشرح زیر در طرح عملیاتی کربلا ۳ قرارگاه قدس داده شد.

تغییرات سازمان رزمی: گد ۲۵۲ سوار زرهی از زیرامر قدس ۳ رها و زیرامر قدس ۵ قرار بگیرد.

تغییرات ماده ۳ ـ اجراء:

الف ـ تدبیر عملیات: پیوست (پ) کالک عملیاتی

(۱) مانور: این عملیات در ۴ مرحله بشرح زیر اجراء خواهد شد.

مرحله ۱: قدس ۳ در طراح تلاش اصلی قدس ۴ در فرسیه و سید جابر، قدس ۵ در نور و قدس ۲ از محور قیصریه با استفاده از معابر موجود تک نموده با شکستن خاکریزهای مقدم دشمن خط سرپل مناسبی را تصرف و تامین مینماید قدس ۱ در شمال نهر معارض پدافند نموده احتیاط قرارگاه قدس را نیز تشکیل میدهد.

مرحله ۲: باتوجه به عکس العمل دشمن بنابدستور قدس ۱ و ۲ و ۳ و ۴ و ۵ تک را بمنظور تصرف و تامین خط قهوه ای ادامه میدهند در این مرحله قدس ها احتیاط خود را با اجازه قرارگاه قدس بکار خواهند برد.

مرحله ۳: بدون تغییر

مرحله ۴: بدون تغییر

ب ـ قدس ۱:

مرحله ۱:

(۱) در شمال نهر معارض پدافند نموده در ساعت س روز (ر) تظاهر به تک نمائید.

(۲) آماده باشید در منطقه هریک از قدس ها بکار روید.

(۳) مرحله ۲ و ۳ و ۴ بدون تغییر.

پ ـ قدس ۲:

مرحله ۱:

(۱) تک کنید نیروهای دشمن را منهدم و خط سرپل را تصرف و هویزه را تامین نمائید.

(۲) جناح راست خود را با پیش بینی های لازم تامین نمائید.

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

مرحله ۲ :

(۱) آماده باشید بنابد ستورتك رابسمت جنوب ادامه داده خط قهوه ای را تامین نمائید .

(۲) درسمت راست باقدس ۱ ودرسمت چپ باقدس ۳ هماهنگی نمائید .

مرحله ۳و٤ بدون تغییر

عملیات قرارگاه قدس

سیروس لطفی احمد غلامپور

روز شمار عملیات

مقدمه

همان‌گونه که قبلاً گفته شد، یگان‌های قرارگاه‌های فتح و نصر یک روز قبل از شروع عملیات، عبور خود را از رودخانه کارون آغاز کرده و بدون هیچ‌گونه مشکلی از این رودخانه عبور کردند (منهای نصر۳ که عبور از آن به دلیل آماده نبودن پل و نزدیکی مواضع دشمن با تأخیر زیادی انجام گرفت) و پس از ابلاغ ساعت «س» روز «ر» (۰۰:۳۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۰) یورش خود را به نیروهای تأمینی دشمن آغاز کردند.

با توجه به این نکته که در منطقه قرارگاه قدس گسترش و انبوه نیروهای دشمن چنین اجازه‌ای را به یگان‌های قرارگاه قدس نداد که به سادگی دو قرارگاه فوق از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان عبور نمایند، بر مبنای طرح عملیاتی اولیه این قرارگاه و همزمان با قرارگاه‌های فتح و نصر با استفاده از تاریکی و غافلگیری کامل از مواضع خود به سمت مواضع دشمن حرکت کردند، که بلافاصله حرکت آنها توسط نیروهای عراقی کشف و انبوه آتش‌های توپخانه و سایر آتش‌های نشان شده بر روی این یگان‌ها باز شد. در یک کلام، می‌توان گفت جهنمی از آتش به روی نیروهای عبور کننده بارید. در چنین شرایطی، یگان‌های قرارگاه قدس برای شکستن خطوط پدافندی دشمن و پیشروی به سمت جنوب، منتهای تلاش خود را به عمل آوردند و با تحمل تلفات و ضایعات موفق شدند در چند نقطه به مواضع دشمن نزدیک شده و تلفات و ضایعاتی هم به متجاوز وارد آورند. مشروح عملیات این قرارگاه به طور روزانه به استحضار خواهد رسید.

روز ۱۳۶۱/۲/۱۰ (اولین روز نبرد)

سرانجام در ساعت ۰۰:۳۰ با اعلام رمز عملیات «بسم الله الرحمن الرحیم. بسم الله القاسم الجبارین، یا علی ابن ابیطالب(ع)» قرارگاه قدس نیز همزمان با ۲ قرارگاه دیگر (فتح و نصر) پیشروی خود را توأم با غافلگیری توسط قدس۲ در قیصریه، قدس۳ در طراح (تلاش اصلی)، قدس۴ در فرسیه و سیدجابر و قدس۵ در منطقه نورد با استفاده از تاریکی شب آغاز و به سمت مواضع دشمن حرکت کردند؛ اما همان‌گونه که انتظار آن می‌رفت (در طرح‌های قرارگاه کربلا۳ و قرارگاه قدس پیش‌بینی شده بود) پس از دقایقی، تک یگان‌های قرارگاه قدس توسط دشمن

کشف و انبوه آتش‌های توپخانه و سایر سلاح‌های موجود در خطوط پدافندی بر روی پرسنل تک‌ور آغاز شد. درگیری سخت و طاقت فرسایی بین نیروهای عراقی که در مواضع مستحکم به نسبت خاکریز ما مستقر بودند و یگان‌های قرارگاه قدس که از مواضع خود خارج و در حال تلاش برای باز کردن معابر و پیشروی بودند آغاز شد و تا ساعت ۰۰:۴۰ عناصری از قدس۲ در قیصریه، قدس۳ در طراح، قدس۴ در سیدجابر و فرسیه و قدس۵ در منطقه نورد (عمدتاً به شکل پیاده) موفق شدند با تلاش بسیار و جانفشانی از رودخانه کرخه‌کور عبور نموده و حتی در منطقه قدس۵ به مواضع توپخانه دشمن نزدیک شدند و قسمتی از خاکریزهای اولیه دشمن را هم به تصرف خود درآوردند. آنها با قبول تلفات و ضایعات موفق شدند در مواضع دشمن رخنه نموده و تعدادی از نیروهای عراقی را به اسارت خود درآورند، اما هرچه هوا رو به روشنی می‌رفت و وضعیت به نفع نیروهای عراقی و به ضرر یگان‌های قرارگاه قدس شده و شدت و سرسختی دشمن در نگهداری مواضع خود بیشتر می‌شد، یگان‌های قرارگاه قدس با قبول تلفات بسیار نتوانسته به پیشروی بیشتر خود ادامه دهند و در قسمت‌هایی از منطقه این قرارگاه مجبور به عقب‌نشینی به مواضع اولیه خود شدند و تلاش برای نگهداری مواضع دو چندان شد.

یادآوری این نکته ضروری است که مشخص بودن فضاهای تنگ و شناخته شده اجباری برای عبور یگان‌های این قرارگاه برای دشمن باعث شده بود که نیروهای عراقی انبوه آتش‌های نشان شده خود را روی این معابر هدایت و کار را برای پیشروی یگان‌های این قرارگاه مشکل و غیر مقدور کنند.

در پایان روز

یگان‌های قرارگاه قدس با استفاده از تاریکی توانستند با عبور از معابر اجباری پوشیده از انبوه آتش‌های سلاح‌های مختلف (آخرین آتش‌های استحفاظی)، خود را به خطوط پدافندی اولیه (یگان‌های تأمینی) دشمن رسانده و در این مناطق بین ۷۰۰ تا ۳۵۰۰ متر هم پیشروی نمایند، به طوری که قدس۵ موفق شد به مواضع توپخانه دشمن نزدیک شود و در مجموع، تلفات و ضایعاتی هم به دشمن وارد سازد، اما در اثر استقرار نیروهای دشمن در مواضع مستحکم و استفاده از انبوه آتش‌های توپخانه و سایر سلاح‌ها:

ـ قدس‌های ۲ و ۳ با تمام تلاشی که جهت نگهداری مواضع متصرفی انجام دادند، مثمر ثمر واقع نگردید و مجبور به تخلیه مواضع متصرفی و برگشت به مواضع اولیه خود شدند.

قدس‌های ۴و۵ که در فرسیه و نورد از بین آبگرفتگی‌های موجود منطقه عبور کرده و قسمت‌هایی از مواضع دشمن را به تصرف خود درآورده بودند، موفق شدند مواضع متصرفی از شب قبل را نگهداری و در مواضع جدید پدافند نمایند.

ـ قدس۱ نیز به مأموریت واگذاری که همان پدافند از منطقه محوله و آمادگی جهت کاربرد در قالب احتیاط قرارگاه قدس بود، ادامه داد.

از مطالب فوق این نتیجه به دست می‌آید که با فعل و انفعالاتی که در این منطقه به وجود آمد، قرارگاه قدس توانست به خوبی مأموریت واگذاری که همانا تثبیت و نگهداری لشکرهای ۵و۶ عراقی بود را انجام داده و از برداشت این لشکرها و کاربرد آنها در مناطق قرارگاه‌های فتح و نصر جلوگیری نماید و در نهایت، دشمن را در تعیین سمت تلاش اصلی منحرف سازد.

گزارش نوبه‌ای عملیاتی قرارگاه قدس را که تا ساعت ۱۲:۰۰ اولین روز عملیات منتشر کرد، در صفحات بعدی ملاحظه کنید:

بسمه تعالی

نسخه از نسخه

قرارگاه عملیاتی قدس ـ رکن ۳

دهکده

گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره شماره: ۴۹/۲/۱۲۴ ـ ۲۰۷

مدرک: نقشه ۵۰۰۰۰ : ۱ منطقه تاریخ: ۱۳۶۱/۲/۱۰

پس از بهره برداری معدوم نمائید.

مدت دوره از ساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۱/۲/۹ الی ساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۰

۱ ـ وضعیت خودی:

یگانهای قدس از ساعت ۰۳۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۰ تک خود را آغاز و هم اکنون درگیری بشدت

خیلی محرمانه

ادامه دارد .

۲ ـ اخبار واصله از یگانهای همجوار و پشتیبانی کننده :

الف ـ قرارگاه عملیاتی فتح : گزارشی دریافت نشده است .

ب ـ تیپ ۴۰ سراب گزارشی واصل نشده است .

پ ـ نیروی هوائی : فعالیتی نداشتند .

ث ـ هوانیروز : به سه سورتی پرواز هر سورتی با ۳ فروند هلیکوپتر کبرا عملیات لشگر را ـ پشتیبانی نزدیک نموده و مجروحین را نیز تخلیه مینمایند .

۳ ـ عملیات خودی :

الف ـ قدس ۱ در مواضع قبلی پدافند مینماید .

ب ـ قدس ۲ یگانهای قدس ۲ با استعداد ۲ گردان در جنوب رود خانه کرخه کورانیل ـ قیصریه ۳ کیلومتر بسمت غرب در اولین خاکریز قبلی دشمن مستقر پدافند مینمایند .

پ ـ قدس ۳ :

ـ دو گروهان از نیروهای قدس ۳ در جنوب کرخه کورانیل قیصریه یک کیلومتر بسمت غرب اولین خاکریز قبلی دشمن مستقر پدافند مینماید بقیه یگانها در شمال کرخه کور در مواضع قبلی خود مستقرند .

ت ـ قدس ۴ :

(۱) در شمال کرخه کور در حوالی کوهه تا خاکریز دوم دشمن مستقرند .

(۲) خاکریز عصا شکل سقوط نکرده و نیروها از جناح راست و مقابل بشدت تهدید ـ میشود .

(۳) هم اکنون از مقابل نیز با دشمن درگیر است .

ث ـ قدس ۵ :

(۱) پس از عبور از کانال بیوض یک سریل در شرق جاده اسفالته بشعاع در حدود ۷۰۰ متر انتخاب نموده است .

(۲) دشمن در حوالی جاده اسفالته هنوز مقاومت میکند .

(۳) از جاده خاکی ازرک بمواضع دشمن نفوذ نموده ضمن هماهنگی با قدس ۴ در ـ خاکریز دوم دشمن مستقر و پدافند مینماید .

خیلی محرمانه

ج ـ توپخانه لشگری :

(۱) با امکانات موجود یگانهای مانوری را با آتش توپخانه پشتیبانی مینماید .

(۲) مهمات مصرفی یگانهای توپخانه در گزارش توپهای بعدی باستحضار خواهد رسید .

د ـ گردان ٤٤٦ مهندسی :

با امکانات موجود یگانهای در خط را پشتیبانی نموده و تلاش مینماید پل قیصریه را ترمیم نماید .

٤ ـ کار آئی رزمی :

الف ـ استعداد رزمی :

ب ـ تلفات وضایعات پرسنلی : در گزارش نوبهای بعدی باستحضار خواهد رسید .

پ ـ ضایعات لجستیکی :

در ساعت ۱۰۱۵ ـ ۶۱/۲/۱۰ یك فروند هلیکوپتر خودی در حوالی شرق هویزه ـ سقوط وخلبان آن شهید گردید .

ت ـ میل بجنگجوئی :

ـ روحیه پرسنل در سطح عالی بوده وقابل تحسین میباشد .

۵ ـ نتایج عملیات :

قرارگاه قدس تاکنون موفق به گرفتن سریل مناسبی که پیش‌بینی گردیده بود نشده و ـ پیشروی در هر جبهه بین ۷۰۰ متر تا ۳ کیلومتر متغییر است .

٦ ـ متفرقه :

وضع جوی منطقه برابر گزارش نوبهای اطلاعاتی رکن دوم ٪

عملیات قدس

برادر غلامپور — سرهنگ ستاد سیروس لطفی

خیلی محرمانه

فرماندهی قرارگاه کربلا۳ پس از دریافت گزارشات لحظه به لحظه و گزارش نوبه‌ای عملیاتی قرارگاه قدس و بررسی اتفاقات انجام شده در قرارگاه‌های فتح و نصر امریه مورخه ۱۳۶۱/۲/۱۰ را صادر کرد و در آن یک بار دیگر به قرارگاه قدس تأکید شد که:

۱. حفظ مداومت فشار روی یگان‌های دشمن به منظور جلوگیری از برداشت نیرو از این منطقه و کاربرد آنها در سایر مناطق.

۲. تک با قرارگاه‌های ۳و۴و۵ قبل از آغاز روشنایی روز ۶۱/۲/۱۱ جهت انهدام نیروهای دشمن و برگشت به مواضع اولیه.

۳. تعیین ساعت «س» به اختیار فرماندهی قرارگاه قدس

۴. تشکر و قدردانی از فرماندهی و کلیه پرسنل قرارگاه قدس

عین امریه در صفحه بعد از نظرتان می‌گذرد.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

از: قرارگاه عملیاتی کربلا　　شماره

به: قرارگاه قدس　　تاریخ: ۱۳۶۱/۲/۱۰

بمنظور حفظ مداومت فشار روی یگانهای دشمن در منطقه عمومی جنوب کرخه نور و غرب اهواز وجلوگیری از برداشت نیروتوسط دشمن از این منطقه و کاربرد آنها در منطقه سرپل قرارگاههای فتح ونصر دستور فرمائید موارد زیرین سریعاً بمورد اجراء گذارده شود:

۱ ـ تک در ساعت (س) روز (ر) در منطقه قدس ۴و۳ وه تلاش در الحاق یگانهای یاد شده بمنظور دستیابی مجدد به سرپل قرارگاه.

۲ ـ استقرار سریع یگانهای زرهی بمنظور کمک در تثبیت سرپل وجلوگیری از پاتکهای متجاوز وپشتیبانی زرهی یگانهای تک ور.

۳ ـ ماموریت فوق بایستی تا قبل از روشنائی روز ۱۳۶۱/۲/۱۱ باتمام رسیده باشد.

۴ ـ در صورتیکه بعنوان عمل الحاق قدسهای ۳و۴ وه ممکن نگردید بانهدام حداکثر نیروی دشمن اکتفاء کرده وقبل از آغاز روشنائی روز ۶۱/۲/۱۱ بمواضع قبلی تغییرمکان داده وازهرگونه نفوذ ورخنه ودستیابی دشمن بمواضع پدافندی شمال کرخه کورجلوگیری بعمل آید.

۵ ـ اختیار انتخاب ساعت (س) روز (ر) به قرارگاه قدس واگذار میگردد.

فرماندهی عملیات کربلا باسپاس از ایثار و فداکاری قرارگاه قدس انتظار دارد که رزمندگان پرتوان آن قرارگاه باتوجه به اهمیت عظیم حفظ سرپل غرب کارون حداکثر تلاش وجنگندگی خود را برای درگیرنمودن ومداومت فشار بردشمن در منطقه عمومی جوفیر ـ کرخه کور بکارگیرند.

قرارگاه عملیاتی کربلا.

محسن رضائی　　علی صیاد شیرازی

خیلی محرمانه

امریه فرمانده قرارگاه کربلا (در صفحه قبل ملاحظه گردید) و فعل و انفعالات انجام شده باعث شد که قرارگاه قدس تصمیم به تهیه و صدور اولین دستور جزء بجزء خود (دستور جزء بجزء شماره ۱) بگیرد و طی شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۱۰۳- ۱۳۶۱/۲/۱۰ به یگان‌های تابعه خود ابلاغ و جهت آگاهی به قرارگاه کربلا۳ اعلام کند.

نکته مهمی که باعث صدور این دستور شد، تلاش گسترده قدس‌های ۳ (تلاش اصلی) و ۴ و ۵ بود که موفق شده بودند با همه سنگینی فشارهای بی‌امان دشمن، با استفاده از معابر اجباری در مناطق محوله در مواضع پدافندی متجاوز رخنه‌هایی ایجاد کنند و لازم بود با تقویت آنان به شرح زیر، آنان را حداقل قادر ساخت، تا در نگهداری مواضع متصرفی موفق شوند.

به تیپ عاشورا که یگان ادغامی به تیپ۱ لشکر۱۶زرهی بود (قدس۱) دستور داده شد که جهادگران از ۸ گردان سازمانی، خود را از برادرها و به ترتیب زیر در اختیار سایر تیپ‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی قرار دهد.

- یک گردان پیاده زیر امر تیپ ثارالله (قدس۴)
- یک گردان پیاده زیر امر تیپ بیت‌المقدس (قدس۵)
- دو گردان پیاده زیر امر تیپ نور (قدس۳ مأمور اجرای تلاش اصلی قرارگاه قدس)

مأموریتی هم که به قدس‌های پنج‌گانه ابلاغ گردید عبارت بود از:

ادامه تک شب قبل؛ در صورت موفقیت عملیات که قبل از ساعت ۰۴:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۱ اجرا خواهد شد، یگان‌های زرهی پشت خاکریز ما مستقر و مناطق متصرفی را نگهداری نمایند. در غیر این صورت (عدم موفقیت عملیات) به حفظ مواضع متصرفی قبلی خود اقدام کنند.

(مشروح جزء بجزء شماره ۱ قرارگاه قدس در صفحه بعد)

خیلی محرمانه

ت ــ قدس ۵

(۱) تك كنید دشمن رادرمنطقه منهدم وخط سرپل راتامین نمائید .

(۲) باقدس ٤ درمنطقه هماهنگی نمائید .

ث ــ توپخانه لشگری :درحد مقدورات یگانهای مانوری راپشتیبانی نمائید .

ج ــ گد ٤٤٦ مهندس باهمکاری جهاد درحد مقدورات سپاه نسبت به ترمیم پلهای رودخانه کرخه کوراقدام نمائید .

چ ــ احتیاط : قدس ۱

(۱) ازتیپ عاشوراد وگردان پیاده رهابه ترتیب زیرامرتیپ ثارالله وتیـــــپ بیت المقدس و۲ گردان زیرامرتیپ نورقرارد هید .

(۲) یك گروه رزمی تانك سنگین آماده نمائید وبنابد ستوردرمنطقه نوردنهـال پشتیبان قدس ۵ قرارگیرد وبقیه یگانهااحتیاط لشگراتشکیل دهید وآماده باشیـــد بنا بدستورد رمنطقه هریك ازقدس هابکارروید .

ه ــ دستورات هماهنگی :

الف ــ قدس هابلافاصله پس ازتصرف خاکریزهاباهم دیگرتماس حاصل نمائید .

ب ــ پـــس ازانهدام دشمن وخاکریزهادرصورتیکه پل آماده نباشد یگانهای زرهـی جهت پشتیبانی عملیات تاساعت ۰۰ ۵ صبح به جنوب رودخانه تغییرمکان نمایند بنـــا بدستوربه پشت جاده جهادسازندگی عقب نشینی نمائید .

٦ ــ رسید اطلاع دهیـد .

قرارگاه عملیـــات قدس

سرهنگ ستاد لطفی برادراحمدغلامپور

پیوست :

الف ــ کاکك عملیاتی

خیلی محرمانه

دستورجزء بجزء شماره ۱ شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۱۰۳

قرارگاه قـــدس تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۰

مدرک :نقشه ۵۰۰۰۰ : ۱ منطقه وطرح عملیاتی کربلا

۱ــ تغییرات درسازمان رزمی :

الف ــ تیپ عاشوراچهارگردان پیاده اززیرامرهاسازید .

ب ــ یك گردان پیاده زیرامرتیپ ثارالله قرارمیگیرد .

پ ــ یك گردان پیاده زیرامرتیپ بیت المقدس قراربگیرد .

ت ــ ۲ گردان پیاده زیرامرتیپ نورقرارمیگیرد .

۲ــ آخرین وضعیـــت :

یگانهای قرارگاه قدس بااجرای تك تعداد زیادی ازنیروهای دشمن رامنهدم نموده وسرپل هائی درمنطقه فرسیه ونورد جهت ادامه عملیات بدست آورده اند .

۳ ــ ماموریـــت :

یگـانهای قدس ماموریت دارند درساعت (س) روز (ر) تك نموده ونیروهای دشمن رادرمنطقه منهدم وتاقبل ازساعت ۰۴۰۰ روز ۶۱/۲/۱۱ درصورتیکه جناحین همدیگر را مرتبط نموده ویگانهای زرهی راپشت خاکریزمستقرنمایند منطقه رانگهداری خواهند نمود در غیراینصورت مواضع اولی راباید حفظ نمایند .

الف ــ قدس ۲

(۱) تك کنید دشمن رادرمنطقه منهدم وخط سرپل راتامین نمائید .

(۲) باقدس ۳ درسمت چپ هماهنگی نمائید .

ب ــ قدس ۳

(۱) تك کنید دشمن رادرمنطقه منهدم وخط سرپل راتامین نمائید .

(۲) باقدس ۲ وقدس ٤ درسمت راست وچپ هماهنگی نمائید .

پ ــ قدس ٤

(۱) تك کنید دشمن رادرمنطقه منهدم وخط سرپل راتامین نمائید .

(۲) باقدس ۳ وقدس ۵ درسمت راست وچپ هماهنگی نمائید .

خیلی محرمانه

اما وضعیت قرارگاه‌های فتح و نصر با وضعیت این قرارگاه متفاوت بود، به این معنی که قرارگاه‌های یادشده موفق شده بودند با موفقیت کامل مرحله اول عملیات را پشت سر گذاشته و در پشت جاده اهواز ـ خرمشهر مستقر و دشمن را به عقب‌نشینی به غرب این جاده وادار کنند.

در ساعات پایانی اولین روز نبرد، قرارگاه کربلا۳ با تشکیل جلسه و بحث و بررسی اقدامات انجام شده یگان‌های خودی و دشمن، به این نتیجه رسید که قرارگاه قدس به درگیر نگهداشتن نیروهای دشمن در منطقه محوله ادامه داده و آماده باشد بنا به دستور توسط قدس‌های ۳، ۴ و ۵ در مناطق طراح، فرسیه و جبهه نورد اقدام به تک نماید.

و در پایان جلسه هم اولین دستور جزء بجزء قرارگاه کربلا صادر شد که در صفحه بعد از نظرتان می‌گذرد و بدین نحو اولین روز عملیات بیت‌المقدس به پایان می‌رسد.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

دستور جزء بجزء شماره ۱ ۳۰۰۱-۱۳-۱۳۸

مدرک :دستورعملیاتی کربلا ۳ ۱۳۶۱/۲/۱۱

۱ــ تغییرد رسازمان رزمی :

تیپ امام حسین (ع) تحت کنترل عملیاتی قرارگاه نصراز ۰۴۰۰روز۱۱/۲/۱۳۶۱

۲ــ آخـــرین وضعیـــت :

قرارگاه فتح : سرپل واگذاری راتامین نموده و آماده اد امه عملیات میگرد د ،

قرارگاه نصر : پس ازتامین سرپل محوله ووارد ساختن تلفات و ضایعات سنگین بد شمن درچند ین نقطه خط سرپ ل باتکهای سنگین متجاوزمواجه گرد یده ونیازبه تجد یـــد سازمان رزمی و گسترش خود د ارد .

قرارگاه قدس :پس ازتامین قسمتی ازسرپل واگذاری براثرپاتک د شمن موفق به نگهد اری تمامی سرپل نگرد یده و د ربعضی ازمناطق بمواضع اولیه خود عقب رانده شده است .

۳ــ ماموریت :بد ون تغییر

۴ــ قرارگاه قدس :

الف ــ د رساعت (س) روز (ر) برای اد امه فشاربد شمن د رنقطه قدس ۳و۴و۵تک نمائیـــد .

ب ــ اجرای تک برابرد ستورالعمل صاد ره ازقرارگاه کربلا میباشد .

۵ــ قرارگاه فتـــح :

الف ــ تیپ امام حسین (ع) راازکنترل عملیاتی خارج ود راختیارقرارگاه نصـــر وارد هید .

ب ــ باتغییرد رگسترش یگانهای تابعه خط سرپل واگذاری راتامختصات (۹۶۵ــ ۲۹۱) توسعه د اد ه ود رنقطه سرپل پد افند نمائید .

پ ــ بنابد ستورآماد ه اجرای مرحله د وم عملیات کربلا ۳ (بیت المقدس)باشید .

۶ــ قرارگاه نصـــر :

الف ــ تیپ امام حسین (ع) راد رکنترل عملیاتی خود قرارد هید .

ب ــ خط سرپل راد رامتد اد جاد ه اهوازــ خرمشهراز (۹۶۵ــ ۲۹۲) د رشمـال امتد جنوبی سرپل واگذاری مند رج د ردستور عملیاتی کربلا ۳ تشبیه نمائید .

خیلی محرمانه

پ ــ تجدید سا زمان وتغییرگسترش خود راد رظرف ۲۴ ساعت پایان داده ــ بنابد ستوربرای تامین خرمشهروپاکسازی خرمشهرتک نموده و سپس دراد امه امتداد خط سریل تاساحل شرقی رود خانه عرایض پد افند نمائید .

ت ــ آماده باشید بنابد ستورمرحله دوم عملیات کربلا ۳ رااجرانمائید .

۷ــ دستورات هماهنگـــی :

خط حد بین قرارگاه نصروفتح ازمختـصات (۹۶۵ــ۲۹۲) تامشارع (۹۹ــ۴۰) و ــ امتدادکانال تارود خانه کارون میباشد .

۸ــ رسید اطلاع دهیـــد .

قرارگاه عملیات کربـــــــلا درجنـــــــوب

علی صیاد شیرازی

محسن رضائی

ازطرف رحیم صفـــــوی

گیرندگان

پیوست خ دستورعملیاتی کربلا ۳

خیلی محرمانه

روز ۱۳۶۱/۲/۱۱، دومین روز نبرد

همان‌گونه که در امریه مورخه ۱۳۶۱/۲/۱۰ و دستور جزء بجزء شماره ۱ قرارگاه کربلا که در صفحات قبل از نظرتان گذشت آمده، مأموریت قرارگاه قدس در این روز چنین تعیین گردیده بود:

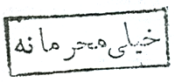
« در ساعت «س» به منظور ادامه فشار به دشمن درمناطق قدس‌های ۳ و ۴ و ۵ تک نماید.»

قرارگاه قدس بر مبنای مأموریت واگذاری در ساعت ۰۲:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۱ با قدس۳ در طراح، قدس۴ در منطقه فرسیه و سیدجابر و قدس۵ در منطقه نورد اقدام به تک نمود و این در حالی بود که از چند ساعت قبل، به علت خستگی طرفین از یک روز پرتلاش، از آتشباری‌ها کاسته شده و تقریباً منطقه آرام‌تر از روز قبل به نظر می‌رسید.

این قرارگاه به منظور وارد آوردن فشار به دشمن و احتمالاً در صورت موفقیت در تصرف مواضع جدید مبادرت به اجرای این مأموریت می‌کند، اما واکنش سریع و شدید دشمن باعث شد که نه تنها مواضع جدیدی به تصرف در نیاید، بلکه از ترس انهدام کلی، قدس۳ در طراح مجبور به عقب‌نشینی به مواضع روز قبل گردد؛ قرارگاه قدس به قرارگاه کربلا در این مورد چنین گزارش می‌دهد:

از: ق ع قدس
به: قرارگاه عملیاتی کربلا
شماره پیام ۱۲۵/۱۶/۰۸/۲۰۱-۶۱/۲/۱۱
برابرگزارش قدس ازساعت ۹۲۰ روزجاری پاتکهای شدید دشمن با یک تیپ زرهی مکانیزه شروع ودرساعت ۱۲۲۵ موفق به شکستن خط خاکریزوواردآوردن تلفات سنگین موجب عقب نشینی مدافعین گردید که بعلت آتش بسیارشدید توپخانه وخمپاره اندازکمک رسانی به خط اول غیرممکن ونیروهای اعزامی درنیزارهای آتش گرفته ودرمنطقه پراکنده وعده‌ای اسیر و مفقود وبقیه بمواضع قبلی مراجعت نمودند .
ف ل ۱۶ زرهی سرهنگ ستاد لطفی

قدس‌های ۴ و ۵ هم که همزمان با قدس۳ تک خود را آغاز کرده بودند، به مواضع متجاوز یورش می‌برند اما تک آنها توأم با موفقیت نبود و تمام تلاش خود را جهت نگهداری مواضع متصرفی روز قبل صرف کردند، اما متجاوز پس از متوقف کردن تک قدس۳ و پشت آن در طراح، به صورت پیاپی از ساعت ۰۶:۰۰ الی ۱۳:۰۰ در مناطق قدس‌های ۴و ۵ پاتک نمود که موفق شد این دو یگان را هم به مواضع قبلی خود عقب براند. در این مورد به پیام شماره ۱۳۶۱/۲/۱۱ - ۲۰۱-۰۸/۱۶/۱۲۹ قرارگاه عملیاتی قدس توجه فرمایید.

بسمه تعالی
از: ق ع قدس
به: ف ق کربلا ۳
شماره پیام: ۱۲۹ /۰۸/۱۶/ ۲۰۱- ۶۱/۲/۱۱
برابراظهارنیراد رغلامپور بعد ازظهرروزجاری د راثرفشارشد ید د شمن یگان های قدس ه
ازسربل متصرفی مواضع قبلی عقب نشینی نموده اند .
سرهنگ ستاد لطفی

نکته قابل ذکر اینکه عملیات یگان‌های قرارگاه قدس توسط نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به نحو مطلوب و چشمگیری پشتیبانی شد، زیرا فشار دشمن در این منطقه به مراتب از سایر مناطق دو قرارگاه دیگر بیشتر بود و تقدم پشتیبانی هوایی به این منطقه داده شده بود.

قرارگاه قدس گزارش نوبه‌ای عملیاتی خود را در این روز به شماره ۴۲ تهیه و صادر کرد که در بند پنجم آن (نتایج) چنین آمده است: «درگیری قطعی با دشمن، جلوگیری از جابه‌جایی و انتقال نیرو به جنوب منطقه، اجرای تک و انهدام تک و انهدام قسمتی از یگان‌های دشمن»

همان‌طور که ملاحظه می‌فرمایید، قرارگاه قدس دقیقاً در جهت اجرای مأموریت واگذاری تلاش نموده و بدون شک موفق هم عمل کرده است.

مشروح گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ۴۲ را در صفحات بعد ملاحظه فرمایید.

بسمه تعالی

نسخه ۱ از ۵ نسخه
قرارگاه عملیاتی قدس (ر۳)
دهکده
شماره ۶/۱۳/۲/۴۹-۲۰۷
تاریخ: ۱۳۶۱/۲/۱۱

گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ۴۲
مدرک: نقشه ۵۰۰۰۰: ۱ منطقه
پس از بهره برداری معدوم نمائید.

مدت دوره از ساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۰ الی ساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۱/۱/۱۱

۱ - وضعیت خودی:
قدس ۱و۲و۳ در شمال کرخه نورو قدس ۴ و ۵ در خاکریزهای تصرف شده پدافند مینمایند.

خلبان

خیلی محرمانه

۲ ـ اخبار واصله از یگانهای همجوار و پشتیبانی‌کننده :

الف ـ قرارگاه عملیاتی فتح گزارشی دریافت نشده است .

ب ـ تیپ ۴۰ سراب ـ گزارشی دریافت نشده است .

پ ـ نیروی هوائی در منطقه لشگر فعالیتی نداشتند .

ت ـ هوانیروز در مدت دوره با یک سورتی پرواز شامل سه فروند هلیکوپتر کبرا عملیات لشگر را پشتیبانی و مجروحین را تخلیه مینمود .

۳ ـ عملیات خودی :

الف ـ قدس ۱ در مواضع قبلی پدافند مینماید .

ب ـ قدس ۲ : بعلت فشار زیاد دشمن یگانهای قدس ۲ به مواضع شمال رود خانه کرخه کور تغییر مکان نمودند .

پ ـ قدس ۳ : بعلت فشار بیش از حد دشمن بمواضع قبلی مراجعت و در شمال کرخه کور پدافند مینماید .

ت ـ قدس ۴ :

(۱) در اثر فشار شدید دشمن که نتیجتاً یک گردان در محاصره کامل قرار گرفته بود . در ساعت ۱۶۵۰ روز ۶۱/۲/۱۰ با وارد ساختن تلفات و ضایعات سنگین به دشمن موفق گردید محاصره را بشکند .

(۲) در ساعت ۲۰۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۱ بمنظور انهدام دشمن تك نموده و سپس به مواضع قبلی مراجعت نمود .

(۳) هم اکنون در خاکریز اول دشمن در حوالی کوهه ضمن پدافند و برای اجرای ماموریتهای بعدی آماده میگردند .

ث ـ قدس ۵ :

کماکان در قسمتی از خاکریز اول دشمن در حوالی جاده خاکی ارزك مستقر و پدافند مینماید .

ج ـ توپخانه لشگری :

(۱) با امکانات موجود یگانهای مانور را با آتش توپخانه پشتیبانی مینماید .

(۲) مهمات مصرفی در مدت دوره بشرح زیر بوده است .

ـ گد ۳۲۱ (۱۵۵م‌م) سوختار ۱۱ گلوله فسفر سفید ۱۰ گلوله .

خیلی محرمانه

ـ گد ۳۰۱ (۱۰۵ م‌م) سوختار ۱۰۰ گلوله .

ـ گد ۳۸۲ (۱۵۵ م‌م) سوختار ۴۵۲ گلوله .

ـ گد ۳۸۱ (۱۵۵ م‌م) سوختار ۶۰۰ گلوله .

ـ گد ۳۵۵ (۱۵۵ م‌م) سوختار ۶۷۰ گلوله .

ـ گد ۳۹۴ (۱۳۰ م‌م) سوختار ۴۸۸ گلوله وازنوع ۱۵۵ م‌م سوختار ۴۵ گلوله

فسفرسفید .

ـ آتشبار ۳۶۹ (۱۵۵ م‌م) سوختار ۵۷۲ گلوله .

ـ " (۲۰۳ م‌م) سوختار ۳۵۴ کاتیوشا ۲۱۰ گلوله (موشک)

ـ " ۳۹۰ (۲۰۳ م‌م) ۱۹۲ گلوله سوختار

ـ " ۳۳۳ ازنوع (۱۳۰ م‌م) سوختار ۲۲۲ گلوله

ـ " ۳۱۵ (۱۵۵ م‌م) سوختار ۱۵۰۰ گلوله

ـ " ۳۷۲ کاتیوشا ۱۸۶ موشک

د ـ گردان ۴۴۶ مهندس :

(۱) با امکانات موجود یگانهای درخط راپشتیبانی مینماید .

(۲) تلاش مینماید پل قیصریه راترمیم ومرمت نماید .

(۳) یکدستگاه پل شناور دیگر در روی رود خانه نیسان درحوالی الوان باد وسطحه ساحلی وچهارسطحه میانی احداث ومورد بهره برداری قرارگرفت .

۴ ـ کارآئی رزمی :

الف ـ استعداد رزمی :

ب ـ تلفات وضایعات پرسنلی :

(۱) شهید افسر	درجه دار ۱	سرباز ۳
(۲) مجروح افسر	درجه دار ۲۲	سرباز ۱۴۷
	درجه دار ۲	سرباز ۱۸۰

پ ـ ضایعات لجستیکی :

ت ـ میل به جنگجوئی :

خیابان محترمانه

۵ ـ نتایج :

درگیری قطعی با دشمن ـ جلوگیری از جابجائی و انتقال نیروهه جنوب منطقه ـ اجرای تك وانهدام قسمتی ازیگانهای دشمن .

۶ ـ متفرقه :

وضع جوی منطقه برابرگزارش نوبهای اطلاعاتی رکن دوم .

عملیات قدس

برادر غلامپور

سیروس لطفی

وضعیت سایر قرارگاه‌ها

در این روز (۱۳۶۱/۲/۱۱)، قرارگاه‌های فتح و نصر که موفق شده بودند خود را به جاده اهواز ـ خرمشهر برسانند، از یک طرف به تحکیم مواضع متصرفی مشغول بودند و از طرف دیگر به پاتک‌های دشمن که جهت بازپس‌گیری مواضع از دست داده خود روی جاده اهواز ـ خرمشهر مبادرت می‌کرد، مشغول بودند که در این مورد کاملاً هم موفق بودند و حادثه خاص دیگری انجام نشد.

همزمان در این روز قرارگاه فجر (لشکر۷۷ پیاده + تیپ‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) با موافقت قرارگاه کربلا۳ به منظور جلوگیری از برداشت نیرو از این منطقه (منطقه عملیاتی فتح‌المبین) و اعزام آنها به منطقه عملیاتی بیت‌المقدس با درگیر نگه داشتن یگان‌های عراقی در این منطقه، مبادرت به آفند در منطقه محوله جهت تصرف تپه ۱۸۲ نمود (این همان تپه‌ای است که در عملیات فتح‌المبین نیروهای عراقی توانستند بیشترین آزار و تلفات را به قرارگاه فتح، بویژه تیپ۵۵ هوابرد و تیپ۱ لشکر۹۲ زرهی + تیپ۸ نجف اشرف وارد آورند) که تا حدودی هم موفقیت‌آمیز بود و ادامه آن نیز در روزهای بعد تکرار شد.

روز ۱۳۶۱/۲/۱۲، روز سوم نبرد

در منطقه قرارگاه قدس تلاش یگان‌های خودی جهت نگهداری مواضع از یک طرف و اجرای پاتک‌های دشمن جهت ضربه زدن به یگان‌های قرارگاه قدس و جلوگیری از ادامه موقعیت این قرارگاه از طرف دیگر در تمام روز ادامه یافت، اما تلاش یگان‌های این قرارگاه برای حفظ مواضع پدافندی چشمگیر بود، به طوری که دشمن نتوانست از این حملات هیچ‌گونه موفقیتی به دست آورد. در مجموع، می‌توان گفت قرارگاه قدس نه تنها اجازه نداد نیروهای دشمن به مواضع جدیدی دست یابند، بلکه در ادامه تثبیت لشکرهای ۵و۶ عراقی بسیار موفق عمل کرد و اجازه برداشت هیچ‌گونه نیرویی را به متجاوز جهت کاربرد آنها در مناطق قرارگاه‌های فتح و نصر نداد (مأموریت اصلی قرارگاه قدس).

به گزارش نوبه‌ای عملیاتی قرارگاه قدس که طی شماره ۲۰۷/۴۹/۲/۱۴۰ در این روز صادر گردید، توجه فرمایید:

از: ق ع قدس
به: ف ق ع کربلا ۳
شماره ۲۰۷/۴۹/۲/۱۴۰ - ۶۱/۲/۱۲
خلاصه گزارش نوبه‌ای عملیاتی از ساعت ۰۰۰۱ الی ۰۶۰۰ روز ۶۱/۲/۱۲ .
۱ - از ساعت ۰۱۴۵ تک دشمن در منطقه طراح قدس ۲و۳ با فشار سنگین در جبهه قیصریه آغاز گردید که با فداکاری و تلاش یگانهای درخط تک دشمن متوقف و سرکوب شد و این عملیات تا ساعت ۰۳۳۰ ادامه داشت .
۲ - تبادل آتش بین یگانهای قدس ۱و۴ و دشمن ادامه دارد .

سرهنگ ستاد لطفی

تصمیمات در قرارگاه کربلا

با توجه به اجرای موفقیت‌آمیز مرحله یکم عملیات و استقرار کامل قرارگاه‌های فتح و نصر در امتداد جاده اهواز ـ خرمشهر (مرحله یکم) و اجازه ندادن به دشمن جهت آماده‌سازی مواضع جدید، قرارگاه کربلا هم تصمیم به اجرای هرچه سریع‌تر مرحله دوم عملیات تصرف و تأمین مرزهای بین‌المللی داشت. بدین منظور:

در اواخر این روز، در یک جلسه مشترک در قرارگاه قدس و با شرکت فرماندهان قرارگاه کربلا و قدس همراه با مسئولین مربوطه تشکیل و تصمیم گرفته شد که:

قدس۱ شامل تیپ۱ لشکر۱۶ زرهی و تیپ۳۱ عاشورا از خطوط پدافندی شمال رها و در غرب منطقه سیدعبود مستقر گردد (مأموریت واگذاری به این قرارگاه در صفحات بعد خواهد آمد).

تصمیم فوق جهت رسیدن به خواسته‌های زیر اتخاذ گردید.

ـ آماده شدن قرارگاه کربلا به بررسی اجرای مرحله دوم عملیات بیت‌المقدس (ادامه تک از جاده اهواز خرمشهر به سمت مرز).

ـ پوشش جناح راست قرارگاه فتح که پس از ادامه تک به سمت مرز باز می‌ماند و بیم آن می‌رفت که نیروهای عراقی (لشکر۵ و۶) با یک چرخش، جهت یگان‌های قرارگاه فتح را مورد حمله قرار داده و در نهایت، آسیب کلی به قرارگاه فتح وارد آورند و موفقیت قرارگاه کربلا را به خطر اندازد.

ـ تسهیل عملیات فتح ۴ (تیپ۵۵ هوابرد+ تیپ۳۷ زرهی + تیپ۲۵ کربلا + گردان۱۵۱ پیاده) پس از حرکت از پشت جاده و حرکت به سمت مرز و اجرای مرحله سوم.

ـ تشکیل یک احتیاط متحرک و مطمئن برای عملیات:

«قرار گرفتن قدس۱ در کنترل عملیات قرارگاه کربلا از ساعت ۱۴:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۳»

توجه : ذکر این نکته حائز اهمیت است که در عمل این مهم تحقق نیافت و کمافی‌السابق احتیاط قرارگاه کربلا از روی کاغذ فراتر نرفت.

قرارگاه قدس بر مبنای تصمیمات اتخاذ شده در جلسه فرماندهان که در بالا به آن اشاره شد، منتظر تهیه، صدور و ابلاغ دستور کتبی بعدی قرارگاه کربلا۳ نشده و بلافاصله اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۲ نمود که اهم نکات آن عبارت بود از:

– قرارگاه قدس با اجرای تک‌های محدود نیروهای دشمن را منهدم و از جابه‌جایی آنها جلوگیری نموده، ضمناً منطقه مربوطه را نگهداری می‌کند (تأکید روی تثبیت لشکرهای ۵ و ۶ عراق)

– قدس۱ (تیپ۱ لشکر۱۶ زرهی + تیپ۳۱ عاشورا)

گردان۵۰۷ ژاندارمری را اززیر امر رها سازید.

منطقه شمال نیسان را به گروه رزمی محمدی[1] واگذار نمایند.

از تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۳ ظرف ۴۸ ساعت تغییر مکان داده و در منطقه قرارگاه فتح تحت کنترل عملیاتی قرارگاه فتح قرار گیرید.

مأموریت گروه رزمی محمدی عبارت بود از: تعویض تیپ۱ لشکر۱۶زرهی (قدس۱)، تحویل منطقه پدافندی نیسان و اجرای عملیات گشت‌زنی و دستبرد در منطقه محوله.

مشروح دستور جزء بجزء شماره ۲ قرارگاه قدس در صفحات بعد از نظرتان می‌گذرد.

۱. فرمانده این گروه سرگرد زرهی ستاد ناصر محمدی‌فر بود که بعداً در درجه سرتیپی به مدت حدود پنج سال فرماندهی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران را عهده‌دار گردید.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

دستور جزء بجزء شماره ۲ — نسخه ۱ از ۱۸ نسخه

قرارگاه عملیاتی قدس — شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۱۵۹

مدرک: نقشه ۱/۵۰۰۰۰ منطقه — تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۲

ـ امریه شماره ـــــــ قرارگاه کربلا

ـ تغییرات در سازمان رزمی:

الف ـ قدس ۱ از زیر امر قرارگاه قدس رها و تحت کنترل عملیاتی قرارگاه فتح قرار میگیرد.

ب ـ گردان ۵۰۷ ژاندارمری از زیر امر قدس ۱ رها و زیر امر گروه رزمی محمدی قرار میگیرد.

پ ـ گروه رزمی ۱۱۴ مکانیزه از زیر امر قدس ۲ رها و تحت کنترل عملیاتی قدس قرار میگیرد.

ت ـ گردان ۲۳۴ سوار زرهی از زیر امر قدس ۲ رها و زیر امر گروه رزمی محمدی قرار میگیرد.

۲ـ آخرین وضعیت:

قرارگاه قدس با اجرای تک های محدود در منطقه واگذاری دشمن را در منطقه عدومی کرخه نور در گیر و از تقویت یگانهای دشمن در منطقه قرارگاه فتح و نصرجلوگیری مینماید.

۳ـ ماموریت:

قرارگاه قدس با اجرای تک های محدود نیروهای دشمن را منهدم و از جابجائی آن جلوگیری نموده، ضمناً منطقه مربوطه را نگهداری مینماید.

۴ـ دستور یگانها:

الف ـ قدس ۱

(۱) گردان ۵۰۷ ژاندارمری را از زیر امر رها سازید.

(۲) منطقه شمال نیسان را به گروه رزمی محمدی واگذار نمائید.

(۳) از تاریخ ۶۱/۲/۱۳ ظرف ۴۸ ساعت تغییر مکان داده و در منطقه قرارگاه فتح تحت کنترل عملیاتی قرارگاه فتح قرار گیرید.

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

ب ــ قدس ۳ :

(۱) ازساعت ۰۷۰۰ روز ۶۱/۲/۱۳ مسئولیت منطقه رابعهده بگیرید .

(۲) درمنطقه مربوطه ضمن اجرای تك های محدود شبانه دشمن رادرحال درگیری نگهدارید .

پ ــ قدس ٤ :

ــ درمنطقه مربوطه بااجرای تکهای محدود شبانه دشمن رادرحال درگیری نگهدارید .

ت ــ قدس ٥ :

(۱) تك کنید دشمن رادرمنطقه منهدم وسریل مناسبی درجنوب آبگرفتگی نورد (حوالی جاده اسفالته) تصرف وتامین نمائید .

(۲) گروه رزمی ۱۱٤ مکانیزه راتحت کنترل عملیاتی خود بگیرید .

(۳) گردان ۲۵۲ (+) کماکان درکنترل عملیاتی خواهد بود .

ث ــ گروه رزمی محمدی :

(۱) گردان ۵۰۷ زاندارمری زیرامربگیرید .

(۲) باگردان ۲۳٤ سوارزرهی وگردان ۵۰۷ زاندارمری گروه رزمی محمدی را تشکیل دهید .

(۳) بمحض تغییرمکان قدس ۱ منطقه نیسان راتحویل گرفته وعملیات گشت زنی ودستبرد رااجراء نمائید .

ج ــ توپخانه لشگری :

(۱) یك یگان توپخانه بعنوان کمك مستقیم گروه رزمی محمدی تعیین ودرمنطقه نیسان مستقرنمائید .

(۲) باتوپخانه عمل کن عملیات قدس ٥ راباحد اکثرتوانائی پشتیبانی نمائید .

(۳) طرح پشتیبانی آتش جهت عملیات شبانه آماده نمائید تقدم آتش باقدس ٥ خواهد بود .

چ ــ گد ٤٤٦ مهندس :

(۱) باهمکاری جهاد سازندگی ومهندسی سپاه نسبت به احداث پل روی جاده اسفالته اهواز ــ خونین شهراقدام نمائید .

خیلی محرمانه

(۲) پل های دوم وسوم روی رود خانه نیسان راجمع‌آوری نمائید .

(۳) گروهان یکم مهندس رزمی رازیرامرتیپ ۱ زرهی قرارد هید .

ح ــ احتیاط : قدس ۲

(۱) گروه رزمی ۱۱٤ مکانیزه رااززیرامرهاسازید .

(۲) گردان ۲۳٤ سوارزرهی راازساعت ۰۷۰۰ روز۱۳/۲/٦۱اززیرامرد ــــا

سازید .

(۳) بابقیه یگانهاد رحوالی آباد ی ساچت احتیاط لشگرراتشکیل د هید .

(٤) آماده باشید د رمنطقه هریك ازقدس هابکاررویدد .

ه ــ دستورات هماهنگی :

الف ــ زمان اجرای عملیات قدس ۵ باد ستورجد اگانه ابلاغ میگرد د .

ب ــ معابرنفوذ ی د رمنطقه راشناسائی وتکهای محد ود شبانه رااجراء نمائید .

پ ــ منطقه های مسئولیت برابرکالك پیوست میباشد .

٦ ــ رسید اطلاع د هید ./

قرارگاه عملیاتی قدس

سرهنگ ستاد لطفی برادرغلامپور

پیوستها ــــا :

پیوست الف کالك عملیاتی

خیلی محرمانه

روزهای ۱۳۶۱/۲/۱۳ تا ۱۳۶۱/۲/۲۷

صدور دستور جزء بجزء شماره ۲ قرارگاه کربلا :

قرارگاه کربلا هم بر مبنای تصمیمات اتخاذ شده در جلسه مورخه ۱۳۶۱/۲/۱۲ مبادرت به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۲ نمود که در این دستور به قرارگاه قدس و فتح و قدس۱ دستورات مشروحی داده شده بود که از نظر اهمیت از نظر شما می‌گذرانم:

۱- تغییر در سازمان رزمی:

قدس۱: (تیپ۱ زرهی + تیپ عاشورا) از کنترل عملیاتی قدس خارج و در کنترل عملیاتی قرارگاه کربلا از ۱۴:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۳

دستور به قرارگاه‌ها:

الف: قرارگاه قدس

ـ قدس۱ را از ۱۴:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۳ از زیر امر رها و در غرب منطقه سیدعبود در کنترل عملیاتی قرارگاه کربلا قرار دهید.

ـ پدافند شمال رودخانه نیسان را با نیرویی با استعداد مناسب برقرار سازید.

توجه: در صفحات قبل در مورد تعویض تیپ۱ با گروه رزمی محمدی و سازمان آن گروه رزمی صحبت شد.

ب : قرارگاه فتح:

ـ توأم با غافلگیری تک نموده، دشمن را در شمال و جنوب خط سبز در منطقه محوله منهدم و خط نصرت را تأمین و سپس در امتداد خطوط یاد شده پدافند نمائید.

ـ آماده باشید بنا به دستور، قدس۱ را، همین‌طور پدافند از سرپل (منطقه تیپ۵۵ هوابرد + تیپ۳۷ رزمی + تیپ۲۵ کربلا) را در کنترل عملیاتی بگیرید.

ـ آماده باشید بنا به دستور تک را به سمت باختر ادامه دهید.

پ: قدس۱ (احتیاط قرارگاه کربلا)

ـ منطقه تجمعی را در غرب سیدعبود و حوالی جنوب مناطق آبگرفته اشغال نمایید.

ـ آماده باشید در تقدم یکم بنا به دستور و کنترل عملیات قرارگاه فتح قرار گیرند.

ـ آماده باشید بنا به دستور در منطقه هریک از قرارگاه‌های فتح و نصر وارد عمل شوند.

ـ ارتباط خود را از طریق شبکه مخابراتی عملیاتی خود با قرارگاه فتح با قرارگاه مرکزی کربلا برقرار سازید.

متن کامل دستور جزء بجزء شماره۲ به قرارگاه کربلا به شماره ۲۱۶-۱۳-۳۰۰۱ را در صفحه بعد ملاحظه فرمایند.

خیلی محرمانه

بسمه تعالـــی

دستورجزء بجزء شماره ۲ ۳۰۰۱—۱۳—۲۱۶

رگ: دستورعملیاتی کربلا ۳ ۱۳۶۱/۲/۱۳

[redacted] رسازمان رزمی

[redacted]۱ (تیپ ۱ زرهی + تیپ عاشورا) ازکنترل عملیاتی قدس خارج ود رکنترل عملیاتی قرارگاه کربلاز ۱۴۰۰ روز ۶۱/۲/۱۳

ـ آخرین وضعیت :

[redacted]یت وتحکیم خط سرپل قرارگاه عملیاتی کربلا د رغرب کارون د رحال اتمام بوده وقرارگاه ما[redacted] فتح ونصربایکد یگرالحاق حاصل نموده اند . قرارگاه قدس ازموضع خود د رشمال کرخه کـــور [redacted]افند مینماید . متجاوزاقدام به تمرکزیگانهای زرهی د رغرب جاده اهواز ـ خرمشهرنموده [redacted]یه پاتک های متعدد ی برعلیه سرپل مبادرت ورزیده که باناکامی مواجه گردیده اســـت. [redacted]مرکز یگانهای متجاوزضمن تهدید سرپل واینکه هرگونه تک مارابسمت خرمشهربامخاطـــره [redacted]مواجه خواهد ساخت هدف مناسبی هم برای نیروهای خودی بمنظورانهدام نیروهـــــای [redacted]شده متجاوزبرجود آورده است .

ب ـ ماموریت :

قرارگاه عملیاتی کربلا باقرارگاههای فتح و نصرد رساعت (س) روز (ر) توام باغافلگیری تک [redacted]نموده ،نیروهای متمرکز د شمن راد رغرب جاده اهواز ـ خرمشهرمنهدم و خط مرزبین‌المللی [redacted]تامین وآماده میشود بنابد ستورتک رابسمت باختراد امه د هد . قرارگاه قدس بااجـــرای [redacted]ملیات آفندی محد ود همچنان مداومت فشارخود راروی د شمن حفظ مینماید .

ج ـ قرارگاه قدس :

الف ـ قدس ۱ رااز ۱۴۰۰روز۱۳/ ۲/ ۶۱ زیرامرهاود رغرب منطقه سید عبود رکنترل [redacted]ملیاتی قرارگاه کربلا قرارد هید .

ب ـ پدافند شمال رود خانه نیسان رابانیروی بااستعداد مناسب برقرارسازید .

ـ قرارگاه فتح :

الف ـ توام باغافلگیری تک نموده ،د شمن راد رشمال وجنوب خط سبزد رمنطقه محوله [redacted]تهدم و خط نصرت راتامین و سپس د رامتداد خطوط یاد شده پدافند نمائید (پیوســـت [redacted]الف . کالک عملیات)

ب ـ آماده باشید بنابد ستورقدس ۱ رابمنظورپدافند ازسرپل از۳۲۲۲تا ۱۱—۱۳د ر

خصلی محرمانه

کنترل عملیاتی بگیرید .

پ ــ آماده باشید بنابد ستورتک رابسمت باختراد امه د هید .

۲ــ قرارگاه نصر :

الف ــ توام باغافلگیری تک نموده د شمن راد رمنطقه محوله منهد م و خطوط آبی و
بصرت راتامین و د رامتد اد آنهاپد افند نمائید (پیوست الف ــ کالک عملیات)

ب ــ آماده باشید بنابد ستورتک رابرای تامین شلمچه ادامه داده وراه فرارنیروهای
شمن د رمنطقه خرمشهررا قطع نمائید .

۳ــ قدس ۱ (احتیاط قرارگاه کربلا)

الف ــ منطقه تجمعی راد رغرب سید عبود وحوالی جنوب مناطق آب گرفته اشغال نمائید .

ب ــ آماده باشید د رتقد م یکم بنابد ستورد رکنترل عملیاتی قرارگاه فتح قرارگیرید .

پ ــ آماده باشید بنابد ستورد رمنطقه هریک ازقرارگاههای فتح ونصروارد عمل شوید .

ت ــ ارتباط خود راازطریق شبکه مخابراتی قرارگاه فتح با قرارگاه مرکزی کربلا برقرارسازید .

۴ــ دستورات هم آهنگی :

الف ــ این دستوربمجرد دریافت برای طرح ریزی وبنابد ستورقابل اجرااست .

ب ــ (س) روز (ر) متعاقبا" ابلاغ خواهد شد .

پ ــ قرارگاه هاسریعا" نسبت بانجام شناسائی های لازم برای اجرای یک تک توام با
افلگیری اقدام نمایند .

ت ــ تیم های شکارتانک راسازمان داده وتاشروع عملیات مداوما" بااعزام این گروهها
شمن رامتحمل تلفات وخسارات نمائید .

ث ــ انجام عملیات آفندی مذکورد راین دستوربایستی بنحوی اجراگرد دکه پد افند
اطمینان ازسرپل تاخاتمه عملیات وتامین وتثبیت کامل هد فهاادامه یابد .

ج ــ سرعت د رانجام شناسائیها وطرح ریزی وآماده شد ن برای اجرای هرچه سریعتر
لیات مورد توجه ویژه میباشد .

رشید اطلاع د هید .

قرارگاه عملیاتی کربلا د رجنوب

محسن رضائی سرهنگ صیاد شیرازی

یوست الف ــ کالک عملیات

وردکان

یوست (خ) د ستورعملیات کربلا ۳

بر مبنای تصمیمات اتخاذ شده در جلسه مشترک قرارگاه کربلا۳ و قرارگاه قدس و صدور دستورات جزء بجزء شماره ۲ قرارگاه کربلا، قرارگاه قدس در دستورجزء بجزء شماره ۲ خود مأموریت زیر را به یگان‌های خود ابلاغ نمود.

مأموریت:

قرارگاه قدس با اجرای تک‌های محدود نیروهای دشمن را منهدم و از جابه‌جایی آنها جلوگیری کرد. ضمناً منطقه مربوط را نگهداری می‌نماید.

بر مبنای این مأموریت، در ساعت یک بامداد روز ۱۳۶۱/۲/۱۳ قرارگاه قدس با قدس۵ (تیپ بیت‌المقدس سپاه پاسدارن) به منظور ادامه فشار به دشمن، سپس گرفتن خاکریزهای مقدم دشمن اقدام به تک در جبهه مربوط (منطقه نورد در محور جاده اهواز ـ خرمشهر) نمود که این تک بلافاصله توسط دشمن کشف و با عکس‌العمل شدید و سریع نیروهای متجاوز مواجه شد و عملاً موفقیتی به دست نیامد. به ناچار قبل از روشنایی روز به مواضع اولیه خود مراجعت می‌نمایند و به همراه سایر یگان‌های قرارگاه قدس به نگهداری خطوط پدافندی خود می‌پردازند.

به پیام شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۱۶۵ و خلاصه اطلاعاتی شماره ۲۰۷/۴۹/۲/۱۴۷ قرارگاه قدس توجه فرمائید.

از: قرارگاه قدس
به: ف کربلا
شماره پیام ۲۰۱/۰۸/۱۶/۱۶۵
تاریخ ۶۱/۲/۱۳
عملیات قدس ۵ توسط دشمن کشف و نتیجه یکی ازمسیرها به مقاومت شدید برخورد نمود چون احتمال عدم موفقیت وجود داشت سایرگروه ها نیزمواضع خود مراجعت نمودند ./

ف ل ۱۶ زرهی سرهنگ ستاد لطفی

بسمه تعالی
از: قرارگاه عملیاتی قدس /ر۳/ شماره :
به: ت قرارگاه عملیاتی کربلا تاریخ :
شماره ۲۰۷/۴۹/۲/۱۴۷ - ۶۱/۲/۱۳
خلاصه گزارش نبردهای عملیاتی ازساعت ۲۴۰۰ الی تاساعت ۰۶۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۳ دروضعیت یگانهای قدس تغییری حاصل نشده است وقدس ۱و۲و۳و۴ وه کماکان درمواضع مربوطه پدافندی مینمایند ./

ق ع قدس سرهنگ ستاد لطفی

گرچه این عملیات نتیجه ملموسی از نظر تصرف مواضع دشمن نداشت، اما همان مأموریت اولیه که مورد خواست قرارگاه کربلا۳ بود، یعنی تثبیت دشمن و جلوگیری از برداشت نیرو از این منطقه، به دست آمد. ضمن اینکه نیروهای دشمن دریافتند هر لحظه که یگان‌های ما بتوانند، از فشار روی نیروهای آنها و تصرف مواضع جدید کوتاهی نخواهند کرد.

بر مبنای هدف فوق (وارد آوردن فشار روی یگان‌های دشمن) قرارگاه قدس با توجه به استقرار یگان‌های خود در خطوط پدافندی اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۴ خود نمود و مأموریت خود را چنین تعیین کرد: « قرارگاه قدس مأموریت دارد در ساعت ۱:۰۰ مورخه ۱۳۶۱/۲/۱۴ با یگان‌های قدس ۴،۳و۵ ضمن نگهداری مواضع فعلی، با اعزام عناصری به جلو و ارسال پیام‌های فریبنده تظاهر به تک را به مورد اجراء گذارد.

(قدس۲ مأموریت احتیاط قرارگاه قدس را به عهده داشت و قدس۱ نیز در کنترل عملیاتی قرارگاه فتح قرار گرفته بود).

دستور جزء بجزء شماره۳ قرارگاه قدس در پایین آمده است.

بسمه تعالی

نسخه ۱از۱۲ نسخه

دستورجزءبجزء شماره۳ شماره ۱۸۰/۱۶/۰۸/۲۰۱

مدرک :نقشه ۵۰۰۰۰ :۱منطقه دامریه نزاجا تاریخ :۱۳۶۱/۲/۱۳

۱ـ تغییرات درسازمان رزمی : درسازمان رزمی تغییراتی داده نشده است.

۲ ـ یگانهای قرارگاه قدس با اجرای تکهای محدود واعزام گشتی رزمی یگانهای دشمن را درگیر وازجابجائی آن جلوگیری مینماید.

خیلی محرمانه

۳ ـ ماموریت :

از قرارگاه قدس ماموریت دارد در ساعت ۰۰ ۱۰ مورخه ۶۱/۲/۱۴ بایگانهای قدس ۳ و قدس ۴ و قدس ۵ ضمن نگهداری مواضع فعلی با اعزام عناصری بجلو وارسال پیامهای فریبنده یک تک فریبنده را بمورد اجراء گذارد .

ـ دستور بیگانهسا :

الف ـ قدس ۳ و ۴ و ۵ :

(۱) عناصری را بعنوان تک و بصورت گشتی رزمی بجلو اعزام دارید .

(۲) با تهیه و ارسال پیامهای فریبنده تظاهر به تک نمائید .

ب ـ توپخانه لشگری :

در ساعت (س) تعیین شده با اجرای تیراندازی تظاهر به اجرای آتش تهیه مینمائید .

پ ـ گد ۴۷۵ مخابرات :

پیامهای فریبنده تهیه و با نظارت عملیات رکن ۳ از شبکه مخابرات قدس ارسال دارید .

ت ـ احتیاط قدس ۲ :

آماده باشید بنا بدستور در منطقه هر یک از قدس ها بکار روید .

۵ ـ دستورات هماهنگی :

الف ـ از ساعت ۰۰ ۶۲ تا ۰۰ ۲۳ سکوت رادیوئی را بمورد اجراء گذارید .

ب ـ در ساعت ۰۰ ۲۳ آمادگی خود را اعلام نمائید .

پ ـ پیامهای فریبنده از قبل پیش‌بینی و در ساعت (س) بمورد اجراء بگذارید .

ت ـ عناصر اعزامی بجلو باید از درگیری قطعی احتراز نماید .

رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیاتی قدس

سرهنگ لطفی — برادر غلامپور

خیلی محرمانه

در ادامه اقدامات قرارگاه قدس، تهیه دو گزارش نوبه‌ای عملیاتی بود که از ساعت ۱۲:۰۰ الی ۲۴:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۳ را شامل می شد.

در گزارش عملیاتی شماره ۵۱ مهمات مصرفی را به مشروح زیر اعلام می‌نماید.

۱ـ گلوله ۱۵۵ م م

سوختار	۱۴۵ گلوله
مسنتو سفید	۱۵گلوله
روشن کننده	۶۱ گلوله

۲ـ گلوله ۱۷۵مم

سوختار	۴۷۸گلوله

۳ـ گلوله ۱۳۰مم

سوختار	۶۰۰ گلوله

۴ـ گلوله۱۰۵مم

سوختار	۹۰۶ گلوله
مسنتو	۱۲۱ گلوله
روشن کننده	۵ گلوله

۵ـ موشک کاتیوشا ۴۳۸ گلوله

نکته‌ای که حائز اهمیت است اینکه آتش یگان‌های توپخانه دشمن از روز ۱۳۶۱/۲/۱۳ شدت بیشتری پیدا کرد و این آتشباری قابل مقایسه با روزهای پیش نبود، به نحوی‌که به یگان‌های ما اجازه هیچ‌گونه حرکتی داده نمی‌شد و تعدادی از صاحب‌نظران بر این عقیده بودند که نیروهای دشمن به منظور برداشت نیرو از این منطقه به چنین اقدامی دست می‌زنند. ضمناً از آمار فوق هم می‌شود چنین استنباط کرد.

در گزارش عملیاتی دوم این روز تأکید روی تغییر مکان تیپ۱ زرهی به منطقه عملیاتی قرارگاه فتح و تحویل خط پدافندی تیپ یاد شده توسط گروه رزمی محمدی بود، که طی شماره ۲۰۷/۴۹/۲/۱۴۶ به قرارگاه کربلا۳ اعلام شد. متن کامل این دستور در زیر آمده است.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

از: ق ع قدس ر۳

به: ق ع کربلا

شماره پیام: ۱۴۶/۲/۴۹/۲۰۷ - ۶۱/۲/۱۳

گزارش نوبهای عملیاتی قدس از ساعت ۱۲۰۰ الی ۱۸۰۰ روز ۶۱/۲/۱۳

۱ - وضعیت خودی:

الف - قدس ۱ از مورخه ۶۱/۲/۱۳ از زیر امر قرارگاه قدس رها و زیر امر قرارگاه فتح قرار میگیرد.

ب - گد ۲۳۴ سوار زرهی از زیر امر قدس ۲ رها و زیر امر گروه رزمی محمدی قرار میگیرد.

پ - گد ۲۳۴ سوار زرهی با زیر امر گرفتن گد ۵۰۷ ژاندارمری تشکیل گروه رزمی محمدی را داده و در منطقه قدس ۱ مستقر میگردد. منطقه نیسان

۲ - عملیات خودی:

الف - قدس ۱ در حال تغییر مکان به منطقه قرارگاه فتح.

ب - قدس ۲ و ۴ وه در مواضع فعلی پدافند مینمایند.

پ - گروه رزمی محمدی در حال تغییر مکان به شمال رودخانه نیسان میباشد.

۳ - نتیجه عملیات پدافند در مواضع فعلی و درگیر نمودن دشمن و جلوگیری از جا بجائی آن.

ف ل ۱۶ زرهی سرهنگ ستاد لطفی

قرارگاه قدس طی شماره ۲۵ / ۵ ش آمار تلفات و ضایعات یگان‌های لشکر۱۶ زرهی را از ساعت ۲۱:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۷ الی ساعت ۲۱:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۲ به شرح زیر اعلام می‌نماید.

شهید:

افسر ـ درجه‌دار: ۳ نفر سرباز: ۲ نفر

مجروح:

افسر ـ درجه‌دار: ۴ نفر سرباز: ۲۳ نفر

مفقود الاثر:

افسر: ۲نفر درجه‌دار: ۹ نفر سرباز: ۸۷ نفر

همچنین، در این روز با توجه به شدت حملات هوایی عراق در منطقه، بویژه تمرکز تلاش روی پل‌های شناور و یگان‌های مسقر در خطوط اول متصرفی و پدافندی پاسگاهای فرماندهی و زاغه‌های مهمات و نقاط آمادگی، باعث گردید که قرارگاه کربلا در جنوب و قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب اقدام به تهیه و صدور دو دستورالعمل کند؛ یکی در تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۲ جهت واگذاری تقدم استفاده از آتش جنگ‌افزارهای پدافند هوایی و دستورالعمل دوم در مورد تشکیل ۵ دسته تقویت شده پدافند هوایی به نام‌های طارق ۱ تا طارق ۵ که از نظر اهمیت هر دو دستورالعمل در صفحات بعد از نظرتان می‌گذرد.

خیلی محرمانه

از: قرارگاه کربلا د رجنوب
به :گیرندگان مراجعه شود
موضوع :د ستورالعمل پد افند هوائی

شماره : ۳۰۰۱/۱۳/۲۹۱
تاریخ : ۱۳۶۱/۲/۱۲

باتوجه به شد ت حملات اخیرهوائی متجاوزبمنظورانهد ام تاسیسات حیاتی یگانهـــای مستقرد رمنطقه ازقبیل پلها ، نقاط آماد ی ، پاسگاههای فرماند هی ، زاغه های مهمـا ت وباحملات سینه مال بمنظورانهد ام نیروهای د رخط وپائین آورد ن روحیه پرسنل بااجرای بمباران های متناوب ازارتفاع بالا د ستورفرمائید اقد امات زیرین راد رمورد کاربرد یگانها ی پد افند هوائی وجنگ افزارهای هوائی د رنظرگرفته وبه مسئولین پد افند هوائی جهت اجراء ابلاغ گرد د وقرارگاهها اجرای د قیق مراتب رانظارت نمایند .

۱ــ مقررگرد یده است که ازسپاه یك نماینده تام الاختیاربا مسئول پد افند هوائی هرقرارگاه مشترکا" انجام وظیفه نموده ود رمورد کاربرد سلاحهای موجود هماهنگیهای لازم رابعمـــل آورنـد .

۲ــ ازکلیه امکانات موجود یگانهای پد افند ارتش وسپاه مشترکا" وتواما" جهت برقراری یـك پد افند هوائی مناسب استفاده بعمل آید .

۳ــ ادغام سلاحهای پدافند هوائی هرقرارگاه باامکانات پد افند ی سپاه وبسیج واستفاد ه متقابل ازامکانات یکد یگرجهت بهبود شبکه پد افند یهرقرارگاه .

۴ــ توصیه بیگانهای پیاد ه ادغامی ارتش وسپاه وهمچنین سایریگانهائی که ادغام نگرد یده است د رد ومورد مهم زیرین :

الف ــ د رنظرگرفتن تفرقه وسایل وپرسنل تاحد معقول واستفاد ه ازخاکریزهاجهـــت پوشش وتاحد امکان استتاروسایل ونظارت آن بوسیله فرماند هان ومسئولین پد افند تعییـــن شده .

ب ــ استفاد ه ازکلیه امکانات یگانهای پیاد ه وسپاهی وادغامی ازقبیل توپهای پد افند هوائی اغتنامی ازهرنوع ، توپهای پد افند هوائی ۱۴/۵ وسهند ۳ (سام۷) تیربارهای کالیبر ۱۲/۷ وتیربارهای مستقربرروی تانکها ویانفربرها ، سلاحهای انفراد ی وغیره برعلیه حملات هـوائی د شمن د رهرمنطقه .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

ج ــ درصورت لزوم ونیازادغام پرسنل متخصص پدافند هوائی ارتش وسپاه درهرقرارگاه واستفاده . مشترك ازآنها .

د ــ مشخص نمودن ترافیك هوائی دشمن بااستفاده ازتجربیات روزانه (مشخص نمودن بالانهای هوائی که دشمن نفوذ مینماید) وگماردن دیدبانهای ورزیده جهت دیده بانی واطلاع سریع به خدمه پای قبضه ها .

ه ــ برقراری یك شبکه مناسب اعلام خطردرهرقرارگاه باکمك افسرمخابرات آن قرارگاه و اطمینان ازاینکه کلیه جنگ افزارهای پدافند هوائی درچانل ارتباط قرارگرفته اند .

۸ ــ تقدم کاربرد جنگ افزارهای پدافند هوائی دراین عملیات بشرح زیرمیباشد :

الف ــ تقدم یکم که ازاهمیت ویژه وحیاتی برخوردارمیباشد حفاظت پلهای شناور ستقربرروی رودخانه کارون که برای هرپل بایستی حداقل یك آتشبارکامل اختصاص داده شود .

ب ــ تقدم دوم ــ حفاظت خط جلوئی سرپل (خط استقراریگانهادرطول جاده اهواز خرمشهر) .

پ ــ تقدم سوم ــ بانظرقرارگاههای مربوطه میباشد .

ف ــ قرارگاه کربلادرجنوب

محسن رضائی سرهنگ‌ت علی صیاد شیرازی

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

از: قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب
به: گیرندگان مراجعه شود

شماره: ۵-۲-۱۳-۱-۳۰۰۱
تاریخ: ۱۳۶۱/۲/۱۳

موضوع: در مورد تشکیل ۵ دسته تقویت شده پدافند هوائی بنام طارق ۱ تا طارق ۵

بمنظور تقویت آتش پدافند هوائی منطقه مقرر گردیده است تعداد ۳۰ عراده توپ ۲۳ م م از تهران و حدود ۱۴۰ نفر خدمتی‌های مربوط از مرکز توپخانه ۱۱ گروه ۲ مراغه و گروه ۳۳ تهران حداکثر تا بعد از ظهر روز ۶۱/۲/۱۲ با هواپیما ترابری گردند دستور فرمائید مطالب مندرج زیر دقیقا مورد اجرا گذاشته شود.

۱- سرهنگ ۲ سجادی از گردان پدافند هوائی لشگر ۲ ۹ ماموریت دارد با منظور هماهنگی نماینده قرارگاه مقدم (سرهنگ صاحب جمعی) با استفاده از پرسنل مزبور و جنگ افزارهای قید شده سریعا ۵ دسته تقویت شده ۶ توپی بنام های طارق ۱ الی طارق پنج سازمان دهند و جهی نمایند.

۲- سهمیه یگانها بشرح زیر:
الف- لشگر ۲ ۹ زرهی سه دسته تقویت شده (طارق یک تا طارق ۳ شامل ۱۸ عراده توپ).
ب- لشگر ۱۶ زرهی یک دسته تقویت شده (طارق ۴ شامل ۶ عراده توپ).
پ- لشگر ۲۱ حمزه یک دسته تقویت شده (طارق ۵ شامل ۶ عراده توپ).

۳- پرسنل اعزامی فقط ۱۵ روز در منطقه بعنوان ماموریت انجام وظیفه خواهند نمود یگانهای تحویل گیرنده بایستی در ظرف این مدت بایرداشت پرسنل از قبضه های موجود خود و یا تخصیص پرسنل از سایر یگانها آموزش لازم را داده تا بموقع پرسنل ماموریت را گردند.

۴- سرهنگ صاحب جمعی نماینده قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب در مورد رسیدگی بوضع پرسنل مزبور از نظر اداری و رهائی بموقع نظارت و اقدام لازم را انجام دهند (از تاریخ ۶۱/۲/۱۵ تا ۶۱/۲/۳۱)

۵- رکن ۴ قرارگاه مقدم در مورد واگذاری دو قبضه بی سیم پی آر سی ۷۷ بهمراه دستگاه سیم وتلفن لازم جهت ارتباط سایروسایل وتجهیزات در حد مقدورات اقدام لازم را بعمل آورد.

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

یگانها بوسیله نماینده خود با درخواست در روز تحویل توپها و پرسنل سهمیه خود در صبح روز ۶۱/۲/۱۴ با مراجعه به پادگان توپخانه لشگر ۹۲ در اهواز اقدام نمایند.

۷- هر دسته جزو سازمان یک آتشبار بحساب آورده شود (مثلا اگر یک آتشبار ۴ دسته دارد این دسته بعنوان دسته پنجم زیر نظر فرمانده مستقیم آتشبار انجام وظیفه نماید).

ف. نزاجا. سرهنگ توپخانه علی صیاد شیرازی

ادامه اقدامات قرارگاه قدس

قدس۱ توسط گروه رزمی محمدی (در صفحات قبل آمده) از خطوط پدافندی رها گردید و به غرب کارون نقل مکان کرد و در منطقه بین آبگرفتگی (از شمال) تا سیدعبود (در جنوب) مستقر شده و فتح ۴ (تیپ۵۵ هوابرد + تیپ۳۷ زرهی + تیپ۲۵ کربلا) را از خطوط پدافندی رها نمود و قدس۱ به فتح ۵ تغییر نام داد و عملاً مأموریتی که جهت احتیاط قرارگاه کربلا۳ برای این یگان در نظر گرفته شده بود، منتفی و در کنترل عملیاتی قرارگاه فتح قرار گرفت.

این عمل در این راستا بود که قرارگاه فتح بتواند خود را در جهت اجرای مرحله سوم که حرکت از جاده اهواز ـ خرمشهر به سمت خطوط مرزی بود، آماده کند.

البته این جابه‌جایی از نظر دشمن دور نماند، به طوری که متجاوز در این روز تک‌های خود را روی قرارگاه فتح متمرکز و در طول این روز یگان‌های قرارگاه فتح بویژه فتح۴ درگیر دفع پاتک‌های دشمن بودند و پایمردی یگان‌های مستقر در سرپل دشمن را ناچار به توقف در حدود ۳ کیلومتری خط تماس کرده و بدین ترتیب، نیروهای دشمن تثبیت گردید.

قرارگاه قدس وضعیت یگان‌های خود را در روز ۶۱/۲/۱۴ در پیام‌های جداگانه‌ای به شرح زیر به قرارگاه کربلا اعلام می‌کند:

از: ق ع قدس ر ۳
به: ف ق ع کربلا ۲ ر ۳
آگهی به ف ق فتح ر ۳
شماره پیام ۱۵۴/۲/۴۹/۲۰۷ - ۶۱/۲/۱۴
گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ۵۲ ازساعت ۰۰۰۱ الی ۰۶۰۰ روز ۶۱/۲/۱۴
۱ - در وضعیت یگانها تغییری حاصل نگردیده است .
۲ - قدسهای ۱ و ۳ ضمن پدافند در مواضع مربوطه ازساعت ۲۳۳۰ - ۶۱/۲/۱۲ زیرآتش شدید دشمن قرار دارند که هنوز ادامه دارد قدس ۲ زیرآتش بوده وقدس ۴ وه نیز از مواضع مربوطه پدافند مینمایند .

ف ق ع قدس سرهنگ ستاد لطفی

پیام دوم

خیابی محرمانه

بسمه تعالی
از: قرارگاه عملیاتی قدس
به: ر قرارگاه عملیاتی کربلا
آگهی به قرارگاه فتح
شماره ۱۵۶/۲۶/۴۹/۲۰۷ - ۶۱/۲/۱۴
گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ۵۳ ازساعت ۰۶۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۴ الی ساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۴
۱ - قرارگاه قدس ۱ درساعت ۰۷۰۰ بمنطقه عملیاتی فتح حرکت نمود .
۲ - بقیه یگانهای قدس ۱ درحال حرکت وتغییرمکان میباشند .
۳ - درمدت دوره ق ۱ رویداد مهمی حاصل نشده است .

ف ل ۱۶ نذهی سرهنگ ستاد لطفی

پیام سوم

شماره : ۲۰۷/۴۹/۲/۱۵۷

به : ف کربلا ۳ تاریخ : ۶۱/۲/۱۴

خیلی محرمانه

گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ۵۴ از ساعت م روز ۶۱/۲/۱۴ الی ساعت ۱۸ روز ۶۱/۲/۱۴ :

۱ - قدس یک از ساعت ۱۰۰۰ روز جاری درکنترل عملیاتی قرارگاه فتح قرارگرفت .

۲ - گروه رزمی محمدی از ساعت ۱۳ در شمال رود خانه نیسان مست قرومسئولیت منطقه رابعهده گرفت .

پیام چهارم گزارش نوبه‌ای شماره ۵۴ لشکر ۱۶ زرهی است که در آن وضعیت تیپ ۱ زرهی و گروه رزمی محمدی به شرح زیر اعلام می‌کند.

از : قرارگاه عملیاتی قدس

به : قرارگاه عملیاتی کربلا خیلی محرمانه

آگهی به : فتح قدس ۱

شماره ۲۰۱/۸/۱۶/۱۹۲ - ۶۱/۲/۱۴

قدس ۱ از ساعت ۱۰۰۰ روز جاری از قدس جدا و در کنترل عملیاتی فتح قرار میگیرد .

ف ل ۱۶ زرهی سرهنگ ستاد لطفی

لشکر۱۶ زرهی طی شماره ۵/۱۸/ ش مورخه ۶۱/۲/۱۴ آمار تلفات لشکر را از ساعت ۲۱:۰۰ روز۶۱/۲/۱۳ الی ۲۱:۰۰ روز ۶۱/۲/۱۴ به شرح زیر اعلام می‌گردد.

شهید:

افسر: ـ درجه‌دار: ۱ نفر سرباز: ۲نفر

مجروح:

افسر: ـ درجه‌دار: ۷ نفر سرباز: ۵۰ نفر

مفقودالاثر

افسر: ـ درجه‌دار: ـ سرباز: ۷ نفر

آمار فوق شدت درگیری و آتشباری دشمن را در این منطقه نشان می‌دهد.

در روز ۱۳۶۱/۲/۱۶، مرحله سوم عملیات آغاز و یگان‌های قرارگاه فتح و نصر به سمت خطوط مرزی حرکت کرده و قسمت‌هایی از خطوط مرزی را به تصرف خود درآوردند و یگان‌های قرارگاه قدس تا روز ۱۳۶۱/۲/۱۷ زیر شدیدترین آتش‌های دشمن قرار داشتند، به طوری که حتی قادر به خروج از سنگرهای خودی هم نبودند و این آتشباری نشان دهنده همان پیش‌بینی بود که در صفحات قبل بیان گردید (به احتمال زیاد دشمن در حال جابه‌جایی می‌باشد).

روزهای ۱۸ و ۱۳۶۱/۲/۱۹

پس از اینکه یگان‌های قرارگاه فتح و نصر موفق شدند قسمتی از خطوط مرزی را در مرحله دوم به تصرف خود درآورند، این امکان وجود داشت که جناح راست قرارگاه فتح که به دلیل پیشروی به سمت مرز باز شده بود، مورد تهدید یگان‌های دشمن مستقر در جنوب کرخه‌کور قرار گرفته و به محاصره درآیند. ترس از این امکان باعث شد که قرارگاه کربلا تصمیم بگیرد یک یگان دیگری از قرارگاه قدس را از منطقه کرخه‌کور فراخواند و به منطقه قرارگاه فتح منتقل نماید. بر مبنای این تفکر، به قرارگاه قدس طی امریه شماره ۳۰۰۱/۱۳/۴۳۳ـ۱۳۶۱/۲/۱۸ که در زیر آمده است، دستور داده شد که قدس۲ (تیپ لشکر۱۶ زرهی + تیپ ثارالله سپاه پاسداران) و تیپ بیت‌المقدس سپاه پاسداران (قدس۵) را از زیر امر خود رها و در کنترل عملیاتی قرارگاه کربلا قرار دهد.

خیلی محرمانه

از : قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب　　شماره : ۳۰۰۱/۱۳/٤۳۳

به : قرارگاه قدس　　تاریخ : ٦۱/۲/۱۸

دستور فرمائید تیپ ۲ لشگر ۱٦ وتیپ ثارا . . . . . سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را آماده نموده وظرف رو زجاری بمنطقه عمومی قرارگاه فتح (حوالی منطقه استقرار قدس ۱) حرکت داده ودر کنترل قرارگاه کربلا قرار دهند .

قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب

سرهنگ صیاد شیرازی　　برادر محسن رضائی

یادآور می‌شود که قدس۲ در این زمان در احتیاط قرارگاه قدس قرار داشت و برداشت آن اشکالی برای آن قرارگاه به وجود نمی‌آورد.

با توجه به اینکه از شب قبل، آتش توپخانه های دشمن به میزان چشمگیری کاهش یافته بود و منطقه قرارگاه قدس نسبت به چند روز گذشته آرام شده بود، یگان‌های خط مقدم احساس می‌کنند که دشمن در منطقه مبادرت به عقب‌نشینی اختیاری نموده است. بر این مبنا، فرمانده لشکر۱۶ زرهی (سرهنگ زرهی ستاد سیروس لطفی) به یگان‌های در خط دستور می‌دهد که با اعزام گروه‌های شناسایی منطقه را بررسی و نتیجه را سریعاً اعلام کنند، که این مأموریت سریعاً اجراء و خبر عقب‌نشینی نیروهای دشمن مورد تأئید قرار می‌گیرد. ضمن اینکه خود فرمانده لشکر هم موضوع را شخصاً و با حضور در منطقه پیگیری می‌نماید. مراتب تلفنی به قرارگاه کربلا چنین اعلام می‌شود که دشمن در مناطق طراحی نرسیده و سیدجابر و احتمالاً در سرتاسر جبهه مقابل قرارگاه قدس دست به عقب‌نشینی اختیاری زده است.

قرارگاه کربلا بعد از شنیدن خبر عقب‌نشینی احتمالی متجاوز که می‌توانست خبری خوش هم باشد، امریه زیر را صادر کرده و در آن خواستار بررسی و گزارش مجدد می‌شود .

از: قرارگاه عملیاتی کربلا د رجنوب — شماره : ۳۰۰۱/۱۳/۴۳۴

به : قرارگاه قدس — تاریخ : ۶۱/۲/۱۸

طبق اطلاع ، د شمن مواضع مربوطه را د رطراح وسید جابرواحتمالا " د رسایرمناطق استقرا ر یگانهای آن قرارگاه تخلیه نمود ه است د ستورفرمائید مراتب راسریعا " بررسی ونتیجه رااعلا م تا د رمورد جابجائی یگانهائی ازآن قرارگاه تجد ید نظرگرد د .

قرارگاه عملیاتی کربلا د رجنوب

سرهنگ صیاد شیرازی — محسن رضائی

با بررسی مجدد و دقیقی که به عمل می‌آید، صحت عقب‌نشینی نیروهای عراقی مورد تائید قرار می‌گیرد و بلافاصله هم این خبر به قرارگاه کربلا اطلاع داده می‌شود. خبر عقب‌نشینی

نیروهای متجاوز زیاد هم غیرمترقبه نبود، زیرا از قبل هم در قرارگاه کربلا پیش‌بینی شده بود که با پیشروی قرارگاه فتح و نصر به سمت مرز، متجاوز در مورد محاصره لشکر۵ و۶ احساس خطر بکند و از طرفی برای تقویت منطقه بصره و خرمشهر دست به برداشت نیرو بزند.

سایر اقدامات قرارگاه قدس :

با توجه به دستورات قبل مبنی بر رهایی قدس۲ و تیپ بیت‌المقدس و عقب‌نشینی لشکرهای ۵ و۶ متجاوز، قرارگاه قدس دستور جزء بجزء شماره ۴ خود را تهیه و صادر نمود که در آن دو نکته مهم مورد تأکید قرار گرفته بود.

۱ـ تعویض تیپ های ۲ زرهی از تاریخ ۶۱/۲/۱۹ و تیپ بیت‌المقدس از تاریخ ۱۸/ ۲/ ۶۱

۲ـ دستور به یگان‌ها جهت حرکت برای اخذ تماس مجدد با دشمن

دستور جزء بجزء شماره ۴ را در صفحات بعدی ملاحظه فرمائید:

خیلی محرمانه

در دستورات شفاهی تغییری داده نشده است.

نسخه ۲ از ۱۱ نسخه
شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۳۱۲
تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۸

دستور جزء بجزء شماره ٤
قرارگاه عملیاتی قدس
مدرک: نقشه ۱:۵۰/۰۰۰ منطقه

۱ـ تغییرات در سازمان رزمی

الف ـ تیپ ۲ زرهی (ـ) ازتاریخ ۶۱/۲/۱۹ زیرامرقرارگاه کربلا قرارمیگیرد.

ب ـ تیپ بیت المقدس سپاه پاسداران ازتاریخ ۶۱/۲/۱۸ زیرامرقرارگاه کربلا قرار میگیرد.

پ ـ گردان ۲۵۲ سوارزرهی ازتاریخ ۶۰/۲/۱۹ زیرامرقدس ٤ قرارمیگیرد.

ت ـ گروهان یکم گردان ۲۵٤ تانك ازتاریخ ۶۱/۲/۱۹ زیرامرگردان مربوطه قرار میگیرد.

ث ـ گردان ۳۵۵ توپخانه ۱۵۵م کمك مستقیم گروه رزمی محمدی.

۲ـ آخرین وضعیت:

بااجرای موفقیت آمیزمرحله ۲ عملیات بیت المقدس نیروهای دشمن ازجنوب کرخه کور عقب نشینی کرده وبیگانههای قدس قطع تماس نموده است.

۳ـ ماموریت:

یگانهای قرارگاه قدس ازساعت ۰۶۰۰ روز ۶۱/۲/۱۹ بایك حرکت باخذ تماس در محورهای:

(۱) هویزه ـ کیانداشت ـ طلایه قدیم
(۲) قیصریه ـ جفیر ـ طلایه جدید
(۳) جاده اسفالته اهواز ـ ایستگاه آهو ـ پاسگاه کوشك

حرکت کرده پس ازاخذ تماس بادشمن پیشروی نموده ودرامتداد خط د ژ (خط بنفش) خواهند مینمایند.

٤ـ دستوربیگانهها:

الف ـ قدس ۳:

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۱) در محور قیصریه ــ جفیر ــ طلایه جدید حرکت با خذ تماس نموده با دشمن تماس حاصل نمائید .

(۲) پس از اخذ تماس با دشمن باگسترش وضعیت پیشروی نموده وخط بنفش را تامین نمائید .

(۳) باگروه رزمی محمدی درسمت راست وباقدس ٤ درسمت چپ هماهنگی نمائید.

ب ــ قدس ٤ :

(۱) در جاده اسفالته اهواز ــ ایستگاه آهو ــ پاسگاه کوشك حرکت با خذ تماس نموده وبادشمن تماس حاصل نمائید .

(۲) پس ازاخذ تماس با دشمن باگسترش وضعیت پیشروی نموده وخط بنفش را تامین نمائید .

(۳) گد ۲۵۲ سوارزرهی راازتاریخ ۶۱/۲/۱۹ زیرامربگیرید .

(٤) باقدس ۳ درسمت راست هماهنگی نمائید .

پ ــ گروه رزمی محمدی :

(۱) در محور هویزه ــ کیاندشت ، برزگر ــ طلایه قدیم حرکت با خذ تماس نموده و با دشمن تماس حاصل نمائید .

(۲) پس ازاخذ تماس با دشمن باگسترش وضعیت پیشروی نموده وخط بنفش را تامین نمائید .

(۳) باقدس ۳ درسمت چپ هماهنگی نمائید .

ت ــ توپخانه لشگری :

باتغییرمکان گردانهای توپخانه عمل کلی لشگرپگانهای درخط پشتیبانی آتش نمائید وتوجه آتش باگروه رزمی محمدی سپس باقدس ۳ خواهد بود .

ث ــ گردان ٤٤٦ مهندس :

(۱) پل گشعم راپرقرارنمائید .

(۲) جاده های موجود درمنطقه راترمیم نمائید .

(۳) وسایل سنگین مورد نیازپگانهای درخط راتامین نمائید .

خیلی محرمانه

ج ــ گردان ۴۷۵ مخابرات :

(۱) ارتباط یگانهای درخط راباقرارگاه قدس برقرارنمائید .

(۲) پس ازتامین خط بنفش ارتباط دوپله مطمئن (باسیم ــ بیسیم) رابین یگانهای قدس برقرارسازید .

ج ــ احتیاط :گروه رزمی ۱۱۴ مکانیزه

(۱) درمنطقه عمومی پادگان حمید مستقرشوید .

(۲) آماده باشید بنابدستوردرمنطقه هریك ازیگانهای درخط بکارروید .

ه ــ دستورات هماهنگی :

(۱) عبورخود راازخط خیزقرمزگزارش نمائید .

(۲) بمحض اخذ تماس بادشمن فورا" به قرارگاه قدس گزارش نمائید .

(۳) درطول مسیرتامین یگانهای زیرامررا ازنظرید افند هوائی برقرارسازید .

(۴) پیوست الف کالك عملیات .

۶ــ رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیاتی قدس

سرهنگ ستاد سیروس لطفی برادر احمد غلامپور

پیوست : الف کالك عملیات .

خیلی محرمانه

قرارگاه قدس پس از صدور دستور جزء بجزء شماره ۴ طی امریه‌ای که در زیر از نظرتان می‌گذرد خواستار حرکت یگان‌های باقیمانده خود (قدس۳ـ قدس۴ـ قدس۵ و گروه رزمی محمدی) برای اخذ تماس با دشمن گردید.

از: قرارگاه قدس ر۳
به: قدس ۳ ، ۴ ، ۵ ت ل ـ گروه رزمی محمدی
شماره ۲۸۵/۱۶/۰۸/۲۰۱ ۶۱/۲/۱۸

باتوجه به عقب نشینی دشمن دستورفرمائید سریعاً درمناطق مربوطه معبری ایجاد که تانکها ونفربرها وارد منطقه بشوند وبا حفظ جناحین وارتباط وهماهنگی بایگان همجوارخاکریزهای اول تاسوم دشمن راتصرف وتامین نمایند سعی گردد تماسی بادشمن حفظ گردد وپس ازتصرف وتامین خاکریزسوم مراتب گزارش تادستورمجدد صادرگردد .

ف ل ۱۶ زرهی . سرهنگ ستاد لطفی

خیلی محرمانه

عقب‌نشینی متجاوز ازجنوب کرخه‌کور موجب قطع تماس او با قرارگاه قدس گردید و تلاش برای اخذ تماس مجدد این قرارگاه با نیروهای دشمن با توجه به:

۱. مسافت زیاد کرخه‌کور تا خطوط مرزی کوشک و طلائیه

۲. وضعیت مبهم دشمن در اینکه آیا قصد فریب قرارگاه قدس را دارد و با این فریب بتواند نیروهای این قرارگاه را از مواضع پدافندی خود خارج و به جنوب رودخانه کرخه‌کور کشانده و در یک زمین باز با یگان‌های زرهی خود آنان را مورد تهاجم قرار دهد، در حالی‌که رودخانه کرخه‌کور پشت سر آنها است و در جلو هم نیروهای متجاوز قرار خواهند داشت.

بایستی با احتیاط و پیش‌بینی کامل انجام می‌شد. با توجه به موارد فوق و سایر شرایطی که در منطقه حکمفرما شده بود، قرارگاه کربلا مجبور به تغییراتی در طرح‌های خود گردید و اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۴ (عیناً در صفحه بعد منعکس است) نمود و در آن در سازمان رزم تغییراتی داده شد، که اهم آن عبارت بود از:

۱ـ قدس‌های ۱ و ۲ (۲ تیپ سازمانی لشکر + تیپ‌های ادغامی از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) از ساعت ۱۶:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۹ مجدداً در اختیار قرارگاه قدس قرار داده شدند.

۲ـ تیپ‌های ۳۷ زرهی و امام رضا) (از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) از ساعت ۱۶:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۹ در کنترل عملیاتی قرارگاه قدس قرار داده شدند.

در بند مأموریت قرارگاه قدس هم تأکید روی موارد زیر شده بود:

۱ـ ادامه حرکت برای اخذ تماس با نیروهای دشمن تا رسیدن به خط مرزی.

۲ـ پدافند در منطقه محوله پس از رسیدن به خط مرز.

۳ـ پوشش خطوط مرز بین‌المللی با اعزام عناصر تأمینی.

محرمانه سری

صفحه ۱ از ۷ صفحه

دستور جزء بجزء شماره ٤

مدرک دستور عملیاتی کربلا ۳ - ودستور جزء بجزء شماره ۳

۶۱/۲/۱۹-۳۰۰۱-۱۳-٤۷۸

۱ - تغییرات در سازمان رزمی

الف - تی ۳۷ زرهی در کنترل عملیاتی قرارگاه قدس از ۱۶۰۰ روز ۱۹/ ۲/ ۱۳۶۱

ب - تی امام رضا در کنترل عملیاتی قرارگاه قدس از ۱۶۰۰ روز ۱۹/۲/۱۳۶۱

ج - تی ۱ ل ۱۶ زرهی مجدداً زیرامر قرارگاه قدس قرار می گیرد. از ۱۶۰۰ روز ۱۹/۱/۶۱

ت - قدس ۲ : مجدداً زیرامر قرارگاه قدس قرار می گیرد.

۲ - آخرین وضعیت : وضعیت مندرج در دستور جزء بجزء شماره ۳

۳ - مأموریت : بدون تغییر

٤ - قرارگاه قدس :

۱ - یگانهای یادشده در بند ۱ را از ۱۶۰۰ روز ۱۹/۲/۱۳۶۱ در اختیار بگیرید.

۲ - درمنطقه بمنظور اخذ تماس مجدد با دشمن ووصول بخط مرز بین المللی به پیشروی ادامه دهید.

۳ - پس از وصول بخط رؤوس درمنطقه محوله از رؤس شماره ۱۰ (۰۳ - ۱۹) تا رؤس شماره ۲۹ (۳۵ - ۶۲) پدافند نمائید.

٤ - با اعزام عناصر تأمینی خط مرز بین المللی را پوشش نمائید.

۵ - قرارگاه فتح :

الف - مأموریت بدون تغییر

ب - تغییرات در سازمان رزمی را از ۱۶۰۰ روز ۱۶/۲/۶۱ اجرا نمائید.

۶ - قرارگاه نصر : بدون تغییر

۷ - قرارگاه فجر : بدون تغییر

رسید اطلاع دهید.

قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب

محسن رضائی

سرهنگ ت علی صیاد شیرازی

گیرندگان

دستور جزء بجزء شماره ۳

پس از انتشار دستور جزء بجزء شماره ۴ قرارگاه کربلا که در آن مأموریت قرارگاه حرکت برای اخذ تماس و پیشروی به سمت مرز و سپس پوشش خط مرز تعیین شده بود، قرارگاه قدس اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۵ خود نمود. اهم نکات این دستور عبارت بود از:

۱. قدس‌های پنج‌گانه مجدداً در اختیار قرارگاه قدس گذاشته شود.

۲. گردان۵۰۷ ژاندارمری از زیر امر لشکر رها می‌گردد.

۳. قرارگاه قدس یا قدس‌های ۱، ۳، ۴، ۵ به حرکت برای اخذ تماس اقدام نموده و در خط چتر بنفش مستقر می‌گردد.

۴. قدس۲ احتیاط قرارگاه قدس را تشکیل داده و در منطقه عمومی پادگان حمید استقرار می‌یابد.

توضیح اینکه قدس۵ که قبلاً تیپ بیت‌المقدس سپاه پاسداران بود با تیپ۳۷ زرهی + تیپ امام رضا) از سپاه پاسداران سازماندهی گردید.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

دستورجزء بجزء شماره (۱۰۱) — نسخه ۳ از ۱۲ نسخه

قرارگاه عملیاتی قدس — شماره ۳۳۷/۱۶/۸/۰۱/۲۰

مدرک: دستورجزء بجزء شماره ۴ قرارگاه کربلا — تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۹

نقشه ۱ منطقه

۵۰۰۰۰

۱ـ سازمان رزمی:

الف ـ قدس ۱ ـ تیپ ۱ زرهی ل ۱۶+ تیپ بیت المقدس سپاه پاسداران.

ب ـ قدس ۲ ـ تیپ ۲ زرهی ل ۱۶ (ـ) گردان ۲۰۴ تانک.

پ ـ قدس ۳ ـ تیپ ۳ زرهی ل ۱۶+ تیپ نورسپاه پاسداران.

(۱) گردان ۲۳۴ سوارزرهی ازساعت ۱۶۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۹ زیرامر.

ت ـ قدس ۴ ـ تیپ ۵۸ ذوالفقار+ تیپ ثارالله سپاه پاسداران.

(۱) گردان ۲۰۴ تانک زیرامر.

(۲) گردان ۲۰۲ سوارزرهی زیرامر.

ث ـ قدس ۵ ـ تیپ ۳۷ زرهی + تیپ امام رضاسپاه پاسداران.

ج ـ گردان ۵۰۷ ژاندارمری ازساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۹ اززیرامرلشگررها میگردد.

۲ـ آخرین وضعیت:

بااجرای موفقیت آمیزمرحله ۲ عملیات بیت المقدس نیروهای دشمن ازجنوب کرخه نور عقب نشینی کرده وبایگانهای قدس قطع تماس نموده است.

۳ـ ماموریت:

یگانهای قدس درساعت ۰۵۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۰ بمنظوراخذ تماس بادشمن ووصول به مرزبین المللی درمنطقه واگذاری پیشروی کرده پس ازوصول به خط دژهادرمنطقه‌حمله ازدژشماره ۱۰ (۰۳ـ۱۹) تادژشماره ۲۹ (۳۵ـ۶۲) پدافند نموده وبااعزام عناصرتامینی خط مرزبین المللی راپوشش مینماید

۴ـ دستوربیگانها:

الف ـ قدس ۱:

خیلی محرمانه

(۱) باحرکت به اخذ تماس پیشروی نموده وخط بنفش راتصرف وتامین نمائید .

(۲) بااعزام عناصرتامینی بجلوخط مرزبین المللی راپوشش نمائید .

ب ــ قدس ۳

(۱) باحرکت به اخذ تماس پیشروی نموده وخط بنفش راتصرف وتامین نمائید .

(۲) بااعزام عناصرتامینی بجلوخط مرزبین المللی راپوشش نمائید .

(۳) گردان ۲۳٤ سوارزرهی را ازساعت ۱٦۰۰ مورخه ۶۱/۲/۱۹ زیرامر بگیرید .

پ ــ قدس ٤

(۱) باحرکت به اخذ تماس پیشروی نموده وخط بنفش راتصرف وتامین نمائید .

(۲) بااعزام عناصرتامینی بجلوخط مرزبین المللی راپوشش نمائید .

ت ــ قدس ٥

(۱) باحرکت به اخذ تماس پیشروی نموده وخط بنفش راتصرف وتامین نمائید .

(۲) بااعزام عناصرتامینی بجلوخط مرزبین المللی راپوشش نمائید .

ث ــ توپخانه لشگری

(۱) توپخانه زمینی :

(الف) گردان ۳۲۱ توپخانه ۱۵۵ مم کمک مستقیم قدس ۱ .

(ب) گردان ۳۸۲ " " قدس ۳ .

(پ) گردان ۳۸۱ (ــ) " " قدس ٤ .

ت) گردان ۳۰۱ مختلط " " قدس ٥ .

ث) گردان ۳۵۵ توپخانه ۱۵۵ مم تقویت گردان ۳۸۲ وبنابدستورکمک مستقیم قدس ۲ .

(ج) آتشبار ۳۹۰ توپخانه ۲۰۳ مم تقویت گردان ۳۸۲ .

(چ) آتشبار ۳۹٤ توپخانه ۱۵۵ مم تقویت گردان ۳۰۱ .

(ح) آتشبارسوم گد ۳۷۲ کاتیوشاعمل کلی .

(خ) آتشباریکم گد ۳٦۹ کاتیوشاعمل کلی .

(د) گردان ۳۹٤ ــ توپخانه ۱۳۰ مم عمل کلی .

(ذ) آتشبارسوم گد ۳۳۳ توپخانه ۱۳۰ مم عمل کلی .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۲) توپخانه پدافند هوائی

گردان ۳۷۵ توپخانه پدافند هوائی بترتیب تقدم یگانهای درخط ــ

توپخانه های عمل کلی ــ پاسگاه فرماندهی قدس راپوشش نمائید .

ج ــ گردان ٤٤٦ مهندس

باهماهنگی سپاه پاسداران وجهاد سازندگی وسایل سنگین مورد نیازقدسهای درخط راتامین نمائید .

ح ــ گردان ٤٧٥ مخابرات

ارتباط دوطله مطمئن (باسیم وبیسیم) بین یگانهای قدس وقرارگاه قدس راابرقرارسازید .

ح ــ احتیاط : قدس ۲

(۱) درمنطقه عمومی پادگان حمید مستقرشوید .

(۲) آماده باشید بنابدستور درمنطقه هریك ازقدسهای درخط بکارروید .

ه ــ دستورات هماهنگی :

الف ــ یگانهابااعزام گشتی شناسائیهای لازم رابعمل آورند .

ب ــ نسبت به اجرای تغییرمکانهابلادرنگ پس ازدریافت این دستوراقدام نمائید .

پ ــ هریگان بایگان همجوارهماهنگیهای لازم رابعمل آورد .

ت ــ سرعت دراجرای دستورات صادره وآماده شدن برای عملیات مورد توجه ویژه میباشد .

۶ــ رسید اطلاع دهید .

پوست الف کالك عملیات

قرارگاه عملیاتی قدس

سرهنگ ستاد لطفی بهرام غلامپور

خیلی محرمانه

ساعت ۰۶۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۹ قرارگاه قدس بر مبنای دریافت مأموریت واگذاری از قرارگاه کربلا برای اخذ تماس خود با قدس‌های ۱، ۳، ۴، ۵ به شرح زیر حرکت خود را آغاز کرد. در این روز، قدس۲ در احتیاط قرارگاه قدس بود.

قدس۱ شامل: تیپ۱ لشکر۱۶ زرهی + تیپ بیت‌المقدس سپاه پاسداران از جنوب ایستگاه آهو تا شمال ایستگاه حسینیه به سمت خط مرز.

قدس۳ شامل: تیپ۳ لشکر۱۶ زرهی + تیپ نور سپاه پاسداران+ گردان۲۳۴ سوارزرهی از دو محور به شرح زیر:

۱. محور اول: قیصریه ـ جفیر ـ طلائیه قدیم

۲. محور دوم: هویزه ـ کیاندشت ـ شهابی ـ طلائیه قدیم

قدس۴ شامل: تیپ۵۸ ذوالفقار + تیپ ثارالله سپاه پاسداران + گردان۲۵۲ سوارزرهی از دو محور به شرح زیر:

۱ـ محور اول: جنوب رودخانه کرخه ـ آب تیمور ـ حمید ـ ایستگاه آهو

۲ـ محور دوم: حمید ـ جفیر ـ طلائیه جدید

قدس۵ شامل: تیپ۳۷ زرهی + تیپ امام رضا) سپاه پاسداران از محور شمال حسینیه تا پاسگاه کیلومتر ۲۵ به سمت مرز.

قدس۲(تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی) احتیاط قرارگاه قدس حوالی ایستگاه آهو.

همان‌طور که قبلاً گفته شد، با توجه به اینکه قصد کامل یگان‌های دشمن از عقب‌نشینی لشکرهای ۵ و ۶ کاملاً روشن نبود، لذا یگان‌های قرارگاه قدس حرکت خود را به سمت جنوب آغاز کردند و تا خط کیان دشت ـ جفیر ـ پادگان حمید (خط قرمز) حرکت خود را ادامه داده و بر مبنای دستور صادره در آن محل مستقر شدند.

چند پیام

قرارگاه قدس طی پیامی به یگان‌های خود که به قرارگاه کربلا جهت اطلاع ارسال می‌نماید، وضعیت حرکت یگان‌های خود را تا ساعت ۱۲۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۹ چنین اعلام می‌دارد:

۱ـ گروه رزمی ۱۱۴ در حمید

۲ـ گروه رزمی محمدی در پاسگاه ژاندارمری کیان دشت

۳ـ قدس۳ در جفیر

۴ـ قدس۴ درحال حرکت به سمت ایستگاه آهو

۵ـ کلیه یگان‌ها در خط خیز قرمز متوقف و منتظر دستور ادامه پیشروی باشند.

سرهنگ توپخانه ستاد محبوبی

اندکی بعد قرارگاه کربلا دستور زیر را به قرارگاه قدس ابلاغ می‌نماید.

دستور فرمایید به منظور ادامه عملیات برون مرزی و تأمین هدف‌های واگذاری به آن یگان در طرح عملیاتی کربلا۳ پیش‌بینی‌های لازم را در مورد انجام شناسایی‌ها به عمل آورده و طرح‌های مربوطه را تهیه و جهت تصویب به این قرارگاه ارسال نمایند.

قرارگاه عملیات کربلا

سرهنگ صیادشیرازی ـ محسن رضایی

قرارگاه قدس طبق گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ۷۶ که برای دوره از ساعت ۰۰:۰۱ الی ۰۶:۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۰ تهیه شده بود، چنین اعلام می‌نماید:

۱. قدس۳ زیر آتش شدید توپخانه دشمن قرار دارد.

۲. قدس۵ با دشمن درگیر، که از قدس۱ (یگان همجوار) جهت پشتیبانی از آن یگان نفراتی اعزام شدند.

۳. یگان‌های قرارگاه قدس از ساعت ۰۵:۰۰ اقدام به شناسایی و پیشروی به سمت مرز را ادامه خواهند داد.

سرهنگ توپخانه ستاد محبوبی

پس از پیام فوق و اطلاعات واصله، قرارگاه کربلا پیام زیر را به قرارگاه قدس اعلام می‌نماید:

با توجه به تک احتمالی متجاوز در منطقه قرارگاه فتح و قدس۵، دستور فرمایید قدس۱ آمادگی هرگونه کمک لازم را در دفع پاتک در منطقه قدس۵ داشته باشد. این پاتک احتمالاً در بعدازظهر امروز (۱۳۶۱/۲/۲۰) انجام خواهد شد.

قرارگاه کربلا در جنوب
از طرف سرهنگ محمدزاده

قرارگاه قدس در گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ۷۷ از ساعت ۰۶:۰۰ الی ۱۲:۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۰ چنین اعلام می‌نماید:

۱ـ قدس‌های ۱ و ۴ درحال پیشروی برای اخذ تماس مجدد با دشمن می‌باشند.

۲ـ از قدس۵ گزارشی دریافت نشده است.

۳ـ قدس۲ در سه راهی جفیر ـ طلائیه مستقر و با دشمن در تماس می‌باشد.

سرگرد دنی‌زاده

با توجه به وضعیت پیش آمده در قرارگاه‌های عمل‌کننده و عقب‌نشینی دشمن، قرارگاه کربلا در تاریخ ۱۳۶۱/۲/۲۰ اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۵ می‌نماید که در آن به قرارگاه قدس چنین دستور می‌دهد:

۱. مأموریت قبلی بدون تغییر (حرکت برای اخذ تماس)

۲. با تشکیل گروه‌های شکار تانک در کلیه رده‌ها در انهدام نیروهای دشمن اقدام نمایند.

۳. سه گردان از تیپ ثارالله را از ساعت ۱۹:۰۰ روز ۶۱/۲/۲۰ زیر امر قرارگاه نصر قرار دهید.

متن کامل دستور جزء بجزء شماره ۵ قرارگاه کربلا در صفحه بعد.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

دستورجزء بجزء شماره ۵ ۳۰۰۱—۱۳—۵۲۱

۱ــ مدرک ۱۳۶۱/۲/۳۰

۱ــ دستورات شفاهی فرماندهان عملیات کربلا و طرح عملیاتی کربلا ۳ ودستورجزءبجزء شماره ۴

۲ــ نقشه ۱:۵۰،۰۰۰ منطقه

۲ــ تغییرات درسازمان رزمی

الف ــ سه گردان ازتیپ ثارالله زیرامرق نصراز ۱۹۰۰ روز ۶۱/۲/۲۰

ب ــ دوگردان ازتیپ المهدی زیرامرق نصراز ۱۹۰۰ روز ۶۱/۲/۲۰

۳ــ آخرین وضعیت :عملیات مرحله سوم درساعت ۲۲۳۰روز۶۱/۲/۱۹ اجراء وبعلت مقاومت شدید دشمن درمنطقه قرارگاه نصر، خط مرزد رمنطقه جنوب شلمچه تامین نگردید .

۴ــ ماموریت : قرارگاه عملیات کربلا درساعت ۲۲۰۰روز۶۱/۲/۲۰به تک خود رابرای تامین مرزد رمنطقه قرارگاه نصراد امه داده ودرسایرمناطق به تحکیم مواضع متصرفی اقدام نماید .

۵ــ دستوربه یگانها

الف ــ قرارگاه قدس :

(۱) ماموریت قبلی بدون تغییر

(۲) باتشکیل گروههای شکاتانک درکلیه رده هادرانهدام نیروهای دشمن اقدام نمائید .

(۳) سه گردان ازتیپ ثارالله راازساعت ۱۹۰۰روز۶۱/۲/۲۰ زیرامرقرارگاه‌نصر قرارد هید .

ب ــ قرارگاه فتح

(۱) ماموریت قبلی بدون تغییر

(۲) باتشکیل گروههای شکاتانک درکلیه رده ها درانهدام نیروهای دشمن اقدام نمائید .

پ ــ قرارگاه فجر

(۱) ماموریت بدون تغییر

(۲) دوگردان ازتیپ المهدی راازساعت ۱۹۰۰ روز۶۱/۲/۲۰زیرامرقرارگاه

خیلی محرمانه

نصرقرارد هید .

ت ــ قرارگاه نصر

(۱) به تک خود ادامه داده خط مرزراد رمنطقه تامین ودرامتداد آن پدافند نمائید .

(۲) ازفرارنیروهای متجاوزازمنطقه عمومی خرمشهرجلوگیری نمائید .

ج ــ دستورات هماهنگی

الف ــ پس ازاستقرارد رمناطق پدافندی نسبت باعزام نیروهای تامین اقدام شود .

ب ــ یگانهائی که ماموریت پدافند رابعهده دارند نسبت به شناسائی درمنطقه مربوطه اقدام نمایند .

د ــ رسید اطلاع دهید .

ف ق کربلا

سرهنگ صیاد شیرازی برادرمحسن رضائی

گیرندگان

گیرندگان طرح عملیاتی کربلا ۳

خیلی محرمانه

قرارگاه عملیاتی قدس در گزارش نوبه‌ای شماره ۷۸ از ساعت ۱۲:۰۰ الی ۱۸:۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۰ چنین اعلام می‌نماید.

قدس۱: ضمن پدافند در مواضع قبلی در ۲ کیلومتری غرب جاده آسفالته اهواز ـ خرمشهر آماده پیشروی می‌باشد.

قدس۳: برای ادامه حرکت و رسیدن به خط بنفش آماده می‌شود.

قدس۴: برای ادامه حرکت و رسیدن به خط بنفش آماده می‌شود.

قدس۵: در مواضع پدافند قبلی مستقر و آماده می‌شود و همزمان با قدس۱ به طرف خط بنفش ادامه حرکت داده و خط مرز را ترسیم نماید.

قدس۲ (ـ): در احتیاط لشکر

سرهنگ توپخانه ستاد؛ محبوبی

قرارگاه عملیاتی قدس در گزارش نوبه‌ای عملیاتی شماره ۸۰ از ساعت ۰۶:۰۰ الی ۱۲:۰۰ مورخه ۶۰/۲/۲۱ چنین اعلام می‌کند:

۱ـ چون احتمال پاتک دشمن از منطقه ایستگاه حسینیه متصور بود (با توجه به پیام قرارگاه کربلا که در بالا مشاهده کردید)، لذا قدس‌های ۱ و ۵ تغییر وضعیت نداده و در مواضع قبلی خود مستقر و به شناسایی‌های لازم مشغول می‌باشند.

۲ـ قدس۳ در جنوب سه راهی جفیر ـ طلائیه مستقر و مشغول انجام شناسایی و آماده شدن جهت ادامه حرکت به سمت مرز می‌باشند.

۳ـ قدس۴ در جنوب شرقی جفیر مستقر و برای ادامه حرکت آماده می‌شود.

سرهنگ مدبری

قرارگاه عملیاتی قدس در گزارش نوبه‌ای شماره ۸۲ از ساعت ۲۴۰۰ الی ۰۶۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۲ چنین اعلام می‌کند.

۱ـ قدس۳ در ساعت ۰۰:۳۰ پاسگاه نهایی را به تصرف خود درمی‌آورد که دشمن از ساعت ۰۱:۰۰ مقاومت خود را آغاز و از ساعت ۰۴:۰۰ درگیری شدت می‌یابد.

۲ـ قدس۴ به شناسایی و اعزام گشتی شبانه ادامه می‌دهد.

۳ـ در وضعیت قدس‌های ۱و ۲و ۵ تغییری داده نشده است.

سرهنگ خوشنویسان

متعاقب گزارش نوبه‌ای فوق قرارگاه قدس به قرارگاه کربلا چنین اعلام می‌نماید.

قدس۳ در جنوب پاسگاه نهایی شدیداً با دشمن درگیر بود، و یگان‌های متجاوز در این منطقه مشغول تقویت می‌باشند.

سرهنگ خوشنویسان

در روز ۱۳۶۱/۲/۲۲ که قرارگاه کربلا در پی محاصره خرمشهر و تصرف آن توسط قرارگاه نصر بود، دستور جزء بجزء به شماره‌های ۶ و ۷ صادر نمود که در دستور جزء بجزء شماره ۶ به قرارگاه قدس چنین اعلام گردید.

۱ـ آماده باشد ضمن ادامه حرکت برای اخذ تماس و تأمین مرز بین‌المللی مسئولیت منطقه قرارگاه فتح را به عهده بگیرید.

۲ـ تیپ۱۷ قم از کنترل عملیاتی قرارگاه نصر خارج و از ساعت ۱۲:۰۰ روز ۶۱/۲/۲۲ در کنترل عملیاتی قرارگاه قدس قرار می‌گیرد.

مقدار صدور این دستور رهایی قرارگاه فتح از خطوط پدافندی جهت اجرای مراحل ۳ و ۴ دستور عملیاتی کربلا بود (البته پس از تصرف خرمشهر و شلمچه).

خیلی محرمانه

بسمه تعالـــــی

شماره ۵۵۵-۱۳-۱-۳۰۰۱

تاریخ ۶۱/۲/۲۲

دستورجزء بجزء شماره ۶

۱ـ تغییرات در سازمان رزمی

الف ـ تی امام حسین (ع) ازکنترل عملیاتی قرارگاه فتح خارج ودرکنترل عملیاتـــی قرارگاه نصرقرارمیگیرد . ازساعت ۱۲۰۰روز۶۱/۲/۲۲

ب ـ تی ۱۷ قم ازکنترل عملیاتی قرارگاه نصرخارج ودرکنترل‌عملیاتی قرارگاه قدس قرار میگیرد . ازساعت ۱۲۰۰روز ۶۱/۲/۲۲

۲ـ آخرین وضعیت :

مقاومت دشمن درمقابل قرارگاه نصرادامه دارد . یگانهای این قرارگاه بعلت مداومـــت عملیات نیازبه تجدید سازمان دارند .

۳ـ ماموریت بدون تغییر .

۴ـ قرارگاه فجر ـ بدون تغییر .

۵ـ قرارگاه قدس ـ آماده باشید ضمن ادامه حرکت برای اخذ تماس و تامین مرزبین المللی مسئولیت منطقه قرارگاه فتح رابعهده بگیرند .

۶ـ قرارگاه فتح :

الف ـ آماده میشود مسئولیت منطقه رابه قرارگاه قدس واگذارود رمنطقه تجمعی‌درحوالی جنوب شرقی ایستگاه حسینیه بعنوان احتیاط قرارگاه کربلا مستقرگردد .

ب ـ آماده باشید پس ازخاتمه عملیات نصرتی ۲ ل ۹۲ رادراختیاربگیرید .

۷ـ قرارگاه نصر :

الف ـ درساعت(س)روز(ر)برای تامین خرمشهروشلمچه‌تک نمائید .

ب ـ آماده باشید پس ازپایان عملیات (تی ۵۵هوابردوتی ۲۵کربلا) رادراختیـــار قرارگاه کربلا وتی ۲ ل ۹۲رادراختیارقرارگاه فتح قرارد هید .

۸ـ رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیاتـــــی کربـــــلا

سرهنگ صیاد شیرازی برادرمحسن رضائـــی

ازطرف رحیم صفـــــوی

گیرندگان

لیست گیرندگان دستورجزء بجزء شماره ۲

قرارگاه کربلا پیرو دستورجزء بجزء شماره ۶ و در پی اجرائی شدن مواد خواسته شده در آن دستور، در همان روز (۱۳۶۱/۲/۲۲) اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۷ می‌نماید که خلاصه آن به شرح زیر می‌باشد:

مأموریت:

قرارگاه کربلا با به کار بردن قرارگاه قدس در شمال و قرارگاه نصر در جنوب منطقه پدافند نموده و آماده اجرای ادامه عملیات طرح کربلا۳ می‌گردد.

الف: سازمان رزمی قرارگاه قدس را چنین تعیین نمود:

قدس‌های ۱ تا ۵ شامل ۳ تیپ از لشکر۱۶ زرهی، تیپ۵۸ ذوالفقار و تیپ۳۷ زرهی از ارتش به اضافه تیپ‌های بیت‌المقدس، ۱۷ قم، نور، ثارالله، امام رضا(ع)) از سپاه پاسداران و گردان‌های ۲۳۱ و۲۸۳ سوارزرهی قرارگاه فتح را از زیر امر آن قرارگاه خارج و در کنترل عملیاتی قرارگاه قدس قرار می‌دهد.

ب: منطقه مسئولیت قرارگاه فتح را از دژ شماره ۶ تا دژ شماره ۱۰ تحویل بگیرید و پدافند از دژ شماره ۶ تا دژ شماره ۲۹ را عهده‌دار شوید.

خیلی محرمانه

بسمه تعالـــی

دستورجزء بجوء شماره ۷ نسخه ۱۷ از ۱۷ نسخه

مدرک دستورجزء بجزء شماره ۶ شماره ۵۵۶–۱۳–۱–۳۰۰

۱ــ تغییرات درسازمان رزمی : ۱۳۶۱/۲/۲۲

گردانهای ۲۲۱ و ۲۸۳ سوارزرهی اززیرامرقرارگاه فتح خارج ودرکنترل عملیاتی قرارگاه قدس از ۱۲۰۰ روز ۶۱/۲/۲۲

۲ــ آخرین وضعیت :

۳ــ ماموریت :

قرارگاه کربلابابکاربردن قرارگاه قدس درشمال و قرارگاه نصردرجنوب منطقه پدافند نموده وآماده اجرای عملیات طرح کربلا ۳ میگردد .

قرارگاه فتح ، احتیاط قرارگاه کربلا رادرمنطقه تشکیل میدهد .

۴ــ قرارگاه فجر ــ بدون تغییر

۵ــ قرارگاه قدس

الف ــ سازمان رزمی :

(۱) قدس ۱ (تی۱زرهی + تی بیت المقدس)

(۲) قدس ۲ (تی ۲ زرهی + تی ۱۷قم)

(۳) قدس ۳ (تی ۳ زرهی + تی نور)

(۴) قدس ۴ (تی ۵۸ ذوالفقار+ تی ثارالله)

(۵) قدس ۵ (تی ۳۷ زرهی +تی امام رضا (ع))

ب ــ منطقه مسئولیت قرارگاه فتح راازدژ ۶ تادژ ۱۰ تحویل بگیرید وپدافندازدژشماره ۶ (۹۵–۱۵)تادژشماره ۲۹ (۳۱–۶۲) عهده دارشوید .

۶ــ قرارگاه نصـــر :

الف ــ پس ازپایان عملیات یگانهای مصرحه دردستورجزء بجزء شماره ۶رارهانمایند .

ب ــ پدافندازدژشماره ۶ (۹۴ــ ۱۵) تاسا حل شمالی اروندراعهده دارشوید .

۷ ــ توپخانه :

الف ــ گردان ۳۰۵ توپخانه ۱۳۰م‌م‌زیرامرگروه ۳۳

ب ــ آتشبارکاتیوشاازگد ۳۷۲ زیرامرگروه ۳۳

خیلی محرمانه

ب ــ گروه ۳۳ توپخانه ع ک

ت ــ توپخانه قرارگاه فتح :

توپخانه قرارگاه فتح منهای دیدبان وافسران رابط درکنترل عملیاتی قرارگاه کربلاع ک

هوپت قرارگاه قدس وزیرامر ل ۹۲ هنگام درگیری

۸ــ قرارگاه فتح (احتیاط قرارگاه کربلا)

الف ــ منطقه مسئولیت خود رابه قرارگاه قدس واگذارنمائید (شروع تعویض از ۲۲/ ۲/

۶۱) .

ب ــ درمنطقه تجمعی درحوالی جنوب شرقی ایستگاه حسینیه مستقرشوید .

پ ــ بلادرنگ نسبت به تجدید سازمان یگانهاوافزایش آمادگی رزمی آنهااقدام ــ

نمائید .

ت ــ آماد باشید درمنطقه هریک ازقرارگاههای نصر ــ قدس ــ واردعمل شوید .

۹ــ رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیاتی کربلا درجنـــــــوب

سرهنگ صیاد شیرازی برادرمحسن رضائـــی

ازطرف رحیم صفوی

گیرندگان :

لیست گیرندگان دستورجزء بجزء شماره ۲

خیلی محرمانه

به دنبال صدور دستور جزء بجزء شماره ۷ قرارگاه کربلا، که در آن مسئولیت پدافند از دژ شماره ۶ تا دژ شماره ۲۹ به قرارگاه قدس واگذار گردیده بود، این قرارگاه طی شماره ۴۴۸ـ۱۶ـ ۰۸ـ۲۰۱ ۶۱/۲/۲۲ اعلام می‌کند که برابر تصمیم کمیسیون مورخه ۶۱/۲/۲۱ و دستور شفاهی فرماندهی نزاجا مسئولیت پدافند از دژ شماره ۶ تا ۱۹ به عهده این قرارگاه بوده و از دژ شماره ۱۹ تا ۲۹ فقط پوشش بوده است، در صورتی که در این دستور، مأموریت پدافند از دژ شماره ۶ تا ۲۹ به این قرارگاه واگذار گردیده است که با توجه به گستردگی منطقه و توان رزمی موجود، این مأموریت برای قرارگاه قدس سنگین است و خواستار تجدید نظر در این مورد می‌گردد.

خیلی محرمانه

از: قرارگاه عملیاتی قدس

به: قرارگاه عملیاتی کربلا

شماره پیام ٤٨ـ٦ ١ـ٠٨ـ٢٠١ـ٢٢/٢/٦١

١ـ برابر تصمیم کمیسیون مورخه ٦١/٢/٢١ دستورشفاهی فرمانده نزاجا قراربراین شد که این قرارگاه ازدژ ٦ تا ١٩ پدافند وازدژ ١٩ تادژ ٢٩ راپوشش نماید.

٢ ـ دراجرای دستورشفاهی فرماندهی نزاجا درساعت ١٠٠٠ کمیسیون درقرارگاه قدس تشکیل وفرماندهان تیپهابااین مأموریت واگذاری توجیه شدند.

٣ ـ دردستورجزء بجزء شماره ٧ مأموریت واگذاری باین قرارگاه پدافند ازدژ ٦ تا ٢٩ میباشد که بادستورشفاهی فرماندهان نزاجامنایرت دارد.

٤ ـ باتوجه به عرض منطقه واگذاری قرارگاه قدس بااین استعداد واگذاری قادر به پدافند نخواهد بود.

٥ ـ باتوجه به موارد بالا مقررفرمائید مأموریت واگذاری به این قرارگاه راباتوجه بدامر فرماندهی ابلاغ نماید.

ف ل ١٦ زرهی سرهنگ ستاد لطفی

ازسوی سرهنگ مدیری

خیلی محرمانه

بر مبنای دستورات جزء بجزء صادره از قرارگاه کربلا، قرارگاه قدس اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۶ می‌کند که طی شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۴۵۱ ـ ۱۳۶۱/۲/۲۲ مأموریت یگان‌های خود را بر مبنای نامه درخواستی صفحه قبل تعیین و ابلاغ می‌نماید.

خیلی محرمانه

دستورجزء بجزء شماره ۶
قرارگاه عملیاتی قدس

نسخه از نسخه
شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۴۵۱
تاریخ ۶۱/۲/۲۲

۱ــ مدرک : دستورجز بجزء شماره ۶ و ۷ ونقشه ۱:۵۰۰۰۰ منطقه
۲ــ تغییرات در سازمان رزمی
الف ــ قدس ۱ =تیپ ۱ زرهی + تیپ بیت‌المقدس
ب ــ قدس ۲ =تیپ ۲ زرهی + تیپ ۱۷ قم
پ ــ قدس ۳ =تی ۳ زرهی + تی نور + گد ۲۲۱ سوارزرهی ازساعت ۱۶۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۲ زیرامر
ت ــ قدس ۴ =تی ۵۸ ذوالفقار + تی ثارالله + گد ۲۸۳ سوارزرهی ازساعت ۱۶۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۲ زیرامر.
ث ــ قدس ۵ =تی ۳۷ زرهی + تی امام رضا
۳ــ آخرین وضعیت
الف ــ مقاومت دشمن درمقابل قرارگاه نصراد امه دارد یگانهای این قرارگاه بعلت ــ مداومت عملیات نیازبه تجدید سازمان دارند .
ب ــ قرارگاه کربلا باهکاربرد ن قرارگاه قدس درشمال وقرارگاه نصرد رجنوب منطقه ــ پدافند نموده وآماده اجرای عملیات طرح کربلا ۳ میگردد . قرارگاه فتح احتیاط قرارگاه کربلا راد رمنطقه تشکیل میدهد .
پ ــ توپخانه قرارگاه فتح درکنترل عملیاتی قرارگاه کربلاعمل کلی تقویت قرارگاه قدس و ازامرقرارگاه فتح بهنگام درگیری .
۴ــ ماموریت : قرارگاه قدس ازتاریخ ۶۱/۲/۲۳ باتعویض یگانهای قرارگاه فتح منطقه مسئولیت قرارگاه فتح راازدژ ۶ تادژ ۱۰ تحویل گرفته وازدژ شماره ۶ تا ۱۹ پدافند ازدژ شماره ۱۹ تا ۲۹ پوشش مینماید .
۵ــ دستوریگانها
الف ــ قدس ۱
(۱) منطقه مسئولیت فعلی راازتاریخ ۶۱/۲/۲۳ به قدس ۴ تحویل دهید .
(۲) یگانهای فتح ۳ راازساعت ۲۱۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۳ بایک یگان مناسب درمحل شروع به تعویض نموده وپس ازاتمام تعویض درمنطقه پدافند نمائید .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۳) بقیه تیپ را بعنوان احتیاط لشگرد رمنطقه عقب مستقرنمائید .

ب ــ قدس ۲

(۱) یگانهای فتح ۱ راازساعت ۲۱۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۳ د رمحل شروعه تعویض نموده پس از اتمام تعویض د رمنطقه پدافند نمایند .

پ ــ قدس ۳

(۱) گردان ۲۲۱ سوارزرهی رازیرامربگیرید .

(۲) منطقه مسئولیت قدس ۴ راازمورخه ۶۱/۲/۲۳ تحویل بگیرید .

(۳) د رمنطقه واگذاری د رحوالی خط د ژ ۱۹ تا ۲۹ پوشش نمائید .

ت ــ قدس ۴

(۱) گردان ۲۸۳ سوارزرهی رازیرامربگیرید .

(۲) ضمن ایجاد خاکریزد رغرب جاده اهوازخونین شهرقدس ۱ راد رمورخه ۶۱/۲/۲۳ تعویض ومنطقه مسئولیت آنراتحویل بگیرید .

(۳) شناسائی های لازم راانجام وآماده باشید بنابدستوربایک عملیات هم آهنگ شده خط د ژراازمختصات (۱۱ــ۱۹) تا (۳۳ــ۱۹) تصرف ود رمنطقه پدافند نمائید .

توجه : ف تی ۵۸ توسط افسرارکن ۳ توجیه خواهد شد .

ث ــ قدس ۵

شناسائی های لازم راانجام وآماده باشید بایک عملیات هم آهنگ شده خط د ژراازهمآهنگی مختصات (۰۳ــ۱۹) تا (۱۱ــ۱۹) تصرف ود رمنطقه پدافند نمائید . وباقدس ۴ هم آهنگ نمائید .

ج ــ توپخانه لشگری

(۱) ماموریت یگانهای توپخانه راتعیین وطرح پشتیبانی آتش راتهیه نمائید اقدام آتش باقدس ۱ سپس باقدس ۲ خواهد بود .

(۲) باتوپخانه قرارگاه فتح ارتباط برقرارنمائید .

(۳) ماموریت توپخانه پدافند هوائی بدون تغییر .

ح ــ گد ۴۴۶ مهندس

(۱) باهم آهنگی جهاد وسپاه وسایل سنگین مورد نیازقدس هاراتامین نمائید .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۲) جاده های ارتباطی قدس ها راتسطیح وتعمیرباشی نمائید .
(۳) آماده باشید بنابدستورمناطق تعیین شده راتعین گذاری نمائید .
ح — گد ۴۷۵ مخابرات
ارتباط دوطه مطمئن (باسیم وبی سیم) بین قرارگاه قدس وقرارگاه های تابعه برقرارسازید .
ط — دستورات هم آهنگی
الف — یگانهاشناسائی های لازم راسریعاً بعمل آورند .
ب — هریگان بایگان همجوار هماهنگیهای لازم رابعمل آورد .
پ — محل پاسگاه فرماندهی جدید خود رابه قرارگاه قدس گزارش نمائید .
۷— وسید اطلاع دهید .

ق ع قدس
سرهنگ ستاد سیروس لطفی برادر احمد غلام پور

خیلی محرمانه

قرارگاه قدس در گزارش نوبه‌ای شماره ۸۳ از ساعت ۱۲:۰۰ الی ۱۸:۰۰ روز ۶۱/۲/۲۲ وضعیت یگان‌های خود را چنین اعلام می‌کند:

قدس۳ از ساعت ۰۴:۰۰ تا ۱۲:۰۰ با دشمن شدیداً درگیر بوده و از ساعت ۱۲:۰۰ به بعد زیر آتش شدید توپخانه و خمپاره‌اندازهای دشمن مشغول تحکیم مواضع خود می‌باشد. (شمال ایستگاه طلائیه قدیم)

سرهنگ ستاد محبوبی

قرارگاه قدس در گزارشی چنین اعلام می‌کند:

برابر گزارش قدس۳ در ساعت ۱۷:۳۰ روز جاری (۱۳۶۱/۲/۲۲) خودروهای شنی‌دار دشمن زیر پوشش هلی‌کوپترهای خود از دو سوی جاده طلائیه در حال پیشروی هستند و در ادامه درخواست یک یگان جهت پوشش جناح چپ خود را می‌نماید.

قرارگاه کربلا در پاسخ به درخواست فوق چنین اعلام می‌نماید:

دستور فرمایید با هماهنگی برادر رحیم صفوی و برادر غلامپور که در آن قرارگاه حضور دارند، عناصری از یگان‌های قدس۱، ۲، ۴ که هنوز خط را تحویل نگرفته و آزاد هستند، استفاده نمایند.

فشار دشمن در منطقه قدس۳ در روز ۱۳۶۱/۲/۲۴ لحظه به لحظه بیشتر می‌شود و گزارشات لحظه به لحظه آن از نظرتان می‌گذرد.

سرهنگ لطفی

قرارگاه قدس طی شماره ۴۸۶-۱۶-۰۸-۲۰۱ مورخه ۶۱/۲/۲۴ به قرارگاه کربلا چنین اعلام می‌کند:

برابر گزارش قدس۳ دشمن در ساعت ۱۶:۰۰ از سمت غرب پاسگاه طلائیه تک نموده و هم اکنون یگان‌های قدس۳ شدیداً درگیرند.

سرهنگ ستاد لطفی

پیام بعد

قرارگاه قدس ساعتی بعد طی شماره ۴۹۸-۱۶-۰۸-۲۰۱ مورخه ۶۱/۲/۲۴ به قرارگاه کربلا چنین اعلام می‌کند:

برابر گزارش قدس۳ دشمن از سمت چپ و راست در حال پیشروی است و قصد دارد قدس۳ را محاصره و جاده را قطع کند. چون لشکر یگانی ندارد، مقرر فرمایند سریعاً یک یگان مناسب در اختیار قدس۳ گذاشته شود.

سرهنگ ستاد لطفی

اندکی بعد قرارگاه قدس طی شماره ۵۰۳-۱۶-۰۸-۲۰۱ به قرارگاه کربلا چنین اعلام می‌کند:

برابر گزارش قدس۳، دشمن یگان‌های قدس۳ را محاصره نموده و به نیروی کمکی نیاز دارد. مراتب جهت استحضار به عرض می‌رسد.

با توجه به استقرار یگان‌های قرارگاه قدس و فاصله‌ای که بین یگان‌ها ایجاد شده بود، قرارگاه کربلا طی امریه شماره ۷۷۱-۳۰۰۱/۱۳- ۶۱/۲/۲۵ به قرارگاه قدس اعلام می‌کند.

چون دشمن ممکن است همزمان با فشار آفندی خود به منطقه جفیر در منطقه عمومی دژها نیز آفند نماید، لذا به منظور اطمینان از حفظ منطقه فوق دستور فرمایید سریعاً مناطقی که از دژ شماره ۱۰ تا دژ شماره ۱۹ عملاً به وسیله یگان‌های تحت کنترل آن یگان اشغال نشده است، با ذکر مختصات مشخص کنید، تا دستور لازم داده شود.

بر مبنای امریه فوق، قرارگاه قدس وضعیت گسترش یگان‌های خود جهت برطرف نمودن نگرانی قرارگاه کربلا را طی دو گزارش به شرح زیر اعلام می‌نماید.

از :ق قدس ر۳ ۲۰۱—۰۸—۱۶—۵۴۱

به :ق ع کربلا ر۳ ۶۱/۲/۲۵

بازگشت به شماره ۷۷۱—۱۳—۱—۳۰۰—۶۱/۲/۲۵

۱ــ ازمختصات ۲۲ــ۲۶ تا ۲۶ــ۲۶ توسط یک گردان ازتی ۵۸ اشغال شده است .

۲ــ ازمختصات ۲۶ــ۲۶ــتار ۱۶ــ۲۶ / بازمیباشد .

۳ــ دوگردان سپاه و یک گردان ۵۸ ازمختصات /۲۳ــ۲۸ تا ۱۹ــ۲۸ مستقراند ازدژ ۱۴/ ۱۶ــ۱۹ / تادژ۱۰ /۰۳ــ۱۹ / توسط قدس ۵ پوشیده است مراتب جهت استحضاربعرض میرسد .

ف ل ۱۶ سرهنگ ستاد لطفی

ازسوی سرهنگ محبوبی

از :ق ع قدس ۲۰۱—۰۸—۱۶—۵۷۰

به :ف ع کربلا ۶۱/۲/۲۶

قدس ۵ درمختصات /۰۹ــ۱۹ /تا مختصات /۱۶۵۰۰ ــ۱۹/ پشت جاده دژمستقر گردیده است .

ف ق ع قدس سرهنگ ستاد لطفی

ازطرف سرهنگ [illegible]ری علیاری

در اوایل بامداد ۶۱/۲/۲۵ قرارگاه کربلا به قرارگاه قدس دستور داد که قدس۱ از منطقه گرمدشت به جفیر تغییر مکان دهد و در حد فاصل قدس‌های ۳و۴ مستقر گردد.

در اجرای امریه فوق قرارگاه قدس وضعیت یگان‌های تابعه را در روز ۶۱/۲/۲۵ برابر گزارش نوبه‌ای شماره ۸۷ به قرارگاه کربلا اعلام می‌نماید که در زیر از نظرتان می‌گذرد.

۲۰۷/۴۹/۲/۲۲۲

از :ق ع قدس ر۳

۶۱/۲/۲۵

به ق کربلا ر۳

آگهی به ق فتح

خلاصه گزارش نوبه ای عملیاتی شماره ۸۷ ازساعت ۱۲۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۴الی ۱۰۰

روز۶۱/۲/۲۵

۱ــ قدس ۱ ازایستگاه کرمدشت تغییرمکان داده ود رجفیرمستقرشده است که ماموریت

داده شد حوفاصل قدس ۳و۴ رابپوشاند .

۲ــ قدس ۲ـتعویض قدس ۲ بافتح ۱ درساعت ۷ صبح مورخه ۶۱/۲/۲۵ به ۲ باتمام

رسیده وقدس ۲ مسئولیت منطقه رابعهده گرفته است برابر دستورجدید آماده است ازساعت

۱۹۰۰ مجددا" مواضع فتح ۱راتحویل دهد .

۳ــ قدس ۳ دشمنی بردشمن درمنطقه قدس ۳ تک نموده ویگانهای قدس درساعت ۰۳۰۰

مورخه ۶۱/۲/۲۴ بادشمن درگیرقطعی دراثرفشاردشمن خاکریزاول قدس ۳ -

سقوط کرده پاسگاه شهابی دوباره بدست دشمن افتاده یگانهای قدس ۳ درسه کیلومتر

پاسگاه شهابی مستقرود رگیری ادامه دارد .

۴ــ پاسگاه ۳ قدس ۴ وضعیت بدون تغییر .

۵ــ قدس ۵ باپیشروی به خط دژهارسیده وازدژ ۱۰ تا ۱۴رااشغال نموده است

ف ق ـ قدس سرهنگ ستاد لطفی

چند پیام و دستور مربوط به روز ۶۱/۲/۲۶ از قرارگاه قدس

پیام ۱

از قرارگاه عملیاتی قدس ۲۰۱/۰۸/۱۶/۶۵۶

به قرارگاه عملیاتی کربلا ۶۱/۲/۲۶

دشمن در ساعت ۰۶:۳۰ روز جاری در منطقه قدس۴ (تیپ۵۸ ذوالفقار) تک نموده و درگیری هم اکنون ادامه دارد.

سرهنگ لطفی

پیام ۲

از قرارگاه عملیات قدس (ر_۳) ۲۰۱/۰۸/۱۶/۵۷۵

به قرارگاه کربلا (ر_۳)

۱ـ یگان‌های قدس۴ از ساعت ۰۶۳۰ روز جاری شدیداً درگیرند.

۲ـ دشمن جاده آسفالته اهواز ـ خرمشهر را زیر آتش توپخانه قرارگاه داد.

۳ـ تاکنون سه دستگاه تانک و یک فروند هلی‌کوپتر دشمن منهدم و تک دشمن متوقف شده است.

فرمانده قرارگاه قدس سرهنگ ستاد لطفی

پیام ۳

از قرارگاه عملیاتی قدس (ر_۲) ۵۰۱-۰۱-۴۴/۲۱

به فرماندهی قرارگاه کربلا (ر_۲) ۶۱/۲/۲۶

آگهی به فتح (ر_۲)

در شناسایی هوایی که مورخه ۶۱/۲/۲۶ در قسمت غرب منطقه قدس۲ انجام دادم، معبری به عرض ۱۵ کیلومتر وجود دارد که این معبر توسط کوپه‌های خاک از جنوب به شمال علامت‌گذاری گردیده است. در صورتی‌که دشمن از معبر فوق استفاده نماید، قادر خواهد بود نیرویی به استعداد یک لشکر را از حاشیه شرقی هورالعظیم تا هویزه عبور دهد.

فرمانده قرارگاه قدس ـ سرهنگ ستاد لطفی

قرارگاه کربلا بلافاصله در جواب پیام فوق امریه زیر را طی شماره ۵۰۱/۰۱/۴۴/۲۱-۶۱/۲/۲۶ صادر می‌نماید.

مراتب به عرض فرماندهی رسید. پی نوشت فرمودند:

«بسمه تعالی

یگان‌های سوارزرهی داده شده به قدس برای پوشش این‌گونه معابر می‌باشد. اقدام کنید.

دستور فرمایید در اجرای ادامه فرماندهی در مورد پوشش معبر یاد شده اقدام و نتیجه را گزارش نمایند.»

سرهنگ ستاد موسوی

با توجه به حوادث پیش آمده در منطقه عملیاتی بیت‌المقدس، بویژه تهدیدات رو به افزایش یگان‌های قرارگاه قدس، ترس از قطع جاده اهواز ـ خرمشهر، خستگی بیش از حد یگان‌های مانوری در طول مدت ۱۵ روز گذشته، بمباران‌های پی‌درپی یگان‌ها توسط هواپیماهای دشمن، نصب یک دستگاه پل به طول ۱۲۰۰ متر در حوالی جزایر بوارین جهت مقابله با قطع احتمالی جاده آسفالته شلمچه ـ پل نو و محاصره خرمشهر توسط عراق، همچنین تمرکز قوا در منطقه عملیاتی بیت‌المقدس، قرارگاه کربلا پس از جلسات متعدد به این نتیجه رسید که قرارگاهی به نام قرارگاه قائم (عج) تشکیل داده و قرارگاه فجر را به منطقه بیت‌المقدس منتقل و اجرای مراحل ۳و۴ را به بعد از اجرای این عمل موکول کند.

با توجه به مطالب فوق، قرارگاه کربلا اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۸ نمود که نکات عمده آن به شرح زیر می‌باشد:

سازمان رزمی قرارگاه قدس تشکیل شده بود از همان قدس‌های ۱-۲-۳-۴-۵.

در این دستور قرارگاه کربلا آخرین وضعیت یگان‌ها را به شرح زیر اعلام می‌نماید:

تهدیدات متجاوز در منطقه کوشک، طلائیه و امتداد کوشک و پاسگاه کیلومتر ۲۵ رو به افزایش بود، و یگان‌های خودی مستقر در این مناطق هدف تک‌های محدود و آتش قرار گرفته بودند و قصد متجاوز قطع جاده مواصلاتی اهواز ـ خرمشهر به منظور برهم زدن سازمان و گسترش ما برای تأمین خرمشهر و ایجاد تأخیر یا توقف در ادامه عملیات کربلا۳ بسیار محتمل می‌باشد. بنابراین، استقرار یک پدافند مطمئن در طول خط مرز در نواحی مذکور و جلوگیری از هرگونه پیشروی مجدد متجاوز درنقاط آزاد شده ضرورت دارد.

بحث:

در حالی‌که فشار افکار عمومی و سران حکومت ایران بر آزادسازی هرچه سریع‌تر خرمشهر بود و رسانه‌های جهانی هم لحظه به لحظه با گزارشات ضد و نقیض خود سعی در مخدوش کردن افکار عمومی نمودند، ارتش عراق نیز تمام سعی و تلاش خود را روی موارد زیر معطوف کرده بود:

۱ـ تقویت یگان‌های داخل خرمشهر برای جلوگیری از سقوط آن شهر.

۲ـ ایجاد روزنه‌ای برای عقب‌نشینی احتمالی یگان‌هایش در جهت فشار نیروهای جمهوری اسلامی ایران با ایجاد پل ۱۲۰۰ متری.

۳ـ تقویت یگان‌ها و ایجاد مواضع و موانع و میدان‌های مین بسیار وسیع در اطراف شلمچه به منظور عدم دستیابی نیروهای ایران و در نهایت تهدید شهر بصره.

۴ـ اجرای عملیات آفندی و آتشباری توپخانه همراه با بمباران‌های بی‌امان هوایی در منطقه، به منظور استقرار یگان‌های خود در مناطق کوشک، طلائیه و احتمالاً دستیابی مجدد به جاده اهواز ـ خرمشهر و قطع این جاده.

درادامه:

مأموریتی که به قرارگاه قدس واگذار شده بود عبارتند از :

۱ـ در منطقه محوله تا دژ شماره ۲۹ پدافند کنید.

۲ـ با اجرای تک‌های محدود طرح‌ریزی شده و با انجام شناسایی‌های کافی خط دژ و مرز بین‌المللی را در منطقه محوله تأمین نمایند.

۳ـ خط حد عقب رودخانه کارون در شرق و رودخانه کرخه‌کور در شمال.

۴ـ آماده باشید بنا به دستور قدس۵ (تیپ۳۷ زرهی + تیپ امام رضا(ع)) را از کنترل عملیاتی رها و منطقه مسئولیت آن را به قرارگاه فتح واگذار نمایند.

۵ـ از هرگونه تهدید دشمن برای دستیابی به جاده اهواز ـ خرمشهر و یا اختلاف در ترافیک آن به وسیله آتش توپخانه با اجرای آتش‌های ضد آتشبار جلوگیری نمایند.

۶ـ پدافند در امتداد منطقه کوشک ـ طلائیه را به نحوی سازمان دهید که هرگونه پیشروی یا تهدید در این منطقه سریعاً تثبیت و در صورت امکان منهدم گردد.

۷ـ از الحاق یگان‌های تابعه و همچنین الحاق با قرارگاه فتح اطمینان حاصل نمایند.

همان‌گونه که از بندهای ۷گانه مأموریت واگذاری به قرارگاه قدس ملاحظه می‌شود، تأکید قرارگاه کربلا روی نکات زیر بود:

۱ـ پدافند مطمئن در طول خط مرز بین‌الملل، بویژه تأکید بر منطقه کوشک و طلائیه (منطقه‌ای که عراق تا آخرین لحظه از حساسیت آن دست برنداشت).

۲ـ پوشاندن مشکلات بین یگان‌ها و قرارگاه قدس و قرارگاه فتح.

۳ـ جلوگیری از به خطر افتادن جاده اهواز ـ خرمشهر به هر نحو.

در این دستور، پیش‌بینی تشکیل قرارگاهی به نام قائم(عج) شده بود، جهت تحویل گرفتن منطقه عملیاتی قرارگاه فجر و در نهایت انتقال قرارگاه فجر به منطقه عملیاتی بیت‌المقدس و تأکید روی تقویت قرارگاه فجر ۳ که آماده می‌شد تا در عملیات آفندی آینده شرکتی مؤثر داشته باشد.

در این دستور، تیپ۲ لشکر۹۲ زرهی (فتح ۲) به عنوان احتیاط در نظر گرفته شده بود و به این تیپ دستور داده شد که در حوالی شرق ایستگاه حسینیه مستقر شود و با قرارگاه‌های کربلا و فتح ربط و ارتباط برقرار کند.

(متن کامل این دستور را در صفحات بعد ملاحظه خواهید کرد).

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

دستورجزء بجزء شماره ۸

در دستورات شفاهی تغییرداده نشده

مدرک: دستورعملیاتی کربلا ۳ ،شورهای ستادی متشکله باحضور فرماندهان قرارگاه‌های (سپاه ارتش) .

قرارگاه کربلا درجنوب

شماره: ۸۲۵-۱۳-۱۰۰۱-۳ ۱۳۶۱/۲/۲۶

سازمان رزمی:

قرارگاه قدس:

قدس ۱

تی ۱ ل ۱۶ زرهی

یک‌گردان از تی عاشورا

قدس ۲

تی ۲ ل ۱۶ زرهی تیپ ثارالله

قدس ۳

تی ۳ ل ۱۶ زرهی

تیپ نور سپاه پاسداران

قدس ٤

تی ۸ ه ذوالفقار

قدس ٥

تی ۳۷ زرهی

تیپ امام رضا

قرارگاه نصر:

نصر ۱

تی ۱ پیاده ل ۲۱

تی عاشورا (—)

نصر ۲

تی ۲ پیاده ل ۲۱

خیلی محرمانه

خط‌ی محرمانه

تی محمد رسول‌الله

نصر۳

تی ۳ پیاده ل ۲۱

تی دزفول

نصر٤

تی ٤ زرهی ل ۲۱

نصر۷

(تی ۵۵ هوابرد + تی ۲۵ کربلا)

قرارگاه عملیاتی آبادان :

تی ۲۳ نوهد

یگانهای تکاوران دریائی

یگانهای ژاندارمری

سایرنیروهای‌رزمنده درمنطقه

کنترل قرارگاه عملیاتی کربلا :

قرارگاه موقت فجر۳ :

تی ۳ پیاده ل ۷۷

تی امام سجاد

تیپ ٤٦ فجر

تیپ ۲۲ خرمشهر

تیپ ۲ل ۹۲ زرهی

گروه ۲۲ توپخانه

گروه ۳۳ توپخانه

گروهای هوانیروز مستقر درمنطقه

ـ آخرین وضعیت :

تدابیر متجاوز درمنطقه کوشک ،طلایه وامتداد کوشک ،پاسگاه کیلومتر ۲۵ روبافزایش نیرو ویگانهای خودی مستقر دراین مناطق هدف تکهای محدود و آتش دشمن قرارگرفته قصد متجاوز برای‌قطع جاده مواصلاتی اهواز ،خرمشهر بمنظور برهم زدن سازمان وگسترش

خیلی محرمانه

۱ـ برای تامین خرمشهر و ایجاد تاخیر یا توقف در ادامه عملیات کربلا ۳ بسیار محتمل میباشد. بنابراین است قرارید پدافند مطمئن در طول خط مرز در نواحی مذکور و جلوگیری از هرگونه پیشروی مجدد متجاوز در نقاط آزاد شده ضرورت دارد.

۲ـ ماموریت:

بدون تغییر.

۳ـ قرارگاه قدس:

الف ـ در منطقه محوله از ۳۰ـ۱۹ در جنوب تا دژ شماره ۲۹ پدافند کنید.

ب ـ با اجرای تکنیکهای محدود طرحریزی شده و با انجام شناسائیهای کافی خط دژ و مرز بین‌المللی را در منطقه محوله تامین نمائید.

پ ـ خط حدعقب رودخانه کارون در شرق رود خانه کرخه‌کورد رشمال.

ت ـ آماده باشید بنابدستورقدس ۵ را از کنترل عملیاتی رها و منطقه مسئولیت آنرا به قرارگاه فتح واگذار نمائید.

ث ـ از هرگونه تهدید دشمن برای دست یابی به جاده اهواز، خرمشهر و یا اختلال در ترافیک آن بوسیله آتش توپخانه با اجرای آتشهای ضدآتشبار جلوگیری نمائید.

ج ـ پدافند در امتداد منطقه کوشک، طلایه را بنحوی سازمان دهید که هرگونه پیشروی یا تهدید در این منطقه شریعاً تثبیت و در صورت امکان منهدم گردد.

چ ـ از الحاق یگانهای تابعه و همچنین الحاق با قرارگاه فتح اطمینان حاصل نمائید.

۴ـ قرارگاه فتح:

الف ـ در منطقه محوله از مختصات ۳۰ـ۱۹ تا خط مرز بین‌المللی (ایستگاه کیلومتره ۲) در امتداد خط مرز از ایستگاه یاد شده تا ۹۱ـ۱۵ پدافند نمائید.

ـ از الحاق با قرارگاه قدس در نقطه (۳۰ـ۱۹) و قرارگاه نصر در نقطه (۹۱ـ۱۵) اطمینان حاصل نمائید.

ب ـ فتح ۲ را در شرق حسینیه در کنترل عملیاتی کربلا قرار دهید.

ت ـ آماده باشید بنابدستورفتح ۲ را زیرامر گرفته و همزمان منطقه مسئولیت قدس ۵ را ـ تهیه و ارشده و فتح ۲ را در این منطقه برای پدافند گسترش دهید.

ث ـ توپخانه قدس ۵ را در وصول بهدفهای خود (مرزبین‌المللی) با آتش تقویت نمائید.

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

ج ـ آماده باشید باتیپ ۱٤ امام حسین و تیپ ۷ نجف اشرف بمنظور تامین شلمچه قطع راه فرار وتقویت دشمن دراین منطقه برابر دستورات شفاهی صادره وتدابیر اعلام شده تك نمائید .

ـ قرارگاه نصر :

الف ـ درمنطقه محوله از نقطه (۹۱ـ۱۵) درامتداد خط مرز درغرب ودرجنوب در امتداد خط تماس پدافند نمائید .

ب ـ از الحاق باقرارگاه فتح اطمینان حاصل نمائید .

پ ـ از گسترش یگانهای تابعه والحاق آنها با یکدیگر درامتداد خط تماس اطمینان حاصل نمائید .

ت ـ تامین جناح جنوبی خود رادرامتداد ایستگاه گرمدشت تارود خانه کارون برقرار سازید .

ث ـ فجر ۳ رادرشناسائی از منطقه ، استقرار درمنطقه محوله باین قرارگاه وتعویض نصر ۵ و ٦ کمك و پشتیبانی نمائید .

ج ـ برابر تدابیراعلام شده آماده باشید بنابدستوربرای تامین خرمشهر و پاکسازی آن تك نمائید .

ـ قرارگاه فجر (ـ) :

الف ـ ستاد قرارگاه فجر ۳ رابرای اجرای عملیات آفندی تقویت نمائید .

ب ـ قرارگاه قائم (آل محمد (ص) رابرای تشکیل واستقرارآن حتی المقدور وکمك وپشتیبانی نمائید .

ت ـ آماده باشید منطقه پدافندی محوله رابنابدستوربه قرارگاه قایم (آل محمد ص) تحویل و منطقه عملیاتی نصر تغییرمکان دهند .

ـ قرارگاه موقت فجر ۳ :

الف ـ باهماهنگی باقرارگاه نصر منطقه مسئولیت نصره و ٦ رااز جاده اهواز خرمشهربه طرف غرب حداکثر بعرض ٦ کیلومتر درامتداد خط تماس این دوقرارگاه عهده دارشوید .

ب ـ نصره و ٦ رادرمحل تعویض نمائید .

پ ـ آماده باشید بنابدستوربرای تامین غربرود خانه عرایض وانهدام مواضع پدافندی دشمن در منطقه تك نمائید .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

ـ شناسائی های لازم را برای اجرای ماموریت بند (پ) بالا بلادرنگ آغاز نمائید . .

توپخانه :

الف ـ توپخانه ل ۹۲ زرهی از کنترل قرارگاه کربلا خراج و مجددا" زیرامر ل ۹۲ قرار

ب ـ گردان ۳۰۵ توپخانه ۱۳۰م‌م تقویت توپخانه ل ۹۲ .

پ ـ آتشبار کاتیوشا از گد ۳۷۳ تقویت آتش ل ۹۲

ت ـ یک آتشبار ۱۳۰م‌م از گد ۳۳۳ توپخانه ویکدسته کاتیوشا از گد ۳۶۹ در تقویت توپخانه فجر ۳ (از گروه ۲۲ توپخانه)

ث ـ یک آتشبار ۴۰۳ از گروه ۲۲ توپخانه در تقویت توپخانه فجر ۳ قرار میگیرد .

ج ـ ماموریت سایر یگانهای توپخانه بدون تغییر .

ـ احتیاط :

الف ـ فتح ۲ (تیپ ۲ زرهی ل ۹۲)

(۱) درمنطقه تجمعی درحوالی شرق ایستگاه حسینیه مستقرشوید .

(۲) ارتباط خود را با قرارگاه عملیاتی کربلا برقرارسازید .

(۳) آماده باشید بنابدستور ورد رهریک از مناطق قرارگاه ها وارد عمل شوید (تقدم با فرقه عمومی نصر) .

(۴) آماده باشید بنابدستورزیرامر قرارگاه فتح قرارگیرید.

ب ـ

(۱) تیپ ۴۶ فجر دستورات تکمیلی متعاقبا" ابلاغ خواهد شد .

(۲) تیپ ۲۲ خرمشهر = = =

ـ دستورا" هماهنگی :

الف ـ مناطق پدافندی ومسئولیتها با یستی بطورمتعادل بین یگانهای تابعه قرارگاه تقسیم و واگذار گردد قرارگاه کربلا کاربرد یگانهای درکنترل عملیاتی قرارگاهها را دقیقا" کنترل خواهد نمود .

ب ـ عمل الحاق بین یگانها وعدم وجود هرگونه فضای خالی درخط پدافندی ضروری وامری حیاتی است .

پ ـ انجام شناسائی واعزام گشتی های شناسائی رزمی ـ گروههای شکار تانک درمنطقه

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

تحرک از قرارگاه بایستی بلا درنگ آغاز گردد .

ت ـ سرعت در اجرای اوامر صادره وترمیم وتقویت خط پدافندی واکنشهای احتمالی دشمن

مواجه با ناکامی ساخته واز بروز حوادث ناگوار وبرهم خوردن سازمان رزمی وگسترش یگانهای

غیرکیری خواهد نمود .

به رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیاتی کربلا درجنوب

سرهنگ ستاد صیاد شیرازی

توزیع کنندگان :

لیست گیرندگان دست ورجزء بجزء شماره ۲

تی ۲ لشگر ۹۲

تی ۳ ل ۷۷ (فجر ۳)

پس از صدور دستور جزء بجزء شماره ۸ قرارگاه کربلا و تصمیمات متخذه در کمیسیون ساعت ۱۵:۰۰ روز ۶۱/۲/۲۸ در قرارگاه قدس، قرارگاه عملیاتی قدس اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۷ نمود که اهم نکات آن عبارتند از:

۱ـ تغییرات در سازمان رزمی:

قدس۱ (شامل تیپ۱ زرهی + تیپ نور سپاه پاسداران)

قدس۲ (شامل تیپ۲ زرهی (ـ) + تیپ ثارالله سپاه پاسداران)

قدس۳ (شامل تیپ۳ زرهی + گردان۲۳۴ سوارزرهی + گردان۲۲۱ سوارزرهی + گردان رسول‌الله از سپاه پاسداران)

قدس۴ (شامل تیپ۵۸ ذوالفقار + گردان۲۵۴ تانک از تیپ۲ + گردان۲۵۲ سوارزرهی + گردان۲۸۳)

قدس۵ (شامل تیپ۳۷ زرهی + تیپ امام رضا(ع))

مأموریت قرارگاه قدس بدین شرح تدوین گردید:

قرارگاه قدس در جنوب از مختصات ۰۳ ـ ۱۹ تا دژ شماره ۱۹ پدافند می‌نماید و در شمال با ایجاد خاکریز به دشمن نزدیک شده و با ایجاد مواضع پیوسته خط پدافندی مطمئن را اشغال نموده و با اجرای شناسایی‌های دقیق و با یک تک هماهنگ شده خط دژ ۱۹ تا ۲۹ را تصرف و خط مرز بین‌الملل را تأمین می‌نماید.

از نکات عمده دیگر این طرح جابه‌جایی قدس‌های ۱ و ۳ می‌باشد.

متن کامل این دستور در صفحات بعد آمده است.

خیلی محرمانه

قرارگاه عملیاتی قدس — شماره ۲۰۱/۰۸/۲۶/۶۳۲
دستوجزء بجزء شماره ۷ — تاریخ ۶۱/۲/۲۹

۱ــ مدرک : دستورجزء بجزء شماره ۸ قرارگاه کربلا ــ تصمیمات در کمیسیون ساعت ــ ۱۵۰۰ مورخه ۶۱/۲/۲۸ فرماندهان در قدس

۲ــ تغییرات در سازمان رزمی

الف ــ قدس ۱ =تی ۱ زرهی + تیپ نوهد سپاه

ب ــ قدس ۲ =تی ۲ زرهی منهای گد ۲۵۴ تانک + تی ثارالله سپاه

پ ــ قدس ۳ =تی ۳ زرهی + گد ۲۳۴ سوارزرهی + گد ۲۲۱ سوارزرهی + گد رسول الله سپاه برادر رقلی پوره

ت ــ قدس ۴ =تی ۵۸ پیاده + گد ۲۵۴ تانک + گد ۲۵۲ سوارزرهی + گد ۲۸۳

ث ــ قدس ۵ =تی ۳۷ زرهی شیراز + تی امام رضا سپاه

۳ــ آخرین وضعیت

الف ــ تهدیدات متجاوزد رمنطقه کوشک ــ طلایه وامتداد کوشک پاسگاه کیلومتر ۲۵ رهافزایش بوده یگانهای خودی در این مناطق هدف تکهای محدود وآتش دشمن قرار گرفته . قصد متجاوز قطع جاده مواصلاتی اهواز ــ خرمشهربمنظوربرهم زدن سازمان گسترش ما برای تامین خرمشهروایجاد تاخیربا توقف در ادامه عملیات کربلا ۳ بسیارمتحمل میباشد بنابراین استقراریک پدافند مطمئن در خط مرزد رنواحی مذکوروجلوگیری ازهرگونه پیشروی مجدد متجاوزد رنقاط آزاد شده ضرورت دارد .

ب ــ قرارگاه قدس تکهای محدود دشمن رادرحوالی پاسگاه شهابی وکوشک متوقف کرده ویا استقرارقدس ۲ و ۵ خط شمالی جنوبی دژها راتصرف وتامین نموده است .

۴ــ ماموریت

قرارگاه قدس در جنوب ازمختصات (۰۳ــ۱۹) تا دژ ۱۹ پدافند مینماید در شمال با ایجاد خاکریزبدشمن نزدیک شده ویاموضع پیوسته خط پدافندی مطمئن رااشغال نموده ویااجرای شناسائی های دقیق ویایک تک هم آهنگ شده خط دژ ۱۹ تا ۲۹ راتصرف وخط مرزبین المللی راتامین مینماید .

۵ــ دستوروبه یگانها

الف ــ قدس ۱

خیلی محرمانه

(۱) ازمورخه ۶۱/۲/۲۹ تیپ ۳ زرهی راد رمحل تعویض نمائید .
(۲) باتیپ نوروسپاه قرارگاه قدس ۱ راتشکیل د هید .
(۳) باتکمیل خاکریزها جناح راست خود راپوشانید (پیوست الف کالک عملیات)
(۴) آماده باشید بنابدستورتک نموده نیروهای دشمن رامنهدم خط دژها راتصرف ومرزبین المللی راتامین نمائید .

ب ــ قدس ۲

(۱) درمنطقه واگذاری پدافند نمائید
(۲) بااعزام عناصرتامینی به جلوخط مرزراتامین نمائید .

پ ــ قدس ۳

(۱) ازمورخه ۶۱/۲/۲۹ منطقه مسئولیت خود رابه تیپ ۱ زرهی واگذار و منطقه مسئولیت تیپ راتحویل بگیرید .
(۲) باایجاد خاکریزازمختصات (۴۲ــ۱۶) تا (۴۸ــ۸۲) خود رابدشمن نزدیک ومواضع پدافندی راآرایش دهید (پیوست الف کالک عملیات)
(۳) آماده باشید بنابدستورتک نموده نیروهای دشمن رامنهدم وخط دژهاراتصرف ومرزبین المللی راتامین نمائید .

ت ــ قدس ۴

(۱) باایجاد خاکریزدرامتداد مختصات (۳۱ــ۲۱) تا (۴۲ــ۱۶) خود را بدشمن نزدیک مواضع پدافندی راآرایش دهید (پیوست الف کالک عملیات)
(۲) آماده باشید بنابدستورتک نموده نیروهای دشمن رامنهدم وخط دژهاراتصرف ومرزبین المللی راتامین نمائید .

ث ــ قدس ۵

(۱) درمنطقه واگذاری پدافند نمائید .
(۲) بااعزام عناصرتامینی به جلوخط مرزبین المللی راتامین نمائید .

ج ــ احتیاط

باتوجه به کمبود یگان لشگرازاحتیاط های محلی یگانهاودرصورت امکان از قرارگاه کربلا تقاضاخواهد نمود بنابراین یگانهااحتیاط های خود راباجازه لشگرکاربرند تقدما" ازاحتیاط قدس ۲ وقدس ۵ استفاده خواهد نمود .

خیلی محرمانه

ج ــ توپخانه لشگری

(۱) عملیات یگانهای قرارگاه قدس را پشتیبانی نمائید .

(۲) ازهرگونه تهدید دشمن برای اختلال در ترافیک جاده اهواز خرمشهر بوسیله آتش توپخانه با اجرای آتش های ضد آتش بارجلوگیری نمائید .

د ــ گد ۴۴۶ مهندس

(۱) با هم آهنگی مسئول مهندسی جهاد سازندگی وسائل سنگین مورد نیاز یگانها را تامین نمائید .

(۲) جناح راست قدس ۱ در محل تعیین شده تا هورمین گذاری نمائید .

ه ــ دستورات هم آهنگی

الف ــ شناسائی های لازم راجهت اجرای تک هم آهنگ شده بطورمداوم انجام دهید .

ب ــ با توجه باینکه بیشترین تلاش دشمن برای دست یابی به جاده اهواز خرمشهر میباشد ایجاد مواضع پدافندی مطمئن تاکید میگردد .

پ ــ ازالحاق یگانهای تابعه بهم وهم چنین ازالحاق باقرارگاههای مجاوراطمینان حاصل نمائید .

ت ــ عمل الحاق بین یگانهای هم جواروعدم وجود هرگونه فضای خالی در خط پدافندی ضروری است .

ث ــ اعزام گشتی های شناسائی ورزمی ــ گروههای شکارتانک در منطقه هریک از نیروهای قدس بایستی بلادرنگ اجراء گردد .

ج ــ سرعت در اجرای دستورات وترمیم وتقویت خط پدافندی واکنش های احتمالی دشمن را مواجه با ناکامی ساخته وازبروزحوادث ناگوار وبرهم زدن سازمان رزمی وگسترش یگانها جلوگیری خواهد نمود .

قرارگاه عملیاتی قدس
سیروس لطفی

خیلی محرمانه

حال ببینیم در قرارگاه کربلا چه می‌گذرد:

با توجه به طولانی شدن عملیات و استنباق کلیه مقامات و مردم سلحشور ایران برای آزادسازی خرمشهر، جلسات متعددی تشکیل و در نهایت بنا شد برای محاصره و فتح خرمشهر سه قرارگاه نصر در جناح راست، فجر ۳ در مرکز و فتح در جناح چپ یک عمل آفندی از شمال به جنوب را انجام دهند. در این ارتباط، دستور جزء بجزء شماره ۹ قرارگاه کربلا تهیه و صادر گردید (متن کامل این دستور در صفحه بعد آمده است).

۱ـ قرارگاه نصر شامل

نصر۲ (تیپ۲ لشکر۲۱ پیاده + تیپ محمد رسول‌الله(ص))

نصر۳ (تیپ۳ لشکر۲۱ پیاده + تیپ۳۱ عاشورا)

۲ـ قرارگاه فجر۳ (تیپ۳ لشکر۷۷ پیاده + تیپ۳۳ المهدی + تیپ۳۵ امام سجاد(ع))

۳ـ قرارگاه فتح (تیپ۱۴ امام حسین(ع) + تیپ۸ نجف اشرف)

۴ـ تیپ۲ لشکر۹۲ زرهی: احتیاط قرارگاه کربلا در این عملیات

این عملیات با همفکری فرماندهی نیروی زمینی و فرماندهی سپاه پاسداران در جلسات خود تهیه و قرار شد به همین نحو به یگان‌های تابعه ابلاغ گردد.

بسمه تعالـــــی

دستورجز" بجز" شماره ۹ ۹۵۸ـ۱۳ـ۱ـ۳۰۰۱

مدرک: دستورجز" بجز" بشماره ۸ ودستورات شفاهی فرماندهی ۱۳۶۱/۲/۳۰

۱ـ تغییرات درسازمان رزمی :

۲ـ آخرین وضعیت : قرارگاهها مواضع پدافندی خود راسازمان داده و وضعیت رادر قطعه مربوطه تثبیت وبابازسازی قسمتی ازنیروهای خودآمادگی اجرای عملیات آفندی را کسب نموده اند .

۳ـ ماموریت : دراد امه مرحله سوم عملیات بیت المقدس قرارگاه عملیاتی کربلادرجنوب درساعت (س) روز (ر) بابکاربردن قرارگاه فتح درخاور (چپ) وقرارگاه فجرد رمرکز قرارگاه نصرد رباختر (راست) تک نموده و نیروهای دشمن‌را درمنطقه منهدم وخرمشهر تامین ودرسایرمناطق به پدافند خود ادامه داده و باتکهای محدود دشمن رادرگیر نمایند . پیوست (الف) کالک عملیات .

۴ـ قرارگاه نصر :

الف ـ عناصرتیپ ۸ نجف راازخطرهاسازید .

ب ـ تک نموده دشمن رادرمنطقه منهدم و خط سبزراتامین نمائید .

پ ـ ازورود دشمن ازباختربه خاورخط سبزجلوگیری کنید .

ت ـ درسواحل اروند رود باقرارگاه فجرالحاق نمائید .

ث ـ آماده باشید تک رابمنظورتامین شلمچه ادامه دهید .

۵ـ قرارگاه فجر ۳ :

الف ـ به عبورازخط قرارگاه فتح کمک کنید .

ب ـ درمنطقه تک نموده نیروهای دشمن رامنهدم سواحل رود خانه اروند راتامین نمائید .

پ ـ درغرب عرایض ازپل توتااروند رود درامتداد رود خانه اروند درمنطقه محوله پدافند نمائید .

ت ـ درسواحل اروند باقرارگاه های نصروفتح الحاق حاصل نمائید .

ث ـ آماده باشید درتامین و پاکسازی خرمشهربه قرارگاه فتح کمک کنید .

۶ـ قرارگاه فتح :

خیلی سری ۸۹۱۰

خیلی محرمانه

الف ــ با تیپهای ۱۴ امام حسین (ع) و۸ نجف اشرف در منطقه تک نموده خط قرمز تامین نمائید .

ب ــ از ورود دشمن از خاور به باختر خط قرمز جلوگیری نمائید .

پ ــ تا بقیه عناصر قرارگاه فتح در منطقه فعلی با اجرای تک محدود و اعزام شکارچیان قادر دشمن را در منطقه درگیر نمائید .

ت ــ آماده باشید خرمشهر را پاکسازی نمائید .

۷ــ قرارگاه قدس :

همزمان در منطقه مربوطه با اجرای تک های محدود و طرح ریزی شده در حد امکان خط مرز را تامین و دشمن را درگیر نمائید .

۸ــ توپخانه :

۹ــ تیپ ۲ ل ۹۲ (احتیاط) :

آماده باشید در منطقه هرکدام از قرارگاههای تک ور، وارد عمل شوید .

۱ــ دستورات هم آهنگی :

الف ــ ساعت (س) روز (ر) متعاقبا" ابلاغ خواهد شد .

ب ــ طرحهای مربوطه را ظرف ۲۴ ساعت جهت تصویب ارسال نمائید .

پ ــ این عملیات توسط قرارگاه کربلا در پاسگاه قرارگاه نصرهدایت خواهد شد .

رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب

سرهنگ صیاد شیرازی برادر محسن رضائی

فهرست ها :

الف ــ کالک عملیات

گیرندگان

فهرست گیرندگان دستور جزء شماره ۸

خاطراتی از شهید سپهبد علی صیادشیرازی

به جهت اهمیت این عملیات در تصمیم و تهیه طرح و اجرای آن، به خاطرات امیر شهید سپهبد علی صیادشیرازی در این مورد توجه فرمایید.[۱]

چندین شور عملیاتی با فرماندهان و اعضای ستادمان انجام دادیم. قرارگاه کربلا اداره کننده منطقه بود. نتیجه که نگرفته بودیم هیچ، مطالبی که فرماندهان از وضع یگان‌هایشان می‌گفتند، نمایان می‌ساخت که باید به سرعت نیروها را بازسازی کنیم، یعنی باید عملیات را متوقف کنیم و می‌رفتیم بازسازی کنیم، چون توان و رمقی برای واحدها باقی نمانده بود.

رفتیم به اتاق جنگ، اعضای ستادمان رفتند و من و فرمانده سپاه تنها شدیم. هر دوتایمان حالت عجیبی پیدا کرده بودیم، از بس فشار روحی و روانی روی ما وارد شده بود. لشکرهایی که ما در اختیار داشتیم، اسمشان لشکر بود، ولی از رمق افتاده بودند.

در اینجا، خداوند یک امداد عظیم نصیب ما دو نفر کرد. برای من، این امداد از عظیم‌ترین امدادهایی است که در سراسر مدتی که در جبهه بودم، از آن بالاتر را احساس نکردم. در این امداد، به یک طرح رسیدم. وقتی که با هم در میان گذاشتیم، بین ما یک ذره بحث در نگرفت که نقطه نظر مخالف داشته باشیم. اصلاً دو تا از مسئولی بودیم که یک فکر و یک طرح داشتیم. صحبت که می‌کردیم، نشان می‌داد این یاری خداوند نصیب ما شده است. البته به برکت و سعی و اخلاص رزمندگان اسلام، چون ما پشت سر آنها بودیم و جلویشان نبودیم.

چشم‌هایمان از خوشحالی درخشید. مثل اینکه کار تمام شده بود. حالت جالبی است که فرماندهی مطمئن باشد که طرحی که می‌خواهد به اجرا بیاورد، در این طرح اطمینان پیروزی هست. یعنی ما پیروزی را در آن جرقه ذهنی که به وجود آمد، دیدیم.

دوتایی با هم صحبت کردیم، مشکل کار در این بود که این طرح را چطور به فرماندهان ابلاغ کنیم. با آنان بحث‌های دیگر کرده بودیم و حال یک دفعه این طرح را مطرح می‌کردیم. در ذهنمان بود که می‌گویند مشورت‌هایمان چطور شد؟ مخصوصاً بچه‌های سپاه، اهل بحث و مشورت و این چیزها بودند و فکر می‌کردیم اگر یک موقع چیزی را بی‌موقع بگوییم، ممکن است برایشان سنگین باشد.

---

۱. احمد دهقان، **ناگفته‌های جنگ**، سازمان تبلیغات اسلامی، ۳۰۸-۲۹۹.

خداوند یاری کرد و گفتم: من آن را ابلاغ می‌کنم.

یعنی مسئولیت ابلاغش را به عهده گرفتم. آقای محسن رضائی هم قبول کرد و گفت: اشکالی ندارد. از طرف من هم شما به سپاه و ارتش ابلاغ کنید.

از قرارگاهمان که در شرق کارون بود، آمدیم به طرف غرب کارون و خودمان را رساندیم به قرارگاه جلویی که نزدیکی‌های خرمشهر بود. قرارگاه موقتی بود. به فرماندهان ابلاغ کردیم که سریع بیایند و جمع شوند، آمدند و جمع شدند. این جلسه، از تاریخی‌ترین جلسات است. از نظر نظامی چون آشنا بودیم، می‌دانستیم که برای ارتشی‌ها مشکلی نیست. منتها بچه‌های سپاه، چون نظامی‌های انقلابی جدید بودند، باید ملاحظه می‌شدند. برای اینکه آنها هم کنترل شوند، مقدمه را طوری گفتم که احساس کنند فرصتی برای بحث نیست و به عبارت دیگر، دستور ابلاغ می‌شود و باید فقط برای اجرای بروند. چون وقت کم بود، اگر می‌خواست فاصله بین عملیات بیفتد این طرح خراب می‌شد. گفتم: من مأموریت دارم ـ این طور گفتم که خودم را به عنوان مأمور قلمداد کنم ـ که دستور فرماندهی قرارگاه کربلا را به شما ابلاغ می‌کنم.

خواهش می‌کنم خوب گوش کنید و اگر سوال داشتید بپرسید تا روشن‌تر توضیح بدهم؛ مأموریت بگیرید و سریع بروید برای اجرا.

مأموریت چه؟ آن مسئله فرعی است. حالت جلسه مهم بود. محکم مأموریت را ابلاغ کردم. در یک لحظه همه به هم نگاه کردند و آن حالتی بود که فکر می‌کردیم پیش می‌آید. اولین کسی که صحبت کرد برادر شهیدمان ـ که ان‌شاءالله جزو ذخیرها باشد ـ احمد متوسلیان فرمانده تیپ۲۷ محمد رسول‌الله(ص) بود. ایشان در این چیزها خیلی جسور بود. گفت: چه جوری شد؟ نفهمیدیم از کجا آمد؟

منظورش این بود که اصلاً بحثی نشده، یک دفعه شما تصمیم گرفتید و طرح را ابلاغ کردید. من گفتم: همین طور که عرض کردم، این دستور است و جای بحث ندارد.

تا آمدیم از آن فارغ شویم، شهید خرازی صحبت کرد ـ احتمالاً شهید احمد کاظمی هم صحبت کرد ـ من یک خرده تندتر شدم و گفتم: مثل اینکه متوجه نیستید. ما دستور را ابلاغ کردیم، نه بحث را. از آن ته دیدم آقای رحیم صفوی با علامت دارد حرف می‌زند. توصیه به آرامش می‌کرد. خودش هم لبخندی بر لب داشت و اصطلاحاً می‌گفت مسأله‌ای نیست. او هم متوجه شده بود که این‌طور باید گفت و متوجه بود که این طبیعی است و باید تحملش کرد.

آنچه مرا بیشتر ناراحت می‌کرد، گفته‌های یک سرهنگ ارتشی بود. از عناصر ستاد خودمان هم بود، از استادان دانشکده فرماندهی و ستاد که استاد خوبی هم بود، ایشان گفت: ببخشید جناب سرهنگ، ما راهکار برای عملیات داریم. این جزء هیچ‌کدام از راهکارها نبود.

فی‌البداهه خداوند به زبانم چیزی آورد که به درد این ارتشی بخورد و به زبانی باشد که او بفهمد. گفتم: من از شما تعجب می‌کنم که استاد دانشکده فرماندهی و ستاد هستید و چنین سوالی می‌کنید. مگر نمی‌دانید تصمیم فرمانده در مقابل راهکارهایی که ستادش به او می‌دهد، از سه حالت خارج نیست. یا یکی از راهکارها را قبول می‌کند و دستور صادر می‌کند، یا تلفیقی از راهکارها را به دست می‌آورد و آن را ابلاغ می‌کند، یا هیچ‌کدام از آنها را انتخاب نمی‌کند و خودش تصمیم می‌گیرد. چون او بایستی به مسئولین بالا و خدا جواب بدهد. فرمانده ملزم به تصمیم‌گیری و اتخاذ تدبیری است که پیش خدا جوابگو باشد، نه به انسان‌های دیگر، این حالت سوم است.

من که غافل شده بودم، در اثر برخورد برادر رحیم صفوی، یک خرده تحمل خودم را بیشتر کردم. داشتم ناامید می‌شدم و فکر می‌کردم این جلسه به کجا می‌انجامد. به خود گفتم: در نهایت به تندی دستور را ابلاغ می‌کنم. بالأخره باید اجرا شود. میدان جنگ است و بایستی یک خرده روح و روان هم آماده باشد.خداوند متعال می‌فرماید: فان مع العسر یسرا (سوره الانشراح ـ آیه ۴). او ما را کشاند تا نقطه اوج هستی و یک دفعه آسانی را نازل کرد، بدون اینکه خودمان نقش زیادی داشته باشیم. جریان جلسه یک دفعه برگشت. برادر احمد متوسلیان گفت: من خیلی عذر می‌خواهم که این مطلب را بیان کردم، ما تابع دستور هستیم.

برادر خرازی هم همین‌طور، همه‌شان با هم هماهنگ کردند و شروع کردند به تقویت فرماندهی برای اجرای دستور. این‌طور که شد، گفتم: بسیار خوب، سریع بروید برای عملیات آماده شوید و اعلام کنید.

اینها که رفتند، یک دفعه غبار غمی مرا گرفت. خدایا: با این قاطعیتی که در اجرای دستور نشان دادم، با این شرایطی که توی جلسه به وجود آمد و بعد هم خودت حلش کردی، حالا اگر این طرح نگرفت، آن وقت چکار کنیم؟ دفعه بعد، توی اتاق‌های جنگ، نمی‌شود این طور دستور داد، چون یاد صحنه‌های قبلی می‌کنند.

به آخر خاطرات این عملیات که برسیم، می‌بینید خداوند متعال چطور یاری و نصرتش را به ما وارد کرد و از شکرگزاری به درگاه خدا برای نعمت‌های که به ما داده، غافلیم.

طرح چطور بود؟ آن طرحی که به عنوان جرقه امید و امدادالهی در ذهن خود احساس کردیم، این بود که گفتیم درست است که ما ۲۵ روز در جنگیم و فرماندهان می‌گویند که بریده‌ایم و نیروهایمان باید بازسازی شوند، ولی این را نمی‌توانم نادیده بگیرم که قرار است خونین‌شهر آزاد شود. این را هم می‌دانم که نیروهایش را نداریم که آزادش کنیم ولی حداقل می‌توانیم خونین شهر را محاصره کنیم. یعنی از یک جایی برویم که بین خونین شهر و شلمچه. آن دفعه که نتوانستیم از شلمچه برویم، حالا از یک جای دیگر می‌رویم که آسان‌تر باشد و اعلام کنیم که خونین شهر را محاصره کرده‌ایم. همین باعث می‌شود که نیروهای بیشتر و زودتر به جبهه بیایند و ما تقویت شویم. این‌طور توی ذهن ما بود. آنچه به ذهنمان آمد تصویری از آزادسازی نبود، بلکه محاصره خونین شهر بود تا در قدم بعد شهر آزاد شود.

محور را انتخاب کردیم. بهترین و سهل‌الوصول‌ترین محور برای چنین حرکتی، جاده خرمشهر به اهواز و غرب آن یعنی رودخانه عرایض بود. باید از رودخانه هم رد می‌شدیم. عمق عملیات چهار پنج کیلومتر بیشتر نبود. نیروها باید عبور می‌کردند و خودشان را به اروند می‌رساندند تا ما اعلام کنیم که خونین شهر را محاصره کرده‌ایم. در حالی که این محاصره کامل نبود. یک بخش از خونین شهر ـ جنوب شهر ـ را اروندرود تشکیل می‌داد که آن طرفش دشمن بود. دشمن می‌توانست به راحتی، با توپخانه، از اطراف آن را بکوبد. همه آتش‌ها هم می‌رسید. از خمپاره گرفته تا توپخانه. یعنی نیازی نداشت توپخانه اش را ببرد آن طرف. با داشتن جزایر ام‌الرصاص و سهیل، خیلی راحت می‌توانست پشتیبانی‌هایش را انجام دهد. ولی ما همین را هم پیروزی می‌دانستیم.

باید کدام نیروها را انتخاب می‌کردیم؟ گفتیم از بین لشکرهای ارتش و سپاه، نیروهایی که توانشان بالاتر است، انتخاب می‌کنیم. دیگر نمی‌گوییم قرارگاه فلان بجنگد، ببینیم توی لشکرها، کدام واحدها وضعشان بهتر است، آن را که سالم‌تر است به کار می‌گیریم.

اگر اشتباه نکرده باشم ـ چون مسئله خیلی مهم بود، هنوز توی ذهن مانده ـ از سپاه تیپ۲۷ رسول‌الله(ص) بود، تیپ۱۴ امام حسین(ع)، تیپ۸ نجف، تیپ فجر (احتمالاً

یک تیپ دیگر هم بود). از ارتش: تیپ۱ لشکر۲۱ به فرماندهی سرهنگ شاهین راد و تیپ۳ از لشکر۷۷ خراسان و تیپ۳ لشکر۲۱.

اینها با هم سه محور را تشکیل می‌دادند؛ محور غربی، یعنی سمت راست را تیپ۲۷ محمد رسول‌الله(ص) با تیپ های۱ و ۳ لشکر۲۱، محور وسطی را تیپ۳ لشکر۷۷ و یک تیپ از سپاه (احتمالاً همان فجر) و محور سمت چپ که به خونین شهر وصل می‌شد، تیپ۸ نجف. البته محور سمت راست و چپ اصلی بودند. محور وسطی فقط یک مقدار تعرض می‌کرد. سمت راست و چپ با دشمن تماس داشتند، ولی وسطی فقط از جلو با دشمن تماس داشت و به آب می‌خورد.

قرار شد با هم تک کنند و این کار را انجام دهند. نیمه شب عملیات شروع شد. از همان اول شب، محور سمت راست به سرعت برید و رفت جلو. شکاف را ایجاد کرد، ولی آن‌قدر جلو رفت که دادش درآمد. می‌گفت: هنوز سمت چپ من آزاد است. من هم از راست دارم می‌خورم و هم از چپ.

برادر احمد متوسلیان داد و بیداد می‌کرد. دو محور دیگر جلو نمی‌رفتند. ما داشتیم ناامید می‌شدیم. تا صبح هرچه راهنمایی و هدایت شدند پیش نرفتند. حدود نماز صبح بود. یادم هست که بچه‌ها همه از حال رفته، از خستگی افتاده بودند. تعداد قلیلی توی اتاق جنگ بودیم که نماز را خواندیم. دیدم حالم گرفته شده و چشمانم باز نمی‌شدند. گفتم بخوابم، ولی دلم نمی‌آمد از کنار بی‌سیم کنار بروم. در همان اتاق جنگ، زیر نورافکن، ملحفه‌ای پهن کردم. گفتم دراز بکشم تا یک مقدار آرامش پیدا بکنم.

بلافاصله خواب سید عالی‌قدری را دیدم که با عمامه مشکی آمد داخل قرارگاه ما. صورتش را گرفته بود. چهره‌اش گرفته و غمناک بود. آمد و نگاهی به همه‌مان کرد. همه به احترام بلند شدیم و یکپارچه احترام‌مان برانگیخته شد. ایشان مثل اینکه کارش را انجام داده باشد و کار دیگری نداشته باشد ـ برای من هم طبیعی بود ـ گفت: می‌خواهم بروم، کسی نیست مرا راهنمایی کند. بلافاصله دویدم جلو و گفتم: من آمادگی دارم.

آمدم و ایشان را راهنمایی کردم تا از قرارگاه بیرون بروند. از آنجا هم خارج شدیم. یک دفعه به نظرم آمد که حیف است این سید عالی‌قدر برود، بهتر است که ایشان را بغل کنم و روی دست خودم بگیرم. همان کار را کردم و ایشان را روی دست گرفتم. همان‌طوری که روی دست من بودند، با حالت تبسم به من نگاه کردند و اظهار محبت

کردند. این اظهار محبت خیلی من را متأثر کرد و به گریه افتادم. گریه‌ام آن‌قدر شدت داشت که از خواب پریدم.

بیست دقیقه از زمانی که خوابیده بودم، گذشته بود ولی انگار اصلاً خوابم نمی‌آمد. حالت خاصی را احساس کردم. همان موقع توی بی‌سیم داشتند تکبیر می‌گفتند. تکبیر چه بود؟ دو محور که گیر کرده بود، باز شده و رسیده بودند به اروند. یعنی سه محور با هم رسیده بودند به اروند؛ تمام مشکلات ما در پیشروی حل شده بود.

*****

در دستور جزء بجزء شماره ۹ قرارگاه کربلا دستوری که به قرارگاه قدس داده شده بود، عبارت بود از:

«همزمان در منطقه مربوطه با اجرای تک‌های محدود و طرح‌ریزی شده در حد امکان خط مرز را تأمین و دشمن را درگیر نمائید.»

هدف از این دستور جلوگیری از برداشت نیرو از محل‌های دیگر و احتمالاً ایجاد مزاحمت برای این عملیات سرنوشت ساز بود.

بر مبنای دستور جزء بجزء فوق، قرارگاه عملیاتی قدس اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۸ خود نمود، که در آن تأکید روی مأموریت واگذاری از طریق قرارگاه کربلا و شرح وظایف یگان‌ها بر مبنای مأموریت ابلاغی بود.

متن این دستور را در صفحه بعد ملاحظه نمائید.

خیلی محرمانه

دست ورجزء بجزء شماره ۸ نسخه از نسخه
قرارگاه عملیاتی قدس شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۶۷۰
تاریخ ۶۱/۲/۳۱

۱ــ مدارک: دست ورجزء بجزء شماره ۹ قرارگاه کربلا نقشه ۱:۵۰/۰۰۰ منطقه
۲ــ تغییرات در سازمان رزمی: در سازمان رزمی تغییری داده نشده است.
۳ــ آخرین وضعیت:
الف ــ قرارگاهها مواضع پدافندی خود را سازمان داده و وضعیت را در منطقه مربوطه تثبیت و با بازسازی قسمتی از نیروهای خود آمادگی اجرای عملیات آفندی را کسب نمودهاند
ب ــ در ادامه مرحله سوم عملیات بیت المقدس قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب در ساعت (س) روز (ر) با بکاربردن قرارگاه فتح و نصروفجرتک نموده و نیروهای دشمن را در منطقه منهدم و خرمشهر را تامین و در سایر مناطق به پدافند خود ادامه داده و با تکهای محدود دشمن را درگیر مینماید.
۴ــ ماموریت:
قرارگاه قدس ماموریت دارد در ساعت (س) روز (ر) همزمان با سایر قرارگاهها در منطقه مربوطه با اجرای تکهای محدود و طرح ریزی شده در حد امکان خط مرز را تامین و دشمن را درگیر نماید.
۵ــ دستورها
الف ــ قدس ۱:
(۱) ضمن حفظ مواضع فعلی تک کنید و نیروهای دشمن را در منطقه منهدم نمائید
(۲) حتی المقدور خاکریزهای متصرفی را نگهداری نمائید.
ب ــ قدس ۲:
(۱) با یک یگان مناسب از تیپ ثارالله و با قدس ۴ نیز همکاری نزدیک نمائید.
(۲) بنابدست ورضمن حفظ مواضع فعلی تک نمائید وجاده مرزی دشمن را تصرف وتامین نمائید.
پ ــ قدس ۳:
(۱) با ایجاد خاکریز در جلو جناح چپ قدس ۱ وجناح راست قدس ۴ را پوشانید
(۲) با قدس ۱ و ۴ هماهنگی های لازم را بعمل آورید.

خیلی محرمانه

(۳) آماده باشید بنابدست وربیشروی نموده ود رخط قدس ۱ و ۴ مستقرشوید

ت ــ قدس ۴ :

(۱) ضمن حفظ مواضع فعلی با همکاری تیپ ثارالله (باستعداد ۳گروهان) تک کنید ونیروهای دشمن راد رمنطقه منهدم نمائید .

(۲) حتی المقدور خاکریزهای متصرفی رانگهداری نمائید .

ث ــ قدس ۵ :

(۱) شناسائی های لازم راباعمل آورید .

(۲) بنابدست ورضمن حفظ مواضع فعلی تک کنید وجاده مرزی دشمن راتصرف تامین نمائید .

ج ــ توپخانه لشگری

بااجرای آتش درحد مقدورات یگانهای درخط راپشتیبانی نموده وطرح پشتیبانی آتش برای تکهای محدود تهیه نمائید .

چ ــ گ ۴۴۶ مهندس

باهمکاری نماینده جهادسازندگی کلیه وسایل مهندسی راد روز(ر) درمحل باجمع‌آوری ونیازمندی یگانهای درخط راد راسرع وقت تامین نمائید .

و ــ دستورات هماهنگی

الف ــ ساعت (س) روز(ر) متعاقبا" ابلاغ خواهد شد .

ب ــ طرحهای مربوطه راآماده وجهت تصویب حداکثرتاساعت ۱۹۰۰ روزجاری به قرارگاه قدس ارسال نمائید .

ج ــ رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیات قدس

سرهنگ لطفی

برادرغلام پور

گیرندگان :

قرارگاه کربلا جهت استحضار

خیلی محرمانه

پس از انتشار دستور جزء بجزء شماره ۸ قرارگاه قدس، قرارگاه تاکتیکی قدس۴ بر مبنای مأموریت‌های محوله اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۴ خود نمود که در زیر از نظرتان می‌گذرد.

(در دست ورات فاهی تغییری داده نشده است)

نسخه از نسخه

قرارگاه تاکتیکی قدس ۴

مختصات (۴۵۳۰۰ــ۲۸۸۰۰)

۱۴۰۰ ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۶۱

الف ــ هـ ۶۲

دستورجزء بجزء شماره ۴ قرارگاه عملیاتی قدس ۴

۱ــ مدرک

الف ــ دست ورجزء بجزء شماره ۸ قرارگاه قدس

ب ــ نقشه ۱:۵۰۰۰۰ منطقه

۲ــ تغییرات در سازمان رزمی

الف ــ گردان دوم تکاور (ــ) از تاریخ ۶۱/۲/۳۱ با دوگروهان از تیپ ثارالله ــ ادغام میشود.

ب ــ گروهان دوم گردان ۲۵۴ تانک از تاریخ ۶۱/۲/۳۱ از زیرا مرگردان دوم تکاور رها و زیرا مرگردان چهارم تکاور قرار میگیرد.

۳ــ آخرین وضعیت

الف ــ در ادامه مرحله سوم عملیات بیت المقدس قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب در ــ ساعت (س) روز (ر) با بکاربردن قرارگاه فتح و نصروفجرتک نموده و نیروهای دشمن را در منطقه منهدم و خرمشهر را تامین و در سایرمناطق به پدافند خود ادامه داده و با تکهای محدود دشمن را درگیرمینماید.

ب ــ قرارگاه قدس ماموریت دارد در ساعت (س) روز (ر) همزمان با سایرقرارگاهها در منطقه مربوطه با اجرای تکهای محدود و طرحریزی شده در حد امکان خط مرز را تامین و دشمن را درگیرنماید.

پ ــ قدس ۲

با یک یگان مناسب از تیپ ثارالله و با همکاری قدس ۴ بنا بدست ورتک نموده و ضمن حفظ مواضع فعلی جاده مرزی دشمن را تصرف و تامین مینماید.

ث ــ قدس ۳

با ایجاد خاکریزد رجلو و جناح چپ قدس ۱ و جناح راست قدس ۴ را پوشانده

[خیلی محرمانه]

خیلی محرمانه

آماده میشود بنابدستوربپیشروی نموده در خط قدس ۱ و ۴ مستقرگردد .

۴ــ ماموریت

قدس ۴ در ساعت (س) روز(ر) ضمن حفظ مواضع فعلی با همکاری تیپ ثارالله تک نموده نیروهای دشمن را در منطقه منهدم وسعی مینماید خاکریزهای متصرفی را نگهداری کند .

۵ــ دستوربه یگانها

الف ــ گروه رزمی یک تکاور

(۱) تک نموده نیروهای دشمن را در منطقه گردان منهدم نمائید .

(۲) حتی العقد ورخاکریزهای متصرفی را نگهداری کنید .

(۳) باگردان دوم در سمت چپ هماهنگی کنید .

ب ــ گردان ۲ تکاور

(۱) با دو گروهان از تیپ ثارالله ادغام شوید .

(۲) تک نموده نیروهای دشمن را در منطقه منهدم نمائید .

(۳) حتی العقد در خاکریزهای متصرفی را نگهداری کنید .

(۴) باگروه رزمی یکم تکاور در جناح راست هماهنگی کنید .

پ ــ گروه رزمی سوم تکاور

(۱) کلیه امکانات خود را برای حفظ خط پدافندی فعلی بپای کار آورید .

(۲) با اعزام یک گشتی تا خت در منطقه گردان (تپه حوالی مختصات ۳۸ــ۱۹) دشمن را دگیر نمود درصورت امکان تپه را تصرف کنید .

(۳) یک گروهان در احتیاط گروه رزمی یکم تکاور قرار دهید .

ث ــ گروه رزمی چهارم تکاور

(۱) کلیه امکانات خود را برای حفظ خط پدافندی فعلی بپای کار آورید .

(۲) باگردان ۲۸۳ سوارزرهی در سمت راست وگروه رزمی سوم تکاور در جناح چپ هماهنگی کنید .

ث ــ گردان ۲۵۲ سوارزرهی

(۱) در مواضع فعلی با استفاده از کلیه امکانات موجود پدافند نمایید .

(۲) با قدس ۲ در جناح چپ هماهنگی نمایید .

ج ــ گردان ۲۸۳ سوارزرهی

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۱) جناح راست قدس ۴ راپوشش نمائید .
(۲) باقدس ۳ د رجناح راست هما هنگی کنید .

ج ــ گد ۳۸۱ مختلط توپخانه
(۱) بااجرای آتش‌د رحد مقد ورات یگانهای د رخط راپشتیبانی نمائید .
(۲) تقدم آتش باگردان د وم تکاورخواهد بود .

ح ــ گروهان مهندسی رزمی
باهماهنگی سپاه پاسداران وجهادسازندگی
(۱) وسائل سنگین مورد نیازیگانهای د رخط راتامین نمایید .
(۲) نسبت به ریختن روغن سوخته د رسطح جاده های مناطق گردانهـــا اقدام کنید .

ع ــ دستورات هماهنگی
الف ــ ساعت (س) روز (ر) متعاقبا" ابلاغ خواهد شد .
ب ــ گروه رزمی یکم وگردان د وم تکاورطرحهای مربوطه راآماده وجهت تصویب حداکثر تاساعت ۲۲۰۰ روزجاری بقرارگاه قدس ۴ ارسال نمایند .
پ ــ حفظ مواضع فعلی مورد نظربوده وتاکید میگردد .

۷ــ رسید اطلاع دهید .

ف قرارگاه قدس ۴ ــ سرهنگ پیاده ستاد یعقوب طلیاری

خیلی محرمانه

همان طور که در دستور جزء بجزء شماره ۹ قرارگاه کربلا و دستور جزء بجزء شماره ۸ قرارگاه قدس تأکید شده بود، قرارگاه قدس مأموریت یافته بود که ضمن درگیر کردن دشمن با انجام تک‌های محدود تلاش نماید تا در صورت امکان خط دژها را در منطقه محوله با قسمت‌هایی از آن تأمین نماید.

در اجرای این دستور، قدس۱ و قدس۴ در مناطق مربوطه دست به تک زدند که قدس۱ پس از مدتی به علت عدم برخورد با دشمن و طولانی شدن مسیر با تصویب فرماندهی مشترک قرارگاه قدس به مواضع اولیه مراجعت نمود، اما قدس۴ با دشمن درگیر شده و گزارش داد که پس از ۲/۵ ساعت درگیری موفق به انهدام ۱۸ دستگاه تانک و به اسارت درآوردن ۸ نفر و به دست گرفتن یک دستگاه تانک سالم و وارد آوردن تلفات زیاد به دشمن شده است. قدس۴ ساعت ۰۳:۳۰ به علت نداشتن مواضع مناسب و باز بودن جناح به مواضع اولیه خود مراجعت نمود.

گزارشات اطلاعاتی حاکی از این بود که دشمن اقدام به برداشتن بخشی از نیروهای خود از مقابل قرارگاه قدس و اعزام آنان به منطقه خرمشهر نموده و لذا عمده قوای دشمن در مناطق مرزی طلائیه ـ کوشک احتمالاً به پشت خط دژها عقب‌نشینی کرده‌اند. از ساعت ۲۱:۳۰ روز ۶۱/۳/۲، قرارگاه قدس به قدس های ۱و۴ دستور داد که در مناطق محوله مجدداً پیشروی نمایند.

قدس۱ بدون برخورد با دشمن حدود ۶ کیلومتر پیشروی کرده و در خاکریزهای پس از پاسگاه تنهایی مستقر گردید و مناطق از دست رفته در اثر هجوم دشمن به گروه رزمی محمدی مورخه ۶۱/۲/۲۴ را مجدداً تصرف کرد.

قدس۴ با عقب‌نشینی دشمن از پت کوشک (واقع در شمال‌غربی پاسگاه کوشک) پت مذکور را تصرف و قسمتی از خاک دژها در منطقه قدس۴ تأمین گردید.

در اجرای مانور طرح‌ریزی شده در بعدازظهر روز ۱۳۶۱/۳/۳، نیروهای قرارگاه فتح وارد خرمشهر شدند و انبوهی از نیروهای عراقی به اسارت درآمدند و عملیات بیت‌المقدس یا نصرت مجدد خرمشهر به پایان رسید.

قرارگاه کربلا پس از فتح خرمشهر و اعلام خاتمه عملیات بیت‌المقدس، اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره۱۱ خود نمود که در آن به قرارگاه قدس دستور داده شد که:

الف: در منطقه فعلی از ساحل خاوری هورالعظیم تا کوشک در سمت چپ پدافند نمایند.

ب: در مناطقی که دشمن قطع تماس نموده است، به منظور اخذ تماس مجدد پیشروی نمایند.

پ: پس از شناسایی کافی و طرح‌ریزی کامل با اجرای تک‌های محدود، خطوط مرز رسمی را در منطقه محوله تأمین و پدافند نمایند.

ت: یگان‌های مصرّحه را به شرح زیر رها نمایند:

۱: تیپ۳۷ زرهی را پس از تعویض به وسیله تیپ۳ لشکر۷۷ رها کرده و در کنترل عملیاتی قرارگاه قائم آل محمد (ص) قرار دهند.

۲: منطقه مسئولیت قدس۲ را پس از تعویض با یک تیپ از لشکر۷۷ قرارگاه فجر واگذار نمایند.

۳: تیپ۵۸ ذوالفقار را پس از تعویض به منظور اعزام به قرارگاه مقدم غرب رها نمایند.

۴: گردان۲۸۳ سوارزرهی را رها و زیر امر لشکر۹۲ زرهی قرار دهید (از تاریخ ۶۱/۳/۱۱).

۵:گردان۲۲۱ سوارزرهی را رها و در کنترل عملیاتی قرارگاه قائم آل محمد (عج) قرار دهید (از تاریخ ۶۱/۳/۱۲).

ث: رابط و تاریخ واگذاری یگان‌های مصروحه یگان قرارگاه به شرح زیر می‌باشد:

۱: تیپ۳ لشکر۷۷ پس از تعویض تیپ۳۷ زرهی در کنترل آن قرارگاه قرار گرفته و پس از پایان تعویض قدس۲ توسط قرارگاه فجر از کنترل عملیاتی رها و زیر امر لشکر۷۷ پیاده قرار می‌گیرد.

۲ : تیپ‌های نور، جوادالائمه(ع)، ثارالله و بیت‌المقدس از سپاه پاسداران در کنترل عملیاتی قرارگاه قدس.

۳: احتیاط متحرکی حداقل به استعداد یک گروه رزمی از یگان‌های ارتشی سازمان دهید.

۴: احتیاط مناسبی با استعداد کافی از یگان‌های سپاه پاسداران تشکیل دهید.

۵: آماده باشید بنا به دستور در منطقه سمت جنوب تک نموده هدف‌های واگذاری طرح کربلا۳ را اجرا می‌نماید.

مشروح این دستور در صفحات بعد آمده است.

خیلی محرمانه

(بسمه تعالی)

دستور جزء بجزء شماره ۱۱

قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب
خرداد ماه ۱۳۶۱

مدرک :

۱ـ دستورهای جزء بجزء شماره ۸ ـ ۹ ـ ۱۰
۲ـ طرح عملیاتی کربلا
۳ـ تدبیر عملیاتی ف نزاجا
۴ـ نقشه ۱/۵۰۰۰۰۰ منطقه
شماره ۱۱۹۰ـ۱۳ـ۳۰۰۱ـ۳/۵/۱۳۶۱

۱ـ تغییرات در سازمان رزمی :

الف ـ ترکیب رزمی قرارگاههای تابعه :

قرارگاه قدس :

لشگر ۱۶ زرهی
تیپ نور
تیپ جواد لائمه
تیپ بیت المقدس

قرارگاه نصر :

لشگر ۲۱ پیاده
قرارگاه عملیاتی آبادان
تیپ ۲۷ رسول الله
تیپ ولی عصر
تیپ عاشورا
تیپ امام رضا .

قرارگاه فتح :

لشگر ۹۲ زرهی

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

تیپ امام حسین
تیپ نجف اشرف
تیپ ۱۷ قم
تیپ ۲۵ کربلا

قرارگاه فجر:
لشگر ۷۷ پیاده
تیپ امام سجاد
تیپ المهدی

ب ـ گروههای ۲۲و۲۳ توپخانه در کنترل عملیاتی قرارگاه کربلا باقی میمانند.

پ ـ دو گروه هوانیروز در کنترل عملیاتی قرارگاه کربلا.

ت ـ ملاحظات:

(۱) تیپ۸۵ ذوالفقار از کنترل عملیاتی قدس خارج و برابرتد بیرف نزاجا در کنترل عملیاتی قرارگاه مقدم غرب قرارمیگیرد.

(۲) تیپ۵۵ هوابرد، تیپ۴۰ پیاده مستقل سراب، تیپ ۳۷ زرهی، تیپ ۸۴ ـ پیاده، گردان ۸۳۱ بلال، گردان ۲۲۱ سوارزرهی ل ۹۲ وگد ۳۲۳ توپخانه، آتشبار کاتیوشا ازگد ۳۷۶ ویکدسته کاتیوشا ویک آتشبار ۱۳۰ مم‌ازگروه ۴۴ توپخانه ویک آتشبار ۱۳۰م ازگروه ۵۵ توپخانه وگد ۳۴۲ توپخانه ۱۳۰مم ویک‌آتشبار ۲۰۳ ازگروه ۱۱ ویک دسته کاتیوشا ازگد ۳۷۲ توپخانه برابر تدبیرف نزاجا در کنترل عملیاتی قرارگاه مقدم نزاجا درجنوب، برای تشکیل قرارگاه موقت قائم بمنظور استقرار یافتند در غرب ارتفاعات تینو و ریاتی لشگر ۷۷ پیاده قرارمیگیرد.

ث ـ آخرین وضعیت:

قرارگاه عملیاتی کربلا درجنوب، در اجرای طرح کربلا۳، باعبور موفقیت‌آمیز و تاریخی خو رودخانه کارون که بعنوان یک حرکت تاکتیکی ـ استراتژیکی برجسته وغرورآفرین نیروها ما برای همیشه ثبت‌گردیده است به انهدام نیروهای عمده دشمن در غرب کارون و تثبیت و پاسازی خرمشهرتوفیق یافت و بیشاز ۶۰۰۰ کیلومتر مربع از سرزمینهای اشغال ـ شده میهن ماه از لوث وجود متجاوزین عراقی پاک گردید. باتامین اهداف یاد شد بمنظور ادامه اجرای طرح کربلا۳ و اجرای ماموریت واگذاری بطورکامل، تغییر گسترش

خیلی محرمانه

بازسازی نیروهای مابرای حصول آمادگی هرچه بیشتر ضرورت دارد .

۲ـ ماموریـــت :

قرارگاه عملیاتی کربلا درجنوب ابتدا درمنطقه از رودخانه کرخه درشمال (شاخه‌میم) تاسواحل اروند وادامه‌آن تا دهانه فاو درجنوب پدافند نموده وپس‌از کسب آمادگـــی لازم آماده میشود بنابدستوردرسراسر منطقه ویاقسمتی ازآن بسمت باختر تك بماید .

۳ـ قرارگاه قـــدس :

الفـ درمنطقه فعلی ازساحل خاوری هورالعظیم تامختصات (۳۵ـــ۲۰) نقشـــه منطقه کوشك درسمت چپ پدافند نمائید .

ب ـ درمناطقی که دشمن قطع تماس نموده است بمنظوراخط تماس مجدد پیشـــروی نمائید .

پ ـ پس‌از شناسائی کافی وطرحریزی کامل بااجرای‌تك های محدود خط مرز رسمی را درمنطقه محوله تامین وپدافند نمائید .

ت ـ یگانهای مصرحه رابشرح زیرین رهانمائید :

(۱) تیپ۳۷ زرهی راپس‌از تعویض بوسیله تی ۳ل ۷۷ رها ودرکنترل عملیاتـــی قرارگاه قائم آل محمد (ص) قرارد هید (تقدم یکم تعویض درمنطقه قدس) .

(۲) منطقه مسئولیت قدس ۲ راپس‌از تعویض بایك تیپ از ل ۷۷ به قرارگاه فجـر واگذار نمائید (تقدم ۲ تعویض)

(۳) تیپ۸۰ ذوالفقار راپس‌از تعویض بمنظور اعزام به قرارگاه مقدم غرب رهـــا نمائید .

(٤) گردان ۲۸۳ سوارزرهی رارهاو زیـرامرلشگر ۹۲ قرارد هید از تاریخ ـــ ۶۱/۳/

(٥) گردان ۲۲۱ سوارزرهی را رهاو درکنترل‌عملیاتی قرارگاه قائم آل محمد (ص) قرارد هید از تاریخ ۶۱/۳/۱۲

ث ـ رابطه و تاریخ واگذاری یگانهای مصرحه بآن قرارگاه بشرح زیراست:

(۱) تیپ۳ ل ۷۷ پس‌از تعویض تیپ۳۷ زرهی درکنترل عملیاتی آن قرارگاه قرار میگیرد پس‌از پایان تعویض قدس ۲ توسط قرارگاه فجر از کنترل عملیاتی رهاو زیرامرلشگـر پیاده قرار میگیرد .

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۲) تیپ نور — درکنترل عملیاتی قرارگاه قدس
(۳) تیپ جوادالائمه = =
(٤) تیپ ثارالله = =
(٥) تیپ بیت المقدس = =

ج ـ احتیاط متحرکی حداقل باستعداد یک گروه رزمی از یگانهای ارتشی سازمان‌ـ دهید

چ ـ احتیاط مناسبی بااستعداد کافی از یگانهای سپاه پاسداران تشکیل دهید .

ح ـ خط حد عقب رودخانه کرخه درشمال میباشد .

خ ـ خط حد سمت‌چپ از مختصات (۳۵ـ۲۰) درامتداد جاده بطرف شمال ـ غاوری تاسه راهی (٤۰ـ۳۰) بطرف جنوب خاوری تاتقاطع جاده کوشک باراه آهن .

۳۷ـ۳۳) وادامه بطرف شرق تاقجریه (میباشد .

د ـ آماده باشید بنابدستوردرمنطقه بسمت جنوب تک نموده هدفهای واگذاری در طرح کربلا ۳ راتامین نمائید .

ـ قرارگاه فجـــر :

الف ـ باتعویض درمحل ، منطقه مسئولیت فعلی خودرابه قرارگاه قائم واگذارکنید .

ب ـ باتعویض درمحل تیپهای ۳۷ زرهی و قدس ۲ درمنطقه از مختصات (۰۳ ـ درجنوب تامختصات (۳۵ـ۲۰) نقشه کوشک درشمال درامتداد خط دژ ـ تقدکنید .

پ ـ تیپ ۸٤ پیاده خرم آباد رادرکنترل قرارگاه قائم آل محمد (ص) جهت تشکیل دهید .

ت ـ یگانهای قرارگاه قدس رابشرح زیرین تعویض نمائید :

(۱) تقدم یکم باتعویض تیپ ۳۷ زرهی رابایک تیپ ازل ۷۷ .

(۲) تقدم دوم تعویض قدس ۲ رابایک‌تیپ از لشگر ۷۷ ، پس‌از استقرارتیپ ۵۵ درغرب ارتفاعات تینه ورهائی یک تیپ ازل ۷۷ .

ـ تیپ ۳ پیاده پس‌از تعویض تیپ ۳۷ زرهی و تاخاتمه تعویض قدس ۲ درکنترل قرارگاه قدس قرارگرفته وپس‌از رها وزیرامر لشگر ۷۷پیاده قرارمیگیرد .

ـ ابلاغ وتاریخ واگذاری یگانهای مصرحه بآن قرارگاه بشرح زیراست :

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(۱) تیپ المهدی د رکنترل عملیاتی

(۲) تیپ امام سجاد د رکنترل عملیاتی .

چ ـ احتیاط مناسب متحرکی حداقل باستعداد یک گروه رزمی از یگانهای ارتش ـ سازمان دهید .

ح ـ احتیاط مناسبی ازیگانهای سپاه پاسداران سازمان دهید (ترجیحاً ارغامی)

خ ـ پس از شناسائی کافی وطرحریزی کامل با اجرای تکهای محدود خط مرز رسمی را تامین و پدافند نمائید .

د ـ خط حد عقب رودخانه کارون میباشد .

ذ ـ حد شمالی از مختصات (۳۵ـ۲۰) د رامتداد جاده بطرف شمال خاوری تا سه راهی (۴۰ـ۲۰) و بطرف جنوبخاوری تاتقاطع جاده کوشک باراه راهن (۳۷ـ۳۳) وادامه بطرف شرق تافوجریه ۱ میباشد .

ر ـ حد جنوبی از مختصات (۰۳ـ۱۹) بطرف خاور تانیم ایستگاه نود و ادامه آن تل اسود د رکناره پل میباشد .

ز ـ آماده باشید بنابدست وبمنظورانهدام نیرو وپوشش جناح شمالی قرارگاه فتح واحتاج چپ قرارگاه قدس د رمنطقه بسمت باختر تک نمائید .

ـ قرارگاه فتح :

الف ـ د رمنطقه از مختصات (۸۵ـ۱۵) د رجنوب تامختصات (۰۲ـ۱۶) د رشمال د رامتداد خط مرز رسمی وسپس د رامتداد خط تماس بسمت خاور تامختصات (۰۳ـ۱۹) خط دز پدافند نمائید .

ب ـ رابطه وتاریخ واگذاری یگانهای مصرحه بآن قرارگاه بشرح زیراست :

(۱) تیپ ۲ زرهی ل ۹۲	زیرامرلشگر ۹۲ از ۶۱/۳/۶
(۲) گردان ۱۵۱ دژ	زیرامر لشگر ۹۲ از ۶۱/۳/۸
(۳) گردان ۲۸۳ سوارزرهی	زیرامر لشگر ۹۲ از ۶۱/۳/۱۹
(۴) تیپ امام حسین	د رکنترل عملیاتی قرارگاه فتح
(۵) تیپ نجف اشرف	د رکنترل عملیاتی قرارگاه فتح
(۶) تیپ ۱۷ قم	د رکنترل عملیاتی قرارگاه فتح
(۷) تیپ ۲۵ کربلا	د رکنترل عملیاتی قرارگاه فتح

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

ب ـ احتیاط متحرکی حداقل باستعداد یک گروه رزمی از یگانهای ارتشی سازمان دهید .

ت ـ احتیاط مناسبی از یگانهای سپاه پاسداران سازمان دهید (ترجیحاً ادغامی)

ث ـ خط حد عقب رود خانه کارون میباشد .

ج ـ حد شمالی از مختصات (۰۳ـ۱۹) تانیم ایستگاه نود وامتداد آن بسمت آبگاورتل اسود درکناره کارون میباشد .

چ ـ حد جنوبی از مختصات (۸۵ـ۱۵) درامتداد کانال وادامه آن بطرف خاور تا کارون میباشد .

ح ـ آماده باشید بنابدستور درمنطقه بسمت باختر تك نموده وهدفهای واگذاری در طرح کربلا ۳ را تامین نمائید .

۲ـ قرارگاه نصر :

الف ـ از مختصات (۸۵ـ۱۵) درشمال امتداد خط تماس فعلی بطرف جنوب تاتلاقی بانهرخین وسپس درسا حل شمالی نهرخین وارونددرودتادهانه فاو پدافند نمائید .

ب ـ یگانهای مشروحه راباتقدمهای زیرین رهانمائید :

(۱) تیپ ۳ ل ۷۷ رااز مسئولیت منطقه پدافندی فعلی ازتاریخ ۶۱/۳/۶ ـ تقدم یکم) .

(۲) تیپ ۵۵ هوابردوگ ۱۵۱ دز از تاریخ ۶۱/۳/۸

پ ـ رابطه وتاریخ واگذاری یگانهای مصرحه بآن قرارگاه بشرح زیراست :

(۱) قرارگاه عملیاتی آبادان	درکنترل عملیاتی .
(۲) تیپ ۲۷ رسول‌الله	درکنترل عملیاتی .
(۳) تیپ ولی‌عصر	درکنترل عملیاتی .
(٤) تیپ عاشورا	درکنترل عملیاتی .
(۵) تیپ امام رضا	درکنترل عملیاتی .

ت ـ احتیاط متحرك مناسبی حداقل باستعداد یک گروه رزمی ازیگانهای ارتشی سازمان دهید

ث ـ احتیاط مناسبی ازیگانهای سپاه پاسداران سازمان دهید (ترجیحاً ادغامی)

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

ج ـ خط حد عقب رود خانه کارون تا تلاقی بهمن شیر وسپس رود خانه بهمن شیر
میباشد .

ج ـ حد شمالی از مختصات (۸۵ـ۱۵) در امتداد کانال بطرف خاروتا رود خانه
کارون میباشد .

ح ـ آماده باشید بنا بدستوربسمت با خترتك نموده وهدفهای واگذاری در طرح
کربلا ۳ را تامین نمائید .

۸ ـ گروه توپخانه :

گد ۳۲۳ توپخانه (۱۳۰ مم (ـ) تقویت آتش توپخانه ل ۷۷

گد ۳۰۵ توپخانه ۱۳۰ مم تقویت آتش توپخانه ل ۹۲ زرهی .

گد ۳۴۱ توپخانه ۱۳۰ مم عمل کلی قرارگاه کربلا ۵ درجنوب .

گد ۳۸۹ توپخانه ۲۰۳ مم (ـ) عمل کلی قرارگاه کربلا ۵ درجنوب .

آتشبار کاتیوشا ازگد ۳۶۹ تقویت توپخانه ل ۱+ .

دسته کاتیوشا ازگد ۳۷۲ عمل کلی .

ماموریت سایرگانهای گروه ۲۲ بمبلند ون تغییر .

۹ ـ گروه ۳۳ توپخانه :

گد ۳۴۳ توپخانه ۱۳۰ مم عمل کلی .

گد ۳۸۸ توپخانه ۱۷۵ مم عمل کلی .

آتشبار کاتیوشا ازگد ۳۷۲ تقویت آتش توپخانه ل ۹۲ .

آتشبار کاتیوشا ازگد ۳۷۲ عمل کلی .

آتشبار ۱۷۵ مم ازگد ۳۸۷ عمل کلی .

ماموریت سایرگانهای گروه ۳۳ بودن تغییر .

۱۰ ـ هوانیروز ـ پشتیبانی عمومی :

گروه رزمی مسجد سلیمان با دو تیم آتش وسه فروند شنوك ،گروه رزمی اصفهان با یك تیم
آتش و ۵ فروند شنوك و ۱۲ فروند ۲۱۴ و ۶ فروند ۲۰۶ و ۲ فروند ۲۰۵ این عملیات
راپشتیبانی مینمایند .

۱۱ ـ ناحیه ژاندارمری خوزستان :

خیلی محرمانه

ـ درصورت لزوم نسبت باستقرار پاسگاههای ژاندارمری در مناطق آزاد شده اقدام

ـ شرق نهورالعظیم را از امتداد کرخه در شمال تا پاسگاههایی در جنوب پرده پوشش

ـ هرگونه فعالیت دشمن را در منطقه بلافاصله به قرارگاه قدس منعکس نمائید .

ـ با قرارگاه قدس و قرارگاه نصر ربط و ارتباط برقرار نمائید .

ـ دستورات هماهنگی :

الف ـ کلیه تعویضها بایستی حداکثر تا ۲۴۰۰ روز ۶۱/۳/۱۹ خاتمه پذیرفته باشد .

ب ـ یگانهای همجوار بایستی از حصول الحاق با یکدیگر و عدم وجود هرگونه فضای خالی در خط اطمینان حاصل نمایند .

پ ـ قرارگاه ها نسبت به برقراری ارتباط با قرارگاه همجوار و اعزام افسر رابط اقدام نمایند .

ت ـ با تشکیل گروههای شکارتانک و تکهای ایذائی دشمن را فرسوده نموده و با اولویت گشتی شناسائی ورزمی شناسائی های خود را نسبت به زمین و دشمن توسعه دهید .

ث ـ سرعت در اجرای تعویضها و انجام هماهنگیهای قبلی مانع از بروز هرگونه نقطه ضعف در خطوط پدافندی و پیدایش مناطق خالی و بدون پدافند گردیده و آسیب پذیری را در مقابل تهدیدات دشمن خنثی خواهد نمود .

ج ـ هرگونه سستی و سهل انگاری در تعویض و الحاق با یگان همجوار و لوث شدن مسئولیت منطقه بهیچ وجه قابل قبول نیست .

چ ـ مسئولین قرارگاهها باید کفایت خطوط پدافندی و مسئولیتها را در حین انجام تعویض مداوما تحت کنترل دقیق قرارداده و اطمینان لازمه را کسب نمایند .

ح ـ انجام تعویض و شکل آن در زمان تعویض فرماندهی با توجه به تقدمهای ذکر شده در این دستور به توافق فرماندهان قرارگاههای تعویض کننده و تعویض شونده بستگی دارد .

خ ـ کنفرانس مشترک ستادی بین یگانهای تعویض شونده و تعویض کننده برای دستیابی توافق و هماهنگیهای تعویض بایستی برگزار گردد .

د ــ تزلزل در استحکام خطوط پدافندی فعلی که از عدم توجه در تعویض ناشی میگردد خطرات جبران ناپذیری را احتمالاً سبب گردیده و زمینه مناسبی را برای متجاوز عراقی خواهد ساخت تا از آسیب پذیری ما در تعویض استفاده نماید .

ذ ــ یگانها بایستی برابر جدول زمان بندی تعویض مربوطه را انجام وشروع و خاتمه تعویض را گزارش نمایند (پیوست الف ــ جدول زمان بندی تعویض)

ر ــ نسبت بآموزش تیراندازی موشک مالیوتکا با استفاده از سمیلاتور اقدام نمائید .

ز ــ رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب

سرهنگ تویخانه علی صیاد شیرازی

پیوستها :

الف ــ جدول زمان بندی تعویض .

گیرندگان :

۱ ــ لیست گیرندگان طرح کربلا ۳

۲ ــ قرارگاه قائم .

۳ ــ ریاست ستاد ارتش جهت آگهی وتهیه وسایل ترابری یگانها طبق تقدمهای ذکر شده .

بر مبنای دستور جزء بجزء شماره ۱۱ قرارگاه کربلا، قرارگاه قدس اقدام به تهیه و صدور دستور جزء بجزء شماره ۹ خود نمود و در آن سازمان رزمی خود را به شرح زیر اعلام کرد:

ـ قدس۱ شامل تیپ۱ رزمی + تیپ نور سپاه پاسداران

ـ قدس۲ شامل تیپ۲ رزمی + تیپ بیت‌المقدس سپاه پاسداران

ـ قدس۳ شامل تیپ۳ زرهی + تیپ جوادالائمه(ع) سپاه پاسداران + گردان۲۵۲ سوارزرهی

ـ قدس۴ شامل تیپ ثار الله سپاه پاسداران + گردان۲۳۴ سوارزرهی

در این دستور، به قدس های ۱ـ۲ـ۳ دستور داده شد که پس از شناسایی کامل مناطقی از مرز را که در اختیار دشمن است تصرف و در منطقه پدافند نمایند، قدس۴ هم احتیاط قرارگاه قدس را تشکیل داده و در حوالی سه راهی جفیر ـ طلائیه مستقر شود.

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

نسخه از نسخه
شماره ۲۰۱/۰۸/۱۶/۷۲۵
تاریخ ۱۳۶۱/۳/۷

دستورجزء بجزء شماره ۹
قرارگاه عملیاتی قدس
۱ــ مدرک
الف ــ دستورجزء بجزء شماره ۷ و ۸
ب ــ دستورجزء بجزء شماره ۱۱ قرارگاه کربلا
پ ــ طرح عملیاتی کربلا ۳
ت ــ نقشه $\frac{1}{50000}$ منطقه

۲ــ تغییرات در سازمان رزمی
الف ــ گردان ۲۲۱ سوارزرهی از تاریخ ۶۱/۳/۱۲ از زیر امر قرارگاه قدس رها و در کنترل عملیاتی قرارگاه قائم قرار میگیرد .
ب ــ گردان ۲۸۳ سوارزرهی از تاریخ ۶۱/۳/۱۹ از زیر امر قرارگاه قدس رها و زیر امر لشگر ۱۰ قرار میگیرد .
پ ــ تیپ ۳۷ زرهی پس از تعویض بوسیله تی ۳ ل ۷۷ از تحت کنترل عملیاتی قرارگاه قدس رها و تحت کنترل عملیاتی قرارگاه قائم قرار میگیرد .
ت ــ تیپ ۵۸ ذوالفقاریس از تعویض توسط قدس ۲ از تحت کنترل عملیاتی قرارگاه قدس رها به قرارگاه مقدم نزاجاد رغرب اعزام میشود .
ث ــ تیپ ۳ ل ۷۷ پس از تعویض تیپ ۳۷ زرهی در کنترل عملیاتی قرارگاه قدس قرار گرفته و پس از پایان تعویض تیپ ۲ توسط قرارگاه فجر از کنترل عملیاتی رها و زیر امر ل ۷۷ قرار میگیرد .
ج ــ ترکیب رزمی قرارگاههای تابعه
(۱) قدس ۱ = تیپ ۱ زرهی + تیپ نورسپاه پاسداران
(۲) قدس ۲ = تیپ ۲ زرهی + تیپ بیت‌المقدس سپاه پاسداران
(۳) قدس ۳ = تیپ ۳ زرهی + تیپ جوادالائمه سپاه پاسداران + گد ۵۲ سوار زرهی .

خیلی محرمانه

خیابی مجرمانه

(۴) قدس ۴ ـ تیپ ثارالله ۰۰۰ ـ سپاه پاسداران + گد ۲۳۴ سوارزرهی

۴ـ آخرین وضعیت

الف ـ قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب در اجرای طرح کربلا ۳ ، با صور موفقیت آمیز و تاریخی خود از رود خانه کارون و با یک حرکت تاکتیکی غرورآفرین نیروهای معد ه دشمن را در غرب کارون منهدم و شهر خرمشهر را پاکسازی نمود ه و توفیق یافت بیش از ۰۰۰ کیلومتر مربع از سرزمینهای اشغال شده میهن ما را از لوث وجود متجاوزین عراقی پاک نماید .

ب ـ قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب ابتداد در منطقه از شاخه رمیم رود خانه کرخه در شمال تاسواحل اروند رود وادامه آن تادهانه فاو در جنوب پدافند نموده پس از کسب آمادگی لازم آماده میشود بنابدستور در سراسر منطقه و یا قسمتی از آن بسمت باختر تک نماید .

۵ـ ماموریت

قرارگاه قدس ماموریت دارد که پس از تعویض با یگانهای ابلاغی طی دستور جزء بجزء شماره ۱۱ در مناطقی که دشمن قطع تماس نموده ، بمنظور اخذ تماس مجدد پیشروی نموده و پس از شناسائی کافی و طرحریزی کامل با اجرای تکهای محدود خط مرز رسمی راد رمنطقه محوله تامین و از ساحل خاوری هورالعظیم تا مختصات (۳۵ـ۲۰) منطقه کوشک پدافند منطقه‌ای نماید و سپس آماده میشود بنابدستور در منطقه واگذاری بسمت جنوب تک نموده و هدفهای واگذاری در طرح کربلا ۳ را تامین نماید .

۵ـ دستور به یگانها (پیوست الف کالک عملیاتی) :

الف ـ قدس ۱

(۱) در مناطقی که دشمن قطع تماس نموده ، بمنظور اخذ تماس مجدد پیشروی نمائید .

(۲) پس از شناسائی کافی و طرحریزی کامل با اجرای تکهای محدود خط مرز رسمی راد رمنطقه محوله با هماهنگی قدس ۳ تامین و پدافند نمائید .

ب ـ قدس ۲

(۱) پس از تعویض توسط یکی از تیپهای ل ۷۷ مسئولیت منطقه فعلی را بقرارگاه اخیر تحویل نمائید .

(۲) تیپ ۵۸ ذوالفقار راد رمحل تعویض و مسئولیت منطقه آنرا بعهده بگیرید .

۳) در مناطقی که دشمن قطع تماس نموده ، بمنظور اخذ تماس مجدد پیشروی ـ

خیابی مجرمانه

خیلی محرمانه

نمائید .

(۴) پس از شناسائی کافی وطرحریزی کامل با اجرای تکهای محدود بـــا هماهنگی قدس ۳ خط مرزرسمی راد رمنطقه محوله تامین وید افند نمائید .

ب ــ قدس ۳

(۱) د رمناطقی که د شمن قطع تماس نموده بمنظوراخذ تماس مجدد پیشروی نمائید .

(۲) پس ازشناسائی کافی وطرحریزی کامل باجرای تکهای محدود بـــا هماهنگی قدس ۱ و ۲ خط مرزرسمی راد رمنطقه محوله تامین وید افند نمائید .

(۳) گردان ۲۲۱ سوارزرهی راازمورخه ۶۱/۳/۱۲ اززیرامرهاساقط زید .

(۴) گردان ۲۵۲ سوارزرهی راازمورخه ۶۱/۳/۱۲ زیرامرمیگیرید .

(۵) گردان ۲۳۴ سوارزرهی راپس ازرسیدن تیپ جواد الائمه سپاه رهـــا سازید .

ت ــ تیپ ۵۸ پیاده ذوالفقار:

(۱) نسبت به احداث خاکریزد رامتداد جاده د ژهااقدام ومواضع مربوطه را تحکیم نمائید .

(۲) گردان ۲۵۲ سوارزرهی راازتاریخ ۶۱/۳/۱۱ اززیرامرهاساقط زید .

(۳) پس ازخاتمه تعویض توسط تیپ ۲ زرهی مسئولیت منطقه رابه تیپ ۲محول وتحت کنترل عملیاتی قرارگاه مقدم نزاجاد رغرب قرارگیرید .

ث ــ تیپ ۳۷ زرهی

(۱) باتی ۳ ل ۷۷ د رمحل تعویض ومنطقه مسئولیت خود رابه تیپ مذکـــور تحول نمائید .

(۲) پس ازخاتمه تعویض د رتحت کنترل عملیاتی قرارگاه قاد م قرارگیرید .

ج ــ تیپ خانه‌تلشگری

(۱) باتوجه به تغییرات سازمان رزمی ماموریت یگانهای تیپ خانه سازمانی و ــ مامورراتعیین نمائید .

(۲) طرح پشتیبانی آتش جهت تکهای محدود قدس هاوید افند لشگرتهیه و به د ژاجراء بگذارید

چ ــ گد ۴۴۶ مهندس

(۱) باهمکاری جهاد سازندگی وسایل سنگین مهندسی مورد نیازیگانهارا ــ

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

تامین نمائید .

(۲) کلیه پرسنل مین برد اروا ازگروهانهای رزمی احضاروص ازسا زماند هی نسبت به پاکسازی میادین مین د شمن د رمناطق آزاد شد ه واگذاری بلشگراقد ام نمائید .

(۳) نسبت به احداث جاد ه وبرقراری تصفیه آب (نقطه آماد آب) د رمحل تعیین شد ه سریعا" اقدام نمائید .

ح ــ گد ۴۷۵ مخابرات

ارتباط د ومله مطمئن (بی سیم وباسیم) بین یگانهای د رخط وقرارگاه قدس راابرقرارسا زید .

خ ــ ناحیه ژاندارمری خوزستان :

(۱) شرق هورالعظیم راازامتداد کرخه د رشمال تاپاسگاه شهابی د رجنوب پرد ه پوشش نمائید .

(۲) هرگونه فعالیت د شمن راد رمنطقه بلافاصله به قرارگاه قدس گزارش نمائید

(۳) بااعزام افسررابط بااین قرارگاه ربط وارتباط برقرارسا زید .

د ــ احتیاط : قدس ۴ (د رحوالی سه راهی جفیر ــ طلایه مستقرشو ید)

(۱) گد ۲۳۴ سوارزرهی راتحت کنترل عملیاتی خود بگیرید .

(۲) آماد ه باشید بنابد ستورد رمنطقه هریک ازقدس های د رخط وارد عمل شوید .

ه ــ د ستورات هماهنگی :

الف ــ کلیه تعویض هابایستی حد اکثرتاساعت ۲۴۰۰ روز۱۹ / ۳ / ۶۱ خاتمه پذیرفته باشد .

ب ــ یگانهای همجواربایستی ازحصول الحاق بایکد یگروعد م وجود هرگونه فضای خالی د رخط لجمن اطمینان لحاصل نمائید .

پ ــ باتشکیل گروههای شکارتانک وتکهای ایذائی د شمن رافرسود ه نمود ه وبااعزام گشتی شناسائی ورزمی شناسائی های خود رانسبت به زمین ود شمن توسطه د هید .

ت ــ سرعت د راجرای تعویض هاوانجام هماهنگی های قبلی مانع ازبروزهرگونه نقطه ضعف د رخطوط پد افندی وپید ایش مناطق خالی وبد ون پد افند گرد ید ه وآسیب پذیری را د رمقابل تهد یدات د شمن خنثی خواهد نمود .

ث ــ خط حد عقب لشگرورود خانه کرخه کورد رشمال میباشد .

خیلی محرمانه

ج ــ هرگونه سستی وسهل انگاری د رتعویض والحاق بایگان همجو اولوث شد ن مسئولیت منطقه بهیچ وجه قابل قبول نخواهد بود .

ح ــ هماهنگی های لازم بین یگانهای تعویض شوند ه وتعویض کنند ه بایستی ــ انجام شود .

ج ــ فرماند هان باید کفایت خطوط پد افند ی ومسئولیتها راد رحین انجام تعویض مداوما" تحت کنترل د قیق قرارد اد ه واطمینان لازمه راکسب نمایند .

ح ــ تزلزل د راستحکام خطوط پد افند ی فعلی که ازعد م توجه د رحین تعویض ناشی میگرد د خطرات جبران ناپذ یری رااحتمالا" سبب گرد ید ه و زمینه مناسبی راجهت تجا وزعراقی خواهد ساخت که ازآسیب پذ یری ماد رحین تعویض استفاد ه نماید .

د ــ یگانهابایستی برابرجد ول زمان بند ی تعویض ها راانجام وشروع وخاتمه ــ تعویض راگزارش نمایند . (پیوست ب جد ول زمان بند ی تعویض) .

۷ــ رسید اطلاع د هید .

قرارگاه عملیاتی قدس

سرهنگ ستاد لطفی برادر غلام پور

پیوستها :

الف ــ کالک عملیاتی

ب ــ جد ول زمان بند ی تعویض

گیرند گان : قرارگاه عملیاتی کربلا

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

بسمه تعالی

دستورجزء بجزء شماره ۱۰

مدرک : دستورجزء بجزء شماره ۹ ودستورات شفاهی

شماره ۱۰۷۷-۱۳-۳۰۰۱-۳/۳/۶۱

۱ـ تغییرات درسازمان رزمی :

الف ـ تیپ المهدی از زیرامر قرارگاه فجر خارج و درکنترل عملیاتی قرارگاه فتح ازساعت ۰۶۰۰ ـ ۳ اردیبهشت ماه ۶۱

ب ـ گردان ۱۰۷ ژاندارمری وگردان تکاوران دریائی ویک‌گردان از تیپ ۲۳ نوهد از کنترل عملیاتی قرارگاه نصرخارج ودرکنترل عملیاتی قرارگاه فتح ازساعت ۰۶۰۰ ـ ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۶۱

۲ـ آخرین وضعیت :

قرارگاههای فجروفتح ماموریت واگذاری راباموفقیت انجام وقرارگاه نصر قسمت اعظم ماموریت خودراانجام داده و موفق به تامین قسمتی از ماموریت‌واگذاری نگردیده است .

۳ـ ماموریت :

قرارگاه عملیاتی کربلا درجنوب ضمن تکمیل ماموریت قبلی محاصره خرمشهر راکامل وشهررا پاکسازی مینماید .

۴ـ قرارگاه قدس :

عملیات مربوطه راجهت انهدام نیروهای دشمن واشغال مواضع پدافندی درامتداد مرز ادامه دهید :

۵ـ قرارگاه فتح :

الف ـ راههای قراردشمن از خرمشهر درمنطقه اروند رود راسد نمائید .

ب ـ خرمشهر رااز نیروهای‌باقیمانده دشمن پاکسازی نمائید .

۶ـ قرارگاه نصر :

الف ـ نسبت به تکمیل خاکریزها وآرایش مواضع پدافندی درامتداد خط دژ وهدایت پدافند بسمت باختر تاساعت ۰۶۰۰ ـ ۴ اردیبهشت ماه ۶۱ اقدام نمائید .

ب ـ سریل دشمن رادرشمال نهرخین منهدم کنید .

پ ـ آماده دفع پاتکهای احتمالی دشمن درمنطقه مربوطه باشید .

خیلی محرمانه

۱ـ احتیاط (قرارگاه فجـــر) :

الف ـ ساحل شمالی اروند رود رادرمنطقه محوله پوشش نمائید .

ب ـ آماده باشید برای پاکساز ی خرمشهر به قرارگاه فتح کمك کنید .

پ ـ آمادگی کمك به قرارگاه نصر بمنظور ودفع پاتکهای احتمالی دشمن راداشته ـ باشید .

رسید اطلاع دهید .

قرارگاه عملیاتی کربلا درجنوب

سرهنگ توپخـــانه سرهنگ صیاد شیرازی

خیلی محرمانه

خیلی محرمانه

(بسمه تعالی)

دستورجزء بجزء شماره ۱۲ قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب

تیرماه ۱۳۶۱

۱ـ مدرک :

الف ـ دستورجزء بجزء شماره ۱۱

ب ـ دستورات شفاهی ابلاغی درجلسه هماهنگی مورخه ۶۱/۴/۹

پ ـ نقشه ۱/۵۰/۰۰۰ منطقه عملیات خوزستان

۲ـ تغییرات در سازمان رزمی :

الف ـ تیپ ۵۸ ذوالفقار درکنترل عملیاتی قرارگاه قائم ازساعت ۰۸۰۰ مورخه ۶۱/۴/۱۶

ب ـ تیپ ۴۰ سراب ازساعت ۰۸۰۰ مورخه ۶۱/۴/۱۷ از کنترل عملیاتی قرارگاه قائم خارج واز همان زمان درکنترل عملیاتی قرارگاه قدس قرارمیگیرد .

پ ـ گردان ۳۸۱ توپخانه ۱۵۵م‌م (ـ) از ۲۰۰۰ مورخه ۶۱/۴/۱۳ اززیرامر ل ۱۶ خارج و زیرامر قرارگاه قائم قرارمیگیرد .

۳ـ آخرین وضعیت :

نیازمندیهای عملیاتی آتی وتخصیص مجددی ۵۸ تیپ ذوالفقار به قرارگاه عملیاتی کربلا تغییر دستورش وسازمان رزمی قرارگاه قدس راایجاب مینماید .

۴ـ ماموریت :

بدون تغییر .

۵ـ قرارگاه قائم :

الف ـ باگردان ۲۳۸ تانک ،گروه رزمی سلمان راتاساعت ۲۰۰۰ روز ۶۱/۴/۱۲ در منطقه حنابه تعویض نمائید .

ب ـ گروه رزمی سلمان راباتوپخانه مربوطه ازساعت ۲۰۰۰ مورخه ۶۱/۴/۱۳ درکنترل عملیاتی قرارگاه قدس قرار دهید .

پ ـ آتشبار ۱۰۵م‌م‌گد ۳۰۱ توپخانه همراه بایک قبضه هویتزر ۲۰۳م‌م ل ۱۶ رادرهـا اختیار ل ۱۶ قرار دهید .

ت ـ تیپ ۵۸ ذوالفقار راازساعت ۰۸۰۰ مورخه ۶۱/۴/۱۶ درکنترل عملیاتی بگیرید .

جهاد دیجرمانه

ث ـ تیپ ۴۰ سراب را بوسیله تیپ ۸ ذوالفقار ازساعت ۲۰۰۰ روز ۶۱/۴/۱۶ ـ
ساعت ۰۶۰۰ مورخه ۶۱/۴/۱۸ تحویل نمائید .
ج ـ تیپ ۴۰ سراب را ازساعت ۰۸۰۰ روز ۶۱/۴/۱۸ از زیرامر رهاودرکنترل عملیاتی
قرارگاه قدس قرار دهید .
ـ قرارگاه قدس :
الف ـ تیپ ۴۰ سراب را از ساعت ۰۸۰۰ مورخه ۶۱/۴/۱۸ درکنترل عملیاتی بگیرید .
ب ـ قدس ۱ (تیپ ۱ ل ۱۶ ، تیپ بیت المقدس و تیپ ثارا ۰۰۰) را از خط رهـا
سازید .
پ ـ عناصری از قرارگاه فجر را بشرح زیرتحویل نمائید :
(۱) از کوشک (۳۵ـ۲۰) تامختصات (۲۳ـ۲۰) بایگانهای تیپ ۴۰ سراب ـ
(۲) از مختصات (۲۳ـ۲۰) تامختصات (۱۶ـ۲۰) باقدس ۱ .
ت ـ درمنطقه محوله پدافند نمائید .
ـ قرارگاه فجـــر :
الف ـ باتحویل درمحل ، منطقه مسئولیت را از مختصات (۳۵ـ۲۰) تا (۱۶ـ۲۰) بـه
قرارگاه قدس واگذار نمائید .
ب ـ درمنطقه محوله از (۱۶ـ۲۰) تا (۰۳ـ۱۹) پدافند کنید .
ـ قرارگاه فتـــح :
موریت بودن تغییر .
ـ قرارگاه نصـــر :
موریت بدون تغییر .
۱ ـ دستورات هماهنگی :
الف ـ تحویل یگانهای قرارگاه فجر توسط قرارگاه قدس ضمن هماهنگی بین قرارگاههـا
مذاکره تا تاریخ ۶۱/۴/۱۵ خاتمه یابد .
ب ـ نحوه و مقررات تحویل برابر روشهای اجرا شده ودستورات صادره قبلی درایـن
مورد میباشد .
پ ـ ساعت و تاریخ تفویض مسئولیت منطقه را به این قرارگاه گزارش نمائید .

خیلی مح... [illegible]

یم ـ خط حد بین قرارگاه قدس و فجر از مختصات (۱۶ـ۲۰) در خط دژ و امتداد آن ـ
سمت خاور تا رود خانه کارون میباشد .
ـ رسید اطلاع دهید .

ف قرارگاه عملیاتی کربلا در جنوب
سرهنگ ستاد صیاد شیرازی

پیام حضرت امام خمینی(ره) به مناسبت خاتمه موفقیت‌آمیز عملیات بیت‌المقدس

بسم الله الرحمن الرحیم.

با تشکر از تلگرافاتی که در فتح خرمشهر به اینجانب شده است، سپاس بی حد بر خداوند قادر که کشور اسلامی و رزمندگان متعهد و فداکار آن را مورد عنایت و حمایت خویش قرار داد و نصر بزرگ خود را نصیب ما فرمود و اینجانب با یقین به آنکه «ما النصر الا من عند الله» از فرزندان اسلام و قوای سلحشور مسلح که دست قدرت حق از آستین آنان بیرون آمد و کشور بقیه الله الاعظم «ارواحنا لمقدمه الفدا» را از چنگ گرگان آدمخوار که آلت‌هایی در دست ابرقدرتان خصوصاً آمریکای جهانخوارند، بیرون آورد و ندای الله اکبر را در خرمشهر عزیز طنین‌انداز کرد و پرچم پرافتخار لا اله الا الله را بر فراز آن شهر خرم که با دست پلید جنایتکاران غرب به خون کشیده شده و خونین‌شهر نام گرفت تشکر می‌کنم و آنان فوق تشکر امثال من هستند. آنان به یقین مورد تقدیر ناجی بشریت و برپاکننده عدل الهی در سراسر گیتی، روحی لتراب مقدمه الفداء می‌باشند. آنان به آرم «ما رمیت اذ رمیت و لکن الله رمی» مفتخرند. مبارک باد و هزاران بار مبارک باد بر شما عزیزان و نور چشمان اسلام این فتح و نصر عظیم که با توفیق الهی و ضایعات کم و غنائم بی‌پایان و هزاران اسیر گمراه و مقتولین و آسیب‌دیدگان بدبخت که با فریب و فشار صدام تکریتی این ابرجنایتکار دهر به تباهی کشیده شدند، سرفرازانه برای اسلام و میهن عزیز افتخار ابدی هدیه آوردید و مبارک باد بر فرماندهان قدرتمند که فرماندهان چنین فداکاری هستند که ستاره درخشنده پیروزی‌های آنان بر تارک تاریخ تا نفخ صور نورافشانی خواهد کرد و مبارک باد بر ملت عظیم‌الشأن ایران این چنین فرزندان سلحشور جان بر کفی که نام آنان و کشورشان را جاویدان کردند و مبارک باد بر اسلام بزرگ این متابعانی که در دو جبهه جنگ با دشمنان باطنی و دشمن ظاهری پیروزمندانه و سرافراز امتحان خویش را دادند و برای اسلام سرفرازی آفریدند و هان ای فرزندان قرآن کریم و نیروهای ارتشی، سپاهی، بسیج، ژاندارمری، شهربانی و کمیته‌ها و عشایر و نیروهای مردمی داوطلب و ملت عزیز، هشیار باشید که پیروزی هر چند عظیم و حیرت‌انگیز است، شما را از یاد خداوند که نصر و فتح که دست اوست غافل نکند و غرور فتح شما را به خود جلب نکند که این آفتی بزرگ و دامی خطرناک است که با وسوسه شیطان به سراغ آدم می‌آید و برای اولاد آدم تباهی می‌آورد و من با آنکه به همه شما اطمینان تعهد به اسلام دارم، از تذکری که برای مؤمنان نفع دارد باید غفلت نکنم، چنانچه از

نصیحت به حکومت‌های همجوار و منطقه دریغ ندارم و آنان می‌دانند امروز با فتح خرمشهر مظلوم، دولت و ملت پیروزمند ما از موضع قدرت سخن می‌گویند و من به پیروی از آنان به شما اطمینان می‌دهم که اگر از اطاعت بی‌چون و چرای آمریکا و بستگان آن دست بردارید و با ما به حکم اسلام و قرآن کریم رفتار کنید، از ما جز خیر و پشتیبانی نخواهید دید و شما بدانید آن‌قدر که قدرت‌ها از صدام این نوکر چشم و گوش بسته پشتیبانی کردند، از شماها که قدرت‌های کوچک و حکومت‌های ضعیف هستید پشتیبانی نمی‌کنند و شما عاقبت این جنایتکار و همقطار جنایتکارش شاه مخلوع را به عیان دیده‌اید. قدرت‌های بزرگ پیش از آنکه از شما استفاده نمایند، از شما طرفداری نمی‌کنند و شما را برای منافع خویش به هلاکت می‌کشند و من نصیحت برادرانه به شما می‌کنم که کاری نکنید که قرآن کریم برای برخورد با شما تکلیف نماید و ما به حکم خدا با شما رفتار کنیم و یقین بدانید که امثال حسنی مبارک مصری و حسین اردنی و دیگر جنایتکاران هم برای شما نفعی ندارند و دین و دنیای شما را تباه می‌کنند و اگر با نشست‌های خود بخواهید طرح کمپ دیوید یا فهد را که مرده‌اند زنده کنید، که ما خطر بزرگ برای کشورهای اسلامی خصوصاً حرمین شریفین می‌دانیم. اسلام به ما اجازه سکوت نمی‌دهد و اینجانب در پیشگاه مقدس خداوند تکلیف الهی خود را ادا نمودم. اکنون دست تضرع و دعا به سوی خالق یکتا بلند کرده و به قوای مسلح اسلام و فداکاران قرآن کریم و میهن عزیز ایران دعا می‌کنم و سلامت و سعادت و پیروزی آنان را خواستار هستم. سلام و درود بی‌پایان بر فرماندهان قوای مسلح و بر رزمندگان فداکار و بر ملت دلیر ایران عزیز و سرشار از شادی‌ها.

والسلام علی عبادالله الصالحین

روح الله الموسوی الخمینی

سوم خرداد ماه ۱۳۶۱

فصل چهارم

بررسی اصول جنگ، نکات آموزشی، خاطرات

مقدمه

از هزاران سال پیش در مورد جنگ و جنگیدن کتاب‌ها نوشته شده و برخی از اندیشمندان و خردمندان جنگ را یک هنر می‌دانند و معتقدند استراتژی جنگ کشتار و ویرانی نیست، بلکه هنر جنگ این است که شهرها و لشکرهای طرف مقابل صحیح و سالم به تصرف درآورده شوند و یا تا حد امکان تصرف و تسخیر آنها با حداقل تلفات و ضایعات برای طرفین متخاصم صورت پذیرد.

در طول سالیان دراز، جنگ‌های کوچک و بزرگی به وقوع پیوسته که در اثر آنها خون‌های بسیاری ریخته شده، کشورهایی به کلی از صحنه روزگار حذف شده، شهرهای زیادی ویران شده و انسان‌های بی‌شماری (به عنوان مثال تنها در جنگ جهانی دوم ۳۴ میلیون انسان بی‌گناه " ۱۶ میلیون نظامی و ۱۸ میلیون غیر نظامی") جان خود را از دست داده‌اند.

این همه کشته، خرابی، ویرانی، بی‌خانمانی موجب گشته تا انسان‌های آگاه و بادانش از تجربیات پرهزینه این جنگ‌ها استفاده کرده و اصول و قواعدی را تدوین نمایند تا آیندگان در جنگ‌هایی که خواسته یا ناخواسته پیش رو دارند و گاه اجتناب‌ناپذیر هم هست، به منظور تحمل تلفات و ضایعات هرچه کمتر استفاده کنند و با بهای کمتری اراده خود را به متجاوز تحمیل نمایند.

با عنایت به مطالب فوق هر کشوری اصولی را برای خود در جنگ و جنگیدن در نظر گرفته که ممکن است از نظر تعداد با هم متفاوت باشند، اما در بعضی اصول همه متفق‌القول هستند که به عنوان مثال اصل هدف را می‌توان نام برد.

ارتش جمهوری اسلامی ایران نیز از این قاعده مستثنی نبوده و اصول ۹گانه زیرین را مورد قبول قرار داده که بر مبنای آن، قواعد جنگیدن در آفند، پدافند، حرکات به عقب و... تدوین شده است.

اصول جنگ مورد قبول ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱- اصل هدف
۲- اصل آفند
۳- اصل مانور
۴- اصل تمرکز
۵- اصل غافلگیری
۶- اصل تأمین
۷- اصل وحدت فرماندهی
۸- اصل صرفه‌جویی در قوا
۹- اصل سادگی

یادآوری:

۱- به کار بردن و رعایت اصول جنگ ممکن است باعث پیروزی کامل نشود، ولی حداقل از صرف هزینه‌های زیاد نیروی انسانی و سایر منابع جلوگیری می‌کند، اما با اطمینان می‌توان گفت که عدم رعایت اصول جنگ باعث شکست و ناکامی حتمی خواهد شد.

۲- در هر عملیاتی بر مبنای مأموریت واگذاری، زمین، دشمن، نیروهای خودی، لجستیک و سایر عوامل، ممکن است یک یا چند اصل مورد توجه بیشتری قرار گیرند و یک یا چند اصل دیگر کمتر و این بدان معنی نیست که بعضی از این اصول بر سایر اصول دارای مزیت می‌باشند، اما بایستی توجه کرد که اصل هدف غیرقابل انکار است و در کلیه عملیات نظامی کوچک و بزرگ باید به دقت مورد توجه قرارگرفته و با ویژگی‌های زیر انتخاب شود:

قابل تشخیص باشد، قابل دسترسی باشد، سرنوشت‌ساز باشد و در نهایت قابل نگهداری باشد.

اینک به تشریح اصول ۹گانه جنگ در عملیات بیت‌المقدس (قرارگاه قدس) می‌پردازیم.

اصل هدف:

هر عملیات نظامی هم بمانند همه کارهای روزمره بایستی دارای هدف و یا هدف‌هایی باشد که لازم است قبل از هر اقدام دیگر تعیین گردد. در عملیات نظامی، ممکن است هدف تاکتیکی

(زمین، نیروهای دشمن) و یا استراتژیک (از بین بردن میل جنگجویی کشور متخاصم و...) باشد. اما به هر حال، هدف تعیین شده باید قابل تشخیص، قابل دسترسی و قابل نگهداری باشد و در نهایت، هدف تعیین شده بایستی در سرنوشت عملیات اثرگذار باشد. باید در نظر داشت که هدف نیروهای نظامی معمولاً تاکتیکی است و هدف‌های استراتژیکی توسط مقامات سیاسی و اداره کننده یک کشور تعیین می‌گردد و این مقامات سیاسی کشور هستند که از موفقیت و دستیابی به هدف‌های تاکتیکی به هدف‌های استراتژیک خود دسترسی پیدا می‌کنند.

در عملیات بیت‌المقدس، هدف اصلی عبارت بود از آزادسازی خرمشهر که برای دستیابی به آن پاکسازی نیروهای دشمن در منطقه متصرفی و در نهایت تأمین مرز بین المللی و در ادامه رسیدن نیروهای خودی به شرق رودخانه اروندرود جهت حفاظت از مرزهای بین‌المللی مورد نظر بود. باید توجه داشت که پس از رسیدن نیروها به خرمشهر و آزادسازی آن شهر، عملیات ادامه پیدا نکرد، اما هدف اصلی که همان آزادسازی شهر خرمشهر بود انجام شد.

قرارگاه قدس که یکی از سه قرارگاه عمل‌کننده[1] در این عملیات بود، از این قاعده مستثنی نبود. اما مأموریت ابلاغی به این قرارگاه از طرف قرارگاه کربلا۳ عبارت بود از تک همزمان با قرارگاه‌های نصر و فتح به منظور تصرف خاکریزهای مقدم دشمن در جنوب کرخه‌کور و نورد و تصرف سرپل مناسب در جنوب رودخانه مزبور و سپس ادامه تک بنا به دستور در صورت عقب‌نشینی، عقب‌روی و یا فرار نیروهای دشمن (مرحله به مرحله) تا رسیدن به شرق رودخانه اروندرود.

با توجه به نکات گفته شده، هدف اولیه‌ای که قرارگاه قدس می‌بایستی مورد توجه قرار می‌داد و برای به دست آوردن آن تلاش می‌کرد، عبور از رودخانه کرخه‌کور و آبگرفتگی‌های منطقه نورد و در نهایت، تصرف یک سرپل مناسب بود. اما با مواردی که قبلاً گفته شد، دسترسی به آن چندان ساده نبود و عملاً هم دسترسی به آن میسر نگردید، منهای قسمت‌های کوچک و محدود. چنانچه به این هدف اولیه هم می‌رسیدیم، هدف بعدی که تأمین خط جفیر ـ پادگان حمید بود به تصمیم اتخاذ شده توسط نیروهای متجاوز بستگی صد در صد داشت که آیا عقب‌نشینی کند، عقب‌روی کند و یا فرار نماید.

نتیجه اینکه هدف واگذاری به این قرارگاه با توجه به ویژگی‌هایی که یک هدف واگذاری می‌باید دارای آن باشد (قابل دسترس، قابل نگهداری) عملاً نه قابل دسترسی بود و نه قابل

---

۱. در آخرین مرحله از عملیات که برای احاطه خرمشهر از غرب و تأمین خط مرز اجرا گردید، قرارگاه فجر هم با به کار بردن تیپ۳ خود (فجر ۳) به همراه قرارگاه‌های فتح و نصر در این عملیات غرورآفرین شرکت داده شد.

نگهداری و از این موضوع ستاد قرارگاه کربلا به خوبی آگاه بود و بارها توسط افسران عملیات مورد بحث و بررسی قرار گرفته بود، زیرا برای قرارگاه کربلا به خوبی روشن بود که موفقیت عملیات قرارگاه قدس بستگی کامل به عکس‌العمل دشمن دارد و این عکس‌العمل هم به پیشبرد اهداف عملیات توسط قرارگاه‌های فتح و نصر مربوط می‌شد، که در خلال هدایت عملیات به آن اشاره شده و توجه کرده‌اید.

به طور خلاصه می‌توان گفت هدف قرارگاه کربلا از مأموریت واگذاری به قرارگاه قدس عبارت بود از تثبیت نیروهای دشمن که در جنوب رودخانه کرخه‌کور و غرب آبگرفتگی منطقه نورد موضع پدافندی گرفته بودند، به منظور عدم برداشت متجاوز از این نیروها و کاربرد آنها در مناطق قرارگاه‌های نصر و فتح. اما چنانچه کلمه تثبیت گفته می‌شد شاید یگان‌های قرارگاه قدس با این سماجت و سرسختی به دشمن یورش نمی‌بردند و بیم آن می‌رفت که دشمن از این موقعیت استفاده نموده و به برداشت نیرو از این مناطق اهتمام ورزد.

در نهایت، باید گفت که قرارگاه قدس توانست به بهترین وجه ممکن هدف قرارگاه کربلا را تأمین (نگهداری نیروهای متجاوز در منطقه جلو خود) نماید و موفقیت قرارگاه‌های فتح و نصر، بویژه قرارگاه فتح که در مجاورت این قرارگاه عمل می‌کرد را به خوبی تضمین کند.

اما پس از اینکه نیروهای عراقی (لشکرهای ۵و۶) در روز ۱۳۶۱/۲/۱۸ مواضع خود را تخلیه و به یک عقب‌روی موفقیت‌آمیز اقدام کردند، قرارگاه قدس ضمن عبور از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و آبگرفتگی‌های اطراف جاده اهواز ـ خرمشهر مأموریت پیدا کرد که با دشمن اخذ تماس مجدد نماید. به عبارت دیگر، در این مرحله هدف قرارگاه قدس پیدا کردن نیروهای دشمن و اخذ تماس با آنها بود (حرکت برای اخذ تماس) و بالأخره هدف بعدی این قرارگاه تأمین خط مرز بود که در قسمت‌هایی هم موفق به این مهم گردید.

نتیجه اینکه رعایت اصل هدف در این عملیات در قرارگاه قدس را می‌توان در سه مرحله تقسیم و مورد بحث قرار داد:

در مرحله اول، هدف اصلی این قرارگاه تثبیت دشمن در مواضع پدافندی و جلوگیری از کاربرد نیروهای متجاوز در منطقه قرارگاه‌های فتح و نصر بود.

در مرحله دوم، حرکت برای اخذ تماس و برقراری تماس مجدد با دشمن.

و بالأخره در مرحله بعد، تأمین خط مرز بین‌المللی در منطقه مربوطه همراه با انهدام نیروهای دشمن.

به طور خلاصه، می‌توان گفت قرارگاه قدس در عملیات بیت‌المقدس دارای اهداف متفاوتی بود که بستگی کامل به عملکرد دشمن داشت.

در نهایت، یادآوری این نکته ضروری و حائز اهمیت است که اهدافی که توسط قرارگاه قدس دنبال گردید (تثبیت دشمن ـ اخذ تماس مجدد با دشمن ـ تأمین قسمتی از خط مرز در منطقه محوله) همگی اهدافی بودند که به هدف اصلی قرارگاه کربلا که همانا آزادسازی خرمشهر بود کمک شایانی کردند و در انتها باید گفت اصل هدف توسط قرارگاه قدس به خوبی رعایت گردید.

اصل آفند

"بهترین پدافند، آفند است."

عراق توانست با پشتیبانی کشورهای منطقه و فرامنطقه‌ای به کشور ما حمله کند و قسمت‌های وسیعی از خاک میهن ما را به تصرف خود درآورده، شهر خرمشهر را به ویرانه‌ای تبدیل کند و در جهت تجزیه خوزستان و ضمیمه کردن آن به خاک خود که هدف اصلی او بود، فعالیت‌های نظامی انجام دهد. بدیهی است با چنین دشمنی و با چنین طرز تفکری، بجز عملیات آفندی نمی‌توان برخورد دیگری کرد و با اجرای آفند است که می‌توان به دشمن تحمیل اراده نمود.

مأموریت اولیه قرارگاه قدس که تثبیت نیروهای دشمن در مواضع او بود، با اجرای کامل این اصل نه تنها توانست به خوبی مأموریت واگذاری را اجرا نماید، بلکه دشمن را نیز وادار کرد که برمبنای خواست ما تن به عقب‌نشینی دهد و نیروهای خود را از منطقه به عقب بکشد.

اصل مانور

مانور عبارت است از قراردادن نیروها و آتش‌ها در موقعیت برتر و بهتر نسبت به دشمن در زمان و مکان مناسب.

همان‌طور که از تعریف این اصل استنباط می‌شود و شرایطی که در منطقه قرارگاه قدس حکمفرما بود، رعایت و اجرای این اصل ارتباط مستقیم با عکس‌العمل دشمن داشت، زیرا این نیروهای متجاوز بودند که با استفاده از رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و آبگرفتگی‌های غرب اهواز همراه با مواضع پدافندی مستحکم، نیروهای خود را در

موقعیت برتر و بهتر نسبت به یگان‌های این قرارگاه قرارداده بودند، اما دیدیم زمانی که نیروهای عراقی عقب‌نشینی کردند این وضعیت به نفع این قرارگاه تغییر کرد و قرارگاه قدس توانست با اجرای اصل مانور، دشمن را مجدداً پیدا، تعقیب و سپس درگیر و به اهداف خود که همانا تأمین خط مرز بود، دسترسی پیدا کند.

اصل تمرکز

تمرکز عبارت است از قراردادن نیروهای مناسب و برتر نسبت به دشمن در زمان و مکان مناسب.

هسته اصلی قرارگاه قدس عبارت بود از: ۳ تیپ زرهی از لشکر۱۶ زرهی به اضافه تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار و ۴ تیپ از سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.

تمرکز یک لشکر زرهی در پشت رودخانه کرخه‌کور و نیسان آن هم در مقابل دشمنی که چسبیده به رودخانه‌های فوق مواضع مستحکم ایجاد کرده و به سختی از رودخانه پدافند می‌کرد، رعایت این اصل را با اشکال روبه‌رو می‌ساخت و لازم بود با رعایت اصل صرفه‌جویی در قوا لشکر۱۶ زرهی را با یک یگان پیاده که مناسب جهت استقرار در مواضع پدافندی بود، تعویض نمود و لشکر۱۶ زرهی را با توجه به مأموریت واگذاری که درصد زیادی مربوط می‌شد به عکس‌العمل نیروهای متجاوز (عقب‌نشینی ـ عقب‌روی و یا فرار دشمن) در محل تجمع مناسبی در شمال رودخانه کرخه‌کور و یا در غرب منطقه اهواز نگهداری کرد تا آمادگی جهت کاربرد در هر دو منطقه را داشته باشد. با عنایت به موارد فوق از یک طرف اصل تمرکز در این قرارگاه آنچنان که باید و شاید رعایت نشد. اما از طرف دیگر به دلیل انحراف دشمن از سمت تلاش اصلی (زیرا متجاوز بر مبنای گسترش موجود خود این احتمال را پیش‌بینی کرده بود که تلاش اصلی قرارگاه کربلا۳ از شمال به جنوب است و نه از شرق به غرب) می‌شود گفت که تمرکز آن همه نیرو در پشت رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و غرب اهواز چندان هم غیرمنطقی نبوده است. با این حال، یادآور می‌شود که در هر دو حالت نگهداری و تمرکز یک لشکر زرهی که بایستی از ویژگی‌های ذاتی آن یعنی تحرک، قدرت آتش، حفاظت ضدزره، مخابرات و در نهایت اثر ضربت آن استفاده صحیح می‌شد، رعایت نگردیده است.

گفتنی است نکات فوق بایستی توسط قرارگاه کربلا در نظر گرفته می‌شد، زیرا قرارگاه قدس رأساً قادر به اجرای آن نبود و نباید چنین می‌کرد.

اصل غافلگیری

غافلگیری عبارت است از اجرای هرگونه عمل و فعالیتی که دشمن انتظار آن را نداشته باشد، که شامل انتخاب زمان، مکان، نوع مانور، نوع جنگ‌افزار به کار گرفته شده (منظور جنگ افزار جدیدی است که برای دشمن ناشناخته باشد) و سایر موارد می‌باشد.

متجاوز در ابتدا مواضع پدافندی اصلی خود را در جنوب رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان و پشت آبگرفتگی‌های غرب اهواز (در شمال منطقه) و همچنین پشت جاده اهواز ـ خرمشهر سازماندهی نموده بود. با این فکر که عبور از رودخانه کارون و رسیدن نیروها به جاده اهواز ـ خرمشهر غیر محتمل است و به واسطه موضع‌گیری‌اش در منطقه شمالی که چسبیده به رودخانه و آبگرفتگی‌ها بود، این اصل را از ما سلب نموده، اما با عبور نیروهای ما در یک شب و رسیدن آنها به جاده اهواز ـ خرمشهر عملاً در این منطقه غافلگیر شد، از طرفی در مقابل سمت تلاش اصلی ما که آن را هم از شمال به جنوب پیش‌بینی کرده بود، غافلگیر گردید و در مرحله بعد هم از ترس اینکه مبادا یگان‌های قرارگاه فتح به پشت لشکرهای ۵و۶ یورش ببرند یگان‌های خود را عقب کشید.

به طور خلاصه یگان‌های قرارگاه قدس با تلاش بی‌امان و مجدّانه خود توانستند متجاوز را در مواضع تثبیت و او را در تعیین سمت تلاش اصلی گمراه کنند و موجبات غافلگیری او را فراهم آورند.

اصل تأمین

تأمین عبارت است از کلیه اقداماتی که طرح‌ها، دستورات، یگان‌ها و حتی نوع عمل مورد نظر را در مقابل دشمن مصون نگه می‌دارد. گو اینکه متجاوز از زمان جابه‌جایی نیروها از منطقه عملیاتی فتح‌المبین پی به اجرای یک عملیات بزرگ دیگری آن هم در منطقه جنوب برده بود، اما هیچ‌گاه نتوانست عمق عملیات را تشخیص دهد و این مهم با رعایت اصل تأمین میسر شد.

لازم به ذکر است که با رعایت این اصل به تنهایی موفقیت کسب نمی‌شود، اما با اطمینان می‌توان گفت که با عدم رعایت و اجرای آن، به طور قطع عملیات و نیروهای خودی با خطر جدی مواجه می‌شوند.

اصل وحدت فرماندهی

این عملیات نیز مانند عملیات طریق‌القدس و فتح‌المبین به دلیل شرکت یگان‌های نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در کنار هم و با دو فرمانده در قالب وحدت هدف که همانا پاکسازی میهن اسلامی از نیروهای عراقی و تأمین خط مرز بین‌المللی و از همه مهم‌تر آزادسازی شهر خرمشهر از دست نیروهای عراقی بود اجرا شد. این اصل به معنی کلاسیک آن (یک فرمانده) قابل اجرا نبود، اما روحیه برادری، صمیمیت و فداکاری که در فرماندهان هر دو نیرو به نحو احسن و بارزی مشهود بود تا از ناهماهنگی‌هایی که امکان داشت با وجود دو فرمانده ایجاد شود، جلوگیری می‌کرد. همچنین، به منظور جلوگیری از ایجاد عدم هماهنگی‌ها هر دو فرمانده با شرکت در جلسات، موارد مورد نظر را مورد بازبینی دقیق قرار داده و آنگاه دستورات را با ۲ امضاء صادر می‌کردند. ذکر این نکته ضروری است که در زمان‌هایی که نیاز به تصمیم فوری بود، به علت عدم دسترسی به هر دو فرماندهی مشکلاتی هم ایجاد می‌شد.

اصل صرفه‌جویی در قوا

این اصل در مقابل اصل تمرکز قرار دارد، به این معنی که به منظور اجرای اصل تمرکز در یک منطقه لاجرم باید در یک منطقه یا مناطق دیگر صرفه‌جویی در قوا نمود، اما همان‌طوری که گفته شد با توجه به تمرکز کلیه نیروها در مناطق پدافندی اعم از زرهی و پیاده و برادران سپاهی، به نظر می‌رسید که این اصل فدای اصل تمرکز گردیده و عملاً هیچ صرفه‌جویی انجام نشد.

اصل سادگی

موفقیت هر عملیات نظامی بستگی به تهیه طرح‌هایی دارد که در عین حال که قابلیت اجرایی داشته باشند، برای کلیه رده‌های فرماندهی هم تا حد مقدور ساده بوده و در آنها به ترتیب سلسله مراتب تکلیف تمام رده‌ها مشخص و اهداف واگذاری قابلیت اجرایی داشته باشند.

در عملیات قرارگاه قدس، به دلایلی که قبلاً گفته شد، طرح‌های تهیه شده بستگی زیادی به کنش و واکنش‌های نیروهای دشمن داشت و این موضوع تا حدودی کار را برای یگان‌ها مشکل، اما اجتناب‌ناپذیر می‌کرد.

نکته دوم اینکه در تهیه طرح‌های عملیاتی تا آنجا که مقدور است باید سعی شود هنگام عمل تغییرات کمتری را ایجاب کند، ضمن اینکه طرح‌ها از آنچنان قابلیت انعطافی برخوردار باشند که در اثر عکس‌العمل‌های پیش‌بینی شده نیروهای متخاصم با حداقل تغییرات و جابه‌جایی‌ها قابلیت اجرایی خود را حفظ کنند.

در این عملیات، یگان‌های قرارگاه قدس با تغییراتی که در وضعیت دشمن به وجود می‌آمد و دستورات قرارگاه کربلا، مجبور بود طرح‌های خود را ناخواسته تغییر دهد که این موضوع تا حدودی باعث شده بود یگان‌های این قرارگاه با تلاش بیشتر این نقیصه را جبران کنند.

در انتها باید گفت که طرح‌ها در سطح این قرارگاه کارشناسانه و هماهنگ شده تهیه شده بود.

نکات آموزشی

"ارتشی که بهترین‌ها را تربیت می‌کند، با بالاترین سرعت یاد می‌گیرد، بهترین‌ها را می‌داند و از تجربیات گذشته استفاده می‌کند، برتری بزرگی دارد که بسیاری از نقص‌ها را جبران می‌کند."

عملیات سرنوشت‌ساز بیت‌المقدس که در ساعت ۰۰:۳۰ بامداد روز جمعه ۱۳۶۱/۲/۱۰ آغاز و پس از گذشت ۲۵ روز با آزادسازی شهر خرمشهر در تاریخ ۱۳۶۱/۳/۳ خاتمه یافت، حاوی نکات آموزشی بسیاری است که آیندگان ارتش سرافراز ایران اسلامی با مطالعه و در نظر داشتن آنها قادر خواهند بود چنانچه جنگ دیگری به ما تحمیل شد، از تحمیل تلفات و ضایعات تا حد امکان جلوگیری نموده و راه موفقیت و پیروزی را ساده‌تر برای خود هموار سازند.

اینک ضمن عرض ادب و احترام به روح پاک کلیه شهدای هشت سال جنگ تحمیلی، بویژه شهدای عملیات بیت‌المقدس و در رأس آنها شهید سپهبد علی صیادشیرازی، فرماندهی عملیات بیت‌المقدس و شهید سرتیپ یعقوب علیاری فرماندهی تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار (قدس۴) و آرزوی سلامت برای جانبازان و آزادگان سرافراز و توفیق خدمت به این آب و خاک مقدس برای کلیه پرسنل نظامی، نکات آموزشی زیر را که به نظر اینجانب می‌رسد به استحضار می‌رساند. امید که مورد پذیرش قرار گیرد:

۱- نقش مؤثر و تعیین‌کننده ایمان، اعتقاد، روحیه تهاجمی و فداکاری رزمندگان در موفقیت عملیات.

۲- اهمیت تهیه برآوردهای ستادی دقیق و کارشناسی شده قبل از طرح‌ریزی و سپس تهیه طرح‌های عملیاتی با در نظر گرفتن عوامل مؤثر، بویژه جوّ و زمین، نیروهای دشمن، نیروهای خودی و در رأس آن مأموریت.

۳- اهمیت شناسایی در کلیه رده‌ها:

لازم است یادآوری کنم که فرماندهی قرارگاه قدس سرتیپ زرهی ستاد سیروس لطفی به این مهم وقوف کامل داشت و شناسایی از منطقه استحفاظی خود را همیشه در سرلوحه کارهای خود قرار می‌داد. کمتر جایی از خط مقدم بود که ایشان شخصاً و یا در معیت فرماندهان تیپ و ستاد سرنزده باشد.

۴- استفاده صحیح از یگان‌های زرهی و کاربرد آنها در محل مناسب:

یکی از نواقصی که در طول جنگ با آن روبه‌رو بودیم و لشکر۱۶ زرهی (قرارگاه قدس) هم مانند سایر یگان‌های زرهی با آن دست به گریبان بودند، این بود که از یگان‌های زرهی به عنوان یگان‌های پدافندی در خطوط مقدم استفاده می‌شد، در صورتی که یگان‌های زرهی برای شرکت در عملیات، استفاده از موفقیت و تعاقب طراحی و سازماندهی شده‌اند. متأسفانه زمانی هم که افسران زرهی روی این موضوع به حق پافشاری می‌کردند، آنان را مورد سرزنش قرار می‌دادند و از آن بدتر اینکه یگان‌های زرهی را به شکل یک دستگاه تانک ـ و یا حداکثر چند دستگاه تانک ـ در محل‌هایی قرار می‌دادند که احتمال مانور از آنها سلب می‌شد، در حالی که می‌شد به جای یک دستگاه تانک با آن قیمت گزاف و نگهداری گزاف‌تر، از یک تفنگ ۵۷ یا ۱۰۶ و یا حداکثر موشک‌انداز تاو استفاده کرد. به بیان دیگر، از اثر ضربت یگان‌های زرهی که مأموریت و ویژگی ذاتی آنهاست، به نحو خوبی استفاده نگردید.

۵- نقش هوانیروز در عملیات آفندی، بویژه در پشتیبانی و هدایت یگان‌های زرهی:

یگان هوانیروز با اجرای مأموریت‌های مختلف به نحو احسن توانست نقش خود را در جنگ ۸ ساله ایفا کند. اما متأسفانه نه از یگان‌های زرهی به نحو مطلوب استفاده شد و نه در این مورد یگان هوانیروز مورد استفاده قرار گرفت. شاهد این مدعا جنگ‌هائیست که در اطراف ما اتفاق افتاده است. در این جنگ‌ها می‌بینیم چگونه یگان‌های زرهی توسط هلی‌کوپترهای هوانیروز از راه هوا هدایت می‌شوند. عراق هم توانست از این نحوه عمل در جاهایی خوب بهره بگیرد، مثل هدایت یگان‌های زرهی در دشت عباس در عملیات فتح‌المبین.

۶- نقش دوره‌های مختلف طولی و عرضی:

اکثر فرماندهان و افسران ستاد لشکر و تیپ‌ها و حتی تعدادی از فرماندهان گردان این قرارگاه دارای بالاترین مدارج علمی (دانشکده فرماندهی و ستاد) بودند و تعدادی از آنها افزون بر طی دوره‌های ذکر شده، در مراکز فرهنگی نیروی زمینی دارای سوابق زیاد و مفیدی بودند که این موضوع به راستی توانست در تهیه طرح‌ها و هدایت یگان‌های این قرارگاه نقش بسیار ارزنده‌ای به عهده داشته باشد.

۷- حضور فرماندهان در زمان و مکان حساس در صحنه عملیات:

ناپلئون می‌گوید "حضور من در صحنه عملیات به مانند یک لشکر کامل است."

خوشبختانه فرماندهان قرارگاه قدس مانند سایر قرارگاه‌ها به این مهم وقوف کامل داشتند و به خوبی هم آن را به مرحله اجرا گذاشتند. شاهد این مدعا حضور فرمانده لشکر در تمام

مراحل حساس و در خطرناک‌ترین صحنه‌های عملیات و حضور فرمانده تیپ۱ آن لشکر (به خاطرات امیر سرتیپ۲ ایرج جمشیدی مراجعه شود) و سایر فرماندهان است.

۸- نقش توپخانه و هدایت آتش دقیق روی اهداف از پیش تعیین شده و هدف‌های ناگهانی.

در اینجا لازم به ذکر است که یگان‌ها و افسران توپخانه توانستند به حق با اجرای آتش‌های دقیق و حساب شده (با تمام کاستی‌هایی که در مهمات کالیبرهای مختلف توپخانه وجود داشت) نقش ارزنده و بسزایی در موفقیت این عملیات به عهده داشته باشند.

۹- نقش یگان‌های پیاده نظام

یگان‌های پیاده در شکافتن مواضع دشمن، پاک کردن میادین مین و یورش به مواضع پدافندی دشمن و نگهداری مواضع پدافندی نقش ارزنده‌ای به عهده داشتند و این مهم با توجه به کمبود مهماتی که وجود داشت، با ایثار و فداکاری آنان اثبات شد.

۱۰- نقش تک شبانه در عملیات

با توجه به برتری یگان‌های زرهی ارتش عراق، کمبود مهمات، بویژه مهمات توپخانه و موشک تاو، برتری نسبی هوایی دشمن و ایجاد مواضع مستحکم توأم با میادین مین، سیم‌های خاردار، حفر کانال و هماهنگ کردن آنها با موانع طبیعی، تک شبانه و استفاده بیشتر از یگان‌های پیاده و گروه‌های مین‌بردار نقش ارزنده‌ای را در عملیات بازی می‌کرد که باید در آینده روی آن بیش از پیش کار شود.

۱۱- ارسال گزارشات صحیح و بموقع:

یکی از نکاتی که بسیار حائز اهمیت است، ارسال گزارشات صحیح از پائین‌ترین رده به ستاد رده‌های بالاتر می‌باشد، زیرا فرمانده در قبال گزارشات دریافتی اتخاذ تصمیم می‌کند و چنانچه گزارشات حاوی حقیقت نبوده و از آن بدتر اینکه خلاف واقع باشد، ستاد و فرمانده با استفاده از این گزارشات ناصحیح اخذ تصمیم می‌نمایند و در نتیجه تلفات و ضایعات زیادی را به یگان‌ها تحمیل کرده و کل عملیات به شکست می‌انجامد. بنابراین، تأکید می‌شود که چنانچه گزارشی دریافت نشود، به مراتب بهتر از دریافت گزارشات ناصحیح و تردیدآمیز است.

به عنوان مثال، این نکته یادآور می‌شود که جمع تانک‌های منهدم شده ارتش عراق در یک برهه از زمان که توسط یگان‌ها اعلام می‌شد، به مراتب بیش از کل تانک‌های موجود ارتش عراق بود، این موضوع به حدی آشکار بود که صدای مقامات مسئول بلند شد و به این موضوع اعتراضاتی هم کردند.

۱۲- اهمیت مراقبت هوشیارانه و مداوم یگان‌های مستقر در خطوط مقدم پدافندی از حرکات و جابه‌جایی‌های نیروهای مقابل.

دو مثال یکی از دشمن و دیگری از خودی را می‌توان در اینجا یادآوری کرد:

ـ چنانچه نیروهای متجاوز که در غرب رودخانه کارون استقرار داشتند به نکته فوق واقف بوده و عبور ما از رودخانه کارون را زیر نظر می‌گرفتند و به موقع به رده بالاتر این عبور را گزارش می‌کردند، محققاً موفقیت قرارگاه‌های فتح و نصر به این سادگی به دست نمی‌آمد و یگان‌های ما به سادگی نمی‌توانستند خود را به جاده اهواز ـ خرمشهر برسانند.

ـ در روز ۱۳۶۱/۲/۱۸، قرارگاه کربلا به منظور تقویت قرارگاه فتح و تسهیل در پیشروی آن قرارگاه به سمت شرق بصره به قرارگاه قدس ابلاغ کرد که قدس۲ (تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی + تیپ پیاده ثارالله) را که در احتیاط آن قرارگاه بود، از زیر امر خارج و در منطقه قرارگاه فتح در کنترل قرارگاه کربلا قرار دهد، اما دقایقی بعد قرارگاه قدس گزارش می‌دهد که دشمن مواضع پدافندی خود را تخلیه و با یک عقب‌نشینی اختیاری اقدام به عقب‌روی نموده و هیچ اثری از دشمن در منطقه وجود ندارد.

ذکر این نکته حائز کمال اهمیت است که این حرکت نیروهای عراقی که به منظور حفظ تمامیت نیرو (منظور اولیه و اصلی از حرکات به عقب) انجام گردید، یکی از موفق‌ترین عملیاتی بود که عراق در طول جنگ ۸ ساله به مرحله اجراء درآورد.

بنابراین، نتیجه اینکه حرکات به عقب خود یکی از عملیات پدافندی است که منظور اصلی آن عبارتست از:

الف: حفظ تمامیت نیرو.

ب: بکار بردن تمامی و یا قسمتی از نیروها در محل مناسب.

ج: قطع درگیری و قطع تماس با دشمن.

۱۳- اهمیت تخلیه شهدا و مجروحین در کوتاهترین زمان که در بالا بردن روحیه رزمندگان اثر قاطع خواهد داشت.

۱۴- اهمیت تحکیم هدف و تجدید سازمان:

پس از اجرای هر تک هماهنگ شده و تصرف هدف، تحکیم هدف و تجدید سازمان اهمیت شایانی دارد که غفلت از آن زیان‌های جبران‌ناپذیری به بار خواهد آورد. به عنوان مثال، زمانی که تیپ۵۵ هوابرد به پشت جاده اهواز ـ خرمشهر رسید، چنانچه به این مهم نمی‌پرداختند و خود را

درگیر جمع‌آوری غنائم می‌کردند، به طور قطع نتیجه عملیات در آن منطقه غیر از آنی بود که شد.

من که خود در آن منطقه بودم به چشم خود شاهد تلاش و تکاپوی کلیه فرماندهان برای استقرار یگان‌های خود در پشت جاده اهوازـ خرمشهر بودم، زیرا کلیه پرسنل تیپ به علت تاریکی شب و نبود دید کافی در ایستگاه حسینیه جمع شده بودند.

خاطرات و مصاحبه با شهید سپهبد علی صیادشیرازی

مجله «صف» به مناسبت سالروز عملیات بیت‌المقدس و آزادسازی خرمشهر مصاحبه‌ای با امیر شهید سپهبد علی صیادشیرازی، جانشین ریاست ستاد کل نیروهای مسلح ارتش جمهوری اسلامی ایران انجام داده که قسمتی از این مصاحبه که مربوط به آزادسازی خرمشهر است را از نظر شما خوانندگان محترم می‌گذرانیم.

خبرنگار مجله صف سوال خود را اینگونه بیان می‌کند:

- جنابعالی به دلیل حضور مستمر در هشت سال دفاع مقدس یقیناً خاطرات بسیاری دارید که شنیدن آنها برای همگان جالب توجه خواهد بود. لطفاً به ذکر خاطره‌ای از جنگ اشاره کنید:

تجسم کنید که بیش از ۲۲ روز از نبرد شبانه‌روزی (بیت‌المقدس) گذشته، بیش از پنج هزار کیلومترمربع از خاک میهن اسلامی آزاد شده، پیشروی رزمندگان اسلام به دژهای مرزی با موفقیت به انجام رسیده، حدود ۵ هزار اسیر از دشمن گرفته‌ایم، ولی گویا کاری انجام نگرفته، زیرا خونین شهر هنوز در دست دشمن است. در اوایل نبرد بیت‌المقدس، رزمندگان در قرارگاه نصر مأموریت یافتند که از شمال خرمشهر بر دشمن هجوم آورند، لیکن احداث ۷ خاکریز، کانال، سیم خاردار و میدان‌های مین در جلو دشمن یعنی خودکشی رزمندگان ما، اگر می‌خواستند به تلاش خود در ورود به شهر از شمال اصرار ورزند. لذا تصمیم گرفته شد که از فرماندهی قرارگاه کربلا (مرکز عملیات مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) فرمان بر توقف عملیات در جبهه شمال خرمشهر داده شود. بار دیگر در تدبیر آمد که بعد از دوبار تلاش جسورانه یگان‌های ارتش و سپاه و با تلفات سنگین به نیروهای خودی، ادامه تلاش را بی‌فایده یافتم. فرماندهان در آخرین جلسات می‌گفتند که دیگر به ما لشکر نگویید، گردان بگویید،

زیرا تلفات رزمی داده‌ایم. نیروهای ما در اثر استمرار عملیات بیست و چند روزه خسته و فرسوده شده‌اند و بهتر است یک فرصت دو ماهه داده شود تا یگان‌ها را بازسازی کنیم. فرماندهی مشترک قرارگاه کربلا می‌دانست که اگر این فرصت به آنان داده شود، دشمن بیشتر بهره‌برداری می‌کند و آن وقت برای آزادسازی خرمشهر (خونین شهر) با دشواری‌های بیشتری مواجه می‌شدیم. ناگهان جرقه نور بصیرت در اندیشه‌ام درخشید و طرحی به میان آمد که سابقاً در بحث‌ها و مذاکرات ستاد عملیات و فرماندهان دیده نشده بود. در کوتاهترین مدت، این طرح در تبادل نظر فی‌مابین اینجانب و سردار سرلشکر پاسدار رضائی که مجموعاً عنصر فرماندهی قرارگاه کربلا را تشکیل می‌دادیم، به صورت یک تدبیر واحد قاطع درآمد. هر دو از این نگران بودیم که اگر این تدبیر را به صورت یک دستور به فرماندهان ارتش و سپاه ابلاغ کنیم، ممکن است به ما اعتراض کنند و بگویند چرا با آنان مشورت نشده است؟

ما با هم توافق کردیم که اینجانب مسئولیت ابلاغ تدبیر را به صورت صدور یک دستور (فرماندهی قرارگاه کربلا) به فرماندهان یگان‌های عمل‌کننده عملیات بیت‌المقدس بر عهده بگیرم. ساعتی را با فرماندهان قرار گذاشتیم در نقطه‌ای نزدیکی جاده اهواز ـ خرمشهر که سنگر کوچکی بود، گرد هم آییم و این فرمان مهم ابلاغ شود. فرماندهان لشکرها و تیپ‌های مستقل ارتش و سپاه در آن سنگر تنگ و تاریک تجمع کرده و عناصر عملیات و اطلاعات قرارگاه کربلا نیز در جلسه حاضر بودند.

اینجانب بسم الله گفتم و دعای امام زمان (ع) را به زبان آوردم و در مقدمه با تأکید و با صدای بلند اظهار داشتم برادران توجه بفرمایید: اینجانب می‌خواهم دستور فرماندهی قرارگاه کربلا را ابلاغ نمایم. سپس دستور را به صورت شمرده و قاطع ابلاغ کردم. فرماندهان پس از شنیدن دستور در سکوتی پرمعنا به همدیگر نگاه می‌کردند و در حالی که برخی متعجب بودند، هریک منتظر دیگری بود که حرف دلش را بر زبان آورد. بالأخره سردار سلحشور جاویدالاثر اسلام حاج احمد متوسلیان، فرمانده تیپ۲۷ حضرت رسول(ص) (اکنون این تیپ تبدیل به لشکر شده) مطالبی به این مضمون به زبان آورد (اخطار به اینجانب) جناب سرهنگ! این چه طرحی بود؟! ما که پیشنهاداتی داده بودیم، چرا از نظرات ما استفاده نشد؟

اینجانب به طور جدی و محترمانه گفتم: مگر توجه نفرمودید که در مقدمه دستور فرماندهی قرارگاه کربلا را برای شما ابلاغ می‌کنم این طرح نبود و قرار هم نبوده بحثی

داشته باشیم؛ اگر ابهامی در متن دستور دارید تکرار کنم. ایشان با چهره‌ای محجوب سر را به زیر انداختند و چیزی نگفتند، ولی استنباط می‌شد که قانع نشدند. ناگهان نفر دومی پیدا شد، او فرمانده تیپ۱۴ امام حسین(ع) (که اکنون لشکر شده) سردار سرلشکر پاسدار شهید حاج حسین خرازی رحمت الله علیه بود که تقریباً با همان لحن حاج احمد به من اعتراض کرد، که اینجانب با لحنی جدی‌تر و محترمانه‌تر عرض کردم: عجیب است با اینکه در مقدمه اعلام کردم دستور فرماندهی قرارگاه کربلا را ابلاغ می‌کنم، برادران توجه ندارند و سوالاتی می‌کنند که مغایر با تدبیر فرماندهی است. ایشان هم سر را پایین انداختند و سخنی نگفتند، در حالی‌که به نظر می‌رسید قانع نشدند. اما سومین نفر یکی از برادران ارتشی بود. جناب سرهنگ ستاد محمدزاده از اعضای حساس ستاد عملیات قرارگاه کربلا بود. جناب سرهنگ محمدزاده خیلی با لحن مؤدبانه و جملات تخصصی از من پرسید: جناب سرهنگ! معذرت می‌خواهم، در جلسات مشورتی راهکارهای مختلفی ارائه کرده بودیم، مطلبی که شما فرمودید هیچ یک از آنها نبود. اینجانب که بسیار حیران شده بودم که چگونه یکی از همرزمان ارتشی‌ام که توجیه به مشی فرماندهی بود، اینگونه سخن می‌گوید، گویا خدای متعال بر زبانم آورد که اینگونه پاسخ دهم: جناب سرهنگ! شما که استاد دانشکده فرماندهی و ستاد هستید، شما چرا اینگونه پرسش می‌کنید؟ مگر نمی‌دانید فرمانده در اتخاذ تصمیم یا یکی از راهکارهای پیشنهادی را می‌گزیند یا تلفیقی از آنها را و یا در صورت ضرورت هیچ یک، که تدبیر ابلاغ شده جدای از راهکارهاست؟

ایشان بلافاصله معذرت خواستند و دیگر سخنی نگفتند. حال صحنه را تجسم کنید که اگر نفر چهارمی پیدا می‌شد و اعتراض می‌کرد، نمی‌دانم چه بایستی می‌گفتم که ناگهان مشاهده کردم یکی از همرزمان عزیز و گرامی و یا به عبارت دیگر اولین همرزم پاسدار من ـ سردار سرلشکر پاسدار سید یحیی رحیم صفوی ـ از آخر جلسه با دستانش طوری علامت می‌داد که با نگاه او دریافتم بسیار عصبانی هستم و او مرا به آرامش دعوت می‌کند. در همین لحظه، حاج احمد متوسلیان مجدداً لب به سخن گشود و گفت: جناب سرهنگ! سوء تفاهم نشود، من منظوری نداشتم و تابع دستور هستم. بلافاصله شهید حسین خرازی نیز جملاتی به همان مضمون به زبان آورد و اینجانب ضمن خوشحالی از به خیر گذشتن وضعیت بلافاصله با صدای بلند اعلام داشتم (خطاب به فرماندهان): پس برای چه معطلید؟ وقت زیادی برای اجرای مأموریت نداریم.

فرماندهان همگی از جای برخاستند و با سرعت سنگر را تخلیه کردند و اینجانب تنها شدم. با حالتی مضطرب با خودم زمزمه می‌کردم و به خدای متعال عرض می‌کردم: خدایا،

هرچه سرمایه آبرویی و حیثیتی داشتم، به پای ابلاغ این دستور ریختم. اگر این طرح به ثمر ننشیند چگونه برای فرامین بعدی قادر خواهم بود با این قاطعیت دستور را ابلاغ کنم.

این نکته قابل توجه است که به هنگام ابلاغ دستور اخیر طوری وانمود کرده بودم که من پیام‌آور قرارگاه کربلا می‌باشم نه فرمانده، زیرا واقعاً خود را درخور آن فرماندهی که بخواهد چنین دستور انقلابی و قاطع را ابلاغ نماید، نمی‌دیدم. به هر صورت همه رفتند پای کار عملیات مورد نظر، که عبارت بود از حمله رزمندگان اسلام در ترکیب مقدس سپاهی و ارتشی و بسیجی از سه محور موازی و متصل به هم، به صف دشمن در محدوده بین شلمچه و پل نو، به طوری که در نهایت دشمن منهدم شده و رزمندگان اسلام به رودخانه اروند برسند و ما قادر باشیم اعلام کنیم که خرمشهر را محاصره کرده‌ایم. هرچند این محاصره ناقص بود، زیرا خرمشهر از جنوب به اروند و جزایر ام‌الرصاص متصل بود که دشمن در آنجا حضور داشت و می‌توانست نیروهای خود را در خرمشهر پشتیبانی نماید.

عملیات از حدود ۱۰ شب سوم خرداد ۶۱ از سه محور آغاز شد. اولین محور از سمت راست را قرارگاهی متشکل از تیپ۲۷ حضرت رسول(ص) از سپاه و تیپ۲ لشکر ۲۱ حمزه از نزاجا سازمان داده بود که در همان اولین ساعات حمله، موفق به شکافتن دشمن و رفتن به عمق شدند و محورهای[1] دیگر گیر کرده بودند و دائماً حاج احمد متوسلیان که در جناح راست قرار داشت، فریاد می‌زد که چرا محورهای دیگر به پیش نمی‌آیند، چون از دو طرف دشمن به آنها تیراندازی می‌کرد. تا ساعت ۰۴۳۰ در اتاق جنگ قرارگاه کربلا بیدار بودیم و همچنان آن دو محور متوقف بودند. کم‌کم از یک طرف داشتیم ناامید می‌شدیم و از سوی دیگر خستگی مفرط و بی‌خوابی موجب گردیده بود که مرتب خمیازه بکشم و میل شدید به خوابیدن پیدا کنم. چون هنگام نماز صبح بود نماز را اقامه کردم و زیر همان نورافکن‌های اتاق جنگ ملحفه‌ای پهن کردم و دیگری را رویم انداختم و بی‌درنگ به خواب رفتم. خوابی دیدم که سراسیمه از خواب پریدم، در حالی که فقط بیست دقیقه به خواب رفته بودم، سر و صدایی که از بی‌سیم‌ها طنین‌انداز شده بود، توجهم را جلب کرد. صدای تکبیرگویان بلند بود. دو محور دیگر موفق شده بودند خط دشمن را بشکنند و به پیش روند، لحظه به لحظه پیام‌های شادی‌آفرین پیشروی رزمندگان اسلام به طرف رودخانه اروند و نهر خین به قرارگاه کربلا می‌رسید. ساعت ۰۶:۳۰ بود که خبر منفجر شدن یک فروند هلی‌کوپتر دشمن را که غافلگیر شده بود و با

---

۱. قرارگاه فتح در جناح چپ و قرارگاه فجر۳ در وسط

سقف پرواز پایین، از بالای سر رزمندگان اسلام عبور می‌کرد و مورد اصابت آرپی‌جی یکی از رزمندگان هوشیار قرار گرفته بود به ما رسید و فیلمبردار زیرک نیز در همان حوالی بوده که از صحنه فیلمبرداری می‌کند، خود من چندین بار این صحنه را در سیمای جمهوری اسلامی ایران دیده‌ام.

ماجرا به همین‌جا ختم نمی‌گردد. حدود ساعت ۷ صبح حاج حسین خرازی با شتاب از طریق بی‌سیم از فرماندهی قرارگاه مجوز حمله به خاکریز دشمن را در خرمشهر با تعداد ۷۰۰ نفر که به سختی جمع‌آوری کرده بود می‌خواهد. ما در قرارگاه پیرامون موضوع شور کردیم. فکر تخصصی ـ منطقی صلاح نمی‌دانست که با ۷۰۰ نفر به خاکریز مستحکم دشمن حمله شود، چون نمی‌دانستیم دشمن با چه مقدوراتی مستقر است. پاسخ منفی داده شد، لیکن حاج حسین با چنان التهابی اصرار بر حمله داشت که همه در قرارگاه به زانو در آمدیم و مجوز حمله صادر گردید. فقط نیم ساعت بیشتر به طول نیانجامید که صدای هیجان‌زده حاج حسین مبنی بر اینکه تا چشم کار می‌کند عراقی‌ها را می‌بینم که به علامت تسلیم دست‌ها را بالا برده‌اند، به گوشمان رسید. او از ما می‌خواست هلی‌کوپتر به منطقه بفرستیم که از بالا حدود تجمع عراقیان تسلیم شده را برایمان گزارش کند؛ همین اقدام فوری انجام گرفت، خلبان هوانیروز با هیجان فریاد می‌زد که تا چشم کار می‌کند در خرمشهر دشمنان به علامت تسلیم دست‌هایشان را بالا برده‌اند. شما بودید چه می‌کردید؟ آیا می‌شد با ۷۰۰ نفر این همه جمعیت را کنترل کرد؟ آیا می‌شد به عراقی‌ها بگوییم بروید در سنگرتان تا ما نیروی لازم را جهت کنترل شما جمع‌آوری کنیم. خدای متعال ذهن ما را روشن کرد و چنین دستوری از قرارگاه کربلا صادر شد که همه رزمندگان مستقر در غرب خرمشهر به صورت خط دشتبان (یک اصطلاح نظامی به معنی استقرار در یک صف) از لب رودخانه اروند در امتداد جاده خرمشهر به طرف اهواز حرکت نمایند. طرح به اجرا درآمد و در حالی که دوست داشتیم از عراقی‌ها بیشتر اسیر بگیریم، ولی دلمان می‌خواست هرچه زودتر صحنه خروج عراقی‌ها از خرمشهر به پایان برسد. این وضعیت تا ساعت ۱۰ صبح به طول انجامید و بالأخره گزارش دادند که دیگر کسی در خرمشهر نیست و فرمان ورود به خرمشهر با احتیاط صادر شد و اینگونه خرمشهر را خدای متعال آزاد کرد (و ان جندنا لهم الغالبون).

عملیات بیت‌المقدس، قرارگاه قدس در مصاحبه با سرتیپ۲ ایرج جمشیدی

در مصاحبه طولانی که نگارنده با امیر جمشیدی داشتم، مطالب زیادی از ابتدای حضور لشکر۱۶زرهی در مناطق غرب و جنوب‌غرب و جنوب کشور تا خاتمه عملیات بیت‌المقدس مطرح گردید، که به دلیل عنوان کتاب (قرارگاه قدس در عملیات بیت‌المقدس) به موارد زیر بسنده می‌شود و استفاده از سایر مطالب به زمان و محل مناسب دیگری واگذار می‌گردد.

۱- پیشینه خدمتی از بدو ورود به دانشکده افسری تا زمان بازنشستگی (۱۳۳۵-۱۳۶۸)

۲- لشکر۱۶ زرهی بویژه تیپ۱ زرهی آن لشکر در عملیات بیت‌المقدس

۳- نحوه استفاده از یگان‌های زرهی در طول جنگ ۸ ساله

پیشینه خدمتی

در سال ۱۳۳۵ وارد دانشکده افسری شدم و در مهرماه سال ۱۳۳۸ با درجه ستوان دومی زرهی از این دانشکده فارغ التحصیل گردیدم.

پس از طی دوره مقدماتی در مرکز زرهی تهران به گردان سوارزرهی مرند منتقل شدم و به عنوان فرمانده دسته و گروهان در این گردان خدمت کردم.

در آن زمان، طبق طرح نیروی زمینی بنا شد سربازبرهای M113 خریداری شده در گردان‌های مکانیزه لشکرهای زرهی سازماندهی شوند.

در ابتدا ۴۸ دستگاه از سربازبرهای خریداری شده وارد ارتش ایران شدند که در سه گروهان ۱۶ دستگاهی به شرح زیر سازماندهی شد.

یک گروهان جهت آموزش به مرکز زرهی اختصاص داده شد.

یک گروهان به ارتش یکم (محل استقرار ستاد ارتش یکم در کرمانشاه) و یک گروهان به ارتش دوم (محل استقرار ستاد ارتش دوم در تربت حیدریه بود و سپس به شیراز انتقال یافت) اختصاص داده شد.

من به عنوان فرمانده گروهان اختصاصی به ارتش یکم انتخاب شده و پس از سازماندهی و آموزش به مرند عزیمت کرده و تا سال ۴۷ در آنجا مستقر شدم.

در خلال این سال‌ها، دوره‌های زبان انگلیسی، موتوری افسری، عملیات مشترک زمینی و هوایی و عملیات آبی ـ خاکی را طی کردم و در سال ۱۳۴۷ جهت طی دوره عالی به مرکز زرهی شیراز منتقل شدم.

پس از طی دوره عالی در دانشکده زرهی ابقا شدم و در سمت‌های استاد تاکتیک زرهی، رئیس شعبه آزمایشات و رئیس شعبه طرح و برنامه خدمت کردم. سپس به مدت یک سال به ویتنام اعزام و پس از مراجعت به دانشکده فرماندهی ستاد در تهران منتقل شدم و پس از طی دوره در دانشکده فرماندهی ستاد مجدداً به مرکز زرهی شیراز مراجعت کردم و در سمت رئیس کمیته تاکتیک زرهی در آن مرکز مشغول انجام وظیفه شدم. در خرداد ماه سال ۱۳۵۸، به بازرسی ستاد نیروی زمینی منتقل شدم و پس از مدتی بنا به پیشنهاد فرماندهی لشکر۱۶ زرهی به این لشکر منتقل شده و تا سال ۱۳۶۲ به عنوان فرمانده تیپ۱ لشکر۱۶ زرهی در کردستان (بانه) و جبهه‌های جنوب خدمت کردم. از اردیبهشت سال ۱۳۶۲تا مردادماه سال۱۳۶۵، فرماندهی لشکر۱۶ زرهی را عهده‌دار شدم. از مردادماه سال ۱۳۶۵ از فرماندهی لشکر۱۶ زرهی به سمت معاون هماهنگ کننده نیروی زمینی انتخاب شدم و تا سال ۱۳۶۶ که به افتخار بازنشستگی نائل گردیدم، در این سمت انجام وظیفه کردم.

لشکر۱۶ زرهی در عملیات بیت‌المقدس (بویژه عملیات تیپ۱)

با پایان موفقیت‌آمیز عملیات فتح‌المبین، تلاش برای اجرای عملیات دیگری جهت بیرون راندن نیروهای عراقی از منطقه اهواز ـ خرمشهر و در نهایت آزادسازی شهر خرمشهر و تأمین مرز بین‌المللی، قبل از اینکه دشمن بتواند خود را پیدا کند، در دستور کار قرارگاه کربلا ـ قرارگاه مشترک نیروی زمینی و سپاه پاسداران ـ قرار گرفت. در یکی از روزهای اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱، تلفنی برای شرکت در جلسه‌ای به قرارگاه کربلا احضار شدم.[۱]

در آن جلسه، فرماندهان نیروهای زمینی، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، لشکرها، تیپ‌های مستقل (ارتش - سپاه)، افسران عملیات و اطلاعات قرارگاه کربلا و رؤسای ارکان ۲ و ۳ یگان‌های عمل‌کننده حضور داشتند. جلسه با تلاوت آیاتی از قرآن مجید و دعای فرج امام زمان(عج) رسمیت یافت، آنگاه سرهنگ بهروز سلیمانجاه، جانشین لشکر۲۱ پیاده در مورد انتخاب سرپل بزرگ و محاسن و معایب هریک شروع به صحبت کرد.

---

۱. فرماندهی لشکر۱۶ زرهی را سرهنگ زرهی ستاد سیروس لطفی عهده‌دار بودند و هرگاه ایشان در مرخصی یا مأموریت خارج از منطقه لشکر به سر می‌بردند، من ضمن حفظ سمت (فرماندهی تیپ۱) به عنوان جانشین عملیاتی لشکر هم انجام وظیفه می‌کردم. ضمن اینکه معاون اداری لشکر را سرهنگ خوشنویسان که بعدها با درجه سرتیپی به رحمت خدا رفت، بر عهده داشت.

من که در جریان مذاکرات و مباحثات انجام گرفته در جلسات قبل نبودم، از جناب سرهنگ اقبال محمدزاده (افسر عملیات قرارگاه کربلا) که در کنار من نشسته بود، سوال کردم که موضوع سرپل بزرگ و کوچک چیست؟ ایشان گفت: مگر خبر نداری؟ گفتم: نه. ایشان گفت: پس برای چی آمدی اینجا ؟ گفتم: من چه می‌دانم، شما مرا احضار کردید و من هم آمدم. سپس ایشان چنین اظهار نمود: قرارگاه کربلا ـ مشترک ارتش و سپاه ـ در حال طرح‌ریزی عملیاتی است در محدوده جنوب رودخانه کرخه‌کور و نیسان و غرب رودخانه کارون با هدف بیرون راندن نیروهای عراقی از این منطقه، رسیدن به خط مرز بین المللی و در نهایت آزادسازی شهر خرمشهر.

در جلسات قبل در مورد ۳ راهکار بحث و تبادل نظر به عمل آمده است.

۱- تلاش اصلی از سمت شمال به جنوب رودخانه‌های کرخه‌کور و نیسان به سمت جفیر.

۲- تلاش اصلی از شرق به غرب رودخانه کارون به سمت جاده اهواز ـ خرمشهر.

۳- راهکار دیگر هم عبور یگان‌ها با قایق و سایر وسایل از داخل هور و تهدید عقبه لشکرهای۵ و۶ دشمن در منطقه جفیر به عنوان یک معبر نفوذی (به سبک عملیات طریق‌القدس در تپه‌های نبعه توسط تیپ۳ لشکر۹۲ زرهی)

پس از این توجیه مختصر، من با اطلاعات کاملی که از نحوه گسترش یگان‌های۵ مکانیزه و ۶ زرهی در جنوب رودخانه کرخه‌کور و لشکر۹ زرهی در حوالی جفیر همراه با یگان‌های پشتیبانی خدمات رزمی آنان داشتم و شکل سرپل کوچک و بزرگی که روی نقشه مشخص و در مورد آنها بحث مفصلی شده بود (سرپل کوچک از رودخانه کارون تا نیروهای تأمینی متجاوز در سه نقطه سید عبود، مشارع و خرایب و سرپل بزرگ از رودخانه کارون تا جاده اهواز ـ خرمشهر)، اجازه خواستم و نظر و پیشنهاد را مطرح کردم. ابتدا باید بگویم که چرا دشمن نیروهای خود را دور از ساحل نزدیک رودخانه کارون سازماندهی نموده و پدافند اصلی خود را روی جاده اهواز ـ خرمشهر قرار داده و رودخانه کارون را که یک مانع غیرقابل عبور است، رها نموده است و تنها به گماردن یگان‌های کوچک تأمینی در فاصله رودخانه تا جاده اکتفا کرده است. با این عمل دشمن هدفی را دنبال می‌کند که برای آن این نحوه استقرار را پیش گرفته است (پدافند متحرک). هدف دشمن این بود که اگر ما موفق شویم از رودخانه کارون عبور کنیم، نیروهای ما را بین مانع رودخانه و خطوط اصلی پدافند خود (جاده اهواز ـ خرمشهر) درگیر کند و با یگان‌های زرهی و مکانیزه خود (لشکرهای ۳و ۹ زرهی همراه با یگان‌های احتیاط موجود خود) با یک عمل آفندی ما را منهدم و یا حداقل وادار به بازگشت به محل اولیه کند،

آن هم در صورتی که قادر به بازگشت باشیم. پس ما باید آن اندازه از رودخانه دور شویم که دشمن قادر به چنین کاری نباشد، که همانا رسیدن به جاده اهواز ـ خرمشهر یعنی انتخاب سرپل بزرگ است.

در اینجا یکی از برادران ارشد سپاهی چنین اظهار کرد: طی کردن مسافت ۲۴ کیلومتر از رودخانه تا جاده اهواز ـ خرمشهر آن هم در شب و در شرایط دید محدود و عدم وجود عارضه مشخص روی زمین با پرسنلی که دارای تجهیزات همراه زیادی می‌باشند، بسیار مشکل و احتمال نرسیدن آنها به جاده در طول یک شب بسیار زیاد است.

من در جواب گفتم ما باید به هر شکل تمهیداتی در نظر بگیریم که در یک مرحله به جاده برسیم (سرپل بزرگ)، وگرنه موفقیت ما زیر سوال خواهد رفت و دشمن به خواسته خود خواهد رسید. یادآور می‌شوم که نظر افسران قرارگاه کربلا هم رسیدن به جاده اهواز ـ خرمشهر (سرپل بزرگ) در یک مرحله بود و آنها نیز مخالف گرفتن سرپل کوچک بودند. در اینجا، جلسه برای انجام فرایض مذهبی و صرف شام موقتاً تعطیل شد و پس از رسمیت مجدد جلسه، فرماندهی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران تدبیر قرارگاه کربلا را چنین اعلام نمود: با شنیدن اظهار نظرهای مختلف و تجزیه و تحلیل معایب و محاسن موجود، تصمیم فرماندهی مشترک قرارگاه کربلا انتخاب سرپل بزرگ است و دیگر در این باره بحثی نخواهیم داشت.

در مورد انتخاب راهکار نیز بحث و تبادل نظرهای زیادی شده بوده است، که در نهایت با اعلام تدبیر فرماندهی قرارگاه کربلا راهکار عبور از رودخانه کارون به عنوان تلاش اصلی انتخاب شد. در ادامه صحبت، پیشنهاد خودم را به شرح زیر در جلسه مطرح نمودم. لشکر۱۶ زرهی که یگان زرهی و متحرک است، توسط یک یگان پیاده از خطوط پدافندی رها شده و این لشکر در احتیاط قرارگاه کربلا قرار گیرد، تا پس از اینکه یگان‌های عبورکننده از کارون به جاده اهواز ـ خرمشهر رسیدند، این لشکر با عبور از خط یگان‌های تکاور استفاده از موقعیت نموده، سریعاً خود را به منطقه حمید ـ جفیر رسانده و همراه با فشار یگان‌های مستقر در ساحل رودخانه کرخه‌کور لشکرهای ۵ و ۶ عراق را از دو سمت مورد تهدید جدی قرار دهند. در اینجا فرماندهی نیروی زمینی فرمودند: اگر شما چنین کاری بکنید، تیپ۳۷ زرهی را هم به شما خواهیم داد تا در کنترل عملیاتی شما عمل کند. این پیشنهاد تا مراجعت فرماندهی لشکر۱۶ زرهی ـ سرهنگ زرهی ستاد سیروس لطفی ـ از مرخصی در دستور کار داشت، اما پس از مراجعت ایشان این طرح به فراموشی سپرده شد و با توجه به گسترش دشمن در ساحل نزدیک رودخانه کرخه‌کور، سیستم سد موانعی که دشمن با ایجاد مواضع پدافندی اصلی همراه با شبکه‌های

گسترده سیم‌های خاردار، میدان‌های مین از انواع مختلف، حفر کانال‌های مختلف، ایجاد و آبگرفتگی‌های مصنوعی، طرح‌ریزی به این شکل انجام شد که لشکر۱۶ زرهی + لشکر۳ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی (قرارگاه قدس) همزمان با تک سایر قرارگاه‌های عمل‌کننده به نیروهای دشمن تک نموده و اجازه ندهد دشمن موفق به برداشت نیرو از این منطقه و کاربرد آنها در منطقه عمل تلاش اصلی قرارگاه کربلا شود (تثبیت دشمن). در طرح فوق، قرارگاه قدس شامل ۵ قرارگاه به نام‌های قدس۱ تا ۵ (۳ تیپ از لشکر۱۶ + تیپ۵۸ ذوالفقار + تیپ بیت‌المقدس سپاه پاسداران) سازماندهی شده بود و مأموریت واگذاری به هر یک از آنها عبارت بود از:

قدس۳ در طرح مأموریت تلاش اصلی، قدس۴ در فرسیه و سیدجابر و قدس۵ در نورد تک کرده و با استفاده از معابر موجود، سرپل مناسبی را در جنوب کرخه‌کور تصرف می‌نمایند. قدس۲ مأموریت دنبال و پشتیبانی قدس۳را به عهده داشت و قدس۱ هم که در شمال رودخانه نیسان در خطوط پدافندی مستقر بود، به پدافند از این منطقه ادامه دهد.

در این زمان، بحثی در قرارگاه قدس به میان آمد به این شکل که قدس۱ (تیپ۱ لشکر۱۶زرهی + تیپ عاشورا سپاه پاسداران) با ۲ گردان (یک گردان از تیپ۱ و یک گردان از تیپ عاشورا) با بلم و قایق با یک حرکت احاطه‌ای از داخل هور عبور نموده و در حوالی پاسگاه برزگر از هور خارج و عقبه دشمن را مورد تهدید قرار دهند، تا عبور یگان‌ها از رودخانه کرخه‌کور تسهیل گردد. البته این عمل الهام گرفته از حرکت در تپه‌های نبعه در عملیات طریق‌القدس بود که به دلایل زیر با مخالفت من مواجه و لاجرم از آن چشم‌پوشی گردید:

۱- عبور این دو یگان با تجهیزات همراه از داخل هور آن هم با بلم بسیار مخاطره‌آمیز بوده و امکان عبور موفق آنها تقریباً صفر می‌باشد.

۲- این یگان با فرض عبور سلامت از هور با قرار گرفتن در زمین باز، آن هم با وجود حضور نیروهای زیاد دشمن چنانچه سریعاً با این یگان الحاق صورت نگیرد، با نابودی کامل مواجه خواهد بود و عملاً با این کار دو گردان را به دشمن تقدیم می‌کنیم.

خوشبختانه عدم اجرای آن مورد موافقت واقع شد.

به هر حال، مرحله یکم عملیات در ساعت ۰۳:۰۰ روز ۱۳۶۱/۲/۱۰ آغاز شد و یگان‌های تک‌ور قرارگاه قدس توانستند موفقیت‌های کوچکی را در ساعات اولیه تهاجم به دست آورند، اما با پاتک‌های شدید دشمن که از قبل هم پیش‌بینی شده بود، مواجه شده و منهای منطقه کوچکی در فرسیه، در بقیه نقاط، یگان‌ها مجبور به مراجعت به مواضع اولیه خود گردیدند. ضمن اینکه

تلفات و خساراتی به نیروهای دشمن وارد آوردند و خود نیز تلفات و خسارتی را متحمل شدند. اما قرارگاه‌های فتح و نصر با موفقیت از رودخانه کارون عبور نموده و خود را به جاده اهواز ـ خرمشهر رساندند.

به دنبال اجرای مرحله یکم عملیات در تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۲ طی امریه‌ای به تیپ۱ دستور داده شد که ظرف مدت ۷۲ ساعت از خطوط پدافندی شمال رودخانه نیسان (از سوسنگرد تا حاشیه شرقی هور) رها شده و در شمال ایستگاه حسینیه به عنوان قرارگاه فتح ۵ در کنترل عملیاتی قرارگاه فتح قرارگیرد. در این راستا، مسئولیت تعویض منطقه پدافندی تیپ۱ به گروه رزمی محمدی[1] محول گردید.

با ابلاغ این دستور، جلسه‌ای در پاسگاه فرماندهی تیپ با شرکت فرماندهان مربوطه تشکیل شد و در آن نحوه و سرعت در اجرای دستور مورد بررسی و تأکید قرار گرفت و مسئولیت نظارت بر اجرای کارها به امیر سرتیپ مهدی رادفر (معاون تیپ) محول شد و شخصاً همراه با عناصر مورد لزوم از فرماندهان و عناصر ستاد راهی منطقه جدید شدیم (حوالی ایستگاه آهو). در این زمان، یگان‌ها به دلیل پاتک‌های دشمن دارای قرارگاه ثابتی نبودند و پیدا کردن قرارگاه‌ها و فرماندهان کار ساده‌ای نبود، لذا تا شب در منطقه معطل ماندیم و نتوانستیم فرمانده یگان تعویض شونده را پیدا کنیم و لاجرم من به قرارگاه مراجعت و نتیجه را به قرارگاه قدس گزارش کردم. صبح روز بعد مجدداً راهی منطقه شدم و به پاسگاه فرماندهی قرارگاه فتح رفتم که چرا تعویض انجام نشد؟ اما حضور فرماندهی نیروی زمینی و آگاه بودن ایشان از ماجرا بلافاصله موجب رفع مشکل و انجام هماهنگی‌های مورد نیاز و آماده‌سازی مقدمات برای تعویض انجام شد. ذکر این نکته ضروری است که برای عمل تعویض بایستی یک جلسه هماهنگی در ستاد قرارگاه هدایت کننده (قرارگاه فتح) و با شرکت یگان تعویض شونده و تعویض کننده تشکیل می‌شد و در آن جلسه برنامه کار، نحوه تعویض ، مدت تعویض و... به طور کامل مشخص می‌گردید، که این عمل انجام نشده بود. به هر حال، همان روز گردان‌های تیپ به سرپرستی سرهنگ مهدی رادفر، معاون تیپ، وارد منطقه شدند و تیپ۱ با نام فتح ۵ در منطقه جدید از جنوب آبگرفتگی تا حوالی ایستگاه حسینیه که منطقه عمل فتح۴ بود و تیپ۳۷ مسئولیت این منطقه را بر عهده داشت، مستقر شد. با رها شدن تیپ۳۷ زرهی فتح (تیپ۵۵ هوابرد + تیپ۲۵

---

۱. گروه رزمی محمدی از گردان۲۳۴ سوار زرهی اردبیل + گردان۵۰۷ ژاندارمری بستان به فرماندهی سرگرد زرهی ناصر محمدی‌فر (ایشان در سال‌های ۷۹ تا ۸۴ فرماندهی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران را عهده‌دار بودند) تشکیل و مأموریت تعویض تیپ۱ لشکر۱۶ زرهی و پدافند در منطقه محوله را عهده‌دار گردید.

کربلا + تیپ۳۷ زرهی و گردان ۱۵۱ دژ) این تیپ خود را برای اجرای مرحله دوم عملیات آماده نمود و قرارگاه کربلا هم که احتمالاً دور خوردن یگان‌های قرارگاه فتح توسط دشمن را می‌داد، از این بابت آسوده خاطر شد.

با آزاد شدن فتح ۴ از خطوط پدافندی و آسودگی خاطر قرارگاه کربلا از این منطقه (زیرا این تفکر وجود داشت که با عبور یگان‌ها از جاده اهواز ـ خرمشهر به سمت مرز نیروهای دشمن مستقر در منطقه جفیر از پشت یگان‌های ما را مورد حمله قرارداده و حداقل مانع پیشروی آنها به سمت مرز بشوند) مرحله دوم عملیات آغاز شد و قرارگاه فتح توانست در همان روز اول به خط مرز رسیده و نیروهای خود را در مرز ـ شمال و جنوب پاسگاه زید ـ مستقر کند. با توجه به حضور تیپ۱ در خطوط پدافندی جدید و پیشروی یگان‌های قرارگاه فتح و رسیدن آنها به خطوط مرز در تاریخ ۶۱/۲/۱۸، قرارگاه کربلا به دلیل اینکه فاقد احتیاط بود و همیشه نگرانی از بسته شدن پشت یگان‌ها در این منطقه توسط نیروهای دشمن وجود داشت، به لشکر۱۶ زرهی دستور داد تیپ۲ را از زیر امر رها و در اختیار قرارگاه کربلا قراردهد. هنوز فرصت این جابه‌جایی پیش نیامده بود که برابر اطلاعاتی که توسط یگان‌های در خط به لشکر۱۶ می‌رسید، لشکر به قرارگاه کربلا اعلام می‌نماید که دشمن از جنوب کرخه‌کور عقب‌نشینی کرده است. من به دلیل اینکه در نبود فرمانده لشکر جانشین عملیاتی لشکر بودم، در هر حال در جریان آخرین اطلاعات لشکر قرار می‌گرفتم. قرارگاه کربلا فوراً دستور می‌دهد که با احتیاط کامل، منطقه مورد شناسایی دقیق قرار گرفته و صحت و سقم موضوع فوراً گزارش شود.

حدود ساعت ۱۰:۰۰ یا ۱۱:۰۰ با اقداماتی که لشکر انجام داد، قرارگاه کربلا اعلام کرد گزارش اولیه صحیح است و نیروهای عراقی خطوط اول و دوم خود را تخلیه کرده و به سمت خطوط مرزی عقب‌نشینی کرده‌اند. قرارگاه کربلا با دریافت گزارش قرارگاه قدس و اطمینان از عقب‌نشینی نیروهای دشمن سازمان رزمی و مأموریت جدید لشکر۱۶ زرهی را طی امریه‌ای به لشکر ابلاغ نمود، مبنی بر اینکه جابه‌جایی تیپ۲ "کان لم یکن" بوده و همراه تیپ۱ از این تاریخ در اختیار آن لشکر قرار داده می‌شود. قرارگاه قدس با احتیاط کامل به منظور اخذ تماس مجدد با دشمن پیشروی به سمت مرز را آغاز و نتیجه را به این قرارگاه گزارش می‌کند. مأموریت جدید به تیپ۱ که من فرماندهی آن را برعهده داشتم ابلاغ گردید.

در اینجا به بیان خاطره‌ای در این مورد می‌پردازم که یقیناً بهره آموزشی خواهد داشت:

پس از ابلاغ دستور قرارگاه قدس هوا تقریباً رو به تاریکی می‌رفت که من لازم دانستم منطقه را شناسایی کنم، لذا به همراه یک موتورسوار بسیجی تصمیم گرفتم دژها را بازدید کنم.

سرهنگ فردوسی‌پور که یکی از فرماندهان گردان تیپ بود، گفت: جناب سرهنگ! چکار می‌خواهید بکنید؟ گفتم: می‌خواهم بروم شناسایی. گفت: شما نروید، من می‌روم و نتیجه را به شما گزارش می‌کنم. گفتم: نه، من باید خودم بروم. به اتفاق برادر بسیجی راه افتادیم. هنوز مسافت زیادی طی نکرده بودیم که دیدم این افسر شجاع و نترس و با حمیت در حالی که خود رانندگی موتور سیکلتی را عهده‌دار است، جلو ما حرکت می‌کند. منظور ایشان این بود که چنانکه بنا است حادثه سوئی پیش بیاید، اول برای او باشد. به هر حال، کنار دژ پیاده شدیم و به اتفاق نامبرده که زودتر از من به محل رسیده بود، محل را مورد دیدبانی قرار دادیم و هرچه نگاه کردیم خبری از دشمن نبود و بالإجبار چون هوا تاریک شده بود، مراجعت کردیم.

پس از مراجعت به قرارگاه تیپ، جریان را با برادر عزیز جعفری در میان گذاشتم و گفتم که دژها تخلیه شده‌اند. ایشان گفت: چنین نیست. گفتم: خودم به اتفاق سرهنگ فردوسی‌پور و راننده بسیجی رفتیم و کسی را ندیدیم. ایشان گفت: نه، دشمن در منطقه کوشک روی دژها مستقر است و ساعاتی قبل بچه‌های ما (برادران سپاهی) که برای شناسایی رفته بودند، پنج تن از آنان به اسارت عراقی‌ها درآمدند. معلوم شد که پس از مراجعت ما، چون دژها هنوز به وسیله نیروی خودی اشغال نشده بود، دشمن مجدداً آنجا را اشغال کرده است.

بر مبنای دستورات قرارگاه قدس به استناد مأموریت واگذاری از قرارگاه کربلا گسترش یگان‌های لشکر۱۶ زرهی برای اخذ تماس مجدد با نیروهای دشمن به این شکل بود که تیپ۳ (قدس۳) در جناح راست از هور به طرف جفیر، قدس۲ در وسط و قدس۴ در جناح چپ استقرار داشتند، گردان۲۳۴ سوارزرهی هم پوشش جناح راست قدس را بر عهده داشت.

در حال آماده شدن جهت حرکت برای اخذ تماس بودیم که دستور داده شد تیپ۱ از منطقه فعلی به منطقه گرمدشت تغییر مکان داده و فتح۳ را تعویض نماید. در حال اجرای مأموریت جدید بودیم (گردان‌های ۱۷۶و ۱۸۵ ما به منطقه مورد نظر رسیده بودند و گردان‌های تانک و توپخانه هم بارگیری کرده و آماده حرکت بودند) که حدود ساعت ۲۱:۰۰ یا ۲۲:۰۰ شب به من ابلاغ شد به قرارگاه قدس بروم. با سختی خود را به آنجا رساندم. زمانی که به قرارگاه وارد شدم، فرماندهان مشترک قرارگاه کربلا و قرارگاه قدس (سرهنگ صیادشیرازی و برادر محسن رضایی و سرهنگ سیروس لطفی و برادر غلامپور) به همراه تعدادی از فرماندهان در قرارگاه حضور داشتند. به محض اینکه وارد شدم، فرماندهی نیروی زمینی چنین گفت: جناب سرهنگ جمشیدی! باید سریعاً یگانت را ببری در جفیر و به قطع درگیری گردان۲۳۴ سوارزرهی کمک کنی.

من وضعیت و استقرار و گسترش تیپ را به عرض فرماندهی نیروی زمینی رساندم که امکان جابه‌جایی در طول شب مقدور نیست، اما ایشان گفتند من نمی‌دانم چکار می‌کنی، هر طور هست فوراً بایستی یگانت را ببری به منطقه جفیر و به گردان۲۳۴ کمک کنی، زیرا این گردان با دشمن درگیری قطعی پیدا کرده و تعدادی شهید، اسیر و زخمی داده و در منطقه تیپ۳ هم نیروهای دشمن موفق به عقب زدن یگان‌های این تیپ شده‌اند. زمان و مأموریت بسیار حساس است. بلافاصله از قرارگاه خارج شدم و دستورات لازم را به یگان‌ها ابلاغ کردم. با توجه به اینکه نه تنها من، بلکه به جرئت می‌توانم بگویم اکثر پرسنل در این چند روزه فقط با بیسکویت و کمک‌های مردمی تغذیه کرده بودند، با این وصف خود را به منطقه رساندیم و تا به منطقه رسیدیم، تقریباً آفتاب درآمده بود و صبح شده بود. پس از استقرار تیپ در محل، ابتدا به منظور جلوگیری از تک‌های مجدد احتمالی دشمن با ایجاد خاکریز و گسترش مناسب، مواضع پدافندی را تکمیل کردیم و در عین حال، جهت اخذ تماس با متجاوز پیش‌بینی‌های لازم انجام شد.

توضیح اینکه پدافند در این منطقه حائز اهمیت زیادی بود (از طلائیه قدیم تا کوشک) چون این نگرانی برای فرماندهی قرارگاه کربلا و کلیه یگان‌های عمل‌کننده وجود داشت که ممکن است با اجرای عقب‌نشینی قصد فریب دادن نیروهای آفند کننده را داشته باشد؛ بدین نحو که پس از آنکه نیروهای خودی به اندازه کافی از رودخانه کارون فاصله گرفتند، با استفاده از یگان‌های متحرک زرهی از منطقه طلائیه قدیم تا کوشک تک نماید و با قطع جاده اهواز ـ خرمشهر و سایر محورهای تدارکاتی و پشتیبانی، یگان‌های عمل‌کننده را محاصره نموده و نابود کند و در نتیجه، کل منطقه را مورد تهدید قرار دهد. لذا پدافند از این منطقه حائز اهمیت بود و به همین دلیل، پس از تک دشمن به گردان۲۳۴ سوارزرهی از تیپ۱ دستور داده شد که فوراً به آن منطقه حرکت کند و از تعویض فتح۳ خودداری شود.

پس از آنکه خرمشهر آزاد شد، دشمن نیروهای خود را از این منطقه برداشت و به منطقه خرمشهر اعزام نمود. نیروهای دشمن در این منطقه در سه رده پدافند می‌کردند و نیروهای تأمینی آن جلوتر از خط دژها گسترش داشتند. در این هنگام، قرارگاه قدس به نیروهای تابعه دستور داد که برای اخذ تماس و رسیدن به خط دژها پیشروی کند. طبق دستور، تیپ۱ تا حوالی پاسگاه شهابی پیشروی نمود، ولی به علت هماهنگی با سایر یگان‌ها بالإجبار به موضع خود عقب‌نشینی کرد. به هر حال، دژها از طلائیه قدیم تا کوشک تا پایان جنگ تصرف نشد.

نحوه استفاده از یگان‌های زرهی در طول جنگ ۸ ساله

فکر می‌کنم در خلال صحبت‌ها تا حدودی نظراتم را عرض کرده باشم، ولی به طور کلی من یگان‌های زرهی را با توجه به مقدورات و مشخصاتی که دارا هستند (قدرت آتش زیاد، حفاظت زرهی، تحرک، قابلیت انعطاف‌پذیری و اثر ضربت) یک یگان آفندی می‌دانم. ما اثر ضربت آن را در طول جنگ تحمیلی و تأثیر آن را در پرسنل به وضوح دیدیم و تجربه کردیم. حال با عنایت به اینکه تشکیل یگان‌هایی با این مشخصات بسیار گران تمام می‌شود، بنابراین کاربرد این یگان‌ها باید متناسب با مشخصات و هزینه‌ای که برای تشکیل این یگان‌ها در بردارد، باشد. یگان‌های زرهی باید در عملیات آفندی مانند استفاده از موفقیت پس از به وجود آمدن رخنه در مواضع دشمن به کار روند، سپس در تعاقب نیروی دشمن پس از متلاشی شدن سازمان رزمی متجاوز هنگام عقب‌نشینی اجباری یا فرار به منظور انهدام نیروهای آن و یا در پدافند متحرک به کار روند.

اگر یگان‌های کارا و کافی و مناسب داشتیم، یقیناً در عملیات طریق‌القدس، دشمن نمی‌توانست عمده‌ترین یگان‌های زرهی خودش را نجات بدهد.

اگر ما در عملیات فتح‌المبین یگان‌های زرهی کافی داشتیم و استفاده مناسب هم می‌کردیم، یقیناً به عملیات محرم و عملیات دیگری مثل والفجر مقدماتی و والفجر یک نیازی نبود که انجام بشود، چون یگان‌های زرهی ما قادر بودند با سرعت یگان‌هایی را که عقب‌نشینی می‌کردند، نابود کنند. به هر حال، یگان‌هایی که عقب‌نشینی دلخواه می‌کنند، باید دنبالشان کرد. این یگانی که عقب‌نشینی اجباری می‌کند، عقب‌نشینی آن آشفته است، پس نباید زمان به آنها داد، این یگان‌ها را می‌شود نابود کرد، چون قادر به دفاع کردن نیستند. اگر ما یگان‌های زرهی و کارا و به اندازه داشتیم، آنها را نابود می‌کردیم و اگر در عملیات بیت‌المقدس یگان‌های زرهی کافی داشتیم، یقیناً طبق طرح عملیاتی در مرحله سوم به ساحل شرقی شط‌العرب (اروندرود) می‌رسیدیم.

این یگان‌هایی که نجات پیدا کردند، مثل لشکر۵ مکانیزه و لشکر۶ زرهی که در خط دفاعی بودند، لشکر۹ زرهی و لشکر۳ زرهی که در رده دوم قرار داشتند، یگان‌های پشتیبانی رزمی آنها و ساده‌تر بگویم کل یگان‌هایی که در جبهه شمال بودند، دست نخورده با یک عقب‌نشینی دلخواه (اختیاری) تمامی آنها توانستند به عقب بروند و مواضع جدید و مناسبی را انتخاب کنند. درست است که موفق شدیم به خطوط مرزی خودمان برسیم و خرمشهر را آزاد کنیم، اما همزمان می‌توانستیم یگان‌های دشمن را نابود کنیم و مرحله سوم عملیات را خیلی

موفقیت‌آمیز انجام بدهیم (رسیدن به شط‌العرب). چنانچه این عمل انجام می‌شد (اجرای مرحله سوم عملیات بیت‌المقدس با استفاده از موفقیت توسط یگان‌های زرهی)، دیگر نیاز به انجام عملیات جدیدی به نام عملیات رمضان که متأسفانه ناموفق هم بود نداشتیم.

ـ پس نظر جنابعالی این است که ما از اثر ضربت، تحرک و قدرت آتش و قابلیت انعطاف یگان‌های زرهی که باعث غافلگیری دشمن می‌شد، استفاده نکردیم.

ما یگان‌های زرهی کافی و کارا نداشتیم. مضاف بر این، طراحی و اجرای عملیات ما طوری بود که از یگان‌های پیاده استفاده می‌شد و به همان اندازه موفقیت اکتفا می‌کردیم و راضی بودیم. شاید هم اعتقاد چندانی به کاربرد اصولی و وسیع و گسترده تانک نبود، البته من این را هم عرض کنم که دشمن هم هرگز از یگان‌های زرهی خودش در آن جنگ استفاده نکرد. در عملیات طریق‌القدس، من ۱۲۰ دستگاه تانک دشمن را در مسافت بسیار کوتاه شمردم. اگر دشمن از این تانک‌ها استفاده می‌کرد، یقیناً عملیات طریق‌القدس شکست می‌خورد، ولی نتوانست استفاده کند، آنها هم یگان‌های زرهی را در پدافند به کار می‌برند.

ذکر خاطره‌ای در این مورد خالی از لطف نیست:

در یک عملیات که ما در غرب سوسنگرد انجام دادیم، فکر می‌کنم عملیات شهید مدنی بود، سمت چپ ما در حاشیه رودخانه نیسان، دِه دغاغله قرار داشت. صبح عملیات ما در دغاغله دچار مشکل شدیم، یعنی ما رسیدیم به دِه سویدانی و دهیمی۱ و دهیمی۲، البته در دغاغله خاکریز اول دشمن را تصرف کردیم (هدف همان خاکریز اول دشمن بود)، اما نتوانستیم آنجا را نگه داریم و خاکریز را پس دادیم؛ همان‌طور که قبلاً عرض کردم، چون دغاغله خیلی به پل الوان نزدیک بود و دشمن نگران این بود که این پل را از آنها بگیریم، در نتیجه فشار زیادی به آنجا گذاشت و خاکریز را از ما پس گرفت.

وقتی من روی خاکریز رسیدم، سمت چپ ما رودخانه نیسان بود، ولی سمت راست خاکریز تا چشم کار می‌کرد، نفربر پی‌ام‌پی و تانک در سنگر پشت خاکریز مستقر بود. دشمن همه اینها را ول کرد و عقب رفت. در واقع، باید گفت دشمن چقدر استفاده غلط از اینها کرد، چون این تانک‌ها و نفربرها را در این مواضع پدافندی بدون استفاده گذاشت و وقتی در اثر حمله ما غافلگیر شد و نیروهای ما روی خاکریز عراقی‌ها ریختند، خدمه‌های عراقی در تاریکی شب، تانک‌ها و نفربرها را ول کردند و رفتند. عجیب اینکه دشمن شروع کرد از دور با تانک‌های خودش این تانک‌ها را زدن با این نیت که دست ما نیفتد.

در اینجا جاده‌ای از سوسنگرد در حاشیه همین رودخانه بود که به طرف هور می‌رفت. خاکریز روی این جاده را باز کردیم. درجه‌داران گردان۲۰۱ تانک، تانک‌ها و نفربرهایی که روشن می‌شدند، می‌آوردند این طرف خاکریز. جالب اینکه آنهایی را هم که روشن نمی‌شدند، بکسل می‌کردند و می‌آوردند این طرف خاکریز در جایی که البته توپخانه می‌توانست بزند و تانک نمی‌توانست بزند. برادران سپاهی هم تانک‌بر زیادی داشتند و از قبل تهیه دیده بودند، بیشترشان هم همین تریلی‌های شخصی بودند که وسایل را سریع‌تر تخلیه می‌کردند و می‌بردند عقب. بچه‌ها به من می‌گفتند جناب سرهنگ! ما تانک‌ها را می‌آوریم سپاهی‌ها می‌برند. گفتم هیچ فرقی نمی‌کند، هر دوی ما یک نیرو هستیم. اگر برادران سپاهی بتوانند آنها را به کار بگیرند هیچ فرقی نمی‌کند، هر دوی ما هدفمان نابودی دشمن است، حالا این نفربر توسط ما به کار رود یا توسط یک سپاهی، ما می‌خواهیم این تانک‌ها و نفربرها از بین نرود و اینها مجدداً به دست دشمن نیفتند، ما باید اینها را به‌کار گیریم، و اِلّا ارتش و سپاه هر دو برادرند.

البته دشمن هم از تانک و نفربرهای فراوان خودش غلط استفاده می‌کرد. شما دیدید که در عملیات بیت‌المقدس یگان‌های زرهی آنها هیچ کارایی از خودشان نشان ندادند؛ تعداد زیادی از تانک‌های دشمن از بین رفت و بقیه را خوشحال بودند که نجات دادند. دشمن از ۳ لشکر زرهی در بیابان که زمینی مناسب برای کاربرد تانک است، استفاده کرد، اما آنها خاکریز درست کرده بودند و پشت خاکریز هم خندق کندند که بلای جان خودشان شد و در یورش اولیه یگان‌های ما همه آنها در این خندق‌ها افتادند و یک سری را هم نجات دادند و بسیاری هم خوشحال بودند که تانک‌هایشان نجات یافته، نه اینکه خوشحال باشند از تانک‌هایشان خوب استفاده شده است.

در خاتمه امیدوارم که جنگی دیگر به میهن ما تحمیل نشود و چنانچه هم تحمیل شد، از تجارب گذشته استفاده شایسته‌ای به عمل آید.

فصل پنجم

پیوست‌ها

پیوست الف: تاریخچه تشکیل تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار

به دنبال حملات سراسری ارتش عراق به مناطق وسیعی از کشور عزیزمان ایران، لزوم سازماندهی و تجهیز یگان‌های جدید مانوری احساس گردید. در این راستا، در آذرماه ۱۳۵۹(سه ماه پس از آغاز یورش سراسری) و به منظور مقابله و کاهش توان رزمی نیروهای زرهی دشمن، تیپ۵۸ ذوالفقار به فرماندهی سرهنگ ستاد یعقوب علیاری[1] و ۲۴ نفر از افسران منتخب تیپ۲۳ نیروهای مخصوص (ضمیمه۱) به همراه سرگرد پیاده غضنفر آذرفر در پادگان قصر تهران سازماندهی شد و به دنبال آن موارد زیر صورت گرفت:

۱. واگذاری ۲۹ نفر ستوان دوم پیاده منتخب از فارغ التحصیلان دانشکده افسری که دوره مقدماتی پیاده را طی کرده بودند (پیوست ب).

۲. تشکیل یک آموزشگاه گروهبانی غیرسازمانی و استخدام ۲۵۰ نفر دانش‌آموز جهت تکمیل کادر درجه‌داری.

۳. واگذاری سهمیه سربازان وظیفه با مجوز انتخاب از مرکز آموزش سربازی.

با گذشت ۶ ماه از تاریخ مجوز تشکیل تیپ و با اقدامات انجام گرفته فوق دو گردان به نام‌های گردان‌های رزمی یکم و دوم تشکیل و سازماندهی شدند و عملاً تیپ آمادگی خود را جهت مأموریت‌های واگذاری اعلام کرد و به دنبال آن، برابر امر نیروی زمینی تیپ با دو گردان فوق در تاریخ ۱۳۶۰/۲/۲۴ به غرب کشور اعزام شد و در منطقه پراکندگی گیلانغرب (کاسه‌گران) مستقر گردید و با اجرای آموزش‌های مصوب و انجام برنامه‌های جسمانی به آمادگی رزمی خود پرداخت.

در تیرماه همین سال، گردان های سوم و چهارم تیپ هم سازماندهی و به منطقه غرب وارد شدند و این تیپ توانست با ۴ گردان در خط پدافندی منطقه عمومی گیلانغرب اجرای مأموریت نماید و همزمان نیز با اجرای عملیات آفندی محدود گشتزنی، تاخت و کمین و تلفات زیادی هم به دشمن وارد کرد.

عملیات مطلع‌الفجر اولین عملیات آفندی بود که این تیپ با ۴ گردان در ۲۰ آذر ۱۳۶۰ در منطقه ارتفاعات تنگ حاجیان، چرمیان، چغالوند و شیاکوه (منطقه گیلانغرب) به‌طور فعال و در سطح وسیعی شرکت داشت و توانست منطقه واگذاری را از وجود نیروهای عراقی پاکسازی

---

۱. در اثر ضایعات باقیمانده از بمباران‌های شیمیایی متجاوز در منطقه غرب کشور در تاریخ ۱۳۸۵/۹/۱۳ به درجه رفیع شهادت نائل گردید.

کرده و ضمن قبول تلفات و ضایعات، تلفات زیادی هم به دشمن وارد سازد و در منطقه پاکسازی شده در خط پدافندی استقرار یابد، که در این زمان با تک‌های پی در پی نیروهای دشمن روبه‌رو بود.

پس از حدود ۲۸ روز استقرار در خطوط پدافندی فوق، بنا به نیاز در منطقه جنوب (غرب کرخه) در اواخر دی‌ماه ۱۳۶۰، توسط تیپ ۳۰ مستقل گرگان از خطوط پدافندی رها شده و در منطقه پراکندگی در کاسه‌گران مستقر و به بازسازی رفع نواقص پرداخت.

در بهمن‌ماه همین سال، برابر اوامر صادره از نزاجا به منطقه عملیاتی جنوب تغییر مکان نمود و در کنترل عملیاتی قرارگاه نصر (لشکر ۲۱) قرار داده شد و در ارتفاعات سپتون در قالب نصر۴ در مواضع پدافندی استقرار یافت.

در تاریخ دوم فروردین ماه ۱۳۶۱، به عنوان نصر۴ از قرارگاه نصر در عملیات پیروزمندانه فتح‌المبین شرکت فعال داشت و در ارتفاعات شاوریه به نیروهای متجاوز یورش برد و مأموریت محوله در منطقه واگذاری را به نحو مطلوب اجراء نمود. سپس برابر امریه قرارگاه مقدم نزاجا در کنترل عملیاتی لشکر۱۶ زرهی (قرارگاه قدس) قرار گرفت و با عنوان قدس۴ در منطقه غرب اهواز در عملیات بیت‌المقدس از تاریخ ۱۳۶۱/۲/۱۰ تا پایان این عملیات و آزادسازی خرمشهر شرکتی فعال داشت.

با آزادسازی خرمشهر، این تیپ مأموریت یافت که به کشور سوریه اعزام گردد که در این راستا، در ۱۵ اردیبهشت‌ماه ۱۳۶۱، با اعزام گردان یکم به فرماندهی سرگرد پیاده رحیم رحمانی از پایگاه هوایی دزفول به کشور سوریه اعزام شد و تیپ۵۸ از منطقه بیت‌المقدس رها و در پادگان قصر تهران به بازسازی و تجدید سازمان جهت اعزام به کشور سوریه با گردان‌های دوم و سوم و چهارم گردید، اما بنا به مصالح از اعزام بقیه تیپ به سوریه چشمپوشی شد. از سوی دیگر، به دلیل مأموریت محوّله به سمت منطقه عملیاتی جنوب حرکت کرد و زیر امر قرارگاه مقدم نزاجا در جنوب در منطقه پراکندگی (ایستگاه تیمور) استقرار یافت.

گردان یکم پس از دو ماه اقامت در کشور سوریه به ایران بازگردانده شد و به یگان اصلی خود (تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار) ملحق شد.

توضیح اینکه از سال ۱۳۶۱ با اختصاص دادن یگان‌های مانوری، پشتیبانی رزمی و پشتیبانی خدمات رزمی کامل، تیپ به لشکر۵۸ تبدیل گردید و هم اکنون که کتاب در تهیه است، قرارگاه این لشکر در شهر شاهرود مستقر می‌باشد.

ضمیمه ۱

صورت افسران منتخب از تیپ۲۳ نوهد

۱ـ سروان پیاده علی بهمن‌پور
۲ـ سروان پیاده خداد رضوانی
۳ـ سروان پیاده ضیاء حسینی
۴ـ ستوانیکم پیاده کیومرث کیانی
۵ـ ستوانیکم پیاده منوچهر نیک ملکی
۶ـ سروان پیاده حسن شمس
۷ـ سروان پیاده کاظم اوصیا لقب
۸ـ سروان پیاده فریدون دادبان
۹ـ ستوانیکم پیاده اسد اسدی بقال
۱۰ـ ستوانیکم پیاده دارابی
۱۱ـ سروان پیاده مهدی بیدل
۱۲ـ ستوانیکم پرویز چنگیزی
۱۳ـ ستوانیکم پیاده بولوردی
۱۴- ستوانیکم پیاده ابوالقاسم چیت ساز
۱۵ـ ستوانیکم پیاده لطف‌اله اسماعیلی
۱۶ـ ستوانیکم پیاده حبیب مهدی پور
۱۷ـ ستوانیکم پیاده فیروز دانسته پور
۱۸ـ ستوانیکم پیاده همایون حاجی بابا
۱۹ـ ستوانیکم پیاده علی مستوفی
۲۰ـ ستوانیکم پیاده حسین پدید
۲۱ـ ستوانیکم پیاده دژبان یعقوب تقی خانی
۲۲ـ ستوانیکم اردونانس سید رضا سرور پور رودسری
۲۳ـ ستوانیکم توپخانه جعفر رسول پور
۲۴ـ ستوانیکم سررشته داری علی اکبر مظاهری

ضمیمه۲

صورت اسامی افسران دوره مقدماتی اعزامی از دانشکده افسری

۱ـ ستوان‌دوم پیاده عباسعلی عینعلی
۲ـ ستوان‌دوم پیاده غلامحسین دلاوری
۳ـ ستوان‌دوم پیاده بهروز حیدری
۴ـ ستوان‌دوم پیاده محمود اقبالی
۵ـ ستوان‌دوم پیاده تیمور خزائی پور
۶ـ ستوان‌دوم پیاده سید جعفر طباطبائی
۷ـ ستوان‌دوم پیاده جهانگیر موسوی
۸ـ ستوان‌دوم پیاده حبیب محمدی
۹ـ ستوان‌دوم پیاده محسن رفیعی
۱۰ـ ستوان‌دوم پیاده عباسعلی شیخی
۱۱ـ ستوان‌دوم پیاده مصطفی پژوهنده
۱۲ـ ستوان‌دوم پیاده عباسعلی کشاورزیان
۱۳ـ ستوان‌دوم پیاده محمد باقر سلمانیان
۱۴ـ ستوان‌دوم پیاده حسن روحی
۱۵ـ ستوان‌دوم پیاده حمزه سلامی
۱۶ـ ستوان‌دوم پیاده علی اصغر کریمی کیا
۱۷ـ ستوان‌دوم پیاده علی مقدمی
۱۸ـ ستوان‌دوم پیاده حسن حبیب الهی
۱۹ـ ستوان‌دوم پیاده محمد عظیم لعل
۲۰ـ ستوان‌دوم پیاده فرهاد عظیمی
۲۱ـ ستوان‌دوم پیاده کاظم جابر انصاری
۲۲ـ ستوان‌دوم پیاده حسین میر
۲۳ـ ستوان‌دوم پیاده منصور فاتحی
۲۴ـ ستوان‌دوم پیاده مسعود بهشاد
۲۵ـ ستوان‌دوم پیاده جواد نوروزی
۲۶ـ ستوان‌دوم پیاده بهادرقهرمانی

۲۷ـ ستوان‌دوم پیاده سیاوش قره باغی
۲۸ـ ستوان‌دوم پیاده حسین محمدی
۲۹ـ ستوان‌دوم پیاده پرویز علی دوست جوانمردی

پیوست ب: صورت اسامی فرمانده‌هان و افراد ستاد قرارگاه قدس (ارتش) در عملیات بیت‌المقدس تا رده گردان

فرمانده لشکر	سرهنگ سیروس لطفی
جانشین لشکر	سرهنگ سید باقر خوشنویسان
رئیس ستاد لشکر	سرهنگ محبوبی
رئیس رکن ۳ لشکر	سرهنگ محمدرضا عمرانلو
رئیس رکن ۲ لشکر	سرهنگ علی حمیدی خانی
افسر عملیات لشکر	سرهنگ سیاوش مدیری
افسر عملیات لشکر	سرهنگ تقی شکرگذار
افسر مهندس لشکر	سرهنگ نصرت اله جوادی

تیپ۱ زرهی (قدس۱)

فرمانده تیپ	سرهنگ ایرج جمشیدی
معاون تیپ	سرهنگ مهدی دادفر
رئیس رکن سوم	سرهنگ ۲ احمد افضلی
رئیس رکن دوم	سروان غلامرضا سردرسی‌راد
فرمانده گردان۱۷۶ پیاده مکانیزه	سرگرد پرویز فکوری
فرمانده گردان۱۸۵ پیاده مکانیزه	سرگرد طلائی
فرمانده گردان۲۰۱ تانک	سرگرد ولی سلیمی
فرمانده گردان۲۲۰ تانک	سرگرد محمود فردوسی‌پور

تیپ۲ زرهی (قدس۲)

فرمانده تیپ	سرهنگ محمد جعفر زمانفر
معاون تیپ	سرهنگ حسین سلیمان‌زاده
رئیس رکن ۳	سرهنگ صمداله همرنگ
رئیس رکن ۲	ــــــــــ

فرمانده گردان۱۱۴ پیاده مکانیزه	سرهنگ غلامعلی دولت آبادی
فرمانده گردان۱۲۵ پیاده مکانیزه	سرهنگ محمد حسن نوری
فرمانده گردان۲۵۱ تانک	سرگرد غلامرضا بصیری
فرمانده گردان۲۵۴ تانک	مرتضی علی فروزمنش

تیپ۳ زرهی (قدس۲)

فرمانده تیپ	سرهنگ محمد جوادی
رئیس رکن ۳	سرهنگ مهدی شهرگان
فرمانده گردان۱۲۴ پیاده مکانیزه	سروان محمد حسین احمدی
فرمانده گردان۲۲۴ تانک	سرگرد اکبر رضائی
فرمانده گردان۲۲۷ تانک	سرگرد ذبیح اله اسکوئی

تیپ۵۸ تکاور ذوالفقار

فرمانده تیپ	سرهنگ یعقوب علیاری[1]
رئیس رکن ۳	سرهنگ ۲ عزیز صبوری
افسر عملیات	سرهنگ۲ محمد رضا چرخکار
رئیس رکن ۲	سروان ضیاء حسینی
فرمانده گردان۱۶۸ پیاده	سرگرد رحیم رحمانی
فرمانده گردان۱۸۳ پیاده	سرگرد علی اصغر علیرضائی
فرمانده گردان۱۸۶ پیاده	سرگرد حسن تخمه‌چی
فرماده گردان۱۹۳ پیاده	سرهنگ ۲ ایرج فرتاش مهر
فرمانده گردان۳۴۴ توپخانه	سروان مصطفی جعفری
فرمانده گردان پشتیبانی	سرگرد مهدی بیدل

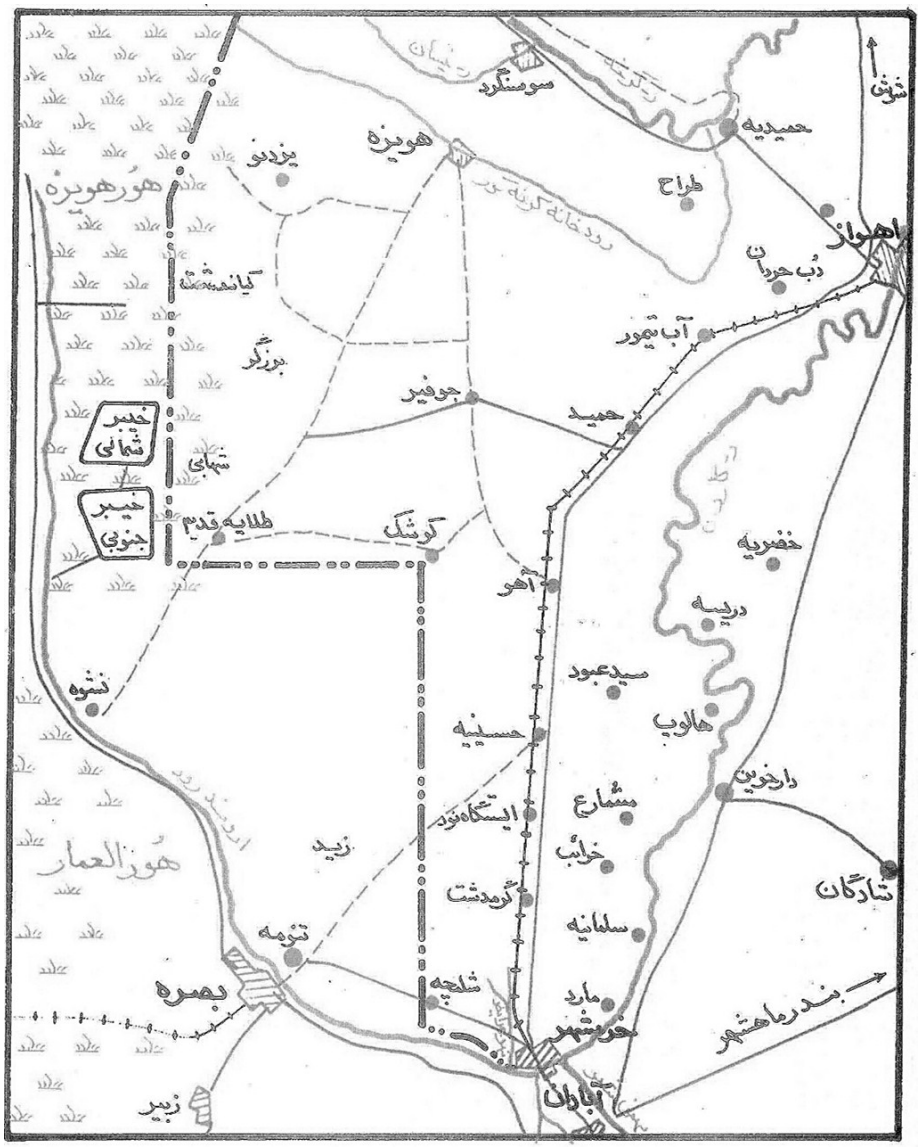
توپخانه لشکر۱۶ زرهی

فرمانده توپخانه	سرهنگ علیزاده هوشیار
رئیس رکن سوم	سرگرد منوچهر ایمانی

۱. در تاریخ ۱۳۸۵/۹/۱۳ به دلیل عوارض ناشی از بمباران شیمیایی دشمن به درجه رفیع شهادت نائل گردید.

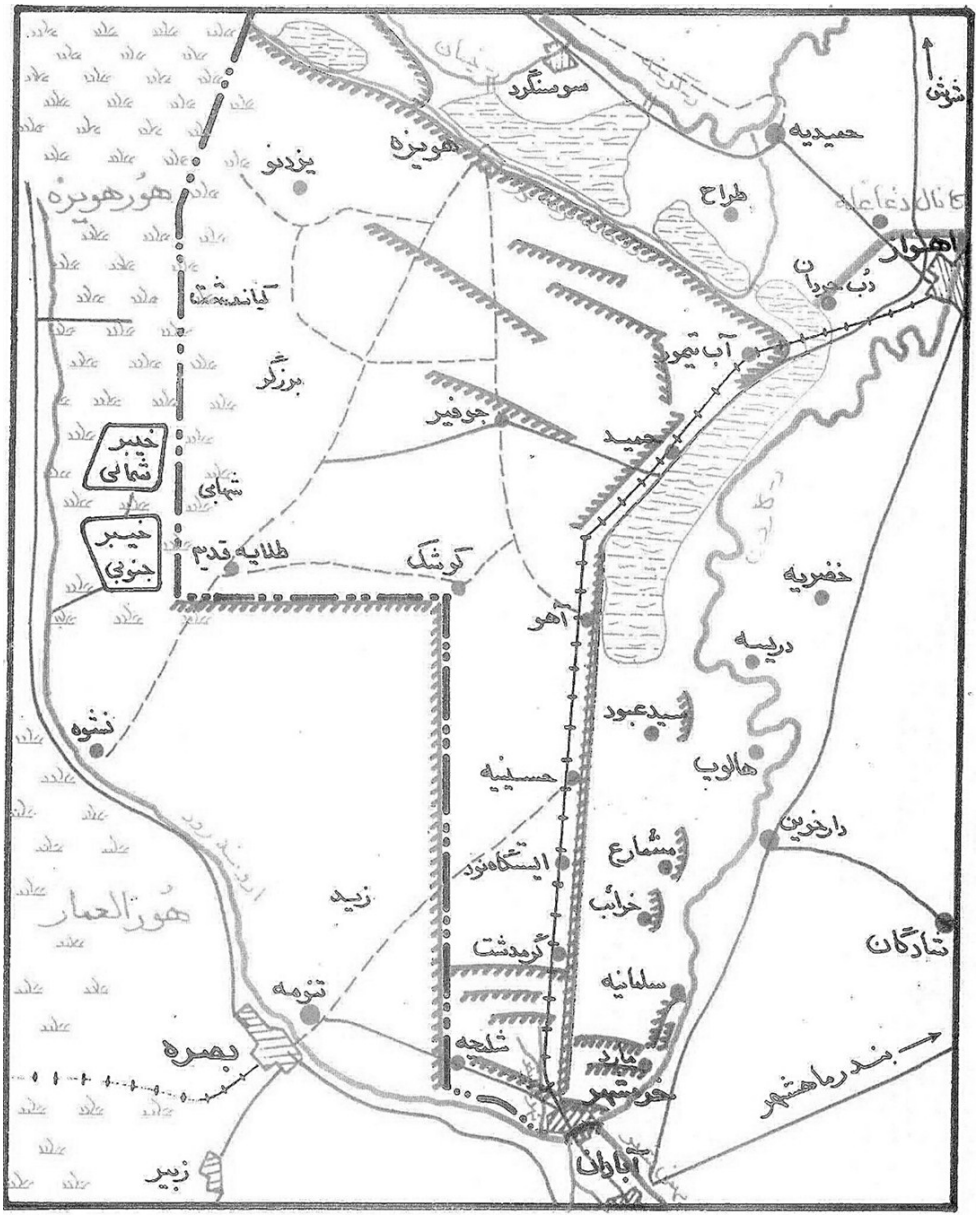
رئیس رکن دوم	سرگرد خسرو فریدنیان
فرمانده گردان ۳۲۱ توپخانه ۱۵۵م‌م	سرگرد حشمت اله شباهنگ
فرمانده گردان ۳۵۵ توپخانه ۱۵۵م‌م	سرگرد کاظم حسن نژاد
فرمانده گردان ۳۸۲ توپخانه ۱۵۵م‌م	سرگرد تیمور پیشرو

نقشه‌ها *

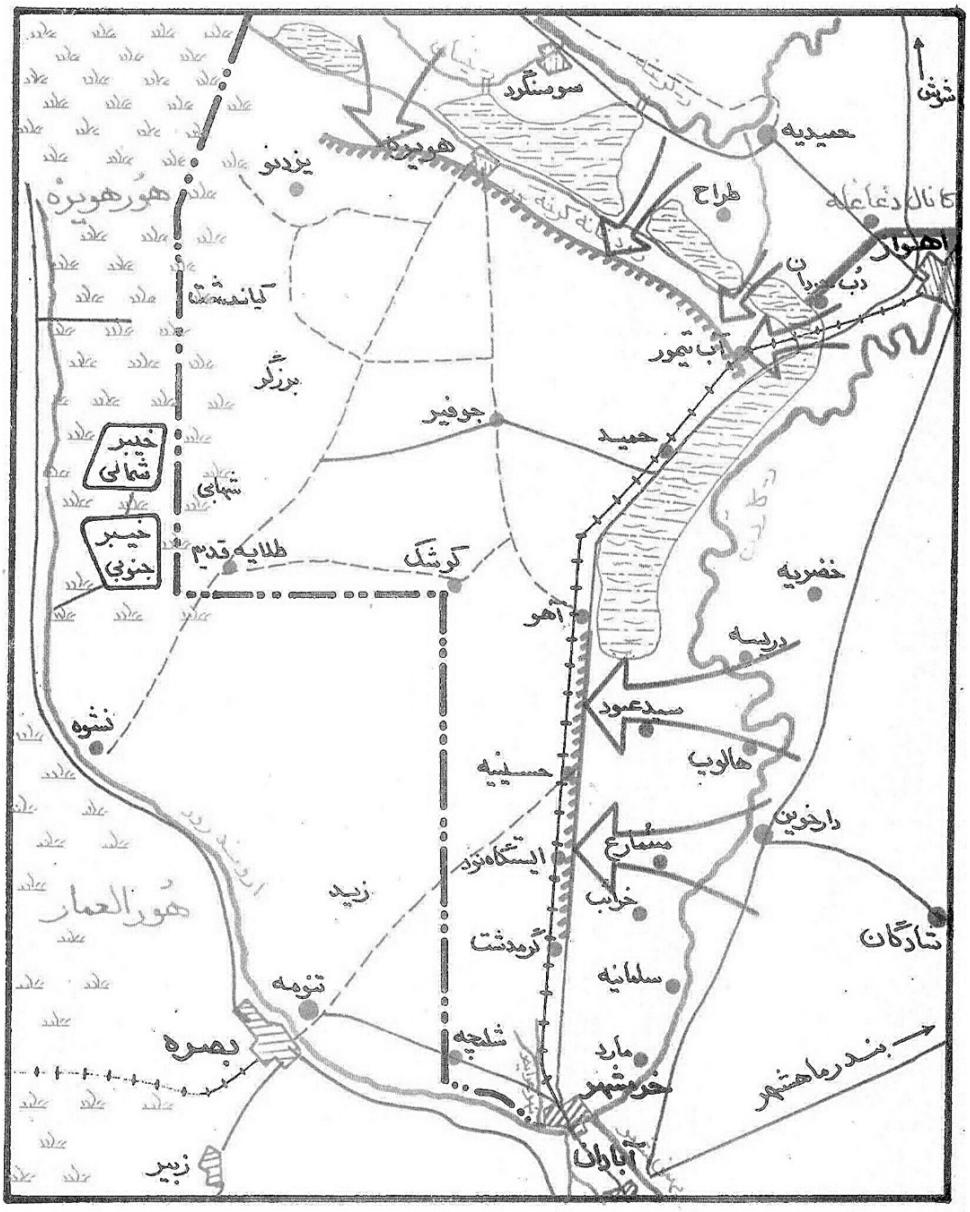

منطقه عمومی جنوب‌غربی اهواز/خرمشهر

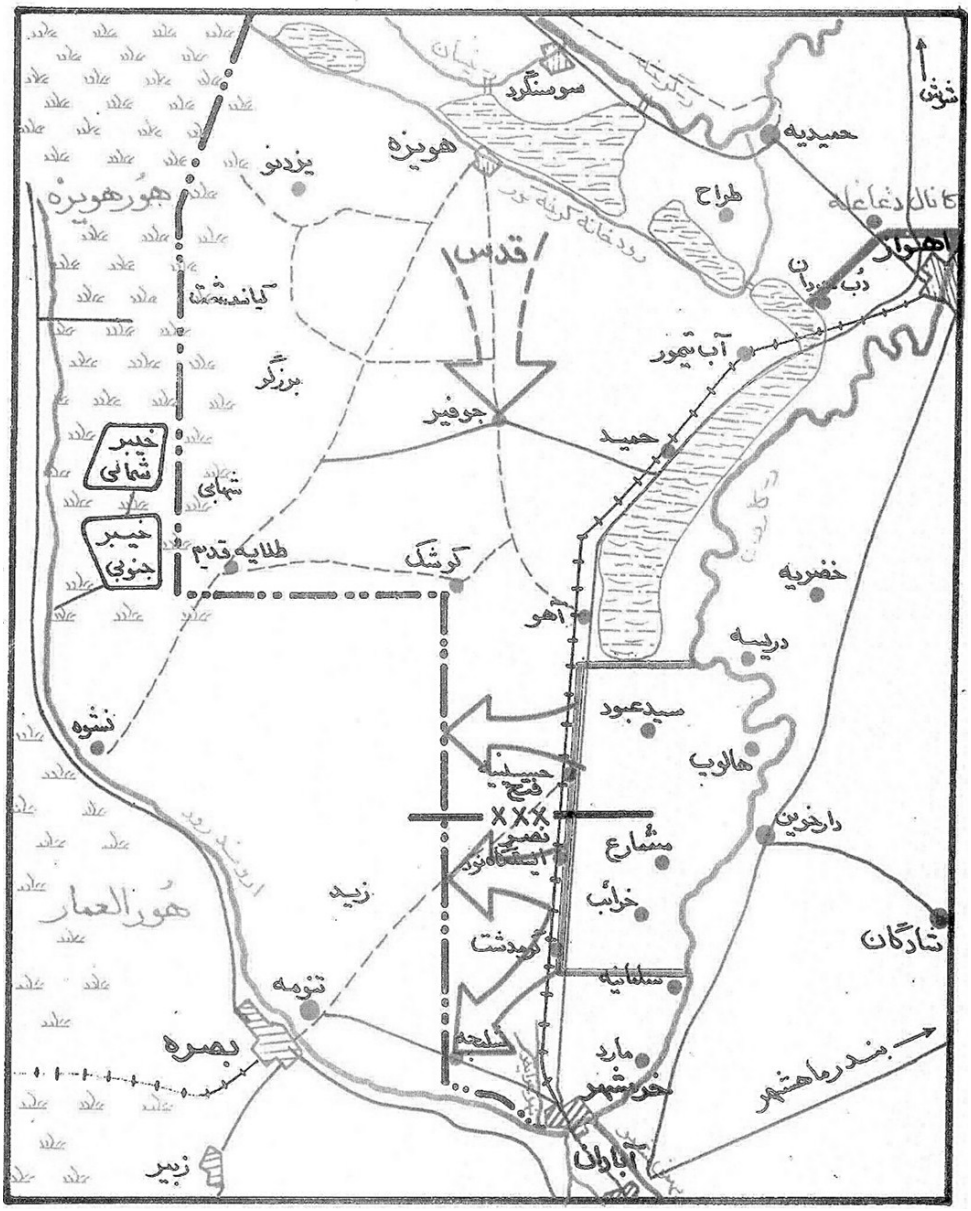
* منبع: بختیاری، مسعود، سرتیپ[۲] (۱۳۸۷)؛ **عملیات بیت‌المقدس**، تهران، ایران سبز.

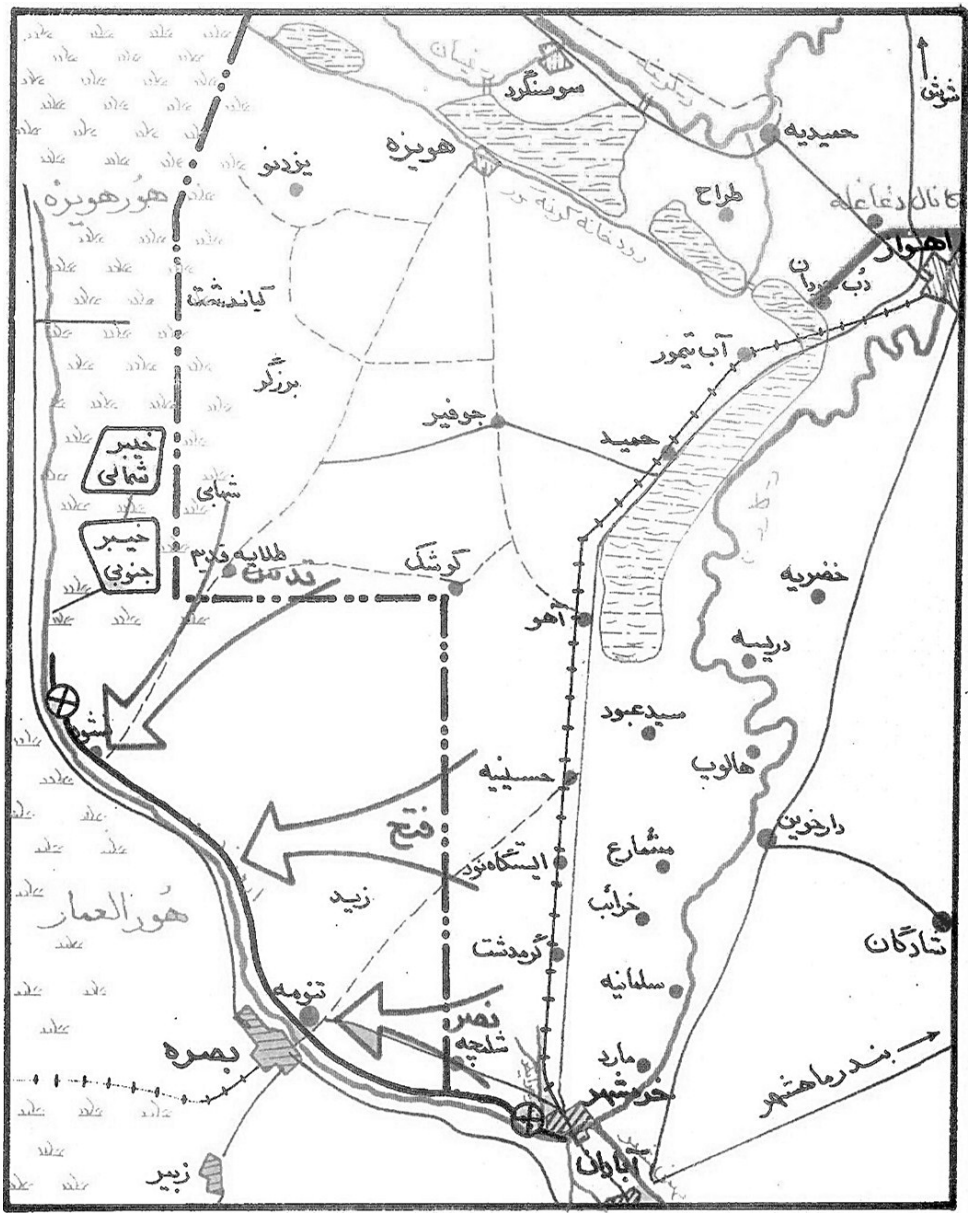
خاکریزهای عمده دشمن (مواضع پدافندی) در منطقه عملیاتی بیت‌المقدس

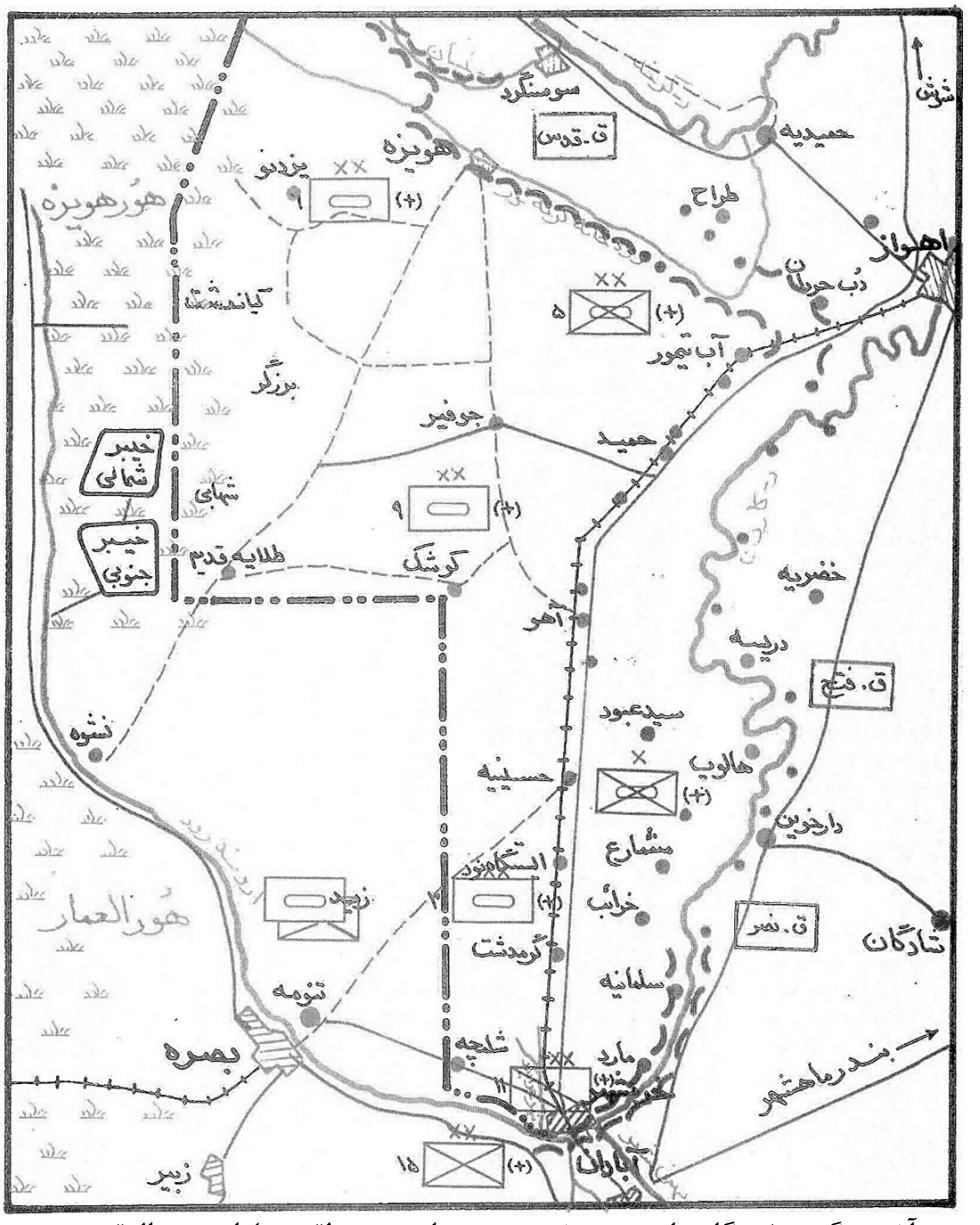
مرحله یکم: مانور طرح‌ریزی شده نیروهای خودی در عملیات بیت‌المقدس
عبور از رودخانه کارون و تصرف سرپل با دو قرارگاه (تک اصلی)
و تثبیت دشمن در جبهه کرخه‌کور با یک قرارگاه

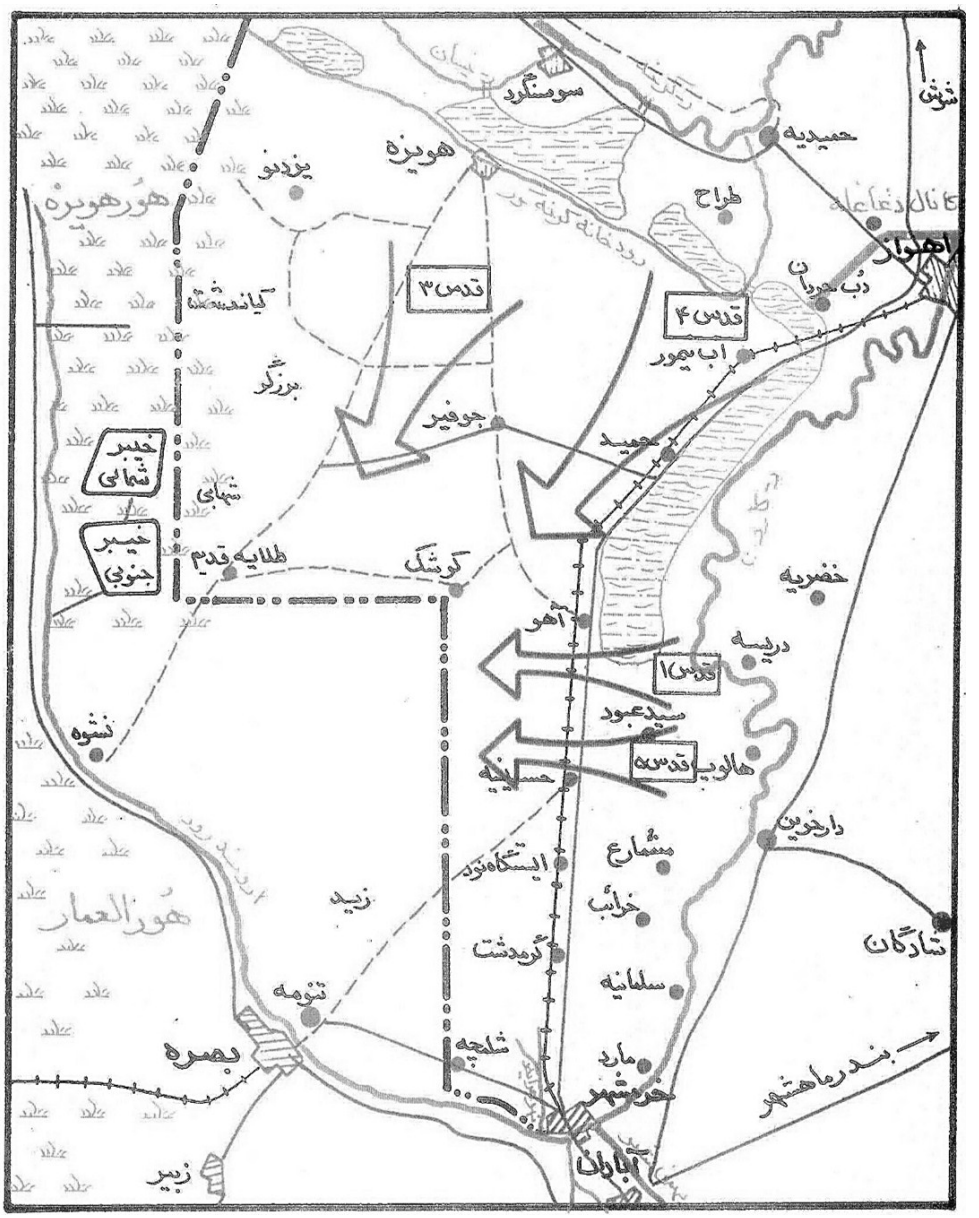
مرحله دوم مانور طرح‌ریزی شده نیروهای خودی در عملیات بیت‌المقدس
تأمین خط مرز و احاطه همزمان خرمشهر با دو قرارگاه و تثبیت دشمن در شمال منطقه
و وصول به جفیر در صورت امکان با یک قرارگاه

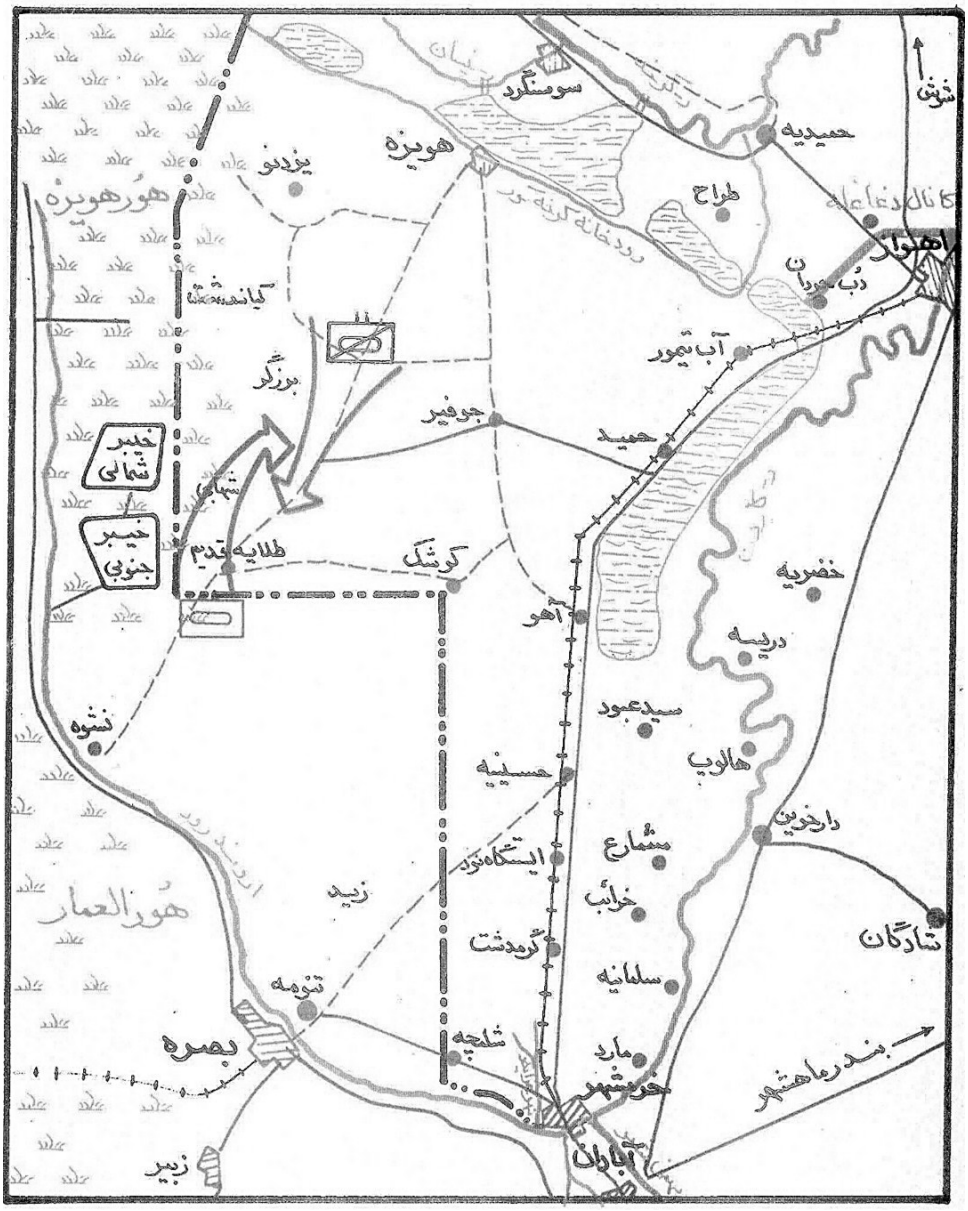
مرحله سوم و چهارم مانور طرح‌ریزی شده نیروهای خودی در عملیات بیت‌المقدس
ادامه تک در باختر مرز و تهدید شرق بصره و سپس پدافند در کرانه خاوری شط‌العرب
از نشوه تا خرمشهر

آخرین گسترش یگان‌های عمده خودی و متجاوز در منطقه عملیاتی بیت‌المقدس

مانور قرارگاه قدس در حرکت برای اخذ تماس با متجاوزین پس از عقب‌نشینی نیروهای دشمن در ۶۱/۲/۱۸ از منطقه عمومی جفیر

تک محدود دشمن به یگان پهلودار تیپ۳ زرهی لشکر۱۶
در منطقه پاسگاه ژاندارمری شهابی در مورخه ۶۱/۲/۲۴

نمایه

آ

آذرفر، غضنفر: سرهنگ پیاده, ۳۲۶
آریان: غلام؛ سرهنگ, ۱۱۶

ا

اروندرود, ۶, ۸, ۲۷, ۲۸, ۴۷, ۴۹, ۱۳۳, ۱۵۶, ۱۵۸, ۲۵۹, ۲۶۱, ۲۹۶, ۳۱۰, ۳۱۱, ۳۲۱
الوان: پل, ۳۲۲
ام القصر، شهر: عراق, ۲۸
ام‌الرصاص، جزیره: عراق, ۲۵۹, ۳۱۰
اندیمشك, ۱۴
اهواز, ۳, ۴, ۷, ۸, ۹, ۱۴, ۱۵, ۲۰, ۲۱, ۲۵, ۲۷, ۲۹, ۱۱۶, ۱۱۷, ۱۱۸, ۱۳۰, ۱۳۱, ۱۳۲, ۱۵۶, ۱۷۲, ۱۸۱, ۱۸۳, ۱۹۱, ۲۰۱, ۲۲۳, ۲۳۹, ۲۴۰, ۲۴۱, ۲۴۲, ۲۵۹, ۲۹۷, ۲۹۸, ۲۹۹, ۳۰۰, ۳۰۶, ۳۰۸, ۳۱۱, ۳۱۳, ۳۱۴, ۳۱۵, ۳۱۷, ۳۱۸, ۳۲۰, ۳۲۷
ایستگاه آهو, ۲۹, ۲۱۸, ۲۱۹, ۳۱۷
ایستگاه حسینیه, ۱۱۶, ۲۱۸, ۲۲۳, ۲۴۲, ۳۰۷, ۳۱۷

ب

بختیاری، مسعود: سرهنگ, ۲۰
برزگر: پاسگاه، منطقه, ۸, ۳۱۶
بستان: شهر, ۷, ۲۷, ۱۴۹, ۳۱۷
بصره, ۱۳۵, ۲۰۷, ۲۴۱, ۳۰۶

پ

پادگان حمید, ۲۸, ۴۷, ۴۹, ۱۳۲, ۱۳۵, ۱۵۷, ۱۵۸, ۲۱۴, ۲۱۸
پاسگاه کیلومتر۲۵, ۲۱۸, ۲۴۰
پل نو, ۲۴۰, ۳۱۰

ت

تنگ حاجیان, ۳۲۶
تیپ ۳۳ المهدی, ۲۶, ۱۴۹, ۲۵۳
تیپ ۳۵ امام سجاد, ۲۶, ۱۴۹, ۲۵۳
تیپ ۳۷ زرهی شیراز, ۱۵, ۲۵, ۱۸۳, ۱۸۸, ۲۰۱, ۲۱۴, ۲۱۸, ۲۲۶, ۲۴۱, ۲۴۹, ۲۷۰
تیپ ۴۰ سراب, ۱۴۹, ۱۵۰
تیپ ۸ نجف اشرف, ۱۸۱, ۲۵۳, ۲۵۹, ۲۶۰
تیپ امام رضا(ع), ۲۹, ۴۸, ۱۵۰, ۱۵۷, ۲۱۲, ۲۱۴, ۲۱۸, ۲۲۶, ۲۴۱, ۲۴۹
تیپ بیت‌المقدس, ۱۲, ۲۹, ۴۸, ۱۵۷, ۱۶۹, ۱۹۱, ۲۰۵, ۲۰۷, ۲۱۴, ۲۱۸, ۲۲۶, ۲۷۰, ۲۸۰, ۳۱۶
تیپ جوادالائمه(ع), ۲۷۰, ۲۸۰
تیپ نور, ۲۹, ۴۸, ۱۵۷, ۱۶۹, ۲۱۸, ۲۲۶, ۲۴۹, ۲۷۰, ۲۸۰

تیپ۱ لشکر۱۶ زرهی, ۱۱, ۱۲, ۲۹, ٤۷,
۱۸۳, ۱۸٤, ۱۸۸, ۱۹٤, ۲۱۸, ۲٤۹,
۳۱۲, ۳۱۳, ۳۳۱
تیپ۱ لشکر۲۱ پیاده, ۲٦۰
تیپ۱ لشکر۹۲ زرهی, ۱۸۱
تیپ۱۴ امام حسین(ع), ۲۵۳, ۲۵۹, ۳۰۹
تیپ۱۷ قم, ۲٦, ۲۲٤, ۲۲٦
تیپ۲ لشکر۱۶ زرهی, ۱۱, ۱۲, ۲۹, ٤۸,
۱٤۹, ۱۵۰, ۲۱۸, ۲٤۹, ۳۰٦, ۳۳۱
تیپ۲ لشکر۲۱ پیاده, ۱۵۰, ۲۵۳, ۳۱۰
تیپ۲ لشکر۹۲ زرهی, ۲٤۲, ۲۵۳
تیپ۲۳ نیروی مخصوص, ۲۵, ۳۲٦, ۳۲۸
تیپ۲۵ کربلا, ۱۸۳, ۱۸۸, ۲۰۱, ۳۱۸
تیپ۲۷ محمد رسول‌الله(ص), ۲۵۳, ۲۵۷,
۲۵۹, ۲٦۰, ۳۰۸, ۳۱۰
تیپ۳ لشکر۱۶ زرهی, ۱۲, ۲۹, ٤۸, ۲۱۸,
۲٤۹, ۲۸۰, ۳۳۲
تیپ۳ لشکر۲۱ پیاده, ۲۵۳, ۲٦۰
تیپ۳ لشکر۷۷ پیاده, ۲۵, ۲۵۳, ۲٦۰, ۲۷۰
تیپ۳ لشکر۹۲ زرهی, ۳۱٤
تیپ۳۰ مستقل زرهی, ۲٦
تیپ۳۱ عاشورا, ۲۹, ٤۷, ۱۵۷, ۱٦۹, ۱۸۳,
۱۸٤, ۱۸۸, ۲۵۳, ۳۱٦
تیپ۴۰ سراب, ۲۷, ۱٤۹, ۱۵۰
تیپ۴۱ ثارالله, ۲۹, ٤۸, ۱۵۷, ۱٦۹, ۲۱۸,
۲۲۰, ۲۲٦, ۲٤۹, ۲۷۰, ۳۰٦
تیپ۵۵ هوابرد, ۱۰, ۱۲, ۱٤, ۲۵, ۱۱٦,
۱۸۱, ۱۸۳, ۱۸۸, ۲۰۱, ۳۰٦, ۳۱۷
تیپ۵۸ ذوالفقار, ۱۲, ٤, ۱٤, ۲۵, ۲۹, ٤۸,
۱۵۷, ۲۱۸, ۲۲٦, ۲۳۹, ۲٤۹, ۲۷۰,
۲۹۹, ۳۰۳, ۳۱٦, ۳۲٦, ۳۲۷, ۳۳۲
تیپ۸۴ پیاده, ۱٤, ۲۷, ۱٤۹

ج

جانگداز، علی: سرگرد, ۲۱, ۱۱۸
جزایر بوارین, ۲٤۰
جفیر: منطقه, ۸, ۹, ۱۰, ۲۰, ۲۸, ٤۷, ٤۹,
۱۳۲, ۱۳۳, ۱۳۵, ۱۵۸, ۲۱۸, ۲۱۹,
۲۲۰, ۲۲۳, ۲۳٦, ۲۳۸, ۲۸۰, ۲۹٦,
۳۱٤, ۳۱۵, ۳۱۹, ۳۲۰
جمشیدي، ایرج: سرهنگ، سرتیپ۲,
۳۰۵, ۳۱۲, ۳۱۹, ۳۳۱
جهاد سازندگی, ۱, ۲٦, ۱۱۸

چ

چزابه: منطقه, ۲۷, ۱٤۹
چمران، مصطفی: دکتر، شهید, ۷
چنگوله: رودخانه, ۱٤

ح

حمیدیه: منطقه, ٦, ۷, ۸, ۱۳۳

خ

خرازی: حسین؛ پاسدار، شهید, ۲۵۷, ۲۵۸,
۳۰۹, ۳۱۱
خرائب: جاده, ۱۲۹
خرمشهر, ۳, ۷, ۱٤, ۱۹, ۲۰, ۲٤, ۲۷, ۲۸,
۲۹, ۱۱٤, ۱۱٦, ۱۱۷, ۱۱۸, ۱۳۰, ۱۳۱,

۱۳۲, ۱۳۵, ۱۵۶, ۱۵۷, ۱۷۲, ۱۸۱,
۱۸۳, ۱۹۱, ۲۰۱, ۲۰۷, ۲۲۳, ۲۲۴,
۲۳۹, ۲۴۰, ۲۴۱, ۲۴۲, ۲۵۳, ۲۵۷,
۲۵۹, ۲۶۹, ۲۹۱, ۲۹۶, ۲۹۷, ۲۹۸,
۳۰۰, ۳۰۱, ۳۰۳, ۳۰۶, ۳۰۷, ۳۰۸,
۳۱۰, ۳۱۱, ۳۱۳, ۳۱۴, ۳۱۵, ۳۱۷,
۳۱۸, ۳۲۰, ۳۲۱, ۳۲۷
خضریه, ۱۳۲
خوزستان, ۷, ۱۴, ۲۹۸
خوشنویسان، سید باقر: سرهنگ, ۲۲۳,
۲۲۴, ۳۱۳, ۳۳۱

د

دارخوین: منطقه, ۱۴, ۲۷, ۱۱۴
دب حردان: منطقه, ۳, ۶, ۱۳۰, ۱۳۲
دزفول, ۲۰, ۲۷, ۱۱۴, ۳۲۷
دغاغله: آبادی, ۱۲, ۳۲۲
دنیزاده: سرگرد, ۲۲۰

ر

رادفر، مهدی: سرهنگ, ۳۱۷
راه آهن آب تیمور, ۳, ۶, ۸, ۱۳۰, ۲۱۸
رجبی راد، جلال: سرهنگ, ۲۱
رحمانی، رحیم: سرگرد, ۳۳۲
رحیم صفوی: پاسدار, ۲۳۵, ۲۵۷, ۲۵۸,
۳۰۹
رضایی، محسن: پاسدار, ۲۱۹, ۳۱۹
رقابیه, ۱۲
رمیم: رودخانه, ۷

س

سابله: رودخانه, ۷
سپاه پاسداران انقلاب اسلامی, ۱۴, ۲۰, ۲۴,
۲۵, ۲۶, ۲۷, ۲۹, ۱۴۹, ۱۶۹, ۱۸۱,
۲۱۲, ۲۵۳, ۲۷۰, ۲۹۹, ۳۰۱, ۳۰۷,
۳۱۳
سپتون: ارتفاعات, ۳۲۷
سلیمانجاه، بهروز: سرهنگ, ۳۱۳
سهیل: جزیره, ۲۵۹
سوسنگرد: شهر, ۶, ۷, ۸, ۱۲, ۳۱۷, ۳۲۲,
۳۲۳
سیدجابر: آبادی, ۴۸, ۱۶۲, ۱۶۳, ۱۷۵,
۲۰۶
سیدعبود: جاده, ۱۲۹, ۱۸۳, ۱۸۸, ۲۰۱

ش

شاهین راد، فرض اله: سرهنگ, ۲۶۰
شط آل عباس, ۷
شلمچه, ۲۲۴, ۲۴۰, ۲۴۱, ۲۵۹, ۳۱۰
شهابی: منطقه, ۲۱۸
شوش, ۲۷

ص

صیاد شیرازی، علی: سرهنگ، سپهبد
شهید, ۱, ۲, ۳, ۴, ۲۱, ۱۳۲, ۱۵۱, ۲۱۹,
۲۵۶, ۳۰۳, ۳۰۷, ۳۱۹

ط

طراح: منطقه, ۱۲, ۱۵۷

طلائیه: منطقه, ٦, ٨, ٢١٢, ٢١٨, ٢٢٠, ٢٢٣, ٢٣٥, ٢٤٠, ٢٤١, ٢٤٢, ٢٦٩, ٢٨٠, ٣٢٠

ع

عبادت: کریم؛ سرهنگ, ١١٦
عبید: نهر, ٧
عرایض: رودخانه, ٢٥٩
علیاری، یعقوب: سرهنگ، سرتیپ شهید, ٤, ٣٣٢
عمرانلو: محمدرضا؛ سرهنگ, ٣٣١
عملیات بیت‌المقدس, ٣, ١٢, ٢١, ٢٥, ٣١, ١١٧, ١٢٨, ١٣٢, ١٥٦, ١٨٣, ٢٦٩, ٢٩١, ٢٩٥, ٢٩٦, ٢٩٨, ٣٠٣, ٣٠٧, ٣٠٨, ٣١٢, ٣١٣, ٣٢١, ٣٢٢, ٣٢٣, ٣٢٧, ٣٣١
عملیات طریق القدس, ١٠, ٣١٦, ٣٢٢
عملیات فتح المبین, ١٤, ١٩, ٢٥, ٢٧, ٢٩, ١١٤
عملیات مطلع‌الفجر, ٣٢٦
عین‌خوش: منطقه, ١٤, ٢٧

غ

غلامپور: احمد؛ پاسدار, ٤٧, ١٥٨, ٢٣٥, ٣١٩

ف

فارسیات: منطقه, ٦, ١٢
فاو: شهر، عراق, ٢٨
فردوسی‌پور: محمود؛ سرگرد، سرهنگ, ٣١٩, ٣٣١
فرسیه: منطقه, ٤٨, ١٥٧, ١٦٢, ١٦٣, ١٦٤, ١٧٢, ١٧٥

ق

قرارگاه فتح, ٢٥, ١١٦, ١١٨, ١٢٨, ١٣٠, ١٣١, ١٣٥, ١٥٧, ١٨١, ١٨٣, ١٨٤, ١٨٨, ١٩٢, ١٩٤, ٢٠١, ٢٠٤, ٢٠٥, ٢٠٧, ٢٢٠, ٢٢٤, ٢٢٦, ٢٤١, ٢٤٢, ٢٥٣, ٢٦٩, ٢٩٧, ٣٠٠, ٣٠٦, ٣١٠, ٣١٧, ٣١٨
قرارگاه فجر, ١٨١, ٢٤٠, ٢٤٢, ٢٥٣, ٢٧٠, ٢٩٦, ٣١٠
قرارگاه قائم, ٢٤٠, ٢٧٠
قرارگاه قدس, ٣, ٤, ٨, ١٤, ٢٥, ٢٧, ٢٨, ٢٩, ٣٠, ٣١, ٤٧, ٤٨, ٤٩, ١١٣, ١١٧, ١٢٨, ١٢٩, ١٣٠, ١٣١, ١٣٢, ١٣٣, ١٣٤, ١٣٥, ١٣٦, ١٥٦, ١٥٧, ١٥٨, ١٦٢, ١٦٣, ١٦٤, ١٦٧, ١٦٩, ١٧٢, ١٧٥, ١٧٦, ١٨٢, ١٨٣, ١٨٤, ١٨٨, ١٩١, ١٩٢, ١٩٤, ١٩٦, ٢٠١, ٢٠٤, ٢٠٥, ٢٠٦, ٢٠٧, ٢١١, ٢١٢, ٢١٤, ٢١٨, ٢١٩, ٢٢٠, ٢٢٤, ٢٢٦, ٢٢٩, ٢٣١, ٢٣٥, ٢٣٦, ٢٣٨, ٢٣٩, ٢٤٠, ٢٤١, ٢٤٢, ٢٤٩, ٢٦٢, ٢٦٥, ٢٦٩, ٢٧٠, ٢٨٠, ٢٩٥, ٢٩٦, ٢٩٧, ٢٩٨, ٢٩٩, ٣٠٠, ٣٠١, ٣٠٢, ٣٠٣, ٣٠٤, ٣٠٦, ٣١٢, ٣١٦, ٣١٧, ٣١٨, ٣١٩, ٣٢٠, ٣٢٧, ٣٣١

قرارگاه کربلا, ۱۲۹, ۱۳۲, ۱۳۳, ۱۳۶, ۱۴۱, ۱۶۹, ۱۷۲, ۱۷۵, ۲۱۲, ۲۱۴, ۲۱۸, ۲۱۹, ۲۲۰, ۲۳۵, ۲۳۶, ۲۳۸, ۲۳۹, ۲۴۰, ۲۴۱
قرارگاه مقدم نزاجا, ۱۴, ۲۰, ۲۷, ۱۴۹, ۱۹۶, ۳۲۷
قرارگاه نصر, ۲۵, ۱۲۸, ۱۳۱, ۱۳۵, ۲۲۰, ۲۲۴, ۲۲۶, ۲۵۳, ۳۰۷, ۳۲۷
قیصریه: منطقه, ۱۵۸, ۱۶۲, ۱۶۳, ۲۱۸

ک

کارون: رودخانه, ۶, ۷, ۱۹, ۲۰, ۲۴, ۲۷, ۲۸, ۲۹, ۱۱۴, ۱۱۷, ۱۱۸, ۱۲۸, ۱۲۹, ۱۳۰, ۱۳۱, ۱۳۲, ۱۵۶, ۱۶۲, ۲۰۱, ۲۴۱, ۲۵۷, ۳۰۰, ۳۰۶, ۳۱۴, ۳۱۵, ۳۱۷, ۳۲۰
کرخه: رودخانه, ۶, ۷, ۸, ۱۲۸, ۱۴۹, ۱۵۷, ۲۱۸, ۳۲۷
کرخه‌کور: رودخانه, ۳, ۴, ۶, ۷, ۸, ۹, ۱۲, ۲۰, ۲۴, ۲۸, ۲۹, ۴۷, ۴۸, ۴۹, ۱۱۴, ۱۱۷, ۱۲۸, ۱۲۹, ۱۳۰, ۱۳۱, ۱۳۲, ۱۳۳, ۱۳۴, ۱۵۶, ۱۵۷, ۱۵۸, ۱۶۲, ۱۶۳, ۲۰۵, ۲۱۲, ۲۴۱, ۲۹۶, ۲۹۷, ۲۹۸, ۲۹۹, ۳۰۰, ۳۱۴, ۳۱۵, ۳۱۶, ۳۱۸
کشاورز: مظفر؛ سرهنگ, ۱۱۶
کوشک: منطقه, ۶, ۸, ۲۱۲, ۲۴۰, ۲۴۱, ۲۴۲, ۲۶۹, ۳۱۹, ۳۲۰
کیاندشت: منطقه, ۲۱۸

گ

گردان۴۱۴ پل شناور, ۲۰, ۲۶
گرمدشت: منطقه, ۲۳۸, ۳۱۹
گروه رزمی محمدی, ۱۸۴, ۱۸۸, ۱۹۴, ۲۰۱, ۲۱۱, ۲۱۹, ۲۶۹, ۳۱۷
گروه۳۳ توپخانه, ۱۵, ۳۰
گروه۴۱۱ مهندسی رزمی, ۲۶

ل

لشکر۱ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی, ۲۵, ۲۹, ۴۷
لشکر۱۶ زرهی, ۳, ۱۱, ۱۴, ۲۵, ۲۹, ۳۱, ۴۷, ۱۴۹, ۱۵۰, ۱۵۷, ۱۹۶, ۲۰۴, ۲۰۵, ۲۰۶, ۲۲۶, ۲۹۹, ۳۰۴, ۳۱۲, ۳۱۳, ۳۱۵, ۳۱۶, ۳۱۸, ۳۱۹, ۳۲۷, ۳۳۲
لشکر۲۱ پیاده, ۱۴, ۲۵, ۱۴۹, ۲۶۰, ۳۱۳, ۳۲۷
لشکر۷۷ پیاده, ۱۴, ۱۵, ۲۷, ۱۴۹, ۱۸۱, ۲۶۰, ۲۷۰
لشکر۹۲ زرهی, ۱۴, ۱۵, ۲۵, ۲۷۰
لطفی: سیروس؛ سرهنگ, ۴۷, ۲۰۶, ۲۳۵, ۲۳۶, ۲۳۹, ۳۰۳, ۳۱۳, ۳۱۵, ۳۱۹, ۳۳۱

م

متوسلیان: حاج احمد؛ پاسدار, ۲۵۷, ۲۵۸, ۲۶۰, ۳۰۸, ۳۰۹, ۳۱۰
محبوبی: سرهنگ , ۲۱۹, ۲۲۳, ۲۳۵, ۳۳۱

محمدزاده، اقبال: سرهنگ, ۲۰, ۲۲۰, ۳۰۹, ۳۱٤
محمدی‌فر، ناصر: سرگرد, ۱۸٤, ۳۱۷
مشارع: منطقه, ۱۲۹, ۳۱٤
معارض: نهر, ٤۹, ۱۵۷
معین‌وزیری: نصرت‌الله؛ سرهنگ, ۲۰
مگسر: منطقه, ٦, ۱۲۸
ملیحان: منطقه, ۳, ٦
موسوی: سرهنگ ستاد, ۲٤۰
میشداغ: منطقه, ۱٤, ۲۷, ۱٤۹

ن

نبعه: تپه, ۳۱٤, ۳۱٦
نشوه: منطقه, ٦, ۸, ۲۸, ٤۷, ٤۹, ۱۳۳, ۱۳٤, ۱۳٦, ۱۵۸
نوابی: هوشنگ؛ سرهنگ, ۲۰
نورد: منطقه, ٤۷, ٤۸, ۱۳۰, ۱۵۷, ۱٦۲, ۱٦۳, ۱٦٤, ۱۷۲, ۱۷۵, ۱۹۱, ۲۹٦, ۲۹۷, ۳۱٦
نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران, ۲۱, ۲٦, ۲۸
نیروی هوایی ارتش جمهوری اسلامی, ۲٦, ۲۸, ۳۰, ۱۷٦
نیسان: رودخانه, ۳, ٦, ۷, ۸, ۱۲, ۲۰, ۲٤, ۱۱٤, ۱۱۷, ۱۲۸, ۱۲۹, ۱۳۰, ۱۳۱, ۱۳۲, ۱۳۳, ۱۳٤, ۱۵۸, ۱٦۲, ۱۸٤, ۱۸۸

هـ

هوانیروز, ۲۵, ۳۰, ۱۵۱, ۳۰٤, ۳۱۱
هورالعظیم, ٦, ۷, ۲۳۹, ۲٦۹
هورالهویزه, ٦
هویزه: شهر, ٦, ۸, ۹, ٤۹, ۱۵۷, ۲۱۸, ۲۳۹

ی

یزدنو: منطقه, ۸